

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**Katolsk
håndbog
for
Danmark**

Biskop Hans L. Martensen i audiens hos pave Johannes Paul II. Billedet er fra en audiens i Vatikanet i november 1979.

**Katolsk
håndbog
for
Danmark
1983**

Ansgarstiftelsens Forlag

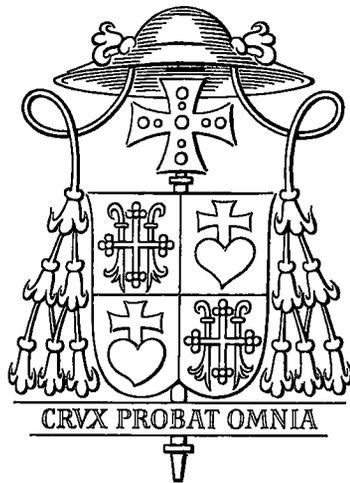
Katolsk håndbog for Danmark
© 1983 Ansgarstiftelsens Forlag, København

Layout og billedredaktion: Birgit Sylvander
Tilrettelægning, omslag og kort: Mette & Eric Mourier
Bogen er fotosat med Century Schoolbook hos
Høy-Petersen + Arne Jensen ApS, København
og trykt hos Jydsk Centraltrykkeri A/S, Viby
Printed in Denmark 1983

ISBN 87 88297 01 2

Indhold

Forord	7
Indledning	8
Ansgarstiftelsen gennem 100 år	11
Oversigt over den romersk-katolske kirkes struktur	15
Pavestolens repræsentation i Norden	17
Den Nordiske Bispekonference	18
Oversigt over kirkens historie i Danmark	21
Apostoliske vikarer, provikarer, præfekter, administratorer og biskopper	33
Biografier:	
Hermann Grüder, Johannes von Euch, Josef Brems	36
Theodor Suhr, Hans Ludvig Martensen	37
Forvaltningsorganer	38
Biskoppelige institutioner	41
Bispedømmets forlag, bladudgivelser, årbøger m.m.	43
Biskoppelige kommissioner	47
Bispedømmets valgte organer	47
Kort over bispedømmets inddeling i pastorater	51
De enkelte pastorater	55
Pastorater i Storkøbenhavn	56
Pastorater i det øvrige Danmark	71
Katolske præster i Danmark siden 1943	105
Ordener og kongregationer	165
Mandlige Ordener	166
Kvindelige Ordener	182
3. ordener, broderskaber, sækularinstitutter m.m.	205
Børnehaver og skoler	213
Statistiske oplysninger	230
Landsomfattende aktiviteter	233
Kursus- og mødecentre	235
Landsforeninger	241
Øvrige forlag, biblioteker og bladudgivelser	247
Institutioner med sociale formål	251
Hospitaler og plejehjem	254
Register	266
Billedkilder	285

*Biskop
Hans L. Martensens
personlige våben*

Forord

Med udgivelsen af *Katolsk Håndbog for Danmark 1983* opfyldes et længe næret ønske om konkrete oplysninger af såvel historisk som aktuel og pastoral karakter om vor danske katolske kirke.

I år er det 40 år siden, *Katolsk Håndbog* udkom sidste gang, og spørgsmålet om en nyudgivelse er senere med jævne mellemrum dukket op. Da *Katolsk Lommekalender* imidlertid hvert år siden 1939 har givet en lang række ajourførte og konkrete oplysninger om kirken, følte behovet for en nyudgivelse af håndbogen ikke så presserende. Dog kan en årlig lommekalender ikke give indtryk af kontinuiteten og forbindelsen med vore historiske rødder, og for tre år siden opstod ideen til atter at udsende en historisk årbog med pastoralt sigte.

Det er mig derfor en glæde at kunne anbefale læseren – eller skulle man snarere sige brugeren – *Katolsk Håndbog for Danmark 1983*. Meningen med en sådan udgivelse er udover det rent oplysende at bidrage til at skabe sammenhæng og perspektiv, idet håndbogen dels giver et billede af vor danske katolske kirke og dens arbejde i dag, dels trækker nogle linjer bagud.

Det er mit håb, at *Katolsk Håndbog 1983* vil blive det praktiske værktøj, den også i pastoral henseende gerne skulle være: en nyttig opslagsbog.

København, den 16. september 1983

Hans L. Martensen

+Hans L. Martensen

Indledning

Katolsk Håndbog udkom sidste gang i 1943. Dette var den 9. udgave, idet den første kom i 1910 og de følgende i 1912, 1914, 1917, 1923, 1929, 1934, 1938 og, som nævnt, i 1943. Nærværende udgave er således den 10. i rækken.

Fra og med 1939 udkom Katolsk Lommekalender regelmæssigt hvert år, og foruden kalendersiderne rummede den et afsnit med oplysninger. Katolsk Lommekalender og Katolsk Håndbog var dog meget forskellige og tjente hver sit formål. Lommekalenderen indeholdt hvert år alle aktuelle oplysninger som navne og adresser, telefonnumre og lignende. Katolsk Håndbog bragte derimod en del historiske oplysninger, den fortalte om de forskellige institutioners oprindelse, indeholdt biografisk stof m.m. Den gengav strukturen og satte forholdene i historisk perspektiv.

Katolsk Håndbog 1943 blev hurtigt udsolgt, ligesom tilfældet havde været med de tidligere udgaver. Det samme gjaldt jubilæumsbøger som beskrivelserne af biskop von Euchs og biskop Brems' embedsperioder. Det var efterhånden et mærkbart savn, at der intet mere fandtes om den katolske kirkes historie og udvikling i Danmark, og det var derfor nærliggende at få ideen til en ny udgave af Katolsk Håndbog.

Som med de tidligere håndbøger har formålet først og fremmest været at omtale alt, hvad der findes her i landet af katolske institutioner, enkeltpersoner i kirkens tjeneste, etc. Ingen af de tidligere udgaver kan erhverves mere, og de findes knap nok tilgængelige på bibliotekerne. Det har været naturligt at tilstræbe en fremstilling af hele den katolske kirkes historie i Danmark fra begyndelsen og til vore dage. Den historiske udvikling må af pladshensyn gengives meget summarisk, og det samme gælder omtalen af katolske institutioner, som har eksisteret i Danmark i en periode efter indførelsen af religionsfrihed i 1849, men ikke mere findes i dag.

Oprindelig var det også hensigten at omtale alle katolske præster, der har virket i Danmark siden 1849, men da det viste sig at være en meget vanskelig opgave at skaffe relevante oplysninger, måtte vi nøjes med at optage præster, som har fungeret her i landet siden 1943.

Om hele håndbogen gælder det, at vi har medtaget, hvad vi i løbet af et par år har kunnet finde frem til i bispedømmets arkiver. Samtidig med denne efterforskning har vi udsendt spørgeskemaer eller udkast til omtale af en række institutioner og enkeltpersoner og bedt om rettelser og tilføjelser. Redaktionsarbejdet afsluttedes i begyndelsen af 1983.

Vi er os bevidst, at dele af bogens indhold kan være mangelfulde eller ukorrekte, og beder læserne meddele os eventuelle fejl eller mangler, bl.a. fordi vi påtænker udgivelsen af et supplementhæfte.

Dette hæfte skal dels indeholde korrektioner, dels tilføjelser til nærværende udgave, og derudover helt nyt stof vedrørende de seneste år. Vi håber, at Katolsk Håndbog 1983 derved ikke så hurtigt bliver inaktuel og ubrugelig, men at den med en række supplerende hæfter, f.eks. hvert 5. år, vil kunne bevare sin værdi, så langt oplaget når. Der skulle dog nødvendigvis gå 40 år, før hele stoffet påny tages op til revision.

Redaktionskomiteen har bestået af:

Generalvikar, prælat *Ib H. Andersen*.

Pater *P. V. Grégoire O. P.*

Arkivar, cand. mag. *Jørgen Nybo Rasmussen*.

Kontorchef, cand. polit. *Inger Saxild*.

Redaktionssekretær: *Annie Rasmussen*, Katolsk Bispekontor.

Ansgarstiftelsen gennem 100 år

Ansgarstiftelsen oprettedes 29. december 1881 af den daværende apostoliske præfekt for Danmark, *Hermann Grüder*, der på Propagandakongregationens vegne styrede den danske katolske kirke. Efter grundloven af 15. juni 1849 kunne den katolske kirke for første gang efter reformationen uhindret virke i Danmark, bygge kirker, oprette sogne og bygge skoler og hospitaler. Men da den danske stat som sådan ikke havde nogen retslig aftale med den katolske kirke, altså ikke et såkaldt »konkordat«, som mange andre lande havde det, kunne den katolske kirke i Danmark ikke i sig selv eje eller forvalte ejendom.

I 1881 var situationen den, at præfekt Hermann Grüder *personlig* ejede fire af de daværende katolske kirker med tilhørende grunde og institutioner. Når han engang døde, ville disse ejendomme ifølge dansk arvelov tilfalde hans personlige arvinger i Tyskland! Det var ingen interesse for ham, og præfekt Grüder fik derfor den idé at oprette en stiftelse, der som »juridisk person« kunne overtage ejendomsretten til kirkerne. Således opstod Ansgarstiftelsen.

Stiftelsesdokumentet

Ifølge stiftelsesdokumentet dateret 29. december 1881 skulle Ansgarstiftelsen til enhver tid bestå af *tre romersk katolske gejstlige*, nemlig 1) den øverste af Rom udnævnte foresatte for katolikkerne i Danmark, 2) sognepresten ved St. Ansgars Kirke i København og 3) en tredje af den øverste foresatte udnævnt katolsk præst. Til denne stiftelse tilskødede Hermann Grüder samtlige sine kirkelige ejendomme:

De kirkelige ejendomme

St. Andreas Kirke med kollegium i Ordrup, St. Mariæ Kirke i Odense med præstegård og skole, St. Josephs Kapel i Horsens med præstegård, skole og have, Jesu Hjerter Kirke i Randers med tilhørende præstegård, skole, haver, etc. og alle yderligere værdier og rettigheder, som var eller måtte blive ham tillagt til »gudeligt brug« ifølge testamente eller lignende.

Ansgarstiftelsen skulle også forvalte de midler og ejendomme, der fremtidigt måtte blive skænket til »håndhævelse af en retsmæssig gudstjeneste, sjælesorg og skoleuddannelse for den romersk-katolske kirkes medlemmer i kongeriget Danmark, Island og Færøerne«. De tre medlemmer af bestyrelsen skulle styre og anvende disse midler, »som de tror at kunne forsvare det over for Gud og deres overordnede kirkelige fore-

Statue af St. Ansgar, Nordens apostel, udført af billedhuggeren M. S. Elo i 1927. Den står foran det danske katolske bispedømmes hovedkirke, St. Ansgars Kirke i København.

satte«, der dengang endnu var Propagandakongregationens præfekt. Denne skulle også have myndighed til at afgøre eventuelle tvistigheder i bestyrelsen og havde arveret til ejendomme, hvis det skulle ske, at de ikke længere kunne anvendes til katolsk sjælesorg som bestemt.

På dette retsgrundlag har Ansgarstiftelsen virket og virker stadig til gavn for kirken, hvori den også i dag udgør et vigtigt, men ofte upåagtet strukturelement. Det er dog væsentligt at betone, at den ikke ejer alle katolske institutioner i Danmark. De, der drives af vore mange ordenssamfund, ejes af andre tilsvarende »stiftelser« såsom »St. Benedikts stiftelse«, »St. Annæ stiftelse«, »St. Michaels stiftelse«, »St. Knuds stiftelse« o.s.v.

Bestyrelsen

Bestyrelsen består stadig af de tre i stiftelsesdokumentet nævnte gejstlige. Gennem de forløbne 100 år har medlemmerne været som angivet i nedenstående skema.

Langt vanskeligere er det at give et indtryk af Ansgarstiftelsens mangeartede virke gennem de sidste 100 år. Bestyrelsen har beslutningsretten m.h.t. de økonomiske dispositioner, som det er stiftelsens opgave at foretage til kirkens gavn. Talrige købs- og salgsdokumenter er udfærdiget gennem tiderne i Ansgarstiftelsens navn. Det ville være interessant, hvis man kunne give et overblik over, hvilke ejendomme Ansgarstiftelsen gennem de 100 år har besiddet og forvaltet. Men hverken i det nuværende bispekontor, til hvis hovedopgave den daglige forvaltning af Ansgarstiftelsens ejendomme og andre midler hører, eller Katolsk Historisk Arkiv (Ælnoth), har indtil nu kunnet skaffe sig den fornødne sikre viden, som et sådant historisk overblik ville kræve. Måske bliver det engang muligt.

I hvert fald er der foregået en stor udvikling, siden præfekt Grüder i 1881 begyndte med de fire kirker. I dag ejes 30 kirker af Ansgarstiftelsen; heraf betjenes de 17 af verdenspræster, de 13 af ordenspræster. Af de 21 resterende sognekirker ejes de 18 af forskellige ordener og betjenes i de fleste tilfælde af disse.

Bispekontoret

Foruden de 30 sognekirker med præstegårde, skoler o.s.v. ejer Ansgarstiftelsen også andre ejendomme som f.eks. Magleås, Ømborgen, Myretuen m.m. Hertil kommer bestyrelsen af ret talrige fonds, legater og testamenter, forvaltningen af centralkartoteket, kirkebidragsordningen m.m.

Som følge af synoden august 1969 er bispedømmets valgte organer, menighedsrådene og pastoralrådet, i langt højere grad end tidligere medansvarlige for kirkens liv. I det daglige er det bispekontorets pastorale og økonomisk-administrative afdeling, der udfører denne for alle nødvendige tjeneste.

*Øverste foresatte for
den katolske kirke
i Danmark*

*Sognepræst ved
St. Ansgars Kirke*

*Tredie
gejstlige medlem*

Hermann Grüder
apostolisk præfekt
1881-83

Heinrich Böhmer
1881-86

Andreas Johansen
2. præst ved
St. Ansgars Kirke
1882-1905

Johannes von Euch
apostolisk præfekt
1884-92, biskop
1892-1922

Johannes Braun
1887-1923

Philip von der
Kettenburg
2. præst ved
St. Ansgars Kirke
1905-1923

Josef Brems
biskop
1922-39

Philip von der
Kettenburg
1923-40

H. Gamél, sekretær
ved det apostoliske
vikariat 1923-30

Bernhard Jensen
sognepræst ved
Rosenkranskirken
1930-35

Theodor Suhr
biskop
1939-65

Kjeld Geertz-Hansen
1940-75

Johannes Sauter
sekretær ved det
apostoliske vikariat
1935-36

Hans L. Martensen
biskop
1965-

Franz Martin Flynn
provikar 1936-53

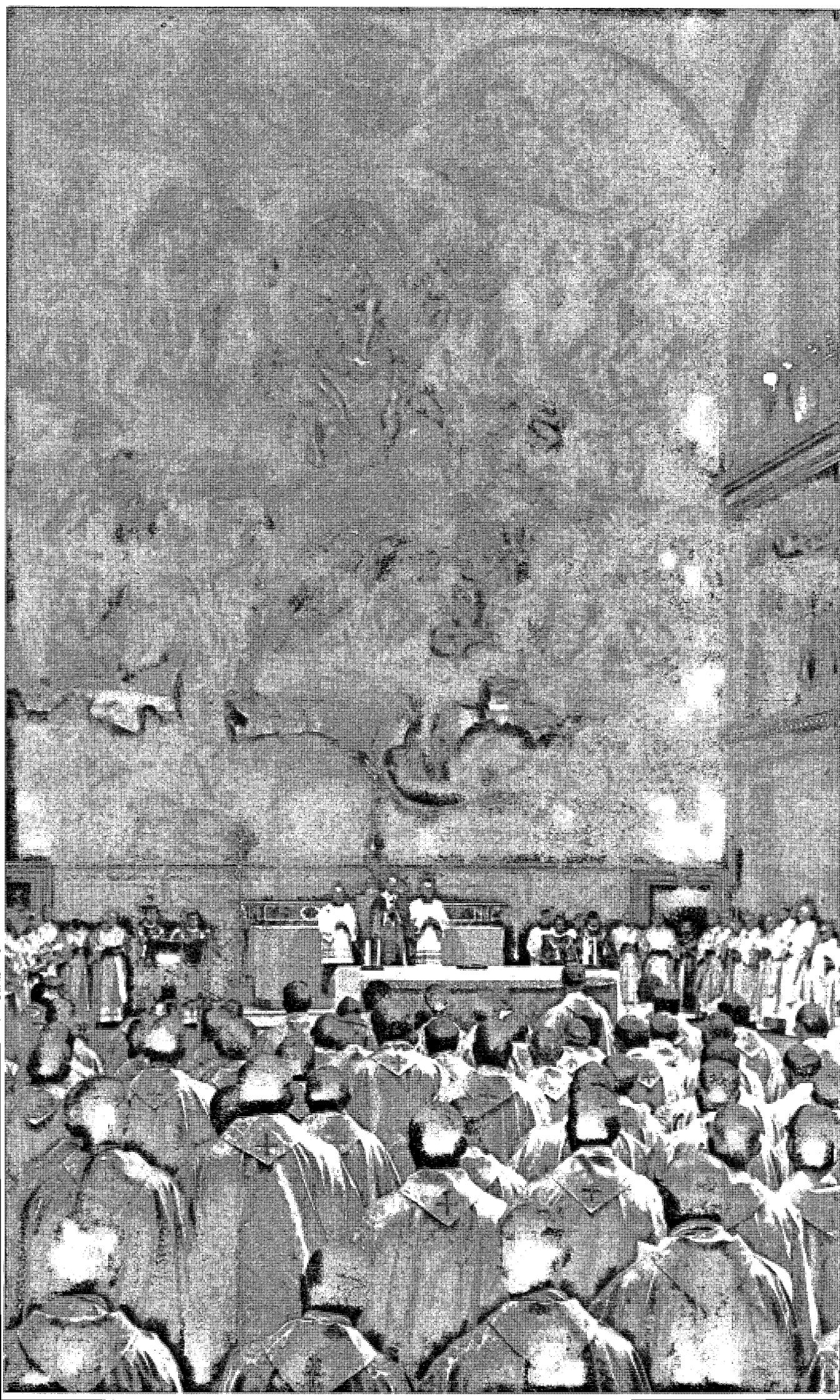
Casimir Flandrup,
generalvikar
1953-75

Ib Andersen
1975-80

Lars Messerschmidt
generalvikar
1975-76

Dietrich Timmermann
1980-

Anton Dekkers
generalsekretær
1976-

Oversigt over den romersk-katolske kirkes struktur

Paven er den katolske kirkes overhoved. Som sådan har han følgende titler:

Biskop af Rom
 Jesu Kristi stedfortræder
 Apostelfyrstens efterfølger
 Universalkirkens overhoved
 Vesterledens patriark
 Italiens primas
 Ærkebiskop og metropolit for den romerske kirkeprovins
 Vatikanstatens suveræne overhoved
 Guds tjeneres tjener

Den nuværende pave er *Johannes Paul II*, Karol Wojtyła, født den 18. maj 1920 i Wadowice nær Kraków i Polen, præsteviet den 1. november 1946, bispviet den 28. september 1958, udnævnt til ærkebiskop af Kraków den 13. januar 1964 og til kardinal den 26. juni 1967. Valgt til pave den 16. oktober 1978 og indsat i embedet den 22. oktober 1978.

Kardinalkollegiet

er kirkens højeste rådgivende forsamling. Medlemmerne udnævnes direkte af paven og er med få undtagelser residerende biskopper eller ledere af de vigtigste departementer i kurien. Alle kardinaler har modtaget bispevielsen. Efter en paves død vælger kardinalkollegiet i en lukket forsamling, konklavet, hans efterfølger – som regel ef deres egen midte. Valgretten, men ikke valgbarheden, ophører med det fyldte 80. år. Antallet af valgberettigede kardinaler må ikke overstige 120.

Bispesynoden

blev oprettet af pave Paul VI i 1965 og træder sammen hvert 3. år for at drøfte aktuelle pastorale eller teologiske spørgsmål. Den er en rådgivende forsamling bestående af lederne af departementerne i kurien, de af bispekonferencerne valgte repræsentanter for alle verdens biskopper samt repræsentanter for sammenslutningen af mandlige ordensoverhoveder. Synoden præsideres af paven som biskop af Rom.

Siden 1965 har der hvert tredje år været afholdt bispesynode i Rom. Ved bispesynoden 1977 deltog ca. 200 biskopper fra hele verden. De er her samlet til gudstjeneste i det Sixtinske Kapel i Vatikanet, berømt for sine storslåede kalkmalerier af Michelangelo og andre renæssancekunstnere. Væg billedet forestiller Jesu genkomst på Den yderste Dag.

Den romerske kurie

består af følgende afdelinger:

Statssekretariatet hvis ansatte er pavens nærmeste medarbejdere.

Rådet for kirkens offentlige anliggender er knyttet til statssekretariatet og varetager bl.a. de diplomatiske forbindelser med de enkelte landes regeringer og pavestolens engagement i internationale og folkeretslige spørgsmål.

Herefter følger

De romerske kongregationer som er departementer svarende til en verdslig stats ministerier. Hver kongregation ledes af en kardinal som præfekt, udnævnt for 5 år ad gangen lige som de kardinaler og biskopper, der er hans medarbejdere.

Kongregationen for tros læren er kompetent i spørgsmål vedrørende kirkens tros- og morallære. Den pavelige Bibelkommission hører herunder.

Kongregationen for biskopperne behandler spørgsmål, der berører lokal-kirkerne, så vidt de ikke henhører under kongregationerne for østkirkerne og for troens udbredelse.

Kongregationen for østkirkerne varetager kontakten med gejstlighed og troende af orientalsk ritus.

Kongregationen for sakramenterne og gudstjenesten består af to sektioner, hvoraf den første behandler spørgsmål angående sakramenternes forvaltning, dersom disse ikke falder under kongregationen for tros læren eller rotadomstolen. Den anden sektion er ansvarlig for kirkens liturgi, herunder udarbejdelsen af dennes tekster.

Kongregationen for gejstligheden beskæftiger sig med præsternes pastorale arbejde samt bl.a. med kunstneriske og kulturelle værdier i kirken.

Kongregationen for ordener og sækularinstitutter er kompetent vedrørende ordenslivet, såvel i de traditionelle som i nyere former.

Kongregationen for folkeslagenes evangelisering eller troens udbredelse koordinerer kirkens missionsarbejde. Den udnævner f.eks. biskopper i missionsområderne og formidler kontakt mellem disse og kuriens øvrige kongregationer.

Kongregationen for helgen- og saligkårningsprocesser gennemgår og vurderer alt materiale desangående.

Kongregationen for den katolske uddannelse beskæftiger sig med præsters og ordensfolks uddannelse samt med katolske universiteter og andre læreanstalter.

Sekretariaterne har inden for deres områder samme funktion som kongregationerne og en lignende opbygning.

Sekretariatet for de kristnes enhed fremmer den økumeniske dialog og er endvidere kompetent vedrørende religiøs kontakt med jøderne.

Sekretariatet for de ikke-kristne tager sig af kontakten med tilhængere af ikke-kristne religioner.

Sekretariatet for de ikke-troende søger at uddybe kendskabet til moderne ateisme og støtte dialogen med de ikke-troende.

Pavestolens repræsentation i Norden

»Den Apostoliske Nuntiatur« og »Den Apostoliske Delegation«, påbegyndt 1960, fungerer som almindelig forbindelsesled mellem biskopperne i de pågældende lande og pavestolen. Hvor der er tale om »Nuntiatur«, er denne samtidig den pavelige diplomatiske mission på ambassadørniveau for pågældende land. Titlen »Pronuntius« bruges, når doyanen for det diplomatiske korps ikke stedse er identisk med pavens repræsentant.

Nogle af de pavelige missioner hører til de ældste i verden.

Pronuntii i Norden

Ærkebiskop Martin Lucas S.V.D. f. 1894 i Holland, bispeviet 1946; blev efter at have været Apostolisk Delegat for Sydafrika og Internuntius i Indien 1959 udnævnt til permanent visitator for Norden. 1960 første Apostoliske Delegat for de nordiske lande. † 1963 i Holland.

Ærkebiskop Bruno Heim f. 1911 i Svejts; kom fra Nuntiatoren i Paris til Vedbæk allerede under Mgr. Lucas. Bispeviet i slutning af 1961, i.f.m. udnævnelsen til Apostolisk Delegat for de nordiske lande 1960, Pronuntius i Finland 1966. 1969 udnævnt til at repræsentere pavestolen i Ægypten, senere i Storbritannien.

Ærkebiskop Joseph Zabkar f. 1914 i Ljubljana, daværende Østrig; bl.a. observatør for pavestolen ved UNESCO i Paris. 1969 udnævnt til Apostolisk Delegat for de nordiske lande og Pronuntius i Finland; bispeviet samme år. Pronuntius i Island 1976. Fra 1981 bosat i Rom.

Ærkebiskop Luigi Bellotti f. 1913 i Italien, bispeviet 1964; chef for pavestolens diplomatiske mission i Uganda og Uruguay, 1981 Apostolisk Delegat og Pronuntius for de nordiske lande.

I sommeren 1982 træffer regeringerne i Sverige, Norge og Danmark ligeledes beslutning om at søge direkte diplomatiske forbindelser med pavestolen.

Den 2. oktober 1982 blev Mgr. Bellotti udnævnt til Pronuntius i Danmark, Norge og Sverige.

Den Nordiske Bispekonference

Konferencen, oprettet i maj 1960 (Bergen), er forum for de katolske biskopper i de nordiske lande (Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige) til fælles drøftelser og beslutninger.

Statutterne, godkendt af pavestolen, giver den samme kompetence som de nationale konferencer rundt omkring i verden, men på grund af dens særlige karakter – den omfatter fem nationer og dobbelt så mange sprog – er en del spørgsmål, f.eks. i forbindelse med liturgien, overladt til de enkelte biskopper.

Konferencen samles to gange om året og overlader forberedelserne dertil, samt alle mindre anliggender, til Præsidiets, bestående af formanden og to næstformænd, som vælges hvert fjerde år.

Formand: Biskop Gran, Oslo, 1982
Sekretær: Biskop Schwenzer, Trondheim/Oslo, 1982
Adresse: Postbox 8270, Hammersborg, Akersveien 5, Oslo 1, Norge

Den Katolske Kirke i Norden:

Danmark

Bispedømmet København (oprettet 29. april 1953)

Biskop: Hans Ludvig Martensen S.J.
f. 1927 (Danmark), bispeviet 1965
Adresse: Bredgade 69 A, DK-1260 København K

Finland

Bispedømmet Helsinki (oprettet 25. februar 1955)

Biskop: Paul Verschuren S.C.I.
f. 1925 (Holland), bispeviet 1964, biskop af Helsinki 1967
Adresse: Rehbinderintie 21, SF-00150 Helsinki,
Suomi-Finland

Island

Bispedømmet Reykjavik (oprettet 18. oktober 1968)

Biskop: Hinrik Frehen
f. 1917 (Holland), bispeviet 1968
Adresse: Hávallagata 14, IS-101 Reykjavik, Island

Sverige

Bispedømmet Stockholm (oprettet 29. juni 1953)

Biskop: Hubertus Brandenburg
 f. 1923 (Tyskland), bispeviet 1975, Biskop af Stockholm 1977
 Adresse: Valhallavägen 132, S-102 40 Stockholm 5, Sverige

Norge

Bispedømmet Oslo (oprettet 29. juni 1953)

Biskop: John Willem Gran O. C. S. O.
 f. 1920 (Norge), bispeviet 1963, Biskop af Oslo 1964

Biskop-

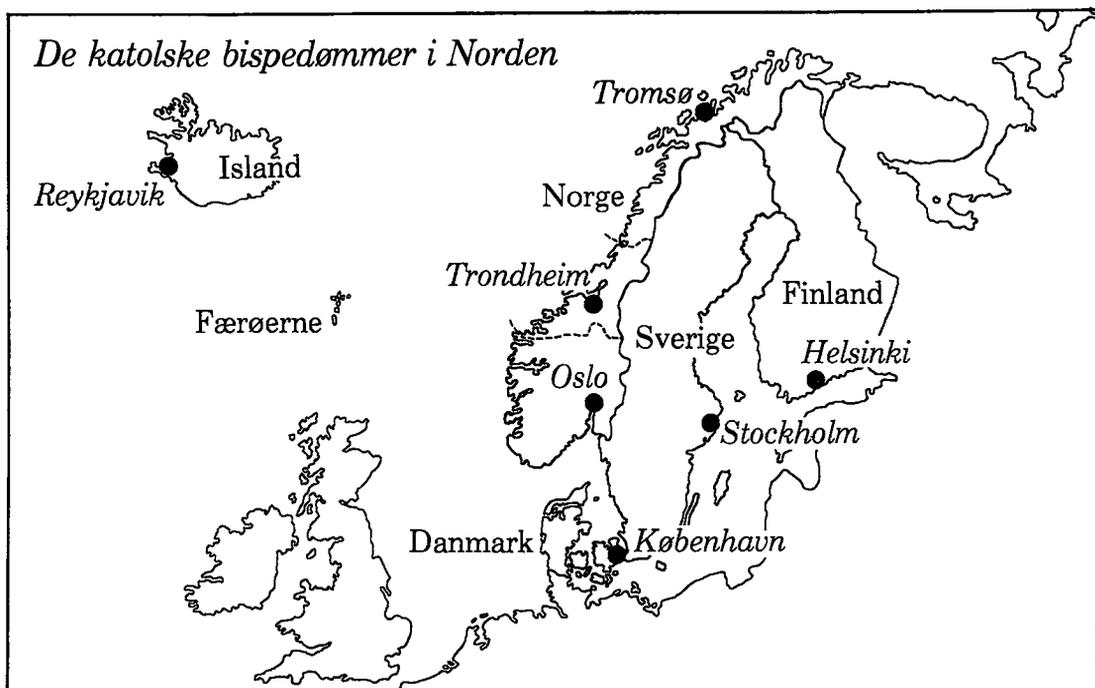
Coadiutor: Gerhard Schwenzer, 1981
 Adresse: Akersveien 5, Postbox 8270, Oslo 1, Norge

Den Frie Prælaturo Trondheim (oprettet 28. marts 1979)

Biskop-Prælat: Gerhard Schwenzer S.S. C.C.
 f. 1938 (Tyskland), Apostolisk Administrator 1974, bispeviet 1975, Biskop-Prælat af Trondheim 1979, samtidig Biskop-Coadjutor af Oslo (cum iure successionis) 1981
 Adresse: Prinsensgata 2 A 2, N-7000 Trondheim, Norge

Den Frie Prælaturo Tromsø (oprettet 28. marts 1979)

Biskop-Prælat: Gerhard Goebel M. S. F.
 f. 1933 (Tyskland), Apostolisk Administrator 1977, Biskop-Prælat af Tromsø 1979
 Adresse: Storegate 94, Postbox 198, N-9000 Tromsø, Norge

I
N
PR
INCIPIT
EVANGELIUM
SECUNDUM
IOHANNEM
ERATURUM

Et uerbum
erat ap
ud dm

Et ipse erat
uerbum

Hoc erat in princi
pio apud dm

Omnia per ipsum
facta sunt

Et sine ipso factum
est nihil

Quod factum est
in ipso uita erat

Et uita erat lux
hominum

Et lux in tenebris luce
t et tenebrae eam non

comprehenderunt
Fuit homo missus

facto
Cui nomen erat iohan

hies ubi in testimonium
ut testimonium perhi

beret de lumine
Ut omnes crederent

per illum
Non erat ille lux

Sed ut testimonium
perhiberet de lumine

Quia lux uera quae
inluminat omnem

hominem
Ubi tenebrae in hunc mundum

In mundo erat
et mundus per ipsum

factus est

St. Willibrords evangeliebog. Omkring år 700 fik ærkebiskop Willibrord som gave fra engelske landsmænd dette smukke håndskrift, der indeholder de fire evangelier. Her begyndelsen af Johannesevangeliet med de som et initial udformede begyndelsesord: »In principio erat Verbum« - »I begyndelsen var Ordet«. Grundlaget for den første forkyndelse i Danmark var evangeliet.

Oversigt over kirkens historie i Danmark

Middelalderen

Fra reformationen til religionsfriheden

Fra religionsfriheden til 2. Vatikankoncil

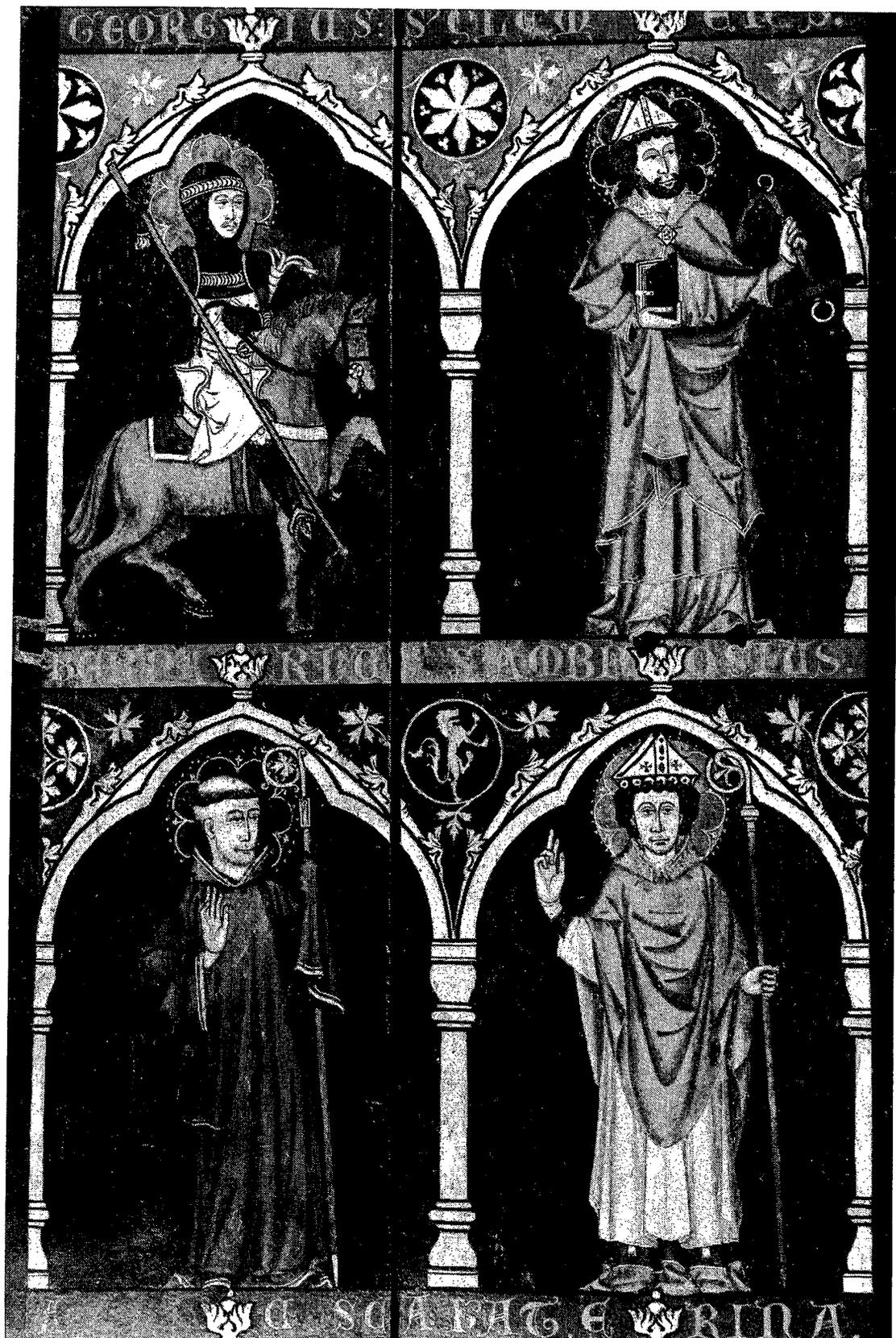
Fra 2. Vatikankoncil til 1982

Middelalderen

Skønt nordboerne allerede mod slutningen af den hedenske tid både havde kontakt med Islam, nemlig via arabiske købmænd og rejsende, og med den græsk-katolske kirke, idet mange nordboer tjente som væringer i den byzantinske kejsers garde, var det dog fra Vesteuropas romersk-katolske kirke, at kristendommen kom til Norden.

Den første kendte missionær i Danmark var angelsakseren St. Willibrord, Hollands apostel, der omkring år 710 forgæves søgte at kristne den danske kong Angantyr. Først efter afslutningen af krigen mellem kejser Karl den Store og kong Godfred af Danmark kunne der opstå positive forbindelser. Ærkebiskop Ebo af Reims blev pavelig legat for den nordiske mission, og omkring 823 besøgte han den danske tronprætendent Harald Klak i Hedeby. 826 søgte denne med dronningen og sit følge tilflugt og beskyttelse mod sine medbejlere hos kejser Ludvig den Fromme og blev døbt i Mainz samme år. Ansgar, en munk fra klostret Ny Korvey ved Weser, ledsagede ham tilbage til Danmark, men blev efter kort tid fordrevet igen. 831 gjorde pave Gregor IV Ansgar til sin legat for missionen i Norden på lige fod med Ebo af Reims og oprettede ærkebispedømmet Hamborg med Ansgar som ærkebiskop. Da danske vikinger i 845 plyndrede Hamborg, måtte Ansgar flygte til Bremen, hvortil også ærkesædet flyttedes. I over 150 år havde ærkesædet Hamborg-Bremen ansvaret for kirken i Norden. Inden sin død 865 nåede St. Ansgar at få bygget to kirker i Danmark, nemlig i Hedeby og Ribe. Derefter indtrådte en hedensk reaktion, og vikingetogene nåede et højdepunkt med erobringen af Normandiet og Danelagen i England. I hele Europa var normannerne den kristne kulturs svøbe og skræk.

Midt i 900-tallet skete der en vending. Der oprettedes missionsbispedømmer i Jylland henimod 948, og ca. 960 overbeviste præsten Poppo ved jernbyrd kong Harald Blåtand om kristendommens sandhed. Dette betød et gennembrud for kirken, hedenskabet afskaffedes som rigets religion og erstattedes af kristendommen. Der blev oprettet et bispedømme for Øerne i Odense ca. 965. På Knud den Stores tid, omkring 1022, blev Harald Blåtands kirke i Roskilde bispesæde for Sjælland, og Lund blev bispesæde for Skånelandene i år 1060. Under ærkebiskop

Helgenbilleder fra relikvieskabet i Løgum Kloster Kirke. For middelalderens kristne var relikvier håndgribelige beviser for helgenernes liv og skulle derfor opbevares omhyggeligt. Skabet er fra ca. 1325 og har på lågerne 16 malede billeder af helgener. Her ses ridderhelgenen St. Georg, den fjerde pave St. Clemens, cistercienseren St. Bernhard af Clairvaux og kirkefaderen St. Ambrosius fra Milano.

Adalbert af Bremen, der havde et tæt samarbejde med kong Svend Estridsen, inddeltes Danmark i de 8 bispedømmer, som bestod uforandret gennem hele den katolske tid og efter reformationen indtil ca. år 1800. Trækirker rejste sig overalt i landet, som efterhånden også inddeltes i de nuværende kirkesogne.

Kong Knud den Hellige, 1080–86, blev den første danske helgen. Han støttede kraftigt bispestolen i Lund, der under hans broder, kong Erik Ejegod, blev centrum for en ny, selvstændig nordisk kirkeprovins, uafhængig af Hamborg-Bremen. 1104 overrakte pave Pascalis IIs legat, Alberich, palliet, tegnet på den ærkebiskoppelige værdighed, til biskop Asser i Lunds domkirke. 1152 udskiltes Norge og 1164 Sverige af den nordiske kirkeprovins og blev selvstændige ærkebispedømmer.

I løbet af 1100-tallet kom en række klosterordener til Danmark: først benediktinerne, hvis klostre dog i løbet af det næste århundrede for størstedelens vedkommende tilsluttede sig cisterciensernes reform, og snart efter præmonstratensere, augustinere og johanniter. Trækirker afløstes af stenkirker, nye helgener viste, hvad kristen livsførelse egentlig betød, og det danske folk fik ikke blot del i den kristne tro og kirkens sakramenter, men også i den humane kultur, der fulgte med kirkens fremgang overalt i Europa. I 1200-tallet kom de nye ordenssamfund, franciskanerne og dominikanerne, som blev de opvoksende købstæders apostle. Klostrene var ikke blot centre for gudsdyrkelsen og det religiøse liv, men også for kunst, litteratur og praktisk næstekærlighed.

Et problem for kirken var ofte forholdet til staten, hvor Valdemars-tidens gode samarbejde med ærkebisper som Eskil og Absalon afløstes af de alvorlige stridigheder under ærkebisperne Jakob Erlandsen og Jens Grand, der måtte bilægges ved pavernes indgriben. Under dronning Margrethe indledtes en ny frugtbar periode også i kirkens liv. Nye ordener indførtes, som birgittinere, antoniter, karmeliter og helligåndsordenen. 1479 fik Danmark, ved pave Sixtus IVs bevilling, sit eget universitet i København. Den kirkelige kunst blomstrede i 1400-tallet, kalkmalerier og altertavler illustrerede troens liv på en kunstnerisk fremragende måde. Under renæssancens indflydelse bredte en begyndende verdsliggørelse sig blandt de gejstlige, men den modvirkedes af reformbevægelser, ikke mindst de såkaldte observansretninger i ordener som benediktinerne, franciskanerne og dominikanerne. Netop i senmiddelalderen blev hele folket mere end nogensinde inddraget i en personlig kristen livsførelse, dagliglivet gennemtrængtes af religiøse skikke, og man samlede sig i gilder og lav under protektion af forskellige helgener. Gudstjenesten dannede et naturligt midtpunkt for organiseringen af det sociale og praktiske liv både i by og på land.

Fra reformationen til religionsfriheden (1536–1849)

Luthers protest mod den katolske kirke 1517 fandt hurtigt tilhængere også i Danmark, hvor lutherske menigheder dannedes fra ca. 1526, især

Niels Stensen som biskop. Tegning af en ukendt kunstner, formentlig udført, mens Niels Stensen virkede som viebiskop i Münster og fra 1678 som apostolisk vikar, bl.a. for Danmark.

i byerne. De religiøse modsætninger blandedes med politiske og sociale på en ofte forvirrende måde. Efter borgerkrigen »Grevens Fejde« kunne kong Christian III fængsle og afsætte de danske katolske biskopper ved det såkaldte »statskup« den 12. august 1536. På rigsdagen i København samme efterår indførtes en evangelisk kirke på luthersk grundlag som ny dansk kirkeordning. Katolske gudstjenester var derefter ulovlige, klostrene ophævedes, og kirkegodset beslaglagdes af kongemagten. Evangeliske superintendenter afløste de katolske biskopper, og gennem energisk gennemførte visitationer omskoledes menighederne og præsterne til protestantisk kristendomsforståelse, jfr. Peder Palladius' »Visitatsbog«.

I 1500-tallet søgte mange unge danske til jesuitternes kollegier i Polen og Tyskland, hvor en del konverterede til katolicismen. I 1600-tallet

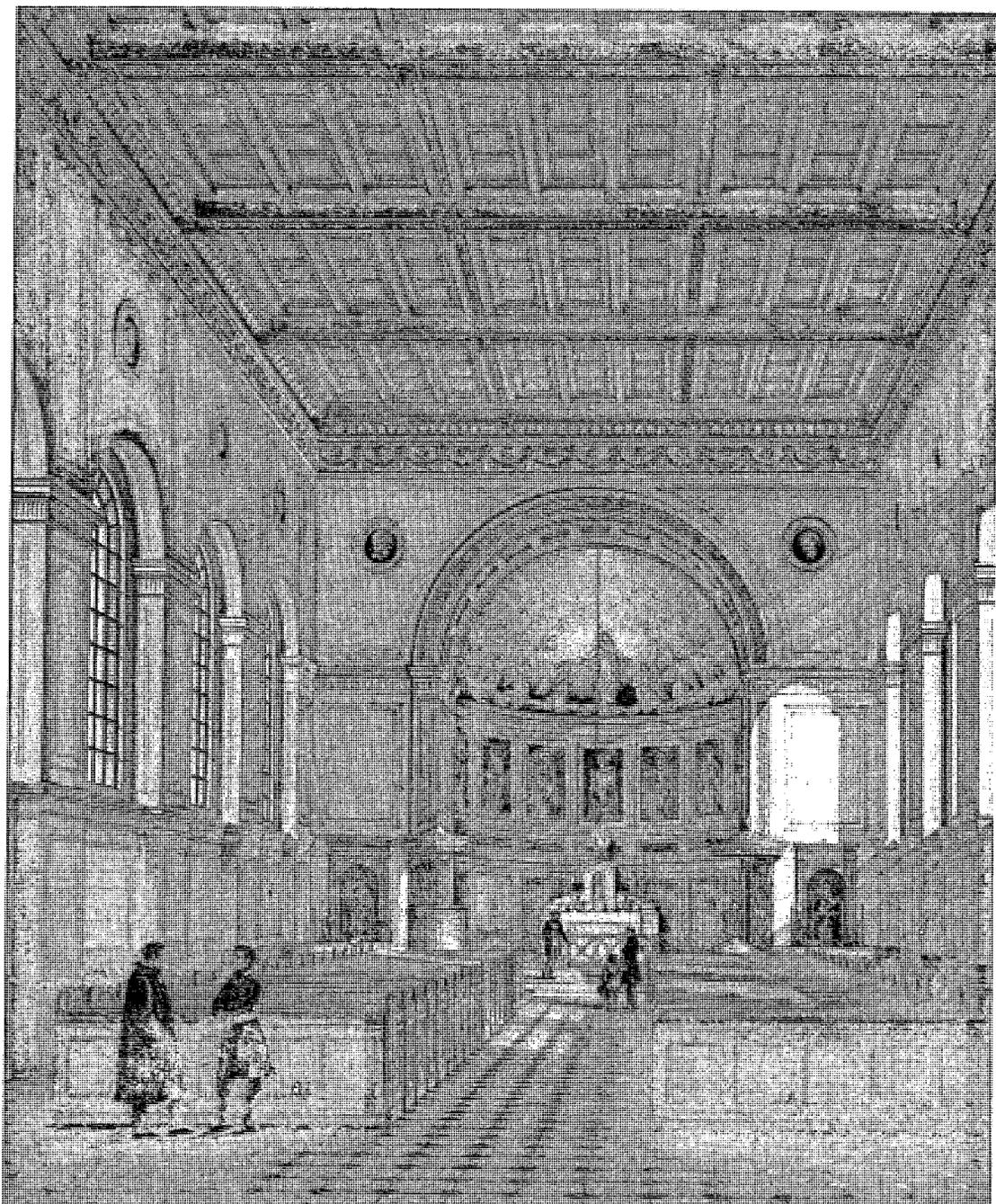
voksede intolerancen, og under Trediveårskrigen indførte Christian IV dødsstraf for katolske missionærer, medens danske konvertitter blev truet med landsforvisning og arveløshed. Efter krigen fik man behov for bedre kontakt med de katolske lande, og ved disses gesandtskaber i København tolererede man katolsk gudstjeneste mod samme frihed for danske gesandter i de katolske hovedstæder. Udenlandske katolikker havde i praksis nogenlunde uhindret mulighed for at beholde deres tro, og hvor man trængte til hjælp fra dygtige folk, meddeltes ligefrem religionsfrihed for ikke-lutherske indvandrere, således i Fredericia fra 1674. I denne by byggedes 1686 den første katolske kirke efter reformationen. Danske undersætter måtte dog stadig ikke blive katolikker, forbudet herimod stadfæstedes i Christian Vs Danske Lov af 1683.

Efter protestantismens sejr i Norden gik der en tid, inden man i Rom affandt sig med situationen og fik skabt en nyordning af sjælesorgen for katolikkerne i disse lande. I begyndelsen havde de pavelige nuntiaturer i Bruxelles og Köln ansvaret, men i 1622 oprettedes Propagandakongregationen, under hvis missionsområder også Norden blev henlagt. Efter at Johan Frederik af Hannover, den danske kong Frederik III's svoger, var konverteret, oprettedes 1667 »Det apostoliske Vikariat for Norden«, foreløbig blot omfattende Nordtyskland, hvis første overhoved var biskop Valerio Maccioni. Efter ham fulgte den store danske naturvidenskabsmand og konvertit Niels Stensen 1676–86. Den 24. marts 1678 udvidede Propagandakongregationen Niels Stensens ansvarsområde til også at omfatte hans fædreland Danmark. På denne måde blev det katolske hierarki i princippet genoprettet, omend i eksil, og således blev det ved at være i næsten 200 år. Det var i reglen biskopper i nordtyske bispedømmer som Hildesheim, Münster, Paderborn og Osnabrück, der også udnævntes til vikarer for Norden og dermed var ansvarlige for kirkerne og deres gejstlighed i bl.a. København og Fredericia.

Missionærerne var i reglen jesuitter, men efter ordenens midlertidige ophævelse 1773 beklædte også medlemmer af andre ordener eller verdensgejstlige disse diasporaembeder. 1842 kunne det gamle gesandtskabskapel i København afløses af den nuværende St. Ansgars Kirke. På den tid var den konfessionelle intolerance ved at blive afløst af liberalismens ideer, og ved grundloven af 5. juni 1849 indførtes fuld religionsfrihed i Danmark, og hermed var der skabt en helt ny situation for den katolske kirke.

Fra religionsfriheden til 2. Vatikankoncil

Apostolisk vikar for Norden var 1849 biskoppen af Osnabrück, Karl Anton Lüpke. Det var dog først hans efterfølger Paulus Melchens (1858–66), der for alvor optog arbejdet for den katolske kirke i Danmark, der nu ikke længere hindredes af nogen lovgivning. I 1860 kom han til København og meddelte for første gang siden Niels Stensens besøg i 1685 firmelsens sakramente på dansk grund. De danske katolikker fik snart deres egen leder, idet pave Pius IX 1868 oprettede en apostolisk

St. Ansgars Kirke i København. Tegning af Harald Conrad Stilling 1843, elev af arkitekten, professor ved Kunstakademiet, G. F. Hetsch, der 1842 opførte kirken. Stilarten er klassicisme med inspiration fra italiensk renæssance.

præfektur for Danmark, foreløbig stadig under bispedømmet Osnabrück. Til præfekt udnævntes præsten ved St. Ansgars Kirke siden 1861, Hermann Grüder. Hermed begyndte fremgangen for alvor. Antallet af katolikker i Danmark, der ved århundredets midte næppe havde været 1000, steg i hans embedsperiode indtil 1883 til godt 3000. Til de to gamle sogne, København og Fredericia, kom 6 nye, nemlig Odense og Randers 1867, Horsens 1872, Århus 1873, Kolding 1882 og Svendborg 1883. Hermann Grüder efterfulgtes som præfekt af Johannes von Euch, tidligere kapellan ved St. Ansgars Kirke og sognepræst i Fredericia.

1892 opnåede Danmark påny kirkelig selvstændighed, idet pave Leo XIII gjorde den danske katolske kirke til et eget apostolisk vikariat med

Johs. von Euch som apostolisk vikar med titel af biskop af Anastasiopolis. Han styrede det danske vikariat med stor dygtighed indtil sin død i 1922. Hans tid var præget af rask udvikling, antallet af katolikker steg fra ca. 3000 til ca. 25000. Dette skyldtes dels danske konvertitter, hvoraf der i disse år var gennemsnitligt 200 om året, dels indvandringen af landarbejdere fra Polen, især til landets sydlige egne. Antallet af sogne steg fra 8 til 28, men først og fremmest var det et afgørende led i biskop von Euchs planlægning, at han indkaldte et stort antal ordenssamfund til Danmark, for at de ud over det egentlige sognearbejde, også kunne oprette katolske institutioner. Af mandlige ordener fra efterreformatorisk tid kom der jesuitter, redemptorister, kamillianere, montfortanere og vincentpræster til landet, men også middelalderlige ordener som præmonstratensere, franciskanere og dominikanere blev påny repræsenteret heroppe.

Foruden sjælesorgen påtog disse ordener sig også arbejde med skoleundervisning, i hvilken forbindelse det bør nævnes, at maristbrødrene, hvis særlige opgave ligger på dette felt, i en årrække virkede i Danmark. Arbejdet med de katolske skoler blev samtidig i stor udstrækning taget op af de kvindelige ordener og kongregationer. I det hele taget er det forbavsende, hvor mange opgaver inden for skole- og hospitalsvæsen samt på det sociale område, der i disse år blev påbegyndt af St. Josefs-søstrene, Elisabethssøstrene, Hedvigssøstrene, Mariasøstrene, Visdommens Døtre og Søstrene af Det dyrebare Blod. Det sagdes, at i forhold til antallet af katolikker var Danmark et af de lande i verden, der havde flest ordensfolk overhovedet! Den katolske kirke markerede sig positivt i dansk offentlighed, ikke mindst takket være konvertitten Johannes Jørgensen, hvis bøger læstes og beundredes i vide kredse.

Biskop von Euch's efterfølger blev den belgiske præmonstratenser Josef Brems, der havde erfaring om danske forhold fra mange års sognearbejde i Vejle. Hans bispetid, 1922-39, faldt i de vanskelige mellemkrigsår, men for den katolske kirke i Danmark blev det en tid med konsolidering efter den stærke ekspansion under forgængeren. Kun yderligere 5 nye sogne kom til, og for ordenssamfundenes vedkommende vendte interessen sig nu også mod de kontemplative ordener. Allerede biskop von Euch havde foranlediget, at Søstrene af Den evige Tilbedelse, et af de nyere ordenssamfund, kom til Danmark i 1914, og 1920, da Cistercienserinderne kom hertil, fæstede en af middelalderens ordener påny rod i landet. I 1936 påbegyndtes Tilbedelsesklosters omdannelse til et kloster efter St. Benedikts regel, året efter at Liobasøstrene havde bragt en ny form for benediktinsk klosterliv til kirken herhjemme. Antallet af hospitaler, plejehjem og klinikker var nu henved 30, og de fleste sogne havde egen katolsk skole. Den toneangivende forfatter var præsten Peter Schindler, som populariserede katolsk troslære til glæde for konvertitterne og katolsk interesserede kredse i befolkningen iøvrigt. Samtidigt virkede også andre katolske forfattere, tidsskrifter og presse blev taget i brug som moderne medier for trosbelæringen, og foreningslivet blomstrede på typisk dansk vis. Et problem i denne periode var vanskelighederne ved at integrere de udenlandske katolikker, ikke mindst

Efter 2. Vatikankoncil sammenkaldtes også i Danmark en særlig synode af gejstlige og lægfolk med det formål at ajourføre kirkelivet efter koncilets forbilleder. Det afsluttende møde afholdtes på »Nyborg Strand« i sommeren 1969. Øverst ses biskop Martensen, rektor Lorenzen fra Niels Steensens Gymnasium og pater P. Grégoire O.P., synodens organisator.

polakkerne, i det danske samfund, uden at de mistede deres katolske identitet. Omvendt voksede der blandt danske katolikker bestræbelser frem for at skabe ægte udtryk for dansk katolicisme, for en stor del på det kunstneriske område.

1938 måtte biskop Brems af helbredsgrunde afløses fra sit embede, og pave Pius XI udpegede den danske konvertit og benediktinermunk Theodor Suhr til hans efterfølger. Dennes bispetid, 1939–65, blev præget af de hårde år under og efter den 2. verdenskrig, hvor opgaven primært var at bringe dansk katolicisme frelst gennem besættelsestidens farer og derefter lede genopbygningen i tiden, der fulgte. Under selve krigen gennemførtes 1942 en omlægning af sognestrukturen i Storkøbenhavn, idet Rosenkranskirken afløstes af St. Mariæ Kirke på Frederiksberg, Jesu Hjerte Kirke blev sognekirke, og der oprettedes nye sogne i Brønshøj og Hellerup. Efter krigen kom der flere nye sogne til vest og nord for København, altså i byens udviklingsområder. Inden for skolevæsenet tog biskop Suhr initiativet til moderniseringer, især af de jyske sogneskoler, hvilket lagde grunden til en ny, frugtbar udvikling.

I-1953 blev Det apostoliske Vikariat Danmark ophøjet til Bispedømmet København og forandredes dermed fra sin hidtidige status som missionsområde under Propagandakongregationen til et fuldt ligeberettiget bispedømme i den katolske verdenskirke. Ved slutningen af sin tid som biskop kom Theodor Suhr med i pave Johannes XXIII's reformbestræbelser, idet han blev udnævnt til medlem af den forberedende kommission før 2. Vatikankoncil 1962–65. Desværre måtte biskop Suhr af helbredsgrunde afstå fra aktiv deltagelse i koncilet og bad til sidst om at måtte nedlægge sit embede. Han var den første dansker, der efter 1536 fungerede som katolsk biskop i sit hjemland, når man ser bort fra Niels Stensen, der som biskop ikke åbent havde kunnet betræde det.

Fra 2. Vatikankoncil til 1982

Biskop Suhrs efterfølger blev den danske jesuit Hans Ludvig Martensen. Vi er nået til en tid, vi endnu lever med i, og det er derfor næppe muligt at give en karakteristik af den uden for så vidt, at den bærer præg af at være tiden efter det 2. Vatikankoncil. Biskop Martensen var gennem sine studier i Luthers teologi forberedt på at tage et af koncilets hovedtemaer op: det økumeniske tøbrud, men hans første år som biskop blev dog snarere præget af koncilets andet hovedtema: kirkens ajourføring over for den moderne verden, som man i bispedømmet København tog op på synoden, der sluttede i Nyborg 1969. Allerede i sin sammensætning som en repræsentation af de danske katolikker, ikke blot gejstlige, men også lægfolk, var den et brud med fortidens klerikale strukturer. Her var ordet frit og alle emner sat til debat. Formålet var ajourføringen, og resultaterne viste sig især i den nye strukturering, hvor der nu i alle sogne indførtes valgte menighedsråd, der skulle bistå præsterne med sognenes styrelse i alle forhold, desuden regionalråd i 6 regioner samt et pastoralråd for hele bispedømmet, alle sammensat af repræsentanter

for de tre »stænder«: præster, søstre og lægfolk. 1980 blev regionalrådene erstattet af 18 pastoralenheder. Herudover har nok den af koncilet forberedte liturgireform, der førtes ud i livet af pave Paul VI i 1969, medført de største ændringer i katolsk kirkelig praksis.

Udvidelser af administrationen medførte en flytning af bispekontoret til Bredgade, København. Der satsedes på udbygning af ungdomsarbejdet og på pastoralt arbejde for nye grupper på tværs af sognene, ikke mindst indvandrergrupperne, hvor sjælesorgen ikke kun struktureres efter geografiske, men også efter nationale og sproglige kriterier. Det nye økumeniske klima giver sig bl.a. til kende i den internationale bedeuge i januar for troens enhed, der indbefatter tværkonfessionelle kirkevandringer.

Ved siden af de positive træk karakteriseres tiden dog samtidig af negative fænomener. Antallet af registrerede katolikker er stagnerende, det har holdt sig på ca. 25000, hvilket i realiteten betyder, at der især blandt 2. generations katolikker finder et stærkt frafald sted. I de senere år har der også været en foruroligende stor afgang blandt præster og ordensfolk samtidig med, at tilgangen har svigtet, ikke blot i Danmark, men overalt i verden. Dette har medvirket til, at ikke få af de katolske institutioner, de forrige generationer havde bygget op, har måttet opgives. Det drejer sig især om hospitalerne, medens skolerne gennemgående har nydt godt af den nye åbenhed over for ikke-katolikker, der udgør en stadig stigende del af eleverne. Økonomisk er det betænkeligt, at danske katolske institutioner i stigende grad er blevet afhængige af udenlandske trosfællers gavmildhed.

Uanset krisen tror vi, at den katolske kirke, hvorfra det danske folk gennem et årtusind har modtaget så store værdier, med Guds nådes hjælp også i fremtiden vil gøre sin gode indflydelse gældende i Danmark.

Litteratur om den katolske kirkes historie i Danmark

Middelalderen

Nyeste hovedværk er »*Den danske kirkes historie*« redigeret af Hal Koch, Bjørn Kornerup, P. G. Lindhardt m. fl. 1950 ff., de tre første bind: I »*Den ældre Middelalder til 1241*«, II »*Senmiddelalderen 1241-1448*«, III »*Chr. I til Reformationen 1448-1536*«.

Fra katolsk side foreligger på dansk G. Rauschen og A. Otto: »*Den katolske kirkes historie*«, København 1937 med indslag om forholdene i Danmark. Andreas Nissen: »*Danske bisperækker*«, København 1935.

Bidrag til vore helgeners historie er P. D. Steidl: »*Knud den Hellige*«, København 1918 og »*Sankt Knud Lavard*«, særtryk af »*Catholica*« 1970 nr. 2-3.

Om klostre se afsnittet: Ordener og kongregationer.

Den nyere Tid, 1536-1849

Om Modreformationen i Norden, Vello Helk: »*Laurentius Nicolai Norwegus*«, København 1966.

Det katolske hierarki, hvorunder de katolske kirker i Danmark hørte: Johannes Metzler: »*Die apostolischen Vikariate des Nordens*«, Paderborn 1919.

Katolsk soldatermission i Norden, Helmut Holzapfel: »*Unter nordischen Fahnen*«, Paderborn 1954.

Af den omfattende Niels Stensen-litteratur nævnes: Gustav Scherz: »*Steno*«, København 1963, Fabijan Veraja: »*Beatificationis et canonizationis servi dei Nicolai Stenonis Positio super introductione causæ et super virtutibus*«, Rom 1974. Max Bierbaum und Adolf Faller: »*Niels Stensen*«, Münster 1979. »*Niels Stensen og Danmark*«, Katolsk forlag 1981.

Nyeste tysksprogede oversigt over diasporakatholicismen i Nordtyskland og Skandinavien findes i jubilæumsskriftet »*Sacræ Congregationis de Propaganda Fide memoria rerum 1622-1972*«, Wien, Rom, Freiburg 1972, afsnit forfattet af Hermann Tüchle.

Fra religionsfriheden til i dag, 1849-1983

Vigtigst er de to bispebiografier, Johannes Metzler: »*Biskop Johannes von Euch*«, København 1910. Karl Harmer: »*Biskop Josef Brems*«, København 1945.

Konversionsbevægelsen illustreres bl.a. af Johannes Jørgensen: »*Mit livs legende*« I-VII, København 1916-28, Peter Schindler: »*Vejen til Rom*«, 1959 og samlingen »*Vi blev katolikker*«, 1958.

Om synoden i Nyborg 1969 findes særnumre af »*Katolsk Forum*«.

Polakkernes forhold belyses grundigt af George Nellesmann: »*Polske landarbejdere i Danmark og deres efterkommere*«, Nationalmuseets folkelivsstudier nr. 7, København 1981.

»*St. Ansgars Jahrbuch*«, der udgives af St. Ansgarius Werk i Köln og München, har længe bragt årlige oversigter om de nordiske bispedømmer samt artikler om katolske forhold og begivenheder i det forløbne år.

COLLEGIUM
VRBANVM
DE PROPAGANDA
FIDE

Apostoliske vikarer, provikarer, præfekter, administratorer og biskopper

- 1622   oprettedes Congregatio de Propaganda Fide i Rom. Danmark og Norge blev betragtet som hørende under den pavelige nuntius i Bruxelles indtil 1673. Den pavelige nuntius var *Giovanni Francesco Guido del Bagno* fra 1622 til 1627.
- 1667   Den apostoliske vikar for Norden til og med Altona (Danmark) biskop *Valerio Maccioni*, † 5.9.1676.
- 1673   Danmark kommer under den *pavelige nuntius i Köln* indtil 1680 *Opizio Pallavicini*, derefter hans efterfølgere til 1794.
- 1677   *Niels Stensen*, biskop af Titiopolis og apostolisk vikar for Norden (også for hele Danmark: 24.3.1678), † 6.12.1686.
- 1688   *Friedrich von Tietzen*, biskop af Joppe, hjælpebiskop i Hildesheim og apostolisk vikar for Norden (1687), også for Danmark (1688), † 4.11.1696.
- 1697   *Jobst Edmund von Brabeck*, fyrstbiskop af Hildesheim, apostolisk vikar for Norden, † 13.8.1702.
- 1702   *Otto Wilhelm von Gronsfeld*, biskop af Columbrica, hjælpebiskop i Osnabrück, apostolisk vikar for Norden, † 5.4.1713.
- 1715   *Johann Hugo von Gärz*, biskop af Dorylaeum, hjælpebiskop i Osnabrück, apostolisk vikar for Norden, † 25.12.1716.
- 1717   *Agostino Steffanni*, vikariatets midlertidige administrator.
- 1718   *Hyacinth Petit*, biskop af Heliopolis, hjælpebiskop i Osnabrück, apostolisk vikar for Norden, † 26.7.1719.
- 1722   *Johann Adolf von Hörde*, biskop af Flaviopolis, hjælpebiskop i Osnabrück, apostolisk vikar for Norden, † 3.8.1761.

Propagandakongregationen stiftedes 1622 med det formål at lede kirkens missionsværk både i de nyopdagede verdensdele og i det til protestantismen tabte Nordeuropa. Billedet viser facaden af Propagandakongregationens hovedsæde i Rom.

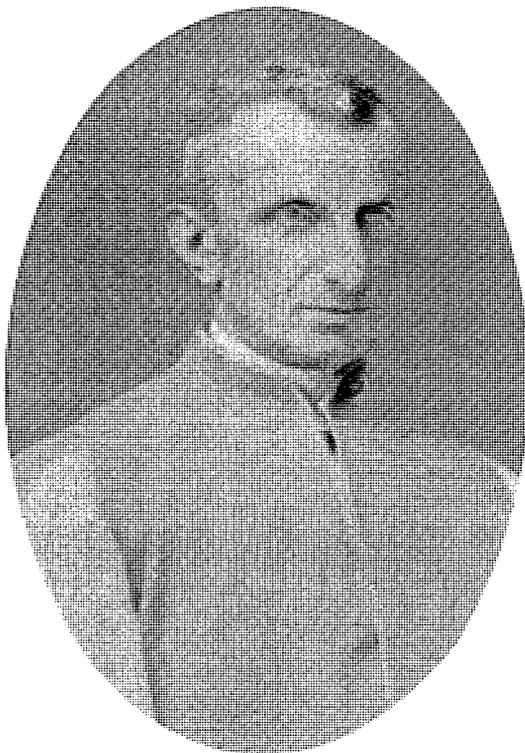
- 1761 *Franz Joseph von Gondola*, biskop af Tempe, hjælpebiskop i Paderborn, apostolisk vikar for Norden, † 5.3. 1774.
- 1775 *Friedrich Wilhelm von Westphalen*, fyrstbiskop af Hildesheim, apostolisk vikar for Norden, † 6.1. 1789.
- 1789 *Franz Egon Freiherr von Fürstenberg*, fyrstbiskop af Paderborn og Hildesheim, apostolisk vikar for Norden, † 11.8. 1825.
- 1825 *Aloisius Ciamberlani*, vikariatets midlertidige administrator, † 29.1. 1828.
- 1826 *Friedrich Klemens, Freiherr von Ledebur-Wicheln*, biskop af Paderborn, apostolisk vikar for Norden indtil september 1839, † 30.8. 1841.
- 1839 *Johann Theodor Laurent*, biskop af Chersones, apostolisk vikar for Norden indtil 1841, † 20.2. 1884.
- 1841 *Karl Anton Lüpke*, biskop af Anthedon, generalvikar i Osnabrück, Nordens apostoliske provikar, † 8.4. 1855.
- 1855 *Johannes Heinrich Beckmann*, vikariatets midlertidige administrator indtil 1858.
- 1858 *Paulus Melchers*, biskop af Osnabrück (siden 3.8. 1857), apostolisk provikar for de nordiske missioner i Tyskland og Danmark indtil 1866, senere ærkebiskop af Köln, † 1895.
- 1866 *Johann Heinrich Beckmann*, biskop af Osnabrück, apostolisk provikar for de nordiske missioner i Tyskland og Danmark.
- 1868 Danmark bliver ifølge pave Pius IX' brev 7.8. 1868 *apostolisk præfektur*, indtil 1892 dog under biskoppen af Osnabrück som provikar.
- 1869 *Hermann Grüder*, apostolisk præfekt af Danmark, † 15.12. 1883.
- 1884 *Johannes von Euch*, apostolisk præfekt af Danmark.
- 1892 *Johannes von Euch*, biskop af Anastasiopolis, 20.10. 1892 apostolisk vikar af Danmark, † 17.3. 1922.
- 1922 *Josef Brems* O.Præm., biskop af Roskilde, apostolisk vikar af Danmark.
- 1938 *Josef Brems*, biskop af Roskilde, apostolisk administrator. † 5.4. 1958.

- 1938 *Theodor Suhr O.S.B.*, biskop af Balecio, apostolisk vikar af Danmark.
- 1953 *Theodor Suhr O.S.B.*, biskop af København.
- 1964 *Theodor Suhr O.S.B.*, biskop af Apisa Maggiore, bispedømmets administrator og senere fhv. biskop af København.
- 1965 *Hans Ludvig Martensen S.J.*, biskop af København.

Litteratur: Johannes Metzler: »Die apostolischen Vikariate des Nordens« Paderborn 1919.

Forhenværende biskop Th. Suhrs 85-års fødselsdag fejredes 24. januar 1981 med en festgudstjeneste i Skt. Ansgars Kirke celebreret af biskop Hans L. Martensen.

Hermann Grüder

Født 24.8.1828 i Schwerin, Mecklenburg. Studerede i Propagandakollegiet i Rom og i Münster; ordineret 14.6.1851, samme år ansat ved Skt. Ansgars Kirke i København, hvor han blev sognepræst i 1861; apostolisk præfekt 2.5.1869.

Hermann Grüder døde 15.12.1883.

Johannes von Euch

Født 21.1.1834 i Meppen, Hannover; ordineret 18.1.1860; han var kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København

1860-1864; sognepræst i Fredericia 1864-1884; apostolisk præfekt med sæde i København 17.2.1884.

I 1892 blev Danmark et apostolisk vikariat, og von Euch blev udnævnt til apostolisk vikar 15.8.1892 og bispeviet 8.9.1892 som titulær biskop af Anastasiopolis.

Johannes von Euch døde i København 17.3.1922.

Josef Brems

Født 7.8.1870 i Testelt i Belgien. Studerede ved Præmonstratenser-Abbediet i Averbode. Præsteviet 9.3.1891.

Josef Brems blev først kapellan i byen Einthout nær ved Averbode. Den 28.7.1903 rejste han til Danmark for at oprette og forestå ledelsen af en præmonstratensermission. Den 14.12.1903 blev han udnævnt til sognepræst i Vejle.

Han blev udnævnt til apostolisk vikar den 10.10.1922 og bispeviet i Averbode den 25.1.1923. I 1924 samledes de nordiske biskopper i København for første gang. Den 5.11.1937 åbnede han præsteseminariet i Skt. Andreas kollegium. I 1938 nedlagde Josef Brems sit embede p.g.a. sygdom og rejste til Averbode.

Josef Brems døde 5.4.1958.

Theodor Suhr

Født 24.1.1896 i Nyborg. Bosatte sig efter 1. verdenskrig i Argentina, hvor han blev farmer.

I 1926 blev han optaget i den katolske kirke og indtrådte i benediktinerordenen. Efter at have studeret filosofi og teologi i Luxembourg og Rom blev han præsteviet 1.4.1933.

Theodor Suhr var prior ved benediktinerklosteret San Girolamo i Rom 1935–1938. Den 14.12.1938 blev han udnævnt til apostolisk vikar for Danmark og titulær biskop af Balecio. Den 29.4.1953 blev Danmark et selvstændigt bispedømme, og Theodor Suhr blev udnævnt til »biskop af København«.

I 1964 fritog paven biskop Suhr fra embedet p.g.a. svigtende helbred.

Adresse:

Skt. Kjeldsgade 3,
2100 København Ø.

Hans Ludvig Martensen

Biskop af København.

Født 7.8.1927 i Gentofte; indtrådte hos jesuitterne 13.9.1945; studeret filosofi og teologi i Pullach, München, og St. Georgen, Frankfurt am Main, præsteviet 15.8.1956 i Jesu Hjerter Kirke i København; 1958–1963 studier ved Københavns Universitet; 1963 cand. mag. ved Københavns Universitet; 1963–1965 studier ved Gregoriana i Rom til forberedelse af doktorafhandling om Luthers Kristologi; bispeviet i Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby 16.5.1965.

Adresse:

Katolsk Bispekontor,
Bredgade 69 A, 1260 København K.

Forvaltningsorganer

Det biskoppelige råd i bispedømmet København

I ethvert bispedømme, hvor der ikke eksisterer et domkapitel, findes »consultores diocesani«, et biskoppeligt råd. Rådet har til opgave at bistå biskoppen i ledelsen af bispedømmet og træde i hans sted i tilfælde af »sede vacante«, dvs. når bispeembedet er ubesat. Inden 8 dage skal rådet dog udpege en kapitularkvikar til at udøve denne funktion.

Det biskoppelige råd udnævnes for en 3-årig periode ad gangen, og medlemmerne udpeges frit af biskoppen. Ved de sidste udnævnelser har biskop Martensen fulgt den praksis at udnævne formanden og næstformanden i præsterådet til medlemmer af det biskoppelige råd.

Nedenfor bringes en liste over præster, der har siddet i det biskoppelige råd. Listen er først fuldstændig fra og med biskop Martensens indsættelse i 1965.

I perioden 1922–65: J. Olrik, J. Braun, Ph.v.d. Kettenburg, J. Resch, M. Sialm, A. Helmke, Fr. Pohl, Fr. Klar, F. Flynn, P. Schreiber, B. Jensen, Fr. Kùpferle, P. Steidl, N. R. M. Oppermann, Th. King, C. Benzon, C. Flandrup.

I perioden 1965–82: C. Flandrup, N. R. M. Oppermann, Th. King, Ib H. Andersen, K. Geertz-Hansen, E. Simonsen, P. Grégoire, G. Bertling, E. Stappers, L. Messerschmidt, G. Kreienbühl, Fr. Poppe, W. Wuyts, A. Dekkers, J. Grochot, H. Esmark.

I 1982 havde det biskoppelige råd følgende sammensætning:

Generalvikar Ib H. Andersen
Generalvikar Lars Messerschmidt
Biskoppelig vikar Josef Grochot C.Ss.R.
Pastor Dietrich Timmermann
Pater Henri Kerkhofs O. Præm.
Pater Pierre Grégoire OP

Danske biskoppers provikarer, generalvikarer m.fl.

1922-23	Jakob Olrik, provikar
1923-24	Anton Neuvel, provikar
1924-30	Albert Helmke, provikar
1930-31	Johannes Desnos, provikar
1932-36	Peter Schreiber, provikar
1936-53	Francis Flynn, provikar
1948-53	Casimir Flandrup, delegatvikar
1953-75	Casimir Flandrup, generalvikar
1969-76	Lars Messerschmidt, generalvikar
1980-	Lars Messerschmidt, generalvikar
1976-	Ib H. Andersen, generalvikar
1973-	Josef Grochot, biskoppelig vikar for udlændinge

Den kirkelige domstol

I den katolske kirke udøves den dømmende myndighed principielt af biskoppen, men i almindelighed delegeres den til en stedfortræder, kaldet official, der forestår arbejdet i den kirkelige domstol. Domstolen har i og for sig kompetence til at behandle sager af meget forskellig art, når blot de berører kirkelige forhold, men i praksis er det næsten udelukkende sager vedrørende ægteskabers kirkelige gyldighed, der kommer til behandling. Sådanne sager afgøres kollegialt af tre dommere under medvirken af en forsvarer for det ægteskabelige bånd, og en kendelse er først endegyldig efter samstemmende afgørelser i to instanser. For domstolen i København er domstolen i Stockholm anden instans og omvendt. Skulle afgørelserne i de to første instanser være forskellige, kan sagen indbringes for den romerske domstol Sacra Romana Rota til endelig afgørelse.

Formænd:

1941-53	Francis Martin Flynn
1953-65	Josef Melchior Wolfisberg
1965-	Ib H. Andersen

Katolsk bispekontor

Ud over de præster, der bistår biskoppen i hans gejstlige embede som lokalkirkens overhoved, har biskoppen behov for medarbejdere, der kan løse de verdslige opgaver af økonomisk og administrativ karakter, såsom korrespondance, regnskab og bogholderi, arkivering, mødetilrettelæggelse m.m. Men hertil kommer en række andre opgaver.

Efter biskop Martensens tiltrædelse i 1965 opstod tanken om, at så vidt muligt alle katolikker burde bidrage til at dække udgifterne ved kirkens drift i Danmark. Heraf udsprang kirkebidragsordningen på frivillig

basis. Der meldte sig omkring 4.000 bidragydere, og det blev derfor nødvendigt at registrere disse på bispekontoret med navn, adresse og sognetilhørsforhold for hver enkelt.

Kort efter sin tiltrædelse ønskede biskoppen endvidere, at der skulle afholdes en landsomfattende synode, med deltagelse af valgte medlemmer fra alle menigheder i bispedømmet.

Dette medførte, at der nu blev behov for at udvide den centrale registrering af kirkebidragsyderne til at omfatte alle katolikker. Hidtil havde kun den enkelte menighed registreret sine egne medlemmer i sit kartotek.

Efter nogle måneders arbejde var der på bispekontoret udarbejdet et sådant centralkartotek over alle, der tilhørte en katolsk menighed, og herefter kunne der afholdes valg til synoden.

Den løbende vedligeholdelse af centralkartoteket er en vigtig opgave for bispekontoret, der konstant bestræber sig på, at det indholdsmæssigt stemmer overens med de lokale kartoteker. Dette søges opnået ad to veje: dels modtager centralkartoteket oplysning om de ændringer, som de enkelte katolikker meddeler deres lokale pastorat, dels modtager man fra postvæsenet og andre kilder oplysninger om ændringer, som så ikke blot indføres i centralkartoteket, men for en sikkerheds skyld også meddeles det pågældende pastorat.

Det er allerede nævnt, at bispekontoret fører bispedømmets eget regnskab, men herudover melder der sig en lang række andre opgaver, som f.eks. forvaltningen af bispedømmets faste ejendomme, som udlejes til skoler, endvidere lejrcentre, pensionistboliger til præster etc. Endvidere er der gennemført en centralisering af forsikringer, hvilket har medført væsentlige besparelser. Desuden administrerer bispekontoret en lang række legater, der er henlagt hertil, samt arvesager, hvor bispedømmet er arving.

Det er et vigtigt element i kirkebidragsordningen, at den ikke alene skal opfordre den enkelte katolik til at være med til at bære udgifterne ved den lokale kirkes drift, men at den også er et udtryk for solidaritet mellem menighederne, så de økonomisk stærkere støtter de svagere menigheder. Dette kommer til udtryk ved, at for tiden går 60% af kirkebidragene til den enkelte bidragydere eget sogn, medens 40% anvendes til tilskud til sogne, som ikke kan klare sig selv. Disse sogne søger om tilskud fra fællespuljen ved henvendelse til bispekontoret, der derved får et betydeligt arbejde med at gennemgå sognets regnskab og budget for at nå frem til en så retfærdig fordeling som muligt.

Bispekontoret yder ligeledes assistance ved større vedligeholdelser, istandsættelser, ombygninger m.m. af faste ejendomme overalt i bispedømmet.

Endelig fungerer bispekontoret som sekretariat for pastoralrådets forretningsudvalg, der gennemsnitligt holder 12 møder om året, ligesom bispekontoret tilrettelægger pastoralrådets 2 årlige møder.

Biskoppelige institutioner

Katolsk historisk arkiv og bibliotek

Bredgade 69 A, 1260 København K

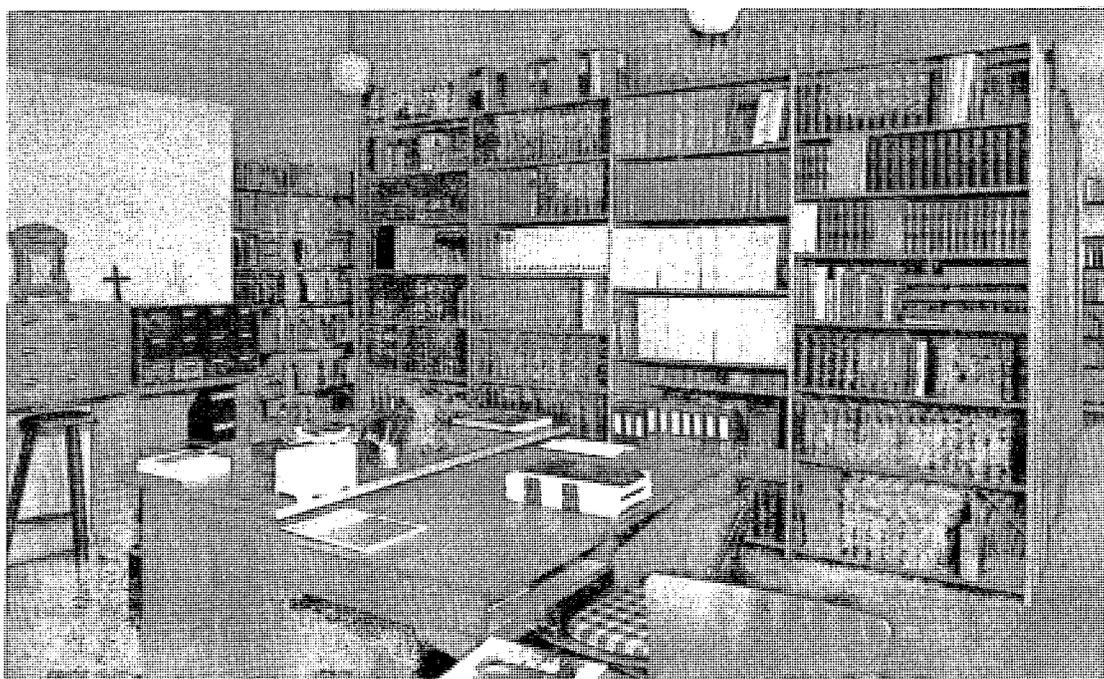
Katolsk historisk arkiv og bibliotek er siden 1978 en selvstændig institution under bispedømmet. Dets formål er at modtage og på en forsvarlig måde at opbevare og ordne arkivalier og andet historisk materiale, der stammer fra eller vedrører den katolske kirke i Danmark i nyere tid. Arkivet skal både tjene aktuelle dokumentationsbehov og den historiske forskning. Det tilhørende bibliotek er en samling af bøger, tidsskrifter, tryksager og billeder, der skal støtte benyttelsen af arkivet og den historiske forskning. »Ælnoth« = »Nordisk arbejdsgruppe for katolsk kirkehistorie« tog oprindelig initiativet til arkivets oprettelse og støtter stadig arbejdet dermed som en del af sin virksomhed.

Siden 1979 ledes Katolsk historisk arkiv og bibliotek af en arkivar, udpeget af biskoppen, for tiden Jørgen Nybo Rasmussen.

Sankt Andreas bibliotek

Kollegievej 2 A, 2920 Charlottenlund

Sankt Andreas bibliotek er bispeddømmets bibliotek. Det blev grundlagt i 1953 af de franske dominikanere med udgangspunkt i det såkaldte vikariatsbibliotek, som efter at have været lukket en del år, blev betroet dominikanerne af biskop Suhr. I 1976 overgav dominikanerne bogsamlingen til bispeddømmet. Biblioteket har i dag en bestand på ca. 35.000 bind, hovedsageligt eksegese, teologi, kirkehistorie, spiritualitet og sjælesorg. Desuden abonnerer biblioteket på ca. 30 tidsskrifter. Fransk

Skt. Andreas bibliotek.

dominerer endnu, men andre sprog, især tysk samt naturligvis dansk, er mere og mere repræsenteret.

Biblioteket låner gratis ud – også pr. korrespondance. Det er tilknyttet Det Kongelige Biblioteks Accessionskatalog, og har hermed udlån til mange offentlige biblioteker.

Bibliotekar: Pater P. Grégoire O.P.

Kateketcentralen

Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V

Kateketcentralen blev grundlagt af Religionspædagogisk Udvalg i 1964 med det formål at opbygge en religionspædagogisk materialesamling. Initiativtagerne var sr. Myria Selz, pastor Jørgen Hviid og pastor Guido Kreienbühl. I 1966 kunne Centralen begynde sin udlåns- og konsulentvirksomhed fra lokaler på Rygaards Skole i Hellerup. I årene herefter udvidede Centralen sin virksomhed med udgivelser af religionsbøger og afholdelse af studieuger og -weekends for kateketer. I 1971 knyttedes Liturgisk materielcentral til Kateketcentralen, som siden har været Liturgikommissionens eksekutivorgan. I 1972 oprettedes en audiovisuel afdeling med produktion af AV-midler for øje. Et kateketkursus pr. korrespondance gennemførtes i årene 1973–76.

Da Niels Steensens Forlag stiftedes i 1975, gik Kateketcentralen aktivt ind i et samarbejde, idet forlagets formål var udgivelse af nyere teologisk litteratur med bl.a. kateketisk sigte. Lige fra Kateketcentralens åbning blev der etableret et nært samarbejde med Det kateketiske Senter i Norge, og siden 1971 med kateketcentralerne i samtlige nordiske lande. Dette samarbejde resulterede bl.a. i udgivelsen af Det fællesnordiske Religionsundervisningsprogram, samt en del bøger for børn, og fra 1983 udgivelsen af et fællesnordisk tidsskrift for kateketer.

I 1976 blev Kateketcentralen, som hidtil havde været en privat institution, overdraget til bispedømmet.

Leder: Guido Kreienbühl

Katolsk ungdomssekretariat

Sankt Kjeldsgade 3, 2100 København Ø

Sekretariatet har en vigtig funktion i planlægning og udførelse af landsdækkende arrangementer for unge. På sekretariatet er der ansat en sekretariatsleder, en efg-elev, en ungdomspræst og en ungdomskonsulent. De to sidstnævnte hjælper med idémateriale, deltager i arrangementer, laver opsøgende arbejde, underviser i troen m.m.

Endvidere er der i 1982, som led i hovedbestyrelsens forsøg på centralisering af Danmarks Unge Katolikker, og til aflastning af sekretariatet, oprettet et kontor i Århus. Kontoret kan især bruges af de jysk-fynske menigheder og lokalforeninger.

Bispedømmet støtter sekretariatet ved at afholde driftsudgifter til husleje, varme m.m. samt lønninger.

Bispedømmets forlag, bladudgivelser, årbøger m.m.

Ansgarstiftelsens Forlag

Bredgade 69 A, 1260 København K

Ansgarstiftelsens Forlag er oprettet 1. marts 1982 som bispedømmets eget forlag. Formål er udgivelser af mere eller mindre officiel karakter. Forlagets første udgivelser var salmebogen Lovsang i 1982 og Katolsk Lommekalender for 1983.

Formand for forlagets bestyrelse: Generalvikar Ib H. Andersen.

Øvrige medlemmer af bestyrelsen: Overbibliotekar Ellen Marie Lebahn og pastor Guido Kreienbühl.

Bladudgivelser

Officielle meddelelser fra biskoppen af såvel pastoral som økonomisk/administrativ karakter udsendes fra bispekontoret nogle gange om året og kaldes Kirkelige Meddelelser. Meddelelserne nummereres fortløbende og mærkes med årstal. De sendes direkte til samtlige pastorater og aftrykkes i »katolsk orientering«.

Disse meddelelser udkom første gang i 1900, hvor de blev udgivet af den daværende apostoliske vikar. De fortsatte regelmæssigt indtil 1947, hvorefter de udkom mere spredt. Siden 1965 er de igen begyndt at udkomme regelmæssigt.

Meddelelser vedrørende årets liturgiske fester o.l. udarbejdes for et kalenderår ad gangen og sendes til alle pastorater. Siden 1981 indgår disse oplysninger som en selvstændig del af katolsk lommebog.

Fra »Skandinavisk Kirketidende« til »katolsk orientering«

Det ældste katolske tidsskrift i Skandinavien hed »Skandinavisk Kirketidende for catholske Christne«. Første nummer udkom 2. oktober 1853, og udsendelse af et katolsk blad har siden været fortsat uden afbrydelse.

I årene 1857–1873 udkom bladet kun hver anden uge. I 1954 skiftede navnet til »Skandinavisk Kirketidende for katholske Christne«, i 1864 til »Katholsk Kirketidende«, i 1873 til »Nordisk Kirketidende for katholske Christne«, og i 1885 til »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne«. Herefter udkom bladet hver uge.

I 1939 skiftede navnet til »Katolsk Ugeblad«, og i 1969 ændredes dette til »Katolsk Forum«. Bladet udkom nu hver 14. dag.

Det første valgte pastoralråd i Danmark ytrede i sin mandatperiode 1970–74 gentagne gange ønsket om betydeligt at udvide kirkens interne

Skandinavisk Kirketidende

for catholske Christne.

Et Ugestrift til christelig Oplysnings Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

I Ibskjal. V. 21

Nr. 1.

Søndagen den 2den October.

1853.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig Subscription paa denne Tidende indtaages i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. A. Blankenskeiner. Å Ris maaergade 66 og i alle Regjader; i de danske Stater paa de K. Postkontoller. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaet for 4 Sk.

Indledning.

I den menneskelige Aands Dybde venter sig stedse en Trang til det Sande, det Gode og det Skønne. Den minstre Ungling i Livets Foraar og den alvorlige Olding i Livets Efteraar den i Overflod svælgende Rige og den med den blittreke Ned kjæmpende Fattige, den saavel ved Solens Opgang som ved dens Nedgang levende Jordboer, blive, Enhver paa en ham tilkommende Maade, og i mangfoldig Forskjellighed, tiltrukne af disse hemmeligheds Kræfter. Og hvorfor? Fordi Mennesket, ligesom overhovedet ethvert Fornuftvæsen, kun er skabt for det Sande, Gode og Skønne, og selvsagt kun kan finde sin Tilfredsstillelse i Besiddelsen af disse Goder. Dette Sande, Gode og Skønne udever sin Tiltrækningskraft indtil en vis Grad i alle skabte Ting og Liv, men fortrinnsvis stærk er den i Aandens oversnaturlige Liv efter den christelige Tro. Og deraf kommer det ogsaa, at Trangen til Troen, den religiøse Trang, stedse har vitter sig stærkest; og en sand Glæde er det at see, at den ogsaa i vore bevægede Tider viser sig levende hos Mange, naar vi derhos betragte, at netop i vore Dage filosofiske og theologiske Speculationer bestræbe sig for

at fordukke, ja at fornægte al christelig Sandhed ja selve Ophævet til al christelig Sandhed som er Jesus Kristus. Og netop for, paa en fornuftig Maade, at imedekomme denne stedse nødvendige religiøse Trang, er den ædle, uafhængige Frihed allerede inden nogle Aar gjengiven det med Fornuft begavede Menneske, saa at han nu fri kan prøve det Gode, og efter sin Indsigt vælge det Bedste. Vi mene ikke at tage fell, naar vi sige, at dette tvivle, velgjørende og friere religiøse Liv netop er en Krugt af den Bevidsthed: at at den menneskelige Aand ikke finder sin efterstræbte Tilfredsstillelse i det Jordiske men i det Overjordiske, ikke i det Tmellige, men i de Evige; ikke blot i Fornuftens Videnskab, men fornemmelig i Troens Liv. Det aandelige Menneske staaer nuomstunder der i dunkel Kelelse af sin høie Værdighed og om sin evige Bestemmelse; han søger efter Veien, og frægter for at fare vild; han søger efter en trofast Herer, og finder sig stuffet; han søger en tro Ledjager paa sin Livsvandring, men kan ikke finde ham. Dette er den indre Tilstand af mange af vore Samtidige. Derfor, saa haabe vi, vil et periodiskt Tidsskrift være Mange velkomment, hvilket i den betidelige Sabbats rolige Timer, langt fra at nedvænke Aanden

Det ældste katolske tidsskrift i Skandinavien, »Skandinavisk Kirketidende for catholske Christne«. Forsiden til det første nummer, som udkom 2. oktober 1853.

kommunikation. Rådet fremsatte et forslag om et nyt kontaktblad, som skulle sendes gratis til samtlige katolske husstande i Danmark.

Det nye blad, »katolsk orientering«, som udkom første gang i 1975, var tænkt som en sammenlægning af tre eksisterende organer: 14-dages bladet »Katolsk Forum«, det månedlige blad »Orientering fra Biskoppen«, som blev sendt gratis til alle husstande, og »Katolsk Sogneblad«, som var et månedligt meddelelsesblad for 22 sogne under fælles redaktion.

I det nye blad bibeholdt biskoppen sin månedlige side med orientering og andet læsestof, mens antallet af sogne, der ad denne vej sender deres meddelelser ud, er steget til 40.

»katolsk orientering«s formål er at give katolsk relevant information fra ind- og udland, som kan styrke de danske katolikkers bevidsthed om, at de ikke er en mindretalskirke, men udgør en del af verdens største trossamfund, og samtidig orientere dem om, hvad der sker af nytænkning og debat i vor tid. Gennem bladet kan også den menige katolik komme til orde og bidrage til meningsdannelse og troens vækst. Hermed forsøger »katolsk orientering« at opfylde de krav, der er nedfældet i pastoralinstruktionen »Communio et Progressio« (Fællesskab og Fremskridt) om den sociale kommunikations instrumenter, udsendt af den pavelige kommission af samme navn den 23. maj 1971.

»katolsk orientering« udkommer ca. hver 14. dag med ialt 20 numre om året.

Bladets redaktører har været:

1853	Vilh. Krarup
1853	Konrad Sander
1857	H. Grüder og A. Kohues
1860	Johannes von Euch
1864	J. L. V. Hansen
1883	Andr. Johansen
1905	Fr. Ronge
1910	Niels Hansen
1920	Bernh. Jensen
1930	Cay Benzon
1932	H. Gamél
1939	H. D. T. Kiærulff og J. Berg
1959	Gunnar Martin Nielsen
1963	Martin Drouzy
1964	Helge Kristensen
1969	Helge Kristensen og H. Roos
1969	Hans Jensen og H. Roos
1971	H. Roos
1975	W. Wuyts

Årbøger

I 1910 udkom den første udgave af »Katolsk Håndbog for Danmark«. Efter den 9. udgave af denne håndbog, der udkom 1943, blev behovet for en opslagsbog til dels opfyldt af en årlig udgivelse af »Katolsk Lommebog«. Lommebogens indhold ændredes gennem årene, og bl.a. udgik et historisk afsnit.

Behovet for en opslagsbog med et bredere indhold opstod atter, og dette søges dækket ved den 10. udgave af håndbogen: »Katolsk Håndbog for Danmark 1983«.

710 *Almindelige bønner*

M. Mi-se-re-re Domi-ne.

F. Aqua lateris Christi, la-va me, Passi-o Christi, conforta me. O bo-ne Jesu, exau-di me.

M. Mi-se-re-re Domi-ne.

F. Intra tu-a vul-nera absconde me, ne permi-tas me se-pa-ra-ri a te, Ab hoste mi-litum defen-de me. M. Mi-se-re-re Domi-ne.

F. In hora mortis meae vo-ca me, et ju-be me ve-

711 *Almindelige bønner*

nire ad te, ut cum sanctis tuis laudem te.

M. In saecu-la saecu-la-rum. A-men.

Kristi sjæl hellige mig!
 Kristi legeme frelse mig!
 Kristi blod oplidne mig!
 Vandet af Kristi side rens mig!
 Kristi lidelse styrk mig!
 O gode Jesus, behør du mig!
 I dine sår du skule mig!
 Lad mig ej blive skilt fra dig!
 For fjendens vold beskyt du mig!
 I dødens time kald på mig!
 Og lad mig komme hjem til dig!
 For at jeg kan love og prise dig
 med dine helgen til evig tid. Amen.

ROSENKRANSEN

Rosenkransen begynder med: Jeg tror på Gud
 Fader ..., Fader vor ..., tre gange Hitt dig, Maria ...
 hvor der efter navnet Jesus tilføjes:

1. Som forøge vor tro.
2. Som styrke vort håb.
3. Som opflamme vor kærlighed.

Ære være Faderen...

»Lovsang« er det katolske bispedømme Københavns nye salmebog, udgivet 1982. Den indeholder tekster og sange med noder til brug ved alle sædvanlige gudstjenester. Den afløser »Salme- og Bønnebog« fra 1951 og viser kirkens nyorientering ved i endnu højere grad end denne at inddrage værker af danske forfattere uden for den katolske kirke i vor gudsdyrkelse.

Biskoppelige kommissioner

I bispedømmet København oprettes efter behov kommissioner, hvis medlemmer enten arbejder med et begrænset fagområde eller med en bestemt opgave. Medlemmerne udpeges af biskoppen, og kommissionen kan enten være udpeget på ubegrænset tid, på et bestemt åremål, eller til løsning af en bestemt opgave, hvorefter kommissionen opløses.

Hver kommission har sin egen vedtægt, der er stadfæstet af biskoppen.

Af kommissioner af mere permanent karakter findes for tiden:

Liturgikommissionen

Kommissionen for præstelønninger

Kommissionen for retfærdighed og fred: Justitia et Pax

Kommissionen for samfundets meddelelsesmidler

Tidligere har følgende kommissioner eksisteret:

Kommissionen for socialt arbejde

Kommissionen for indvandrede katolikker

Ungdomskommissionen

Som eksempel på en kommission med en tidsbegrænset opgave kan nævnes:

Salmebogskommissionen

Bispedømmets valgte organer

Præsterådet

Dette er ifølge sine statutter § 1 stk. 1: »et permanent organ i bispedømmet. Det har til formål at repræsentere præsteskabet og at bistå biskoppen i ledelsen af bispedømmet«. Dets funktion er rådgivende (§ 1 stk. 2).

Etableringen af præsterådet blev forberedt på et præstemøde på Snoghøj i 1967, hvori de fleste af bispedømmets præster deltog. De endelige statutter blev vedtaget og godkendt af biskoppen 15. januar 1970.

Præsterådet består af 11 medlemmer, som vælges af samtlige præster i Danmark. Biskoppens generalvikar er født medlem af rådet. Rådet kan supplere sig selv, dog kun op til 17 medlemmer. Det konstituerer sig selv med en formand, næstformand og sekretær. Det bestemmer selv sin forretningsorden, og det holder mindst 3 møder årligt. Det første valg fandt sted i 1967. Valgperioden er 3 år.

Præsterådets nuværende formand er pastor D. Timmermann, næstformand er pater H. Kerkhofs O. Præm., og sekretær er pater P. Grégoire O.P.

Katolsk Søsterforbund

Katolsk Søsterforbund stiftedes oprindeligt under navnet: Katolske Søstres Fællesråd: De første fællesmøder for søstre startede i 1955, mens de formelle vedtægter er dateret 3. juli 1970. Katolsk Søsterforbund er en sammenslutning af katolske søstre i Danmark. Forbundet repræsenteres af et organ, der kaldes fællesrådet.

Fællesrådets formål er dels at repræsentere de kvindelige ordenssamfund i Danmark over for såvel de civile som de kirkelige myndigheder, samt at formidle et effektivt samarbejde mellem ordenssamfundene.

Fællesrådet er rådgivende i forhold til det enkelte ordenssamfund. Hvert ordenssamfund vælger 1 repræsentant til fællesrådet. Valgperioden er 3 år.

Ud over de under formålet nævnte opgaver arrangerer fællesrådet retræter, møder, foredrag og kurser for søstre. En del af disse møder planlægges og afholdes som økumeniske møder.

Lægfolket

Biskop Martensen udpegede kort efter sin tiltrædelse 3 personer til at danne et økonomisk råd, der kunne bistå ham. Disse 3 fik som en væsentlig opgave at få etableret en kirkebidragsordning for hele bispedømmet. Denne startede 1. maj 1967 med ca. 4000 katolikker som medlemmer.

Derefter oprettedes stiftsrådet, som bestod af en kirkebidragyder fra hvert sogn og med det økonomiske råd som sit formandsskab. Stiftsrådet holdt sit første møde 7. januar 1968.

Det økonomiske råd indgik i et organ ved navn Ansgarstiftelsens forretningsudvalg, som herudover bestod af 2 præster, valgt af præsterådet, og 1 søster, valgt af søstrenes fællesråd.

Synoden 1967-1969

Allerede i 1967 påbegyndte synoden (se afsnittet: Katolsk bispekontor) sit arbejde. Denne bestod af 210 medlemmer, som dels var valgte og dels udpegede af biskoppen. En central komité styrede arbejdet og udsendte dokumenter til læsning og drøftelse ved månedlige møder i ialt 6 regioner over hele landet. Til drøftelse af specielle emner var nedsat en række kommissioner.

Efter 2 års arbejde sluttede synoden med et plenarmøde på Nyborg Strand i august 1969. Her valgtes en gennemførelseskommission, hvis opgave var at føre synodens beslutninger ud i livet, specielt gennem forberedelse af valg til menighedsråd, regionalråd og pastoralråd.

Menighedsråd, regionalråd og pastoralråd

De første menighedsråd blev valgt april 1970, og det første pastoralråd blev valgt i november samme år. Det holdt sit konstituerende møde 6.

december 1970. Samtidig opløstes stiftsrådet og det økonomiske råd, idet pastoralrådets forretningsudvalg videreførte disses opgaver.

Pastoralrådet, som sammensættes af et antal medlemmer, valgt ved direkte valg blandt de i bispedømmet bosiddende katolikker (præster, søstre og lægfolk), er ansvarligt over for og sammen med biskoppen for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsagelig angår hele bispedømmet (jvf. § 1 stk. 1 og § 3 stk. 1 i Vedtægt for pastoralråd i bispedømmet København).

I enhver menighed, hvorunder forstås en bestemt gruppe katolikker, for hvis gudstjeneste og pastorale betjening en bestemt præst eller et bestemt præsteskab er bemyndiget til at være ansvarlig, oprettes et menighedsråd, som er organ for alle menighedsmedlemmers medansvar for menighedens liv og vækst, og det er dermed medansvarligt for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsagelig angår menigheden (jvf. § 1 stk. 1, § 2 stk. 1 og § 4 stk. 1 i Vedtægt for menighedsråd i bispedømmet København).

Pastoralråd har siden været valgt for og fungeret i følgende perioder:

1970–1974
1974–1978
1978–1982
1982–1986

Menighedsråd har været valgt for og fungeret i følgende perioder:

1970–1972
1972–1976
1976–1978
1978–1982
1982–1986

Pastoralenheder

Efter nogle års arbejde viste det sig, at de 6 regioner, især uden for København, var for store rent geografisk til at kunne fungere hensigtsmæssigt. Et strukturudvalg, nedsat under pastoralrådet, udarbejdede derefter en mere funktionel opdeling af bispedømmet i 18 områder, der fik betegnelsen pastoralenheder.

Der påhviler menighedsrådene en lang række vigtige opgaver, som undertiden overgår den enkelte menigheds muligheder. Derfor bør disse pastoralenheder ikke blot fungere som valgkredse, men først og fremmest som pastorale enheder. Hvis den enkelte menighed er for lille til at opfylde alle sine ansvar som »kirke på stedet«, må den naturnødvendigt søge samarbejde med nabomenighederne. Det er op til præster og menighedsråd at være ansvarlige for, at disse pastoralenheder ikke blot bliver tomme forordninger, men rammer om konstruktiv fantasi (jvf. biskop Martensens hyrdebrev af 2. marts 1982).

Disse pastoralenheder fungerede for første gang ved valg til pastoralrådet i 1982. Deres sammensætning af menigheder fremgår af tabellen på næste side.

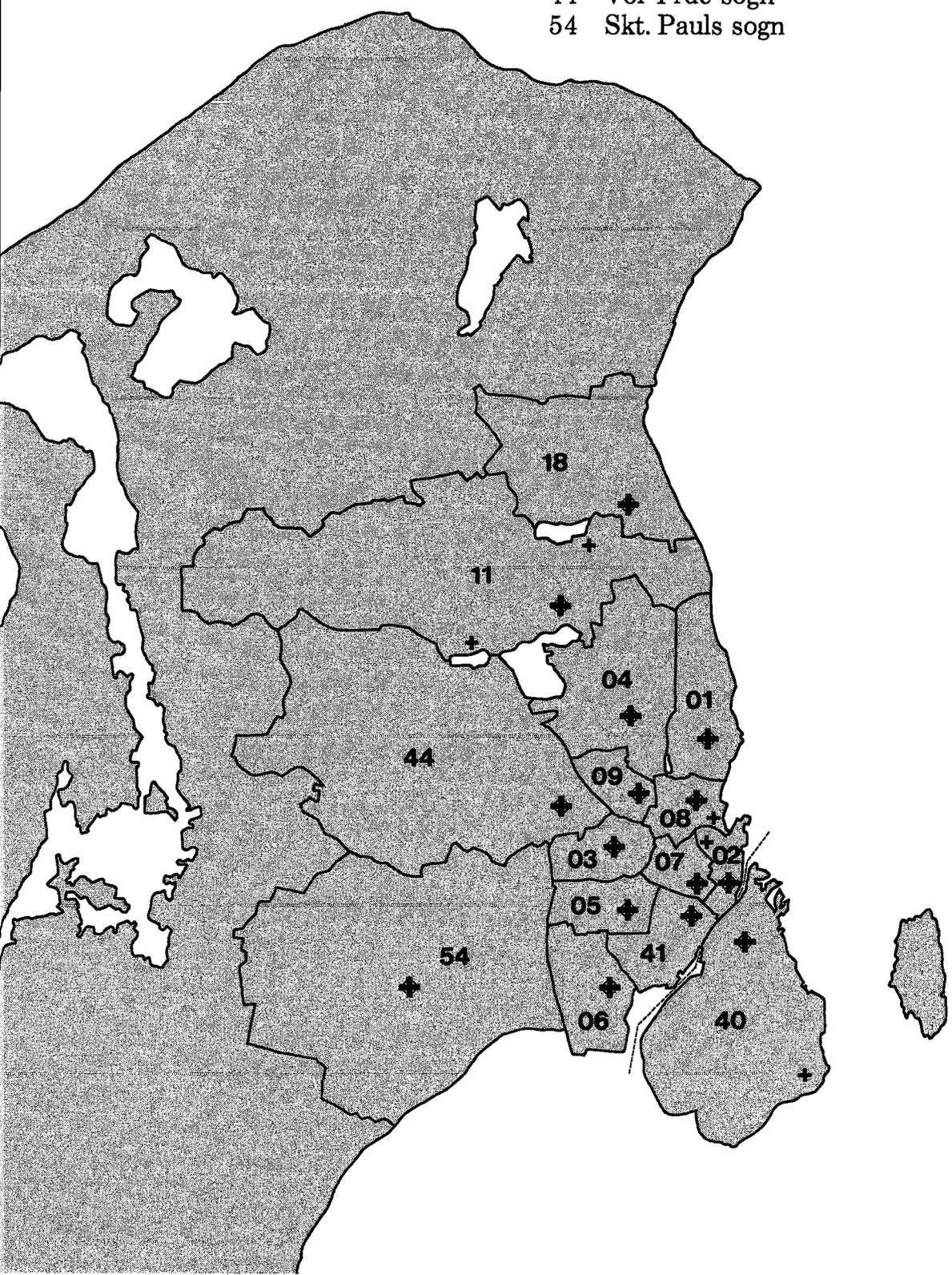
*De nye
pastoralenheder*

Nr.	Navn	Lægfolk	Præster	Søstre
1	Ålborg	1		
2	Viborg, Randers	1	1	
3	Århus, Grenå	2		
4	Silkeborg, Herning, Vejle, Horsens	1		2
5	Fredericia, Kolding, Esbjerg	1	1	
6	Haderslev, Åbenrå, Sønderborg, Tønder	1		
7	Odense, Nyborg, Svendborg, Assens	2	1	
8	Nakskov, Maribo, Nykøbing F	2		
9	Næstved, Vordingborg, Køge	1	1	1
10	Ringsted, Slagelse, Kalundborg	1		
11	Holbæk, Roskilde, Tåstrup	2	1	
12	Helsingør, Hørsholm, Hillerød, Birkerød	2	1	1
13	Herlev, Brønshøj	1		
14	Ordrup, Søborg, Lyngby, Hellerup	3	1	1
15	Hvidovre, Frederiksberg, Stenosgade	3	1	
16	Nørrebro	1		
17	Bredgade	1	1	1
18	Amager, Rønne, Åkirkeby	2	1	
Hele landet		28	10	6

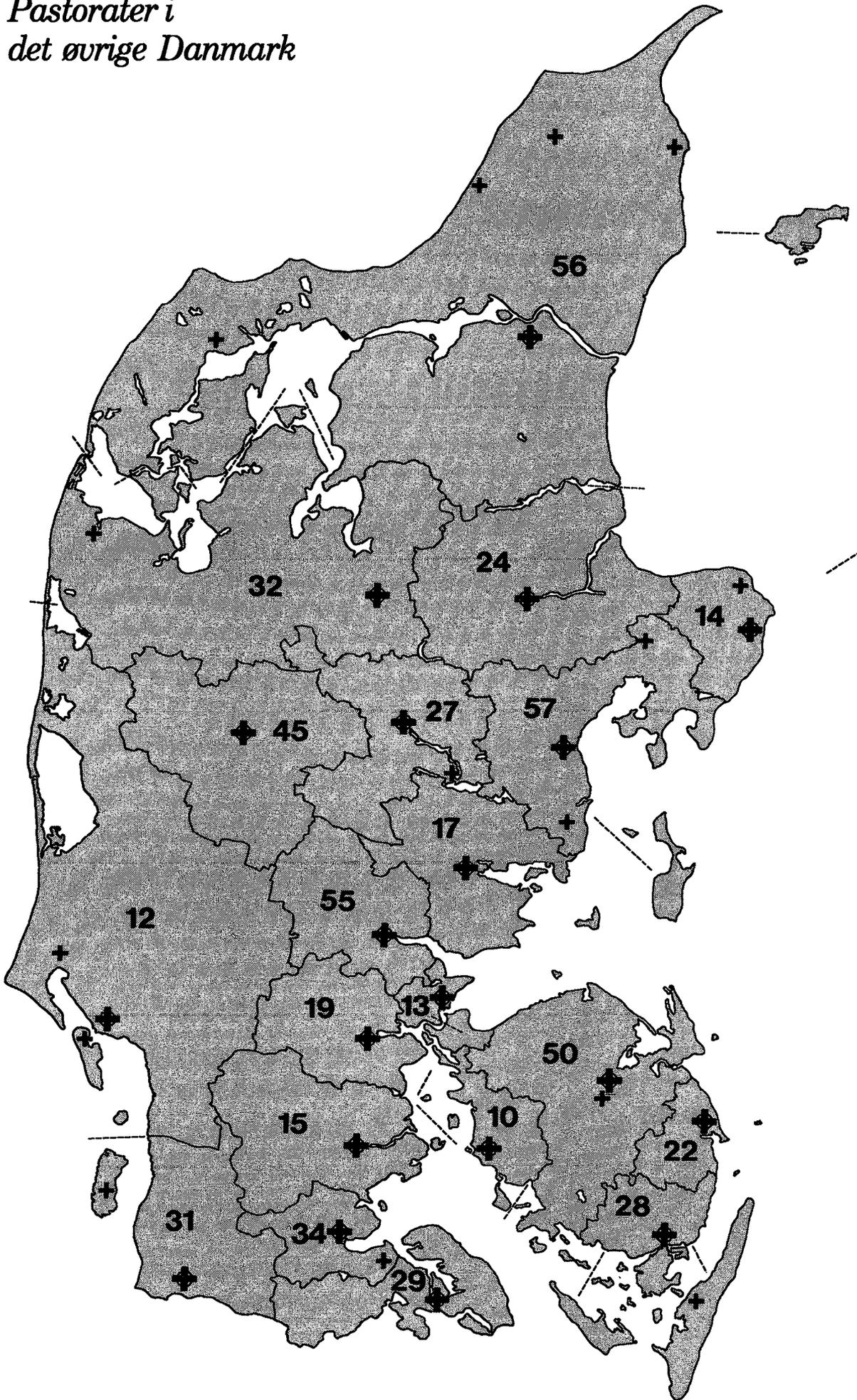
Pastorater i Storkøbenhavn

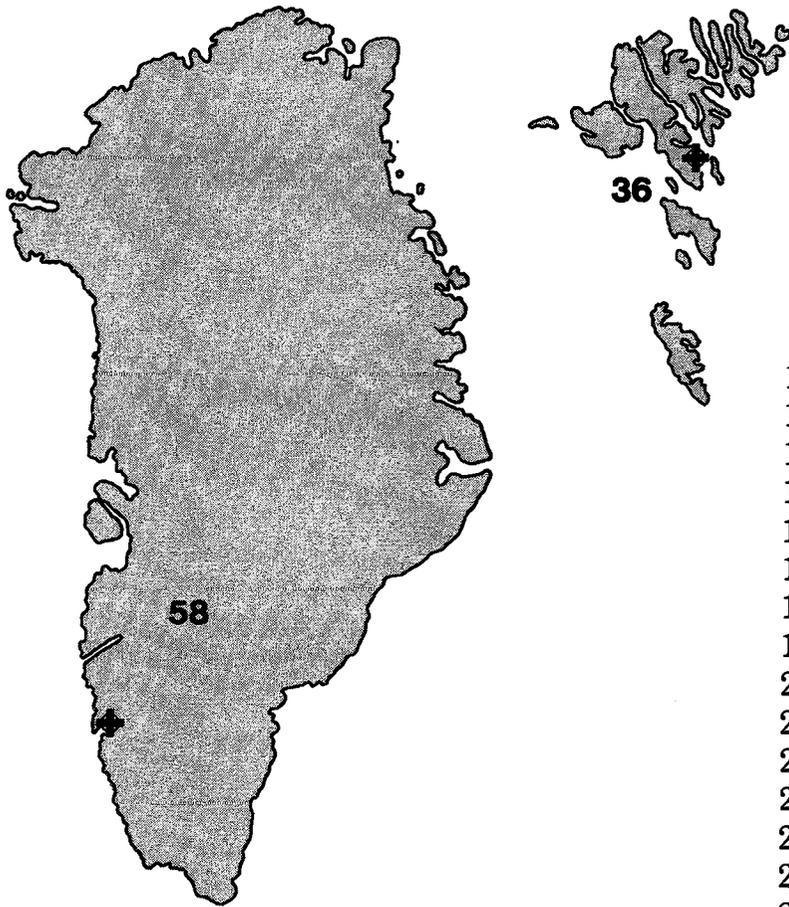
- 01 Skt. Andreas sogn
- 02 Skt. Ansgars sogn
- 03 Skt. Antoni sogn
- 04 Skt. Knud Lavards sogn
- 05 Skt. Mariæ sogn
- 06 Skt. Nikolaj sogn
- 07 Sakraments sogn
- 08 Skt. Therese sogn
- 09 Johanneskirkenes sogn
- 11 Den Hellige Families sogn
- 18 Skt. Hans sogn
- 40 Skt. Annæ sogn
- 41 Jesu Hjerter sogn
- 44 Vor Frue sogn
- 54 Skt. Pauls sogn

✚ Sogne- og distriktskirker
 + Andre kirker og kapeller

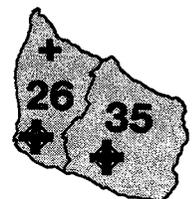
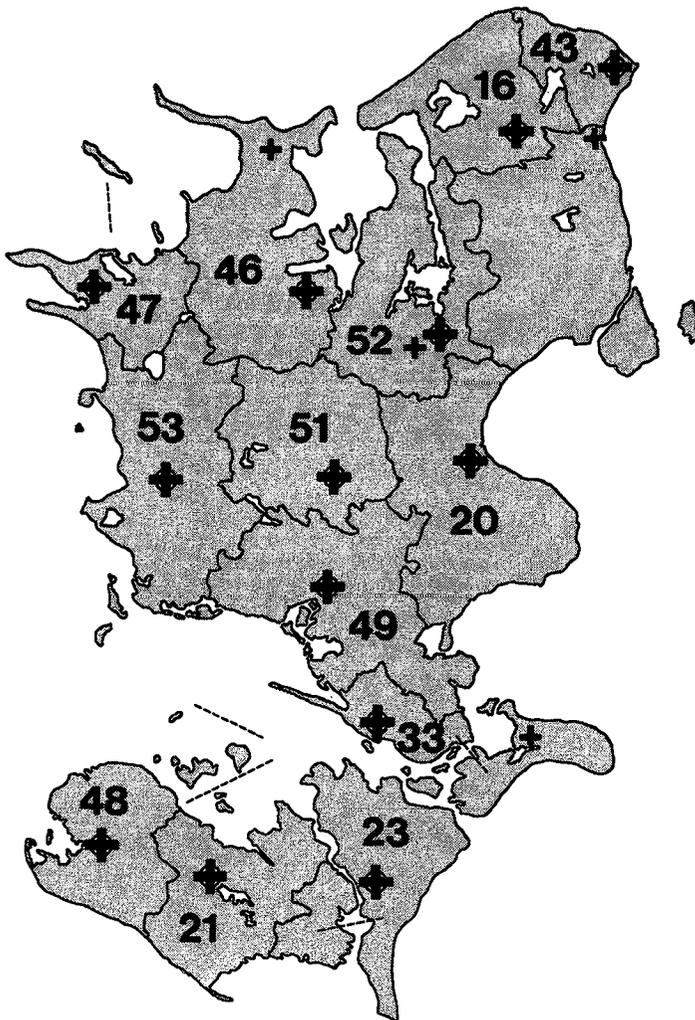

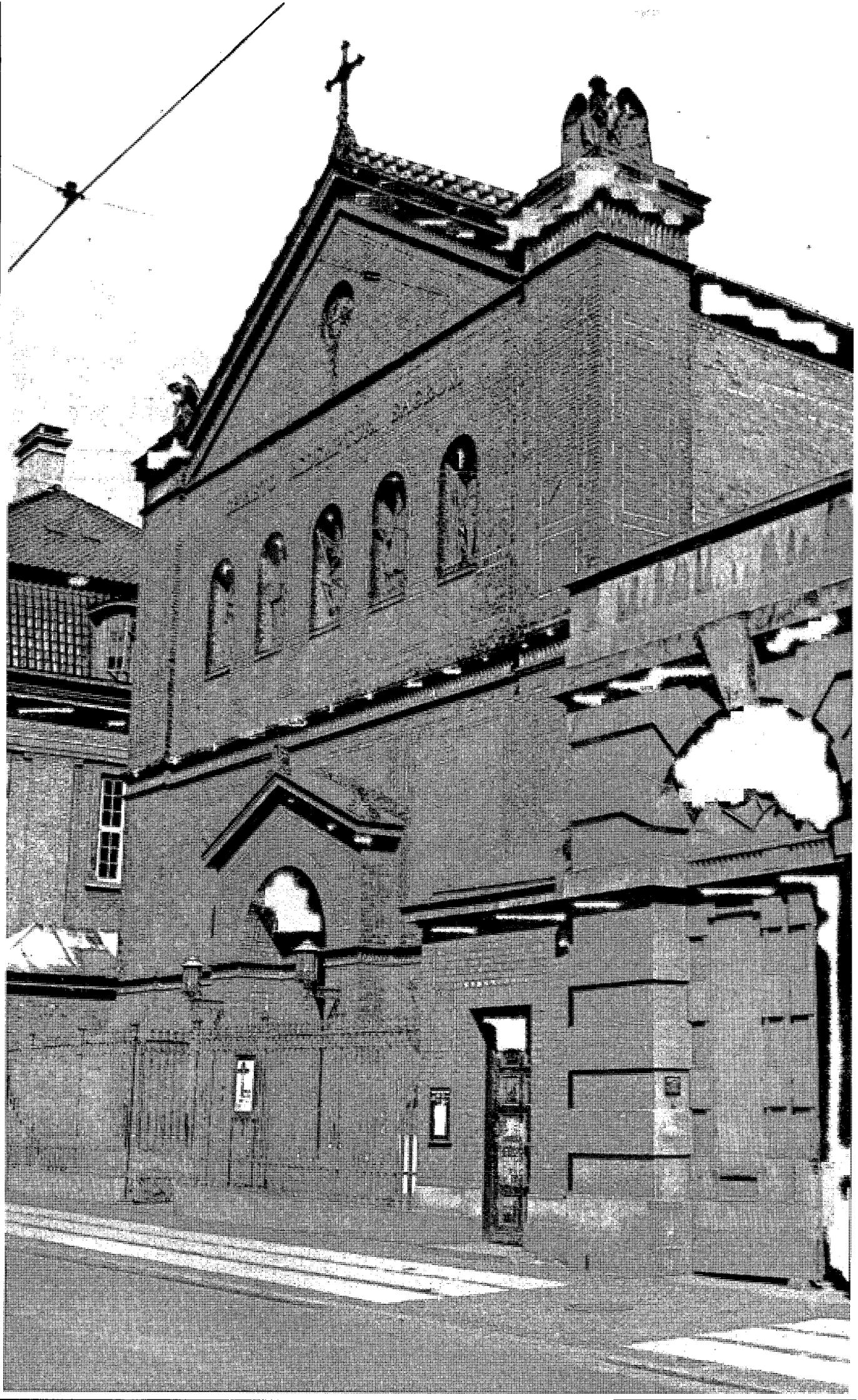
*Pastorater i
det øvrige Danmark*

- 10 Assens
- 12 Esbjerg
- 13 Fredericia
- 14 Grenå
- 15 Haderslev
- 16 Hillerød
- 17 Horsens
- 19 Kolding
- 20 Køge
- 21 Maribo
- 22 Nyborg
- 23 Nykøbing F
- 24 Randers
- 26 Rønne
- 27 Silkeborg
- 28 Svendborg
- 29 Sønderborg
- 31 Tønder
- 32 Viborg
- 33 Vordingborg
- 34 Åbenrå
- 35 Åkirkeby
- 36 Tórshavn
- 43 Helsingør
- 45 Herning
- 46 Holbæk
- 47 Kalundborg
- 48 Nakskov
- 49 Næstved
- 50 Odense
- 51 Ringsted
- 52 Roskilde
- 53 Slagelse
- 55 Vejle
- 56 Ålborg
- 57 Århus
- 58 Nuuk (Godthåb)

De enkelte pastorater

Bispedømmet København er opdelt i 52 pastorater, heraf 15 i Storkøbenhavn, 10 på det øvrige Sjælland, 3 på Lolland-Falster, 4 på Fyn, 16 i Jylland, 2 på Bornholm, 1 på Færøerne og 1 på Grønland.

Et katolsk pastorat kan enten være et selvstændigt sogn (med statsanerkendt sognepræst for et geografisk område) eller en selvstændig menighed (uden statsanerkendelse).

Pastoratbeskrivelserne er opdelt i 2 hovedafsnit:

- 1) Pastorater i Storkøbenhavn
- 2) Pastorater i det øvrige Danmark

Pastoraterne står opført i alfabetisk orden, i Storkøbenhavn efter kirkens navn, dog med domkirken, Sankt Ansgar, først, og i det øvrige Danmark efter bynavnet. Færøerne og Grønland er anført sidst i andet afsnit. Efter pastoratets navn står pastoratets nummer.

Under hvert pastorat beskrives først pastoratets historie, distriktsområdet, kirkens historie, og derefter findes en liste over sognepræster og menighedsrådsformænd.

Foruden sogne- og distriktskirkerne findes en del andre kirker og kapeller. Disse nævnes for Storkøbenhavns vedkommende sidst i første afsnit og resten indgår i alfabetisk orden efter bynavn i andet afsnit.

*I 1941 ophøjedes Sankt Ansgars Kirke
i Bredgade, København til officiel
hoved- og moderkirke i lighed med en domkirke.*

Pastorater i Storkøbenhavn

Sankt Ansgars sogn (02) København K

Sankt Ansgars sogn er Københavns ældste katolske sogn, dannet af indvandrede katolikker. Særlig efter trediveårskrigen (1618–1648) fandt der stor tilgang sted.

Fra ca. 1640 oprettedes de første private kapeller af gesandtskaberne selv og med faste præster tilknyttet.

Den egentlige genopretter af en katolsk menighed blev Spaniens gesandt, grev Bernardino de Rebolledo, som gjorde tjeneste ved det danske hof i årene 1648–1659.

I de efterfølgende år overtog det franske, men især dog det østrigske, gesandtskab omsorgen for de skiftende menigheder. Ifølge en traktat af 1746 havde det østrigske gesandtskab protektoratet over den katolske menighed. Dette ophævedes først i 1850. Indtil da havde kirken ikke noget egentligt navn, men blev oftest nævnt som »den herværende katolske kirke«. Benævnelsen Sankt Ansgars Kirke ses først i en årsberetning fra 1860.

I 1764 lader Østrigs kejserinde, Maria Theresia, et kapel bygge for egne midler, placeret ved siden af Frederiks Hospital og det senere Kirurgisk Akademi, opført 1786–1787. Kapellet afløses i 1842 af den nuværende kirkebygning.

I tusindåret for Ansgars død gives konsekrationen 8. september 1865.

I 1868 oprettes et selvstændigt apostolisk præfektur i Danmark med Sankt Ansgars Kirkes sognepræst, Hermann Grüder (1861–1874), som apostolisk præfekt i 1869. Kirken bliver derved hovedkirke for præfekturet.

Med Johannes von Euchs udnævnelse til biskop i 1892 og samtidig med, at Danmark blev ophøjet til et

selvstændigt apostolisk vikariat, blev Sankt Ansgars Kirke en bisperesidens.

Ifølge biskoppeligt dekret af 1. januar 1941 ophøjedes Sankt Ansgars Kirke til officiel hoved- og moderkirke i lighed med en domkirke.

Sogneområde

Sognet omfatter den del af byen København, der begrænses af:

Den indre havn, Langebro, Vester Voldgade, Nørre Voldgade, Øster Voldgade, Sølvgade, Fredens Bro, Sortedams Sø, Irmingersgade, Blegdamsvej, Øster Allé, Lyngbyvej til Ryvangen station. Herfra videre i østlig retning langs det sydlige banelegeme til det punkt, hvor en forlængelse af Lautrupgade skærer jernbanelegemet tværs over dette, Lautrupgade, Jernhavnen, Kronløbet og Yderhavnen.

Sognepræsten er statsanerkendt for hele sognets område.

Sognekirke

Sankt Ansgars Kirke (Domkirken), Bredgade 64, 1260 København K.

Kirken er opført 1841–1842 i henhold til vinhandler Peter Biancos testamente af 15. juli 1811.

Kirkens arkitekt blev professor ved Kunstakademiet, Gustav Friedrich Hetsch, født i Stuttgart 1788. Fra 1815 slog han sig ned i København. Kirkens stilart er klassicisme med inspiration fra italiensk renæssance.

Grundstenens nedlæggelse sker først den 12. august 1842 og indvielsen finder sted Allehelgensdag, tirsdag den 1. november 1842 med repræsentanter fra kongehuset, regeringen og den høje magistrat.

Kirkens facade mod Bredgade har to pavilloner forbundet med et jerngitter på granitsokkel. Facaden er muret op af rødviolette mursten med mønstermuringer af gule sten. På sidemurene med de store vinduer optræder mønstermuringen dog i mindre udstrækning. I facadens fem nicher er de zinkstøbte statuer udført af billedhuggeren Gotthilf Borup.

De forestiller, set fra venstre, Esajas, Moses, David, Aron – og vist nok Johannes Døberen. To knælende engle øverst på bygningshjørnerne samt et kors af støbejern på tagspidsen slutter facaden af. Statuer og indskrift »Christo redemptori sacrum« (»viet Christus forløseren«) har været bronzeret, korset forgyldt. I 1927 opstilles bronzestatuoen af Ansgar, udført af M. S. Elo, foran indgangsportalen til højre.

Mod haven er det enkle præstehus (tidligere skole) sammenbygget med kirken. Den gamle have, som oprindeligt ikke forefandtes, har gitter tilsvarende facaden mod Kunstindustri-museet. Haven benyttes af og til i forbindelse med kirkelige fester og menighedsaktiviteter.

Omkring 1940'erne bygges trappe- og klokketårnet. Det enskibede kirkerum er ca. 31 m langt og ca. 13 m bredt og højt. Det nyere højalter og tabernakel er hævet nogle trin over kirkegulvet i apsis, som har en kuppelhvælvning. Foran i koret var oprindeligt to gesandtskabskapeller. Det ene er i 1968 indrettet til museum, hvor en del af kirkens paramenter og hellige kar er bevaret. Museet er under fortsat udbygning. Orgelpulpeturet i hele kirkens bredde hviler på to søjler ved siden af to loger, der nu er henholdsvis døbe- og skrifterum. Farver på vægge og søjler er måske oprindelige, hvorimod vinduesvæggenes farver stammer fra en meget omfattende restaurering i starten af 1970'erne, og hvor også kassetelloftet blev forstærket og restaureret. De to midterste rækker kirkestole er oprindelige såvel som det meste af øvrigt inventar.

Orgelet blev indviet den 14. januar 1844 og senere ombygget i 1912. Døbefontens placering har oprindeligt været under baldakinen modsat prædikestolen. I starten af 1970'erne blev kirkebygning og præstegård fredet i klasse A.

Om kirkens udsmykning m.m. iøvrigt:

Apsis dekoreret 1864–1865 af Johannes Settegast. – Glasmalerierne opsat 1885–1890 for indsamlede midler i sognet.

Varmeanlæg installeres i 1889, el dog først i 1913. Kirken restaureret grundigt første gang i 1898, hvor også dekorerer fandt sted.

Nye fundamenter støbt under kirkens kor og præstehus i 1926–1927.

Vægmalerierne i apsis restaureret i 1927. Maria alterets tavle, et oliemaleri af Gudsmoder med Barnet, er malet af professor Kuppelwieser og skænket af kejser Ferdinand I af Østrig, som også har skænket et krucifiks af ibenholt og elfenben. Sankt Ansgar alterets tavle, et oliemaleri af J. Jensen, er ophængt ca. 1855.

Relikviegemme ved Maria alteret, i form af en pavebuste af træ og forgyldt tombak med ansigt af rent sølv, er anskaffet af Biskop von Euch i 1910. Indeholder Pave Lucius II's hovedskal og har oprindeligt været relikviegemme i Roskilde, hvor paven var daværende kirkes skytshelgen.

Kirken ejes af menigheden.

Kirken har ca. 300 siddepladser.

Litteratur:

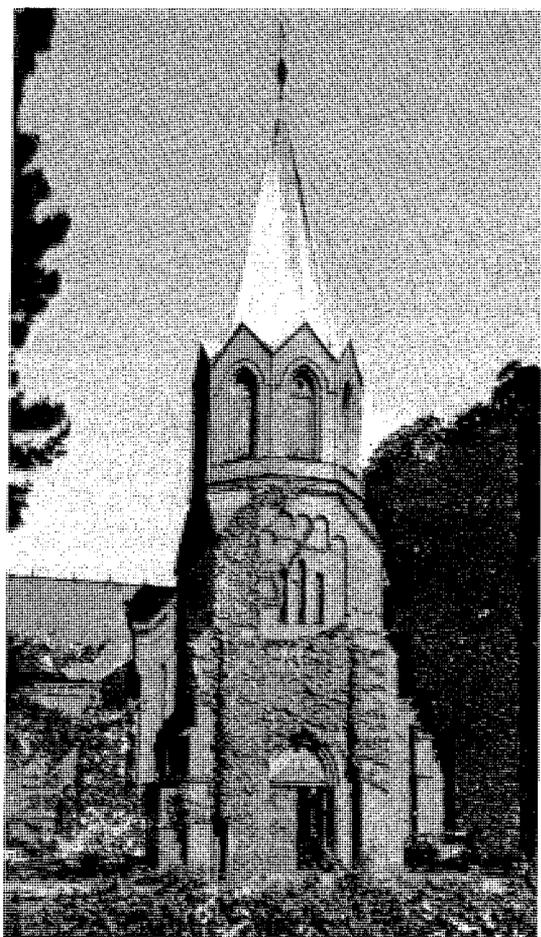
»Skt. Ansgars Kirke i 100 år, 1842–1942«.

Sognepræster

1850–1852	Hermann Zurstrassen
1853–1861	Georg Schürhoff
1861–1874	Hermann Grüder
1874–1882	Conrad Freund
1882–1886	Heinrich Böhmer
1886–1923	Johannes Braun
1923–1940	Philipp von der Kettenburg
1940–1941	Biskop Theodor Suhr med Kjeld Geertz-Hansen som vikarius Paroccialis
1941–1975	Kjeld Geertz-Hansen
1975–1980	Ib Andersen
1980–	Dietrich Timmermann

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Emil Wissum
1972-1974	Elsebet Kieler
1974-1976	HansWilhelm Saxild
1976-1978	HansWilhelm Saxild
1978-1980	Niels M. Uldall
1980-	Claus Munk Plum

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sankt Andreas sogn (01)

Ordrup

Skt. Andreas sogn udgjorde oprindeligt en del af Skt. Ansgars sogn i København. Kirken er bygget af kammerherreinde Polly Berling. Samtidig opførtes Skt. Andreas kollegium, som var kostskole med gymnasium, ledet af jesuitterne. Der opstod en lille menighed omkring skole og kirke, men først den 20. februar 1913 blev sognet udskilt og oprettet som selvstændigt sogn.

Kollegiet blev lukket i 1920. Hovedbygningen har siden efter tur huset både assumptionssøstrene, Skt.

Joseph Søstrene, franciskussøstrene og Liobasøstrene, indtil den blev solgt i 1940.

I 1953 blev sognet overdraget til dominikanerne. I den til kirken hørende ejendom oprettedes Skt. Andreas kloster, der bestod indtil 1976, hvor den præstelige betjening af sognet overgik til verdensgejstligheden. Bispedømmets pastoralseminarium havde til huse i det tidligere kloster i 1976-77. Det af dominikanerne grundlagte Skt. Andreas bibliotek (ca. 30.000 bind) tilhører nu bispedømmet, men har stadig til huse i Skt. Andreas præstegård.

Sogneområde

Sognets grænser er mod øst: Jægersborg Hegn langs Strandvejen mod syd indtil 16,5 km mærket.

Mod syd: Høyrups Allé, Tranegårdsvej, over banen ved Bernstorffsvej, Heslegårdsvej, Hesselvang, Gisselfeldts Allé, Anemonevej og Fuglegårdsvej.

Mod vest: Midten af Gentofte Sø, Ermelundsvej, Mandehovedvej (grænsen af Jægersborg Dyrehave), grænsen af Jægersborg Hegn.

Mod nord: Grænsen af Jægersborg Hegn.

Sognekirke

Skt. Andreas Kirke,
Kollegievej 2 A, Ordrup,
2920 Charlottenlund.

Arkitekt: Ludvig Knudsen. Grundstensnedlæggelse 30. november 1871; indvielse 25. maj 1873; klokkeindvielse 7. september 1876. Døbefonten fra 1922, udhugget i hvid marmor efter Chresten Skikkilds tegning. 1923 oprettelse af katolsk afdeling på Ordrup kirkegård. 1948 indvielse af nyt orgel, bygget af Starup og Søn. 1958 indvendig ombygning af kirken under ledelse af arkitekt Carl R. Frederiksen.

Farveruder og korsvej af maleren Dahl. Tabernakel og alterkors er af billedledhuggeren Ejgil Vedel.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har ca. 150 siddepladser.

Litteratur:

»Mindeblade om Skt. Andreas Kirken i Ordrup«, v/Fritz Jürgensen West 1923, (50 år).

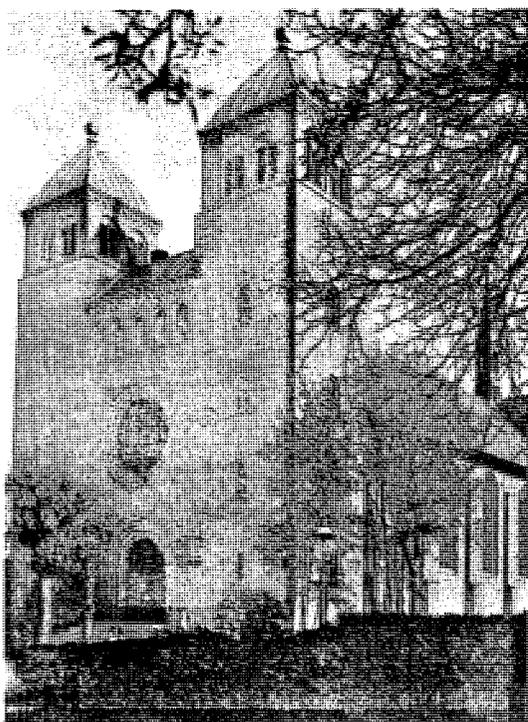
»Skt. Andreas Kirke 1873-1973«.

Sognepræster

1913-1921	Friedrich Evers
1922-1930	Ludvig Günther
1930-1937	Michael Spaus
1937-1939	Christian Lønskov
1939-1946	Hermann Lucas
1946-1953	Franz Josef Lanser
1953-1956	Pierre Grégoire
1956-1968	Georges Vian
1968-1976	Vagn Hansen
1976-	Lars Messerschmidt

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Bent Raith
1972-1976	Johan Funck
1976-1979	Gert Visby Carlsen
1979-1982	Peter Ryom
1982-	Jan Torp

Skt. Annæ Kirke, København

Sankt Annæ sogn (40)
København S

Menigheden blev grundlagt af pater v. Geyr S.J. Sognet hørte fra 11. juni 1893 under Rosenkranssognet. I au-

gust 1897 blev der i en lejet villa, Christian II's Allé 2, indrettet et midlertidigt kapel med en skole. Dette kapel flyttede senere til Tyrolsgade 11. Den 19. marts 1903 oprettedes Skt. Annæ sogn.

Sogneområde

Hele Amager og Saltholm.

Sognekirke

Sankt Annæ Kirke,
Hans Bogbinders Allé 2,
2300 København S.

Arkitekt: Sven Risom. Grundstensnedlæggelse den 19. november 1936; konsekreret den 25. marts 1938. Den nye kirke afløste en tidligere, indviet 22. marts 1903. Orgelindvielse fandt sted i august 1911 og klokkeindvielse den 21. juni 1903. En sølvmonstrans af Aksel Theilmann blev erhvervet i 1938 og 2 sølvlysestager i 1939. I 1947 blev Maria-alteret med billedet af Vor Frue af den Stedsevarende Hjælp indviet, og i 1953 fik kirken 4 nye klokker. I 1954 blev den nuværende altertavle, de 4 malerier og det store krucifiks af kunstmaler Wilhelm Wils opstillet. En gennemgribende restaurering af kirkens interiør blev gennemført i 1977-78.

Kirken ejes af Sankt Annæ Stiftelse.

Kirken har ca. 400 siddepladser.

Litteratur:

»Skt. Annæ Kirke og dens Skole i 50 år«, red. af Gustav Scherz, Alfred Silcowitz Forlag, København 1947.

»Sankt Annæ Kirke, København S«. Dens historie og beskrivelse ved Fr. Klar.

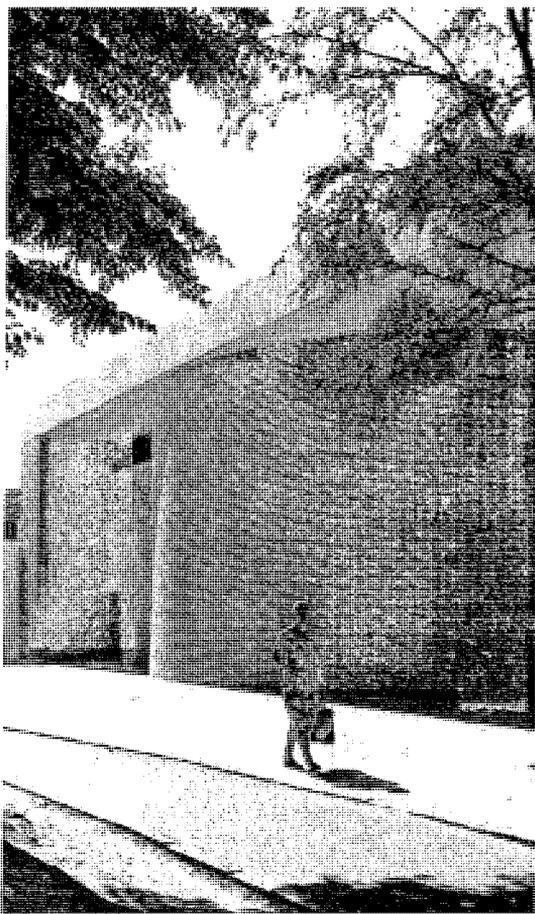
Sognepræster

1893-1901	Betjent af præster fra Rosenkranssognet
1901-1902	W. Wenig
1902-1904	Josef Resch
1904-1908	Gaud. Schmiderer
1908-1909	Josef Resch
1909-1918	Gaud. Schmiderer
1918-1924	Josef Resch
1924-1930	Franz Klar
1930-1936	R. Freitag

1936-1939	H. Deutscher
1939-1946	R. Freitag
1946-1948	Franz Klar
1948-1953	R. Freitag
1953-1956	Karl Harmer
1956-1959	Karl Marischka
1959-1962	L. Brunicardi
1962-1972	J. Adams
1972-1978	Stefan Huber
1978-1980	J. Adams
1980-1983	Josef Völk
1983-	Stefan Huber

Menighedsrådsformænd

1970-1982	Alex Brozek
1982-	Simone Jacobsen

*Skt. Antoni Kirke, Brønshøj***Sankt Antoni sogn (03)****Brønshøj**

Ansgarstiftelsen købte i 1926 grunden til Skt. Antoni Kirke. Pastor Cay Benzon indsamlede midler til kirkens opførelse, og den 7. august 1927 indviede biskop Josef Brems kapellet,

der tidligere havde været en fabrik, men som efter tegning af arkitekt Emil Jørgensen var omdannet til kapel. Kirkens navn, Sankt Antonius, skal minde om moderkirkens (Sakramentskirkens) grundlægger, pastor Anton Neuvel. I 1933 opførtes præstebolig og skole. I sommeren 1937 nedlagdes Skt. Antoni skole. Ved nyordningen af Storkøbenhavns sogne den 1. januar 1942 oprettedes Sankt Antoni sogn.

Gennem mange år indsamledes midler til at bygge en ny og større kirke. I 1968 besluttede man at udnytte grunden dels til at bygge et plejehjem, dels til at bygge en ny kirke og præstegård. Den 16. september 1973 blev den nye kirke indviet af biskop Hans Martensen. Arkitekt: Vilhelm Wohlert.

Sogneområde

Af Københavns kommune den del, der begrænses af: Hulgårdsvej, Tomsgårdsvej, Møntmestervej, Smedetoftevej, Støvnæs Allé, Utterslev Mose, bygrænsen mod Gladsaxe-, Herlev- og Rødovre kommune, Jyllingevej, Sallingvej.

Af Rødovre kommune den del, der ligger nord for Jyllingevej.

De nævnte kommunegrænser og midterlinien af de anførte veje danner grænsen mod de tilstødende kirkers område.

Sognekirke

Sankt Antoni Kirke,
Frederikssundsvej 225,
2700 Brønshøj.

Statue af Skt. Antonius (fra den gamle kirke) fremstillet i Oberammergau. Orgel med 5 stemmer fra 1976.

Kirken ejes af Ansgarstiftelsen.

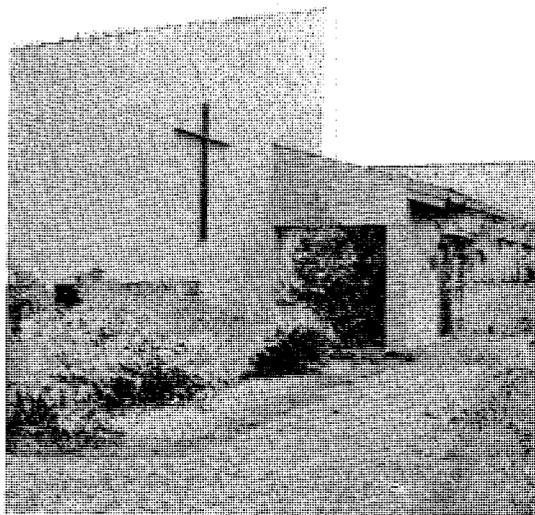
Siddepladser (løse stole) 120-150.

Sognepræster

1927-1941	Cay Benzon
1941-1966	Knud Ballin
1966-1975	H. Jorna
1975-1976	Thomas Sanner
1976-1983	Leo Kertz
1983-	Paul Marx

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Filip Lange
1972-1982	Henning Heinemeier
1982-	Merete Noval

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Sankt Hans sogn (18)

Den 22. juni 1899 læste pater Jon Svensson S.J. den første hellige messe i Hørsholm i direktør Joh. Küppers bolig. I den følgende tid var der messe hver anden søndag. Efter direktør Küpper var rejst fra Hørsholm blev gudstjenesterne indstillet i 1904. Fra 1912 til 1920 holdtes der atter regelmæssig gudstjeneste i Hørsholm i et lejet værelse i ejendommen »Gotin« på Udenomsvej. I foråret 1918 købte Ansgarstiftelsen en grund i Hørsholm på 21.700 alen² til opførelse af et kapel. Den 18. juli 1920 indviedes Skt. Hans Kapel. Indtil 1. juli 1929 hørte Hørsholm under Skt. Andreas sogn. Den 1. januar 1948 blev Hørsholm et selvstændigt sogn.

I 1978 blev det besluttet at nedrive kapellet og bygge en murstenskirke.

Sogneområde

Hørsholm og Karlebo kommuner.

Sognekirke

Sankt Hans Kirke,
Marievej 6, 2970 Hørsholm.
Kirkens grundsten blev nedlagt Pal-

mesøndag 1979, og kirken blev indviet af biskop Martensen den 24. juni samme år. En stor pengegave fra Bonifatiuswerk i Paderborn muliggjorde projektet. Efter nedlæggelsen af Skt. Josephs Hospital modtog menigheden hospitalskirkens orgel som gave fra Skt. Joseph Søstrene.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har ca. 90 siddepladser.

Sognepræster

1948-1952	P. van der Stok
1953-1976	Giel Gommans
1953-	Jacob Muiser

Menighedsrådsformænd

1970-1976	Jørgen Bredholt
1976-1980	Kjeld Kallan
1980-1982	Wilh. Meulenkamp
1982-	Stig Fjording

Den Hellige Families sogn (11)

Birkerød

I årene 1947-1949 blev der periodisk læst messe på Ebberødgård (Svaneparken) af præsten fra Hillerød, pater P. van der Stok, og af præsterne fra Helsingør; iøvrigt var de her boende katolikker henvist til at deltage i messerne på Åsebakken.

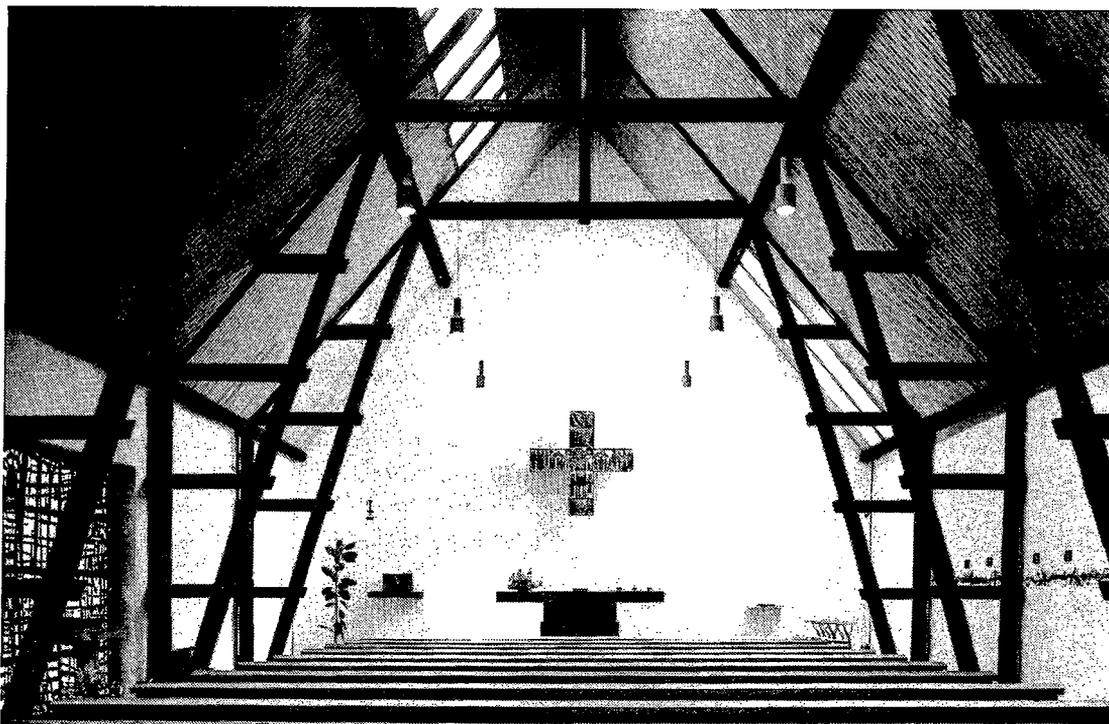
Efterhånden som antallet af katolske familier i Birkerød by og nærmeste omegn voksede, besluttede man sig for at få læst messe en gang månedlig i private hjem, bl.a. hos familierne Klara og Valdemar Petersen samt Else og Oskar Fristrøm. Da pater Giel Gommans i november 1951 fik overdraget at betjene menighederne i Hillerød og Hørsholm, blev der læst messe i lejede lokaler i Birkerød Club ca. 1-2 gange om måneden.

Da »Søstrene af det dyrebare Blod« overtog Nordvanggård i august 1959, blev der hver søndag læst messe i det derværende bibliotek.

Sogneområde

Birkerød og Farum kommuner.

Af Søllerød kommune de dele, der ligger nord for vandløbet fra Vejle

Den Hellige Families Kirke, Birkerød

Sø til Furesøen, Grønnersvej, Holte Stationsvej og Hovedvej, Rudersdalsvej, grænsen mod Birkerød kommune, Motorvejen, Egebækvej, og det nordlige skel af Jægersborg Hegn til kilometerstenen 16,5 på Strandvejen.

De anførte skel samt midterlinien af det anførte vandløb og de nævnte veje danner grænsen mod nabokirkens område.

Bloustrød kommune, Lillerød kommune, Lyng-Uggeløse kommune, Slangerup bykommune og Slangerup landsogn, Uvelse kommune.

Sognekirke

Den Hellige Families Kirke,
Bistrup Byvej 4,
3460 Birkerød.

I 1959 erhvervede »Søstrene af det dyrebare Blod« bygningerne til en tidligere lystejeendom, Nordvanggård. I 1961 blev det vedtaget at udnytte ladebygningen til kirkerum. Opgaven blev af bygherren, biskop Th. Suhr, overdraget til arkitekt m.a.a. Carl R. Frederiksen. Kirken blev indviet i marts 1962.

Ladens portåbning er fyldt ud af en glasmosaik, udført af maleren Holger Dall. Våbenhus, et mindre ligkapel,

ministrantrum samt sakristi er indrettet i en tilstødende staldbygning, i hvilken der også er indrettet et dåbskapel, der står i åben forbindelse med kirkerummet. Over dåbskapellet er bygget et mindre pulpitur ud i kirken. Der er et fritstående alter i norsk granit, tegnet af arkitekt Ib Møgelvang. Korset over alteret er af guldsmedemester Eginio Weinert, og tabernaklet udført af billedhugger Jørgen Dahlerup. Døbefontens sokkel er beklædt med mosaikkomposition over »Fiskedrættet«, tegnet og udført af sr. Hadvig, C.P.S. Dåbskarret er udført af hofjuvelér Michelsen efter tegning af kirkens arkitekt.

Ejer: Søstrene af det dyrebare Blod.

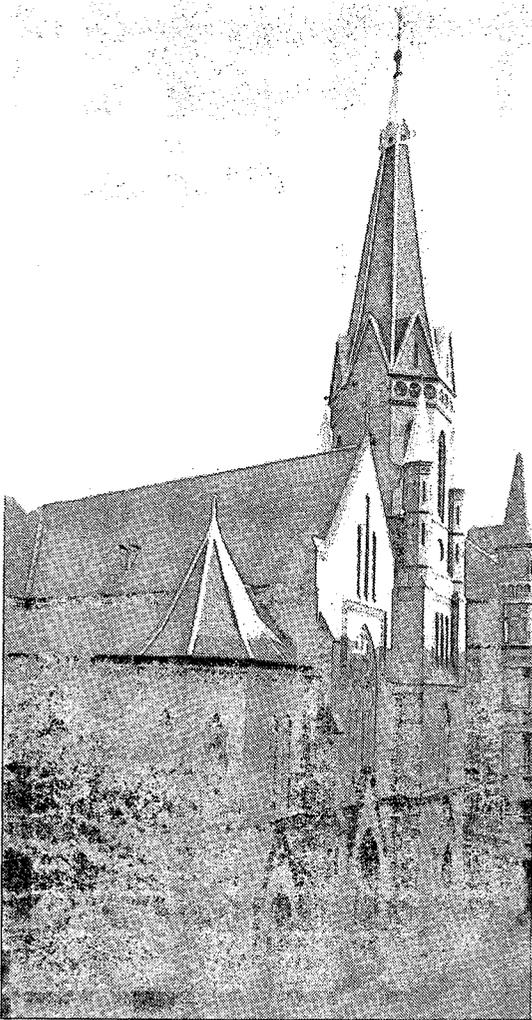
Kirken har 120 siddepladser.

Sognepræster

1961–1976 Giel Gommans
1976– Jacob Muiser

Menighedsrådsformænd

1970–1982 Knud Erik Hutters
1982– Bengt Hilario Jønsson

Jesu Hjerter Kirke, København

Jesu Hjerter sogn (41) København V

Før Jesu Hjerter Kirke blev bygget, havde jesuitterne kapeller på følgende steder: Solitude på Nørrebro 1875-76, Ewaldsgade 5 1876-78, Kronprinsessegade 42 1878-1883, Ny Kongensgade 17 1883-87, og i den nuværende menighedssal i Stenosgade 4A 1887-95. Sognet blev oprettet den 1. januar 1942 i et område, som tidligere hørte til Skt. Ansgars sogn og Rosenkrans sogn. Gudstjenesterne forrettes af jesuitterne, og sognet havde 1.191 medlemmer 30. september 1982.

Sogneområde

Sydhavnen, Langebro, Vester Voldgade, Gyldenløvesgade, Rosenørns Allé, Rolighedsvej, Godthåbsvej, Nordre Fasanvej, Sønder Fasanvej, Toftegårds Allé, Vestbanen, Københavns

bygrænse mod Hvidovre kommune og Kalvebod Strand.

Sognekirke

Jesu Hjerter Kirke,
Stenosgade 4,
1616 København V.

Indtil 1942 var kirken en ren ordenskirke. Den 1. januar 1942 blev den sognekirke for Jesu Hjerter sogn. Kirken og præstehuset ejes af Skt. Knuds Stiftelse.

Grundstensnedlæggelse den 12. april 1893. Arkitekter: Domarkitekt Schmitz fra Köln og arkitekt F. Wipfler, én af ordenens lægbrødre. Kirken blev indviet d. 3. november 1895. Kirkens 3 klokker blev indviet 15. november 1896. Tårnets højde med korset er 54 m, kirkens ydre højde 23 m.

Højalteret er et nygotisk fløjalter, som på ydersiden er smykket med malerier af Windhausen, Roermond, på indersiden med billedskærerarbejde af Rueller, Münster.

I 1972 gennemgik kirken en større restaurering i henhold til nye liturgiske retningslinier; arkitekt: Ostermann, Münster. Alterrummet blev udvidet, alteret flyttet frem til menigheden, og et sakramentskapel blev indrettet. Tavlen fra det gamle alter danner baggrunden i alterrummet. Glasmalerierne er udført af glasmaler Hertel, efter tegning af professor Mueller, begge i Düsseldorf.

Skt. Ignatius' statue ved kirkens indgang på venstre side er et arbejde af billedhuggeren Windfeld-Schmidt, København. På højre side findes en buste af biskop Niels Steensen (efter hvem Stenosgade er opkaldt), lavet i 1886 af C. C. E. Hartmann, København. Døbefonten i norsk marmorspækket klæbersten er af billedhuggeren Aksel Theilmann og blev opstillet til påske 1944.

Orglet blev bygget af G. Stahlhuth, Aachen, og indviet den 28. maj 1898. Det rådede dengang over 24 stemmer med 1299 piber og to manualer og pedal. I 1939 blev orglet ombygget af Marcussen & Søn, Åbenrå. 1970 til-

føjedes af Kemper, Lübeck, et rygpositiv, og spillebordet blev forandret og elektrificeret. Orglet har nu 31 stemmer, fordelt på tre manualer og pedal.

Ejer: Skt. Knuds Stiftelse.

Kirken har ca. 400 siddepladser.

Litteratur:

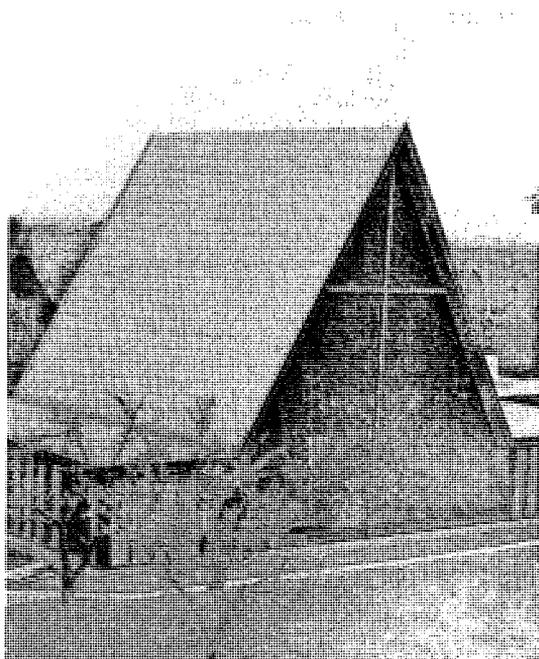
»Jesu Hjerter 1895-1945«.

Sognepræster

1942-1965	Josef Coenen
1965-1970	Franz Poppe
1970-1975	Knud Aage Nielsen
1975-1980	Gerhard Sanders
1980-	Karl Linde

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Hans Wilhelm Saxild
1972-1976	Arne Nissen
1976-1982	Vibeke Baadsgaard
1982-	Torben Riis

Johanneskirken, Søborg

Johanneskirkens sogn (09)

Søborg

Johanneskirkens sogn blev oprettet den 18. marts 1967. Kirken er indviet til evangelisten Johannes, men også pave Johannes XXIII's navn vil være knyttet hertil.

Sogneområde

Af Gladsaxe kommune den del, der begrænses mod Københavns kommune, Hareskovvej, Smørmosevej, Gammelmosevej, grænsen mod Gentofte kommune (til Buddinge S-bane station), S-banens sporlegeme, og grænsen mod Gentofte kommune.

Af Gentofte kommune den del, der begrænses af Vangedevej, S-banens sporlegeme, grænsen mod Gladsaxe- og Københavns kommune.

Sognekirke

Johanneskirken,
Vandtårnsvej 7-9,
2860 Søborg.

Arkitekt: Holger Jensen m.a.a. Kirken er en »selvbyggerkirke« opført i årene 1965-67 ved hjælp af ungdomsgrupper, især fra Tyskland.

Kirkens indvielse var delt over to dage: Lørdag den 18. marts 1967 blev alteret indviet. I denne højtidelighed deltog bl.a. daværende borgmester i Gladsaxe, Erhardt Jacobsen, som repræsentant for kommunen, der havde skænket kirken en gave på kr. 17.000, som er brugt til udførelse af alterparti og døbefont. Herudover sås præster fra folkekirken og frikirkerne, samt repræsentanter fra diverse firmaer, som havde leveret materialer til kirken. Søndag den 19. marts 1967 blev resten af kirken indviet ved palmesøndags gudstjenesten.

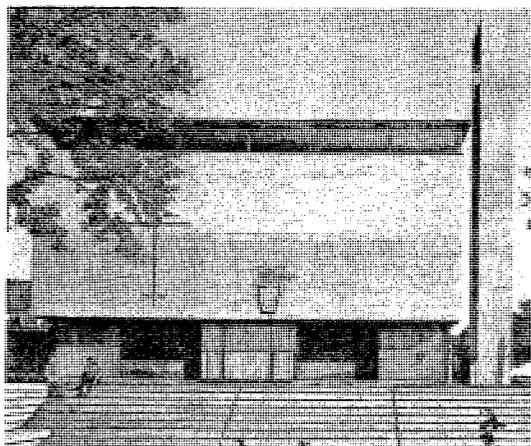
Ejer: Ansgarstiftelsen.

Sognepræster

1967-1972	Paul d'Auchamp
1972-1977	Franz Poppe
1977-1978	Georg Meertens
1978-1981	Lars Messerschmidt
1981-	Peter Nissen

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Christian Sørensen
1972-1976	Ove Leerbeck
1976-1978	Christian Sørensen
1978-1982	Ove Leerbeck
1982-	Sonja Hede

Skt. Knud Lavards Kirke, Lyngby

Sankt Knud Lavards sogn (04) Lyngby

Sognet hørte tidligere under Skt. Andreas sogn. Den 19. marts 1936 blev Skt. Knud Lavard oprettet som selvstændigt sogn. Det første kapel, som lå over for Lyngby jernbanestation, blev taget i brug den 6. november 1938.

Sogneområde

Af Lyngby-Tårnbæk kommune den del, der ligger vest for Mandehovedvej og Ermelundsvej.

Af Gladsaxe kommune: a) beboelseskvarteret »Ericaparken« nord for Farumbanens sporlegeme; b) den del, der begrænses af grænsen mod Værløse kommune (ved Bagsværd Sø), Købberdammene, Aldershvile Skovs østlige hegn, Hareskov Motorvej, Smørmosevej, Frodesvej, Gammel-mosevej og grænsen mod Gentofte og Lyngby-Tårnbæk kommuner.

Af Gentofte kommune den del, der begrænses af Gentofte Sø, Gentofte Rende (milestenen på Lyngbyvejen), Fuglegårdsvej, Vangedevej, Farumbanens sporlegeme, grænsen mod Gladsaxe og Lyngby-Tårnbæk kommuner, Ermelundsvej og Gentofte Sø.

Af Søllerød kommune den del, der ligger syd for vandløbet fra Vejle Sø til Furesøen, Holte Stations- og Hovedvej, Grünersvej, Rudersdalsvej, grænsen mod Birkerød kommune, Motorvejen, Egebæksvej, den vestlige udkant af Jægersborg Hegn og

forlængelsen heraf i sydlig retning til Mølleåen (grænsen mod Lyngby-Tårnbæk kommune).

Midterlinien af de anførte veje og vandløb samt de anførte kommune-grænser danner grænsen mod de tilstødende kirkers område.

Sognekirke

Sankt Knud Lavards Kirke,
Lyngbygårdsvej 1,
2800 Lyngby.

Kirken og dens inventar er tegnet af arkitekt Carl R. Frederiksen. Kirkens ydersider og det store alter er opført i beton. Bænkene og altersranken er udført i fyrretræ. Tabernaklet, der er udført i stål, er en gave til kirken. Dørene er beklædt med blå emalje og bærer de græske bogstaver A(lfa) og O(mega). Mosaikken over Mariaalteret og den store rude med passionsmotivet er tegnet af den svensk-danske maler Erik Olson. Kirken er bygget sammen med præstegården og skolen.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Sognepræster

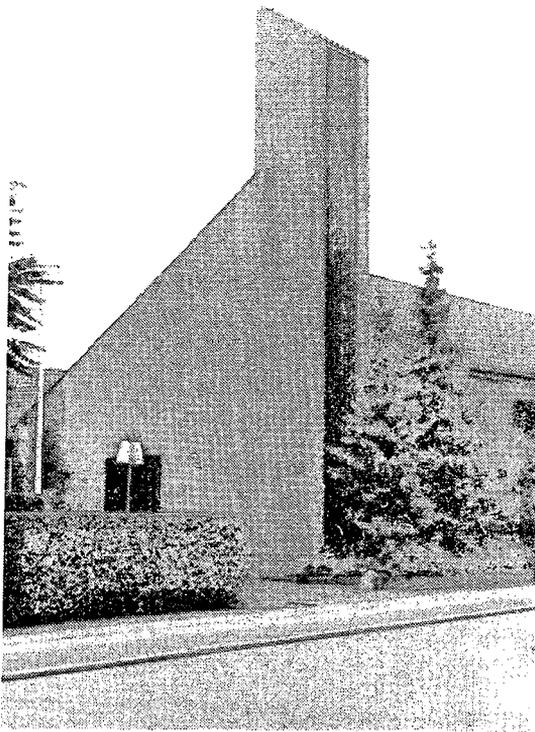
1938–1946	Joseph Stäubli
1946–1965	Thomas King
1966–1967	Wilhelm Nölke
1967–1975	Ib Hemming Andersen
1975–	Georg Uttenthal Nibler

Menighedsrådsformænd

1970–1976	H. Bohn Christiansen
1976–1982	Kaspar Kallan
1982–	Bent Raith

Sankt Mariæ sogn (05) København F

Sankt Mariæ sogn er efter Sankt Ansgars sogn det ældste af Københavns sogne. Efter at gudstjenesten en overgang blev holdt i et kapel på Bülowvej 28, og efter dette kapels nedlæggelse på Frederiksberg Allé 15–17, opførtes i årene 1891–92 på grunden Boyesgade 8 en skolebygning med et midlertidigt kirkerum

Skt. Mariæ Kirke, København

med henved 200 siddepladser. Dette blev indviet den 13. november 1892 og fik navnet Rosenkranskirken. Den 11. juni 1893 udskilte biskop von Euch Frederiksberg (med en del af Vesterbro), Christianshavn og Sundbyerne fra Sankt Ansgars sogn og oprettede et nyt sogn, Rosenkranssognet, siden også kaldet Sankt Mariæ sogn. Ved nyordningen af Storkøbenhavns sogne i 1942 formindskedes sogneområdet til ca. 1/4 af dets størrelse, samtidig med at sognekirken under navnet Skt. Mariæ Kirke flyttedes til Jens Jessensvej 7. I 1941–42 opførtes en præstegård og et menighedshus. I 1963 blev grunden med kirke og præstegård solgt til Benediktinerinderne af den Hellige Liobas kongregation. På grunden opførtes kloster og plejehjem.

Sogneområde

Godthåbsvej, Sallingvej, Jyllingevej til Københavns bygrænse mod Rødovre kommune, langs denne mod syd til Vestbanens sporlegeme og videre langs dette til Toftegårds Allé. Herefter følger grænsen Toftegårds Allé, Søndre Fasanvej og Nordre Fasanvej til krydset ved Godthåbsvej.

Til sognet hører desuden den del af Rødovre kommune, som ligger syd for Jyllingevej.

De nævnte kommunegrænser og midterlinien af de anførte gader og veje danner overalt grænsen.

Sognekirke

Sankt Mariæ Kirke,
Jens Jessensvej 7,
2000 København F.

Arkitekt: Gunnar Glahn. Kirken blev indviet den 24. januar 1942. Klokkeren, der er en gave fra Hendes kongelige Højhed, prinsesse Marie, blev indviet den 25. marts 1893. I dåbskapellet findes en lysbærende engel i bronze fra 1931 af Aksel Theilmann. Et kongekrucifiks på korets bagvæg på malet egetræ er ligeledes udført af Aksel Theilmann.

I 1965 blev kirken ombygget og udvidet, idet der blev tilbygget tårn og nyt dåbskapel. Arkitekt: Carl R. Frederiksen. I 1980 blev der foretaget en mindre ændring af kirkens kor, idet bagvæggen blev beklædt med fyrretræ, og et højt vindue blev udhugget i korets østre væg.

I forbindelse med ombygningen i 1965 blev en del af kirkens inventar fornyet: Tabernakel, læsepult, gulvlysestager, påskestage og evighedslamper udført af Eigil Vedel. Korsvej, relief i dåbskapellet og processionskors udført af Eginio Weinert, Köln. Døbefont af bornholmsk granit udført af stenhugger Karl Olsen. Kor- og kirkebænke er tegnet af sr. Simone Springer O.S.B.

Ejer: Benediktinerinderne af Den hellige Lioba.

Kirken har 120 siddepladser.

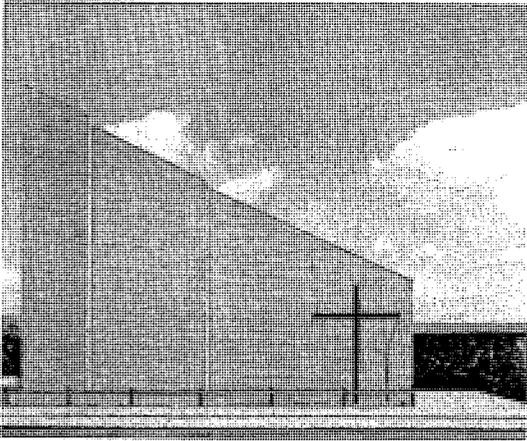
Sognepræster

1893–1919	H. Slump
1919–1926	Chr. Raabe
1926–1935	B. Jensen
1935–1939	N. Th. Hansen
1939–1940	J. Hjorth
1940–1941	N. R. M. Oppermann
1942–1949	B. Hake
1950–1953	Wilhelm Nölke

1953-1970 Franz-Josef Lanser
 1971- Laurence A. Dorn

Menighedsrådsformænd

1970-1972 Chr. K. Beyer
 1972-1982 Erik Markussen
 1982- Sr. Laurentia
 Klaumann

Skt. Nikolaj Kirke, Hvidovre

Sankt Nikolaj sogn (06)

Hvidovre

Sankt Nikolaj Kapel på hjørnet af Strøbyvej og Hvidovrevej blev indviet den 20. december 1931. Kapellet var indrettet i et tidligere beboelseshus og havde ca. 40 siddepladser. Gudstjenesten blev forrettet af præster fra Jesu Hjerter sogn. I 1960 opførtes Skt. Nikolaj Kirke og den 1. december samme år blev Skt. Nikolaj et selvstændigt sogn.

Sogneområde

Hvidovre kommune.

Af Brøndby kommune incl. Avedøre den del, der ligger øst for Vestenceintens voldgrav, fra Sandklappen i syd til skæringspunktet med Glostrup kommunegrænse nord for Roskildevejen.

Af Københavns kommune den del, der begrænses af fællesgrænsen med Hvidovre kommune, fra Kalveboderne til Vestbanens sporareal, herfra langs Vestbanen i østlig retning til sporskiftet for den gamle godsbanelinie i Vigerslev, Godsbanelinien, Tre-

kronergade og Gåsebækrenden, til dennes udløb ved Kalveboderne.

De nævnte kommunegrænser og midterlinien af de anførte gader, sporarealer og vandskel danner overalt grænsen.

Sognekirke

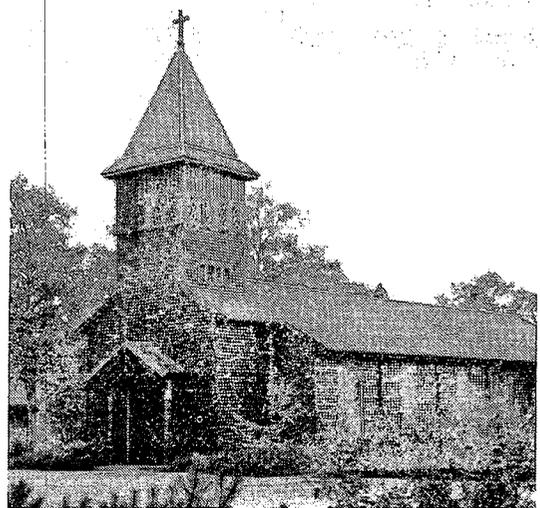
Sankt Nikolaj Kirke,
 Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
 Arkitekt: Johan Otto von Spreckelsen.
 Ejer: Ansgarstiftelsen.
 Kirken blev indviet i april 1960.

Sognepræster

1960-1968 P. van der Stok
 1969-1970 G. Kreienbühl
 1970-1974 W. Hinrichsen
 1974-1980 D. Timmermann
 1980- Knud Aage Nielsen

Menighedsrådsformænd

1970-1972 Knud Erik Wiemer
 1972-1976 Luisa Christensen
 1976-1982 Ole Mohrsen
 1982- Marianne Borch

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Sankt Pauls sogn (54)

Tåstrup

Fra 10. august 1922 holdtes nogle gange gudstjeneste på handelsgartneriet »Mariabo« på Husmandsvej 6, Tåstrup. Fra 25. maj 1930 holdt præsterne fra Roskilde regelmæssigt gudstjeneste en gang om måneden.

Den 15. oktober 1933 indviede biskop Brems den nuværende Sankt Pauls Kirke på Køgevej 162. Den 1. juni 1938 oprettedes Sankt Paul som et selvstændigt sogn.

Sogneområde

Høje Tåstrup kommune, herunder Hedehusene og Sengeløse, Reerslev sogn og en del af Vindinge sogn.

Albertslund kommune (Hersted-vester- og øster sogn), Torslunde-Ishøj kommune, Greve-Kildebrønde kommune, Glostrup kommune (eksl. Avedøre), Vallensbæk kommune.

Af Brøndby kommune den del, der ligger vest for Vestenceinten.

Sognepræsten er statsanerkendt for Høje Tåstrup kommune, Albertslund og Glostrup.

Sognekirke

Sankt Pauls Kirke,
Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Kirken er opført efter tegning af professor Martin Nyrop. Oprindeligt vandrekirke. Har stået i København på Amager, hvor Filips Kirke nu ligger, og på Jagtvejen, hvor nu Taksigelseskirken står.

Kirken blev i 1931 købt af Sankt Pauls menighed i Tåstrup og rejst på stedet, hvor den nu står. Indviet den 15. oktober 1933. Korsvejstationerne er af billedhugger og maler Jørgen Windfeld Schmidt. Vinduer og lysekroner stammer fra den nedlagte Rosenkranskirke.

I 1970 gennemførtes en stor ombygning af alterpartiet. Det nye alter, læsepult, døbefonten og korstolene er tegnet af arkitekt Ib Møgelvang fra Helsingør og udført i blankt egetræ, ligesom det store kors mod bagvæggen. Tømremester Svend Kildsbro, Tåstrup, har lagt et nyt bræddeloft i pranapine.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

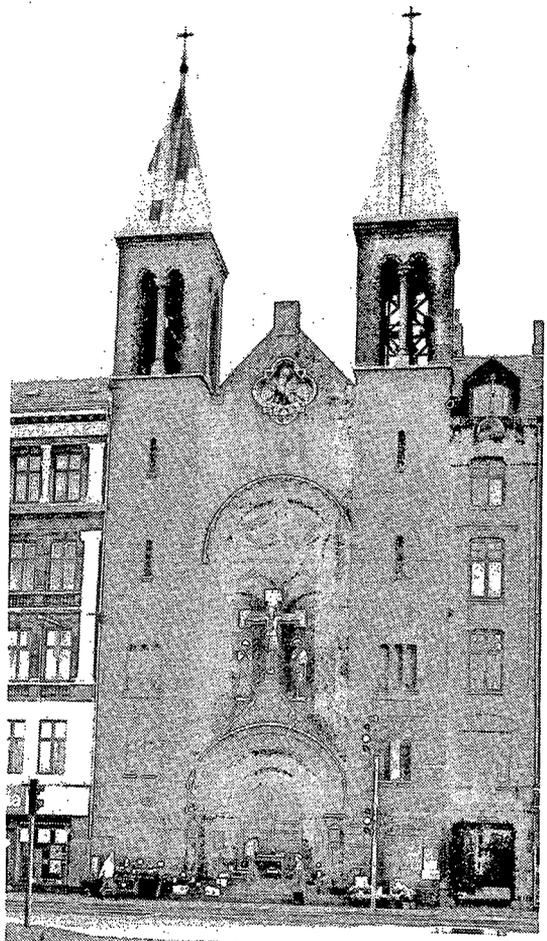
Kirken har 120 + 30 siddepladser.

Sognepræster

1938-1963	Martin Braun
1963-1967	Johannes Umans
1967-	Hendrik Herberighs

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Knud Nielsen
1972-1976	Aage Christoffersen
1976-1978	Ib Thygesen
1978-1982	Aage Christoffersen
1982-	Ib Thygesen

Sakramentskirken, København

Sakraments sogn (07)

København N

Sognet, som tidligere var en del af Skt. Ansgars sogn, blev oprettet den 9. juli 1917. Mgr. Anton Neuvel er Sakramentssognets grundlægger, idet han ved indsamling i Danmark og Holland samlede midler til køb af grunden Nørrebrogade 27, for dér at opføre ejendom, skole og kirke.

Sogneområde

Nørre Voldgade, Øster Voldgade, Sølvgade, Sortedams Sø, Irmingersgade, Blegdamsvej, Øster Allé, Lyng-

byvej til viadukten syd for Lyngbyvej S-bane station; herfra følger grænsen det sydlige jernbanelegeme til Tagensvej, Tuborgvej, Skoleholdervej, Smedetofte, Møntmestervej, Tomsgårdsvej, Hulgårdsvej, Godthåbsvej, Rolighedsvej, Rosenørns Allé og Gyl-denløvesgade.

Midterlinien af de nævnte gader og veje danner overalt grænsen.

Sognekirke

Sakramentskirken,
Nørrebrogade 27,
2200 København N.

Arkitekt: Jan Stuyit, Amsterdam, i samarbejde med arkitekt Emil Jørgensen, København.

Grundstensnedlæggelse den 9. juli 1915, konsekration den 9. juli 1917. Højalteret er skænket af Mogens Ballin og hustru, udført af billedhugger Just Andersen, der lod sig inspirere af middelalderens gyldne altre. I pastor Ebbe Simonsens embedsperiode blev alterbordet, der hidtil havde stået imod apsis, rykket frem i koret, så præsten læser messen med front mod menigheden. Af alterets øvrige dele blev der et kredensbord, en bue over kirkens Maria-billede, mens tabernaklet blev indfældet i korets højre side. I 1973 planerede murermester Kaj F. Fjording gulvpartiet i koret, og samtidig flyttedes døbefonten, tegnet af billedhuggeren Jørgen Windfeld Schmidt, op på alterplateauet, hvor den står som pendant til læsepulten.

I løbet af 1970'erne udførte billedhuggeren Ejgil Vedel en række bronzeskulpturer til Sakramentskirken: en korsvej, et kors over alteret og alterets lysestager, en evighedslampe til tabernaklet, 2 lysestager og en skulptur på konsollen under Maria-billedet. Selve Maria-billedet er et marmorrelief i florentinsk stil, dateret 1450. Et billede på guldgrund af Den hellige Josef er malet af malerinden Birgitte West. Stort italo-byzantinsk kors malet af Peter Egor, og 4 konsekrationstegn smedet af Bent Bartrum.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har 300 siddepladser.

Litteratur:

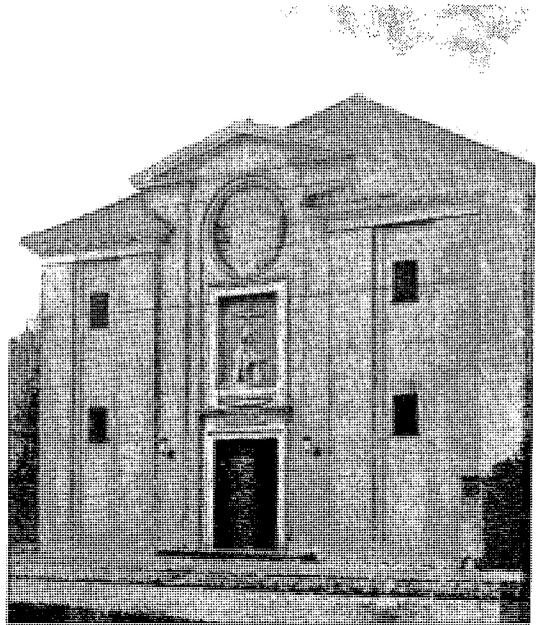
»Sakramentskirken 1917-1942 og 1942-1977«.

Sognepræster

1917-1940	Frans Ronge
1940-1964	Cay Benzon
1964-1972	Ebbe Simonsen
1972-	Paul d'Auchamp

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Lily Fausbøll
1972-1973	John Lundorf
1973-1974	Lily Fausbøll
1974-	Birgit Alsager

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Sankt Therese sogn (08) Hellerup

Efter at have haft et midlertidigt hjem på Amalievej 16, Frederiksberg og på Skt. Andreas Kollegiet i Ordrup, erhvervede Assumptionssøstrene i 1930 ejendommen »Rygaard« på Bernstorffsvej. Fra den 13. august læstes daglig messe i Rygaards største stue, der var indrettet til kapel. I 1935 stod den nye Skt. Therese Kirke færdig, og den 1. januar 1942 oprettedes Skt. Therese sogn.

Sogneområde

Sundet, Høyrups Allé, Tranegårdsvej, tværs over banen ved Bernstorffsvej S-station, Heslegårdsvej, Hesselvang, Gisselfeld Allé, Anemonevej, Fuglegårdsvej, Gentofte Sø, Gentofte Rende (byskelstenen på Lyngbyvejen), Fuglegårdsvej, Vangedevej mod syd til byskelstenen på Frederiksborgvej.

Herfra videre i vestlig retning langs grænsen mod København, og mod syd langs grænsen mod Gladsaxe kommune til det punkt i Utterslev Mose, hvor kommunegrænsen skæres af forlængelsen af Støvnæs Allé, Skoleholdervej, Tuborgvej, Tagensvej mod syd til godsbanelinien og videre langs denne til det punkt, hvor forlængelsen af Lautrupgade skærer banen, tværs over denne, Lautrupgade, Jernhavnen og Sundet.

Sognekirke

Sankt Therese Kirke,
Bernstorffsvej 54,
2900 Hellerup.

Arkitekt: Alfr. Cock-Clausen. Grundstensnedlæggelse den 9. marts 1935 og indvielse den 14. september 1935. Klokkeindvielse 14. december 1937. Gammel døbefont fra Hornbæk Kirke (ca. år 1100), restaureret ved Aksel Theilmann i 1942. Statue af Skt. Therese af Lisieux skåret i valnødde-træ af billedhuggeren Ejgil Vedel i 1952. Oprindeligt alter erstattet af nyt i 1958. Det nye orgel, der blev bygget af Frederiksborg Orgelbyggeri, blev indviet den 24. marts 1979.

Ejer: Skt. Michaels Stiftelse.
Kirken har 250 siddepladser.

Sognepræster

1942-1948	Steph. Wevers
1948-1951	C. Flandrup
1951-1957	van Buggenum
1957-1965	Ib Andersen
1965-1975	O. R. Bonnevie
1975-	Niels Kiær

Menighedsrådsformænd

1970-1976	Erik Lorensen
1976-	Belà Hoyos

Vor Frue Kirke, Herlev

Vor Frue sogn (44)

Herlev

Sognet var tidligere en del af Skt. Antoni sogn. I 1958 blev pater Urban Figge bedt om at påbegynde en ny menighed i området. Fra den 12. april 1959 læstes søndagsmesser på Engskolen i Herlev, og fra den 5. juni samme år i præstegårdens kælder-værelse. Juleaften 1960 læstes den første messe i den nuværende kirke. Fra 1961 er sognet center for sjælesorg for de engelsk-talende katolikker i København, med en engelsk messe hver søndag. Den 20. marts 1967 blev Vor Frue sogn selvstændigt.

Sogneområde

Herlev, Ballerup, Værløse, Stenløse og Ledøje-Smørum kommuner.

Sognekirke

Vor Frue Kirke,
Herlevgårdsvej 14,
2730 Herlev.

Kirken blev indviet den 31. januar 1961. Bygget som kirkesal af arkitekt Frederiksen og murermeister Fjording. Følgende blev tilbygget i 1961: Våbenhus, køkken, lille mødelokale, sakristier og 3 værelser, og i 1967: ny menighedssal, 2 ungdomslokaler, sognekontor.

Den forhenværende kirkesal blev nu indrettet kun til kirkebrug.

Ejer: Oblatfædrene.

Sognepræster

1967-1971	Urban Figge
1971-1976	Karl Smeenk
1976-1982	Leo Kertz
1982-	Karl Smeenk

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Urban Figge
1972-1976	Stefan Jensen
1976-1978	Karen Bente Larsen
1978-1982	Mette Kær Olsen
1982-	Aage V. Christensen

*Andre kirker og kapeller
i Storkøbenhavn*

Sankt Augustins Kirke,
Jagtvej 183,
2100 København Ø.

Kirken, som tidligere kaldtes Den evige Tilbedelses Kirke, blev opført 1912-1914 efter tegninger af arkitekt Emil Jørgensen. Kirken blev indviet den 23. juni 1915.

Ejer: Skt. Knuds Stiftelse.

Vor Frue Kloster,
Åsebakken, Høsterkøbvej 3,
3460 Birkerød.
Kapellet blev indviet den 22. august 1942.

Ejer: Skt. Benedicts Stiftelse.

Immaculata Kirke,
Strandvejen 91,
2100 København Ø.
Kirken er opført i 1904-1905 efter tegninger af arkitekt Mandrup-Poulsen. Kirken blev indviet den 5. december 1905.

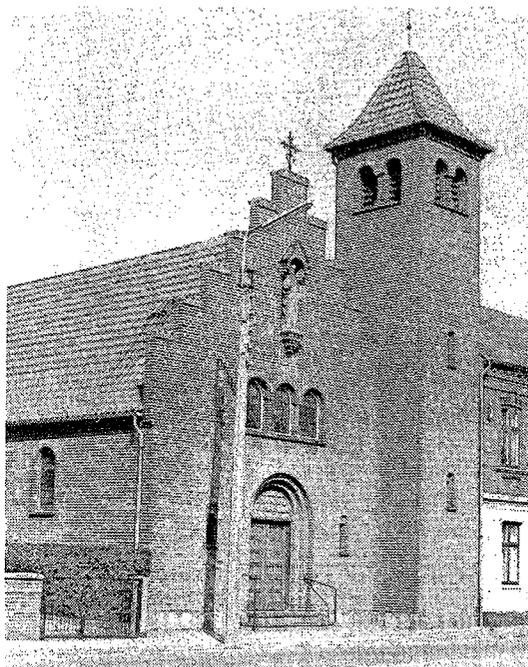
Ejer: Skt. Joseph Søstrene.

Sankt Klemens Kapel,
Rønne Allé 15, 2791 Dragør.
Kapellet blev indviet den 28. november 1965.

Ejer: Skt. Annæ Stiftelse.

Sankt Michaels Kapel,
Farum Hovedgade 65 A,
1520 Farum.

Privatejet.

*Pastorater i
det øvrige Danmark*

Vor Frelsers Kirke, Assens

Assens (10)

Assens blev oprettet som selvstændigt sogn i 1928. Før den tid hørte Assens under Odense sogn. I 1909 begyndte redemptoristerne fra Odense at holde ugentlige gudstjenester i lejede lokaler (Damgade 26 og Østergade 11). Efter nogle års forløb holdtes gudstjenesterne i private hjem indtil 1918. Derefter var der ingen gudstjenester før pastor J. van Rijckevorsel i 1925 tog ophold i byen og holdt gudstjeneste i sin private lejlighed indtil 1927, hvor Assens fik sin egen kirke.

Den 9. november 1937 kom Liobasøstrene til byen. I begyndelsen af 1938 åbnede de en kommunikanstalt og kort efter det landskendte »Credo-værksted« for religiøs kunst. Liobasøstrenes tid i Assens blev kort, idet de allerede tre år efter blev kaldt til København.

Sogneområde

Assens og Glamsbjerg kommuner.

Af Hårby kommune: Dreslette og Hårby.

Af Ejby kommune: Tanderup, Husby, Ørslev og Brandsø.

Af Nr. Åby kommune: Udby og Føns.

Af Årup kommune: Skydebjerg-Orte og Kerte.

Sognekirke

Vor Frelsers Kirke,

Nørregade 3, 5610 Assens.

Arkitekt: J. Tidemand-Dal, Næstved.

Grundstensnedlæggelse den 30. maj 1926 og indvielse den 29. maj 1927. Klokkeindvielsen fandt sted den 26. september 1926.

Kirken blev restaureret i 1939, især koret, hvor der blev opsat et marmoralter. Kommunionbænken af egetræ blev flyttet til kirken i Vordingborg, og et smedejernsgitter blev opsat.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har ca. 100 siddepladser.

Sognepræster

1928–1932 J. van Rijckevorsel

1932–1937 Josef Dutschke

1937–1940 Knud Ballin

1940–1951 R. Heuer

1951–1953 Karl Marischka

1953–1959 Josef Michaeler

1959–1970 Karl Marischka

1970–1972 Josef Michaeler

1972–1982 Palle Burla

1982– Wladyslaw Zdunek

Menighedsrådsformænd

1970– Olav Hansen

Bovrup

Det Hellige Sakraments Kapel,
Sundevedhus, Bovrup,
6200 Åbenrå.

Præst: N. R. M. Oppermann

Dalum

Dalum Kloster,
Dalumvej 105,
5250 Odense SV.

Dalum Kloster hører under Odense sogn.

Klosterkirken blev indviet den 21. januar 1931.

Ejer: Skt. Hedvigssøstrene.

Præster

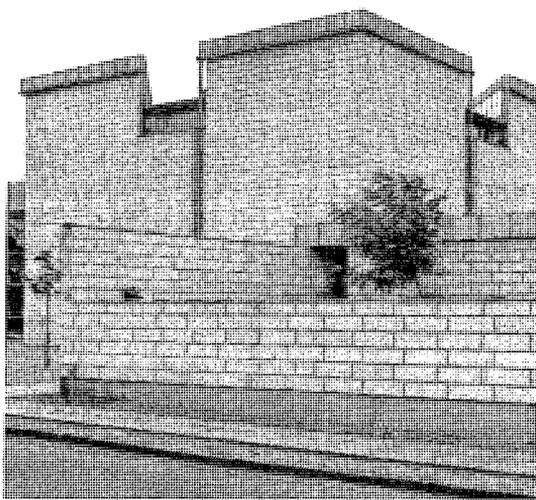
1909–1957 F. Brinkmann

1957–1958 Joseph Dutschke

1958–1960 Rektor André Renard

1960–1961 Rektor Georg Grimme

1961– F. De Vleeschauver

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Esbjerg (12)

Menighedens første præst kom til byen den 15. august 1904, hvor sognet blev oprettet. Forinden blev de få katolikker af og til besøgt af pastor Storp, som var præst i Kolding, og der blev læst messe i et hotelværelse. Det første Sankt Nikolaj Kapel i stueetagen af Nørregade 61 blev indviet den 1. september 1904. På første sal indrettedes en præstebolig. I 1923–1924 blev der bygget en ny bygning opad den eksisterende bygnings østside. Der blev indrettet skole i stuen og kirke på 1. sal. Arkitekt var O. Berg, og kirken blev indviet den 14. sep-

tember 1924. Den nuværende kirke blev opført på en grund, der var en gave fra Skt. Joseph Søstrene.

Sogneområde

Esbjerg, Ringkøbing, Holmsland, Skjern, Egvad, Grindsted, Ølgod, Blåbjerg, Blåvandshuk, Varde, Helle, Bramminge, Billund, Holsted, Brørup, Ribe og Fanø kommuner.

Af Ulfborg-Vemb kommune: Staby, Sr. Nissum, Husby og Madum.

Sognekirke

Sankt Nikolaj Kirke,
Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
Arkitekt: Johan Otto von Spreckelsen.
Kirken blev indviet den 16. november 1969. Orglet er bygget af Bruno Christensen, Terkelsbøl. Krucifikset er et arbejde af Jacob Werner Korsmeier fra Münster. Mariabilledet i keramik er fremstillet af Marianne Rønnow, og tabernaklets udsmykning er af Nis Schmidt.

Til minde om pastor Doods' store arbejde for den nye kirke er der i våbenhuset indskrevet: H. Doods in memoriam.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Sognepræster

1904–1907	Ernst Buch
1907	Vikar S. Willekens
1907	Vikar F. Syring
1907–1916	Franz Verhein
1916–1920	J. Schmidt
1920–1922	A. Brems
1922–1924	L. Cupers
1924–1930	V. Cornelissen
1930–1936	A. J. Druyts
1936–1943	O. J. Ballin
1943–1952	C. Verhoef
1952–1968	Heinrich Doods
1968–	Josef Halatyn

Menighedsrådsformænd

1970–1972	Børge Milde Nielsen
1972–1976	Harry Ebert
1976–1982	Boleslaw Plichta
1982–	Knud Johannesen

Fanø

Nordby Kirke, 6720 Fanø.
Gudstjenester i sommermånederne.
Hører under Esbjerg sogn.

Skt. Knuds Kirke, Fredericia

Fredericia (13)

Det katolske trossamfund i Fredericia blev grundlagt af jesuitterne i 1674. Under den skånske krig mellem Danmark og Sverige (1675–1679) sendte fyrstbiskop Kristoffer Bernhard von Galen i Münster Kristian V et par tusind soldater. Nogle jesuitter fulgte med som feltpræster. På grund af sin centrale beliggenhed blev Fredericia midtpunkt for præsternes sjælesorgsarbejde blandt soldaterne i Jylland og på Fyn.

I 1682 fastslog Fredericias privilegier formelt religionsfrihed for udenlandske katolikker. I 1686 indrømmede Kristian V den katolske menig-

hed i byen ret til at bygge kirke og skole på den ved præstegården erhvervede grund (Gothersgade og Sjællandsgade). Præsterne fritoges for soldater-indkvartering og skatter, og fik tilladelse til uhindret at besøge trosfæller i Jylland, Holsten og på Fyn.

I 1687 byggede man et kapel, som i 1767 blev afløst af den nuværende kirke. Præsterne fik ikke lov til at prædike på dansk, og der måtte ikke ringes med klokker og ikke anbringes vinduer i kapellet ud mod gaden.

Omkring år 1800 blev jesuitterne afløst af verdenspræster. Under pastor Meyer opførtes den nuværende præstebolig i Sjællandsgade. Den danske menighed i Fredericia blev grundlagt mens pastor Johannes von Euch var sognepræst i byen. I flere år var han den eneste sognepræst i hele Jylland. På hans initiativ blev der grundlagt menigheder i Odense, Randers, Horsens, Århus og Kolding.

Litteratur:

Eduard Nissen: »Den katolske menighed i Fredericia 1674–1962«. I Vejle amts årbog 1962.

Palle Burla: »Betydelige fund af den første Skt. Knuds Kirke«. I Vejle amts årbog 1983.

Sogneområde

Fredericia og Middelfart kommuner.

Af Børkop kommune: Gårslev.

Af Nr. Åby kommune: Asperup og Rorslev.

Sognekirke

Sankt Knuds Kirke,
Sjællandsgade 50 A,
7000 Fredericia.

Kirken blev opført i 1767 ved arv efter Susanne Bianco († 1765). Arkitekt var kgl. hofbygmester Chr. J. Zuber.

Kirken er bygget i rokokostil med stukarbejder på væggene. Alteret siges at være skænket af Ferdinand von Galen. Sølvmonstrans og kalk er fra 1744–1750. Tårnet blev bygget i 1865. Restaurering og udvidelse fandt sted i 1872, og i 1907 blev der fore-

taget en yderligere udvidelse. Ved en gennemgribende restaurering i 1923 fik kirken et nyt orgel (med 18 registre) og en ny korsvej.

Den nuværende kirke afløste det tidligere kapel af bindingsværk (1687–1767), hvorfra rester af et loftsmaleri er genfundet.

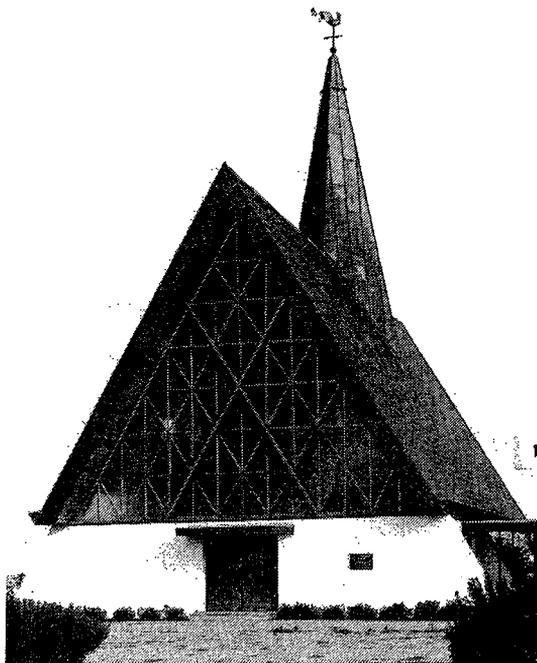
Kirken ejes af menigheden.

Sognepræster

1843–1860	F. J. Meyer
1860–1864	Dr. Coppenrath
1864–1884	Johs. von Euch
1884–1906	Ferd. Heiden
1906–1924	Peter Schreiber
1924–1932	Johs. Frederiksen
1923–1935	Jacob Olrik
1935–1940	Bernh. Jensen
1940–1944	Jacob Hjorth
1944–1947	C. Javorski (Flandrup)
1951–1971	Wilhelm Diekmann
1971–	Palle Burla

Menighedsrådsformænd

1970–1976	Karl Aage Häuser
1976–	Hans Madura

Helligåndskirken, Frederikshavn

Frederikshavn

Helligåndskirken,
Uranienborgvej 5,
9900 Frederikshavn.

Frederikshavn hører under Ålborg. Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 13. november 1965, og den 16. september 1966 blev Helligåndskirken indviet.

Kirken er tegnet af det tyske arkitektfirma Ostermann fra Münster og er bygget af Fa. Pedersen fra Frederikshavn. Døbefonten og alteret er af bornholmsk granit. Mariastatuen er af brasiliansk oprindelse. Et korsfæstelsesrelief af Skagen-kunstneren Niels Helledie pryder den ene væg. Tabernaklet er en gave fra Ansgars Werk i Münster, ligeledes lyseslagen.

Kirken afløste det tidligere Skt. Thøgers Kapel, Havnegade 11, som blev oprettet i maj 1934.

Kirken ejedes af Kamillianerordenen indtil 1983, hvor den overgik til Ansgarstiftelsen.

Kirken betjenes af præster fra Ålborg.

stadig fra Århus. Indtil 1970 var området et af Århus menigheds yderposter med en spredtboende menighed, der blev betjent af skiftende præster fra Århus. En del af disse spredtboende katolikker søgte til det lille kapel i Ringsø ved Pindstrup, men på familien Patereks ejendom ved Stenvad blev der i 1932 indrettet et permanent kapel i en af gårdens stuer. For de yderstboende blev der en gang om måneden læst messe på Missionshotellet i Grenå.

Pater Laux begyndte i 1960 at pusle med tanken om at opføre et selvstændigt kapel i Grenå – evt. købe et hus til formålet, men da cistercienserinderne fra Allerslev samme år bosatte sig på Sostrup slot kun 9 km fra Grenå, var man på nippet til at opgive tanken, for man så nu den mulighed, at præsten på Sostrup kunne tage sig af menigheden i Grenå.

Da meldte der sig i 1966 en ny mulighed, idet den katolske menighed fik tilbudt at leje sig ind i den Katolsk-Apostolske Kirke. Man enedes om det tidsbestemte lejemål »indtil Kristi genkomst«, hvor kirkens oprindelige menighed atter skal samles i deres kirke. Lejen blev fastsat til det symbolske beløb af 25 kr. om året.

Distriktsområde

Grenå og Nr. Djurs kommuner.

Af Ebeltoft kommune: Hyllested-Rosmus og Tirstrup-Fuglslev.

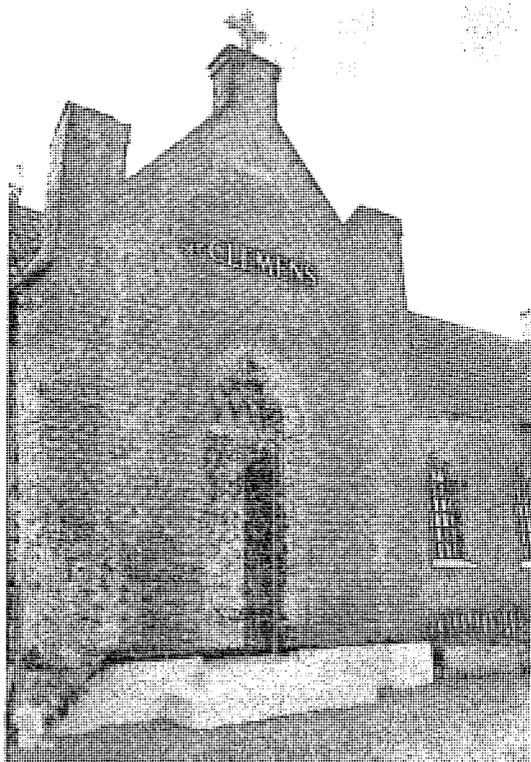
Af Midt Djurs kommune: Nimtofte-Tøstrup.

Distriktskirke

Sankt Klemens Kirke,
Thykærsvej, 8500 Grenå.

Kirkebygningen er en rødstensbygning af et vist gotisk tilsnit med sydvendt våbenhus og sakristi bag koret. Kirken er opført i 1916.

Ved kirkens overtagelse skete der ikke nogen alterindvielse, og kirken fik ikke noget navn. Derfor besluttede menighedsrådet at få rådet bod herpå, ved at vælge den oldkirkelige pave Sct. Clemens til kirkens værnehelgen, idet denne helgen i middel-

Skt. Klemens Kirke, Grenå

Grenå (14)

I 1970 opnåede Grenå status som selvstændig menighed, men betjenes

alderen var Århus stifts beskytter og samtidig søfartshelgen – passende for fiskerbyen Grenå. Den 18. maj 1977 kunne biskop Martensen foretage indvielse af alteret og navngivelse af kirken samtidigt med, at et billede af kirkens værnehelgen blev ophængt bag alteret.

I 1981 gennemgik kirken en grundig efterisolering samtidig med, at der over sakristiet blev indrettet et præsteværelse, hvor sognepræsten kan overnatte. Noget egentligt menighedslokale har man ikke ved kirken, men dette værelse anvendes til mindre forsamlinger, mens man ved de større arrangementer samles på Sostrup, hvor søstrene altid kommer menigheden beredvilligt imøde.

Præster

1970–1978 Karl Bernhard Kiel
1978– Herbert Krawczyk

Menighedsrådsformænd

1970–1976 Karl Bernhard Kiel
1976–1982 Stig Holsting
1982– Georg Jan Janstrøm

Haderslev (15)

Haderslev blev oprettet som selvstændigt sogn i 1907. Inden kirken blev opført, holdtes regelmæssig gudstjeneste i lejet lokale, først i Nørregade og senere i Bispegade.

Sogneområde

Haderslev, Vojens, Rødding og Nørre Rangstrup kommuner.

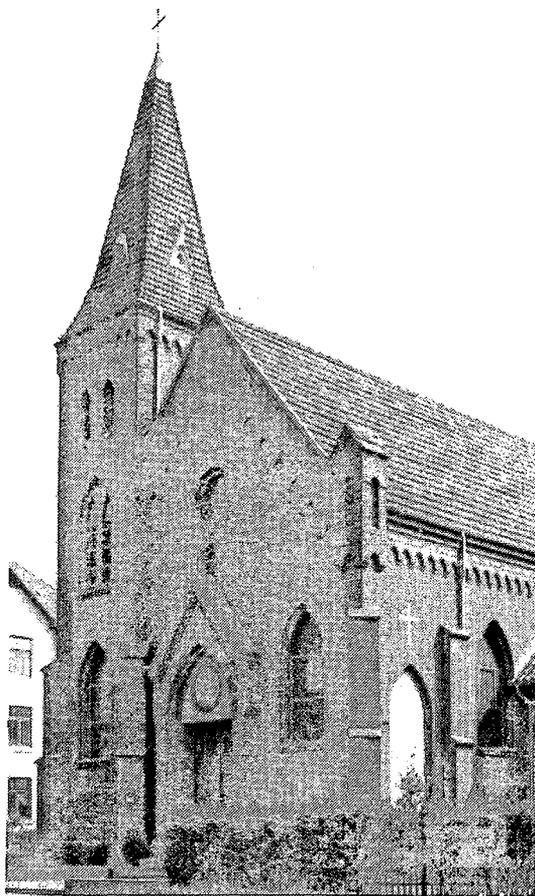
Af Christiansfeld kommune: Stepping, Frørup, Tyrstrup, Fjelstrup, Bjerning, Aller og Hjerndrup.

Af Gram kommune: Gram og Fole.

Sognekirke

Sankt Marie Kirke,
Mariegade 8,
6100 Haderslev.

Grundstensnedlæggelsen til kirken fandt sted den 2. maj 1908, og indvielsen blev foretaget den 11. oktober 1908. Klokkerne blev indviet den 20. februar 1910, men i 1917 måtte en af klokkerne afleveres til krigsindu-

Skt. Marie Kirke, Haderslev

strien. En ny klokke blev ophængt den 6. juni 1920.

Kirken og præstegården er restaureret i 1983.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

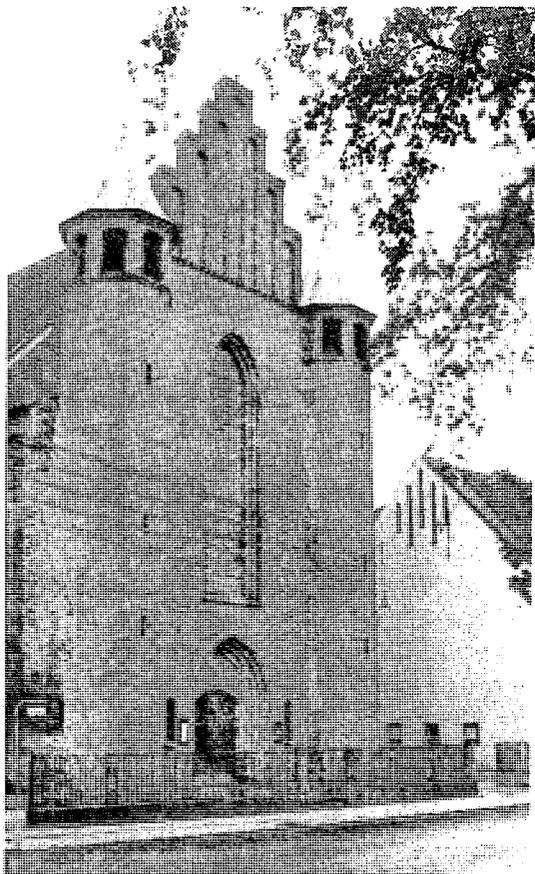
Kirken har 140 siddepladser.

Sognepræster

1907–1919 J. Hellmann
1919–1935 L. Wolff
1935–1944 C. Jaworski
1944–1948 Van der Stok
1947–1951 P. Diekmann
1951–1958 H. Borghols
1958–1965 Ebbe Simonsen
1964–1972 Engelbert
Boekenoogen
1972–1978 Anton Steenbergen
1978–1982 Tønnes Palsø
1982– Erling Brodersen

Menighedsrådsformænd

1970–1971 S. M. Riishøjgård
1971–1972 E. Skaarenborg
1972–1976 Felix Wojtaszewski
1976–1978 John B. E. Oldvej
1978– Felix Wojtaszewski

Skt. Vincents Kirke, Helsingør

Helsingør (43)

Helsingør oprettedes som selvstændigt sogn den 2. marts 1904.

Omkring år 1800 har der været afholdt periodisk gudstjeneste i Helsingør, først hos den spanske konsul og senere i den tidligere »Schimmelmansske våbenfabrik«. I 1890 besøgte pater von Gejr S.J. katolikerne i Helsingør, og han læste den første hellige messe hos familien Durafour. I perioden 1894–1904 læstes messer i et kapel i Sudergade 8, og fra 1904–1907 i et kapel på Marienlyst Allé 17. Skt. Marie Kapel, Nygade 8, blev indviet den 21. april 1907 og afløstes af den nuværende kirke i 1930.

Sogneområde

Helsingør kommune.

Af Fredensborg-Humlebæk kommune: Humlebæk samt den del af Asminderød sogn, der ligger øst for Danstrupvej (til Langerød trinbrædt på Hillerød-Helsingør jernbanen), Højsagervej, Asminderødvej og den vestlige udkant af Knurrenborg Vang.

Af Græsted-Gilleleje kommune: Gilleleje, Søborg samt den del af Esbønderup sogn, der ligger øst for landevejen Hillerød-Esbønderup-Gilleleje.

Sognekirke

Sankt Vincents Kirke,

Nygade 8, 3000 Helsingør.

Arkitekt: Tidemand-Dal. Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 4. oktober 1928, og kirken blev indviet den 25. oktober 1930. Orgelet blev ligeledes indviet i 1930 og klokkerne i 1929.

Kirken overgik den 22. september 1972 til Ansgarstiftelsen.

Kirken har 140 siddepladser.

Sognepræster

1904–1927	A. M. Wattiez
1927–1953	F. M. Flynn
1953–1971	Van der Veer
1971–	G. Coenen

Menighedsrådsformænd

1970–1972	Finn Hilsted
1972–1974	Grit Stenderup
1974–1976	G. Coenen
1976–1978	Marie Storm
1978–	Stig Sune Andersen

Skt. Peters Kapel, Herning

Herning (45)

Herning blev oprettet som selvstændigt sogn den 1. april 1970.

Sankt Peters menighed blev oprettet i 1962 af biskop Theodor Suhr. Af pastorale hensyn og efter aftale blandt præsterne følger den præstelige betjening andre grænser end de officielle, bl.a. i Karup, hvor Vjborg betjener de engelsktalende NATO-ansatte, mens Herning betjener de civile danskere, samt katolikkerne i Ringkøbing fjord-området.

Sogneområde

Herning, Brande, Videbæk, Åskov, Trehøje og Ikast kommuner.

Sognekirke

Sankt Peters Kapel
Silkeborgvej 25,
7400 Herning.

Skt. Peters Kapel blev indviet den 2. september 1962.

Ejer: Præmonstratenserordenen.

Sognepræster

1970-1976	Alfred Lemaire
1976-	Willem Wuyts

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Kaj Friis-Nielsen
1972-1974	Henning Lawaetz Hansen
1974-1976	Kaj Friis-Nielsen
1976-1982	Esther Jensen
1982-	Mogens Pedersen

*Katolsk Kirkecenter,
Sct. Vilhelms sogn, Hillerød*

Hillerød (16)

Hillerød blev et selvstændigt sogn i 1967.

Siden 1934 blev der holdt regelmæssig gudstjeneste i Hillerød på Hotel Leidersdorf hver 1. søndag i måneden. Ansgarstiftelsen købte i december 1942 en ejendom på Godthåbsvej 24 i Hillerød. Her blev der indrettet et kapel med plads til godt 30 personer. I 1966/67 erhvervede og solgte Ansgarstiftelsen en ejendom i Helsingørgade. Tanken var at indrette et menighedscenter, men ideen måtte opgives bl.a. af økonomiske årsager.

I 1967 overtog menigheden en gammel barakkirke, som tidligere havde stået i Søborg. Den blev opstillet på en nyerhvervet grund, Enghavevej 4. Samtidig blev ejendommen på Godthåbsvej ombygget til præstebolig. I 1973 måtte barakkirken nedlægges, og på grunden opførtes en ny præstebolig. Ejendommen på Godthåbsvej blev indrettet til menigheds- hus med et lille kapel på 1. sal. Søndagsmesserne blev henlagt til kirken i Østergade, som menigheden lejede af kommunen.

I 1979 fremskaffede menigheden midler til, at Ansgarstiftelsen kunne købe fire byggegrunde på Petersborgvej. Kommunen ville imidlertid ikke tillade det ønskede kirkebyggeri på stedet.

I 1980 blev de 4 byggegrunde solgt, og i stedet erhvervede Ansgarstiftelsen et gammelt hus (150 år) i Hillerød centrum. I 1982 var indretningen af første etape færdig, og menighedens søndags- såvel som hverdagsmesser blev henlagt til den nye menigheds- sal i Møllestræde 7. Samtidig solgtes ejendommen på Godthåbsvej. Ombygningens anden etape forventes gennemført i 1985/86 og omfatter bl. a. flere menighedslokaler samt kirkesal.

Sogneområde

Hillerød, Helsingø, Hundested, Frederiksværk og Skævinge kommuner.

Af Græsted-Gilleleje kommune: Blistrup og Græsted samt den del af Esbønderup sogn, der ligger vest

for landevejen Hillerød-Esbønderup-Gilleleje.

Af Fredensborg-Humlebæk kommune: Grønholt samt den del af Asminderød sogn, der ligger vest for Danstrupvej (til Langerød trinbrædt på Helsingør-Hillerød jernbanen), Højsagervej, Asminderødvej samt østlige del af Knurrenborgh Vang.

Sognekirke

Katolsk Kirkecenter,
Sankt Vilhelms sogn,
Møllestræde 7, 3400 Hillerød.
Ejendommen blev købt af Ansgarstiftelsen i 1980, og indvielsen af 1. del af bygningen blev foretaget i 1982.

Sognepræster

1967-1969 Lars Messerschmidt
1969-1976 Per Waagø
1976-1979 Jacob Muiser
1979- Hans Esmark

Menighedsrådsformænd

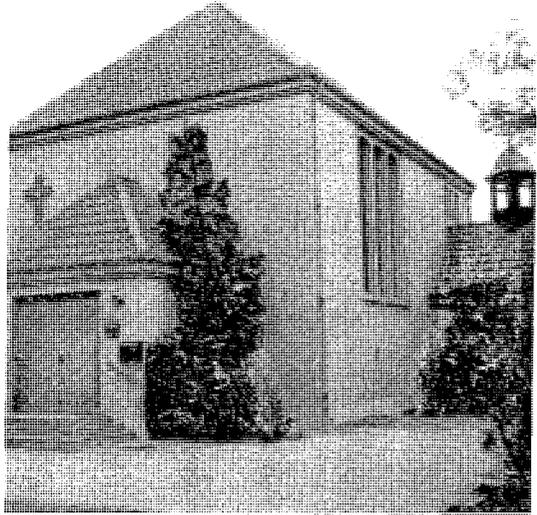
1970-1972 Per Waagø
1972-1974 Finn S. Stouge
1974-1976 Bogdan Pulawski
1976-1980 Inger Petersen
1980- Grit Bølling

Hjørring

Nordre kommuneskole,
Norgesvej, 9800 Hjørring.
Messe en gang om måneden efter aftale. Betjenes af præsterne fra Ålborg.

Holbæk (46)

Holbæk er en selvstændig menighed. Den 25. juli 1916 blev det første kapel i Holbæk indviet. Kapellet var beliggende i bogholder A. Christiansens ejendom, Villakvarter 77. Der blev to gange om måneden holdt gudstjeneste af pater J. M. Quaedvlieg, Roskilde. I 1918 blev ejendommen Kastanievej 17 (Good-Templar Loge) købt og ombygget til kirke og fik navnet Sct. Lucii Kirke.

Skt. Elisabeth Kirke, Holbæk

Denne kirke blev nedlagt i 1974 og ejendommen blev solgt. Som ny distriktskirke blev Elisabethinernes kapel taget i brug under navnet Sct. Elisabeth Kirke.

Da søstrene forlod landet, overdrog de kirken og Søsterhuset til Ansgarstiftelsen.

Distriktsområde

Trundholm, Nykøbing-Rørvig, Dragsholm, Holbæk, Jernløse kommuner.

Af Tølløse kommune: Tølløse og Ugerløse.

Af Tornved kommune: Mørkøv, Stigs-Bjergby, Frydendal, Skamstrup og Jyderup.

Distriktskirke

Sankt Elisabeth Kirke,
Carl Reffsvej 2 B,
4300 Holbæk.

Skt. Elisabeth Kirke er bygget af Elisabethinersøstrene, mens de havde et lille sygehus på Carl Reffsvej. Kirken blev bygget i 1956, og overgivet til Ansgarstiftelsen i 1974.

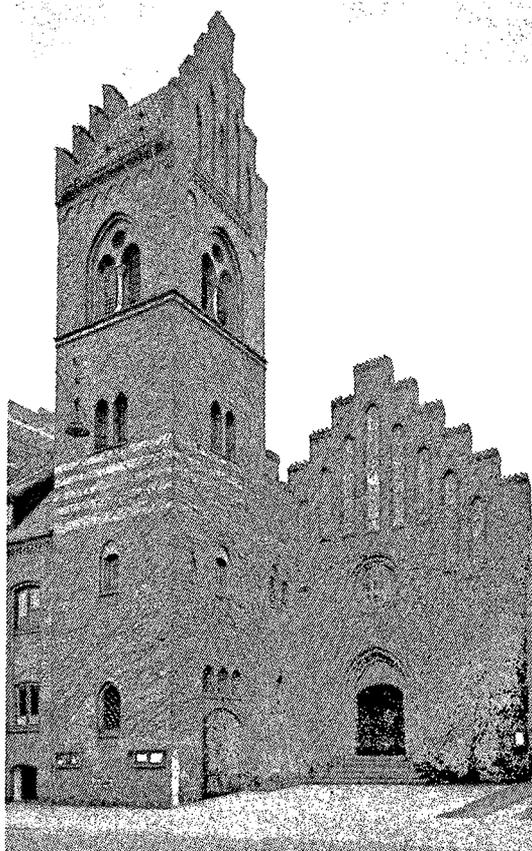
Kirken har ca. 60 siddepladser.

Præster

1917-1942 J. Wijnen
1942-1957 J. Mesters
1957-1967 H. Herberighs
1967-1978 J. van den Hoek
1978-1981 J. Georg Meertens
1981- J. van den Hoek

Menighedsrådsformænd

1970-1972	B. Westh-Hansen
1972-1976	J. van den Hoek
1976-1978	Elin Christensen
1978-	P. van Dijk

*Skt. Josefs Kirke, Horsens***Horsens (17)**

Horsens blev oprettet som selvstændigt sogn den 15. november 1872.

De hollandske kedelførere fra Luksgestell dannede den første begyndelse til den katolske menighed i Horsens. Den første offentlige messe blev læst af pastor von Euch i en lejet sal, Søndergade 47, den 15. december 1872. I oktober 1874 overtoges det tidligere Hotel Royal, Nørregade 19. Først var der kapel i et havehus (tidligere sangpavillon), men den 17. december 1874 indviedes et nyt kapel i forbygningen. Denne bygning blev nedrevet 100 år efter i 1974. I 1909 opførtes et præstehus.

Sogneområde

Horsens, Juelsminde, Gedved og Brædstrup kommuner.

Af Skanderborg kommune: Hylke, Ovsted og Tåning.

Af Odder kommune: Gylling, Alrø, Falling, Ørting og Hundslund.

Af Tørring-Uldum kommune: Hvirring, Åle, Linnerup, Hammer, Tørring og Hornborg.

Af Hedensted kommune: Korning, Ølsted, Løsning, Hedensted, Urlev og St. Dalby.

Sognekirke

Sankt Josefs Kirke,
Nørregade 19, 8700 Horsens.

Arkitekt: Hector Estrup. Grundstensnedlæggelsen til kirken blev foretaget den 26. april 1896, og kirken blev indviet den 29. januar 1897. Orgelindvielsen fandt sted den 25. december 1898 og klokkeindvielsen den 3. oktober 1897.

Kirken blev restaureret i 1927, 1940, 1968, og i 1980 udvidedes sakristiet.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Sognepræster

1872-1874	Fr. Brüggemann
1874-1878	H. Böhmer
1878-1920	Fr. Kerff
1920-1924	Emil Fiedler
1924-1932	P. Schreiber
1932-1935	Joh. Hillebrand
1935-1954	J. Olrik
1954-1972	Niels Oppermann
1972-	Josef Reymen

Menighedsrådsformænd

1970-1972	A. Gravgaard
1972-1980	A. P. Kvium
1980-1981	Inger Petersen
1981-1982	A. P. Kvium
1982-	Josef Reymen

Skt. Maria Kirke, Kalundborg

Kalundborg (47)

Kalundborg er en selvstændig menighed, som kirkejuridisk hører under Slagelse. Der har været holdt periodisk gudstjeneste i Kalundborg fra 1912 af montfortanerpræsterne, først på det nedrevne Hotel Kalundborg, senere på Jernbanehotellet, på rådhuset og i en lejet sal. I 1937 blev det muligt at bygge en kirke med præstebolig på et areal, som tidligere tilhørte Kålund Kloster (se Nordisk Ugeblad 1937, s. 910). Søndagsmesserne forrettes af præsterne fra Slagelse. Fra 1960 til 1980 havde menigheden sin egen præst: pater J. Mesters S.M.M.

Distriktsområde

Kalundborg, Hvidebæk og Bjergsted kommuner.

Distriktskirke

Sankt Maria Kirke,
Lundemarken 15,
4400 Kalundborg.

Arkitekt: Gundelach-Petersen. Kirken er indviet den 12. september 1937 til jomfru Maria. I kirken findes et glasmaleri af Windfeld-Schmidt.

Ejer: Montfortanerne (Skt. Laurentii stiftelse).

Kirken har 60 siddepladser.

Præster

1937–1959	J. Quaedvlieg
1959–1974	G. Meertens
1974–1976	Johs. Jong
1976–1978	Joseph Mesters

1978–1981	G. Meertens
1981–	H. Herberighs

Menighedsrådsformænd

1970–1972	Alek Hahn-Petersen
1972–1976	Ruth E. Plum
1976–1978	Claus M. Plum
1978–1980	Inger Hahn-Petersen
1980–	Eugeniusz Wojtaszewski

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kolding (19)

Kolding blev oprettet som selvstændigt sogn den 24. september 1882.

D. 29. december 1880 læste pastor von Euch den første messe i en privat bolig, og den 1. marts tog pastor Storp ophold i byen, efter at der havde været afholdt periodisk gudstjeneste i byen siden 1880. Pastor Storp lejede en tidligere beværtning »Vennelyst«, hvor præstegården og det første kapel blev indrettet.

Sogneområde

Kolding, Vejen, Vamdrup og Lunderskov kommuner.

Af Christiansfeld kommune: Taps, Vejstrup, Hejls.

Af Egtved kommune: Egtved, Øster Starup og Vester Nebel.

Sognekirke

Sankt Michaels Kirke,
Kralundsgade 2,
6000 Kolding.

Arkitekt: Hertel fra Münster. Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 10. maj 1885 og indvielsen den 6. december 1885. Klokkeindvielse den 23. april 1893.

I 1962/63 udvidedes kirken ved to sideskibe og korvæggen fik en ny udformning. Arkitekt var H. Noes-Petersen, Kolding, og biskop Suhr foretog indvielsen af sideskibene den 31. marts 1963. I 1968 byggedes et nyt sakristi ved arkitekt P. Platz, Kolding, og i 1979 blev der isat en ny mosaikrude i korvæggen, tegnet af Nis Schmidt og udført af glarmester Frese, København.

Kirken ejes af Ansgarstiftelsen og har 160 siddepladser.

Sognepræster

1882-1901	C. Storp
1901-1905	A. Helmke
1905-1906	P. Schreiber
1906-1923	V. Klemp
1923-1932	J. Olrik
1932-1944	J. Rijckevorsel
1944-1950	Wilhelm Nölke
1950-	Georg Bertling

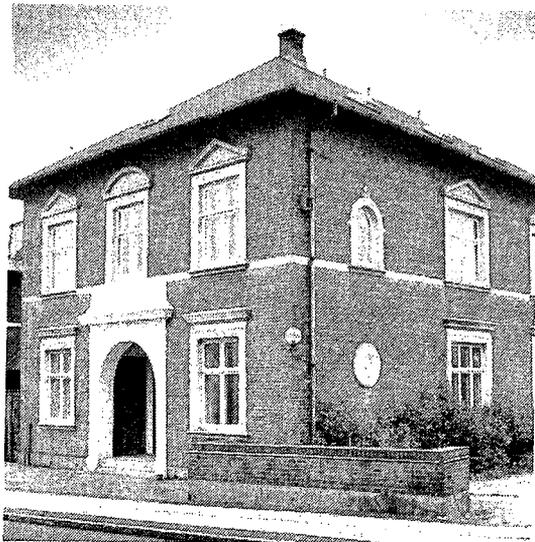
Menighedsrådsformænd

1970-1976	Knud Thomasen
1976-	Birgit From

Køge (20)

Køge blev et selvstændigt sogn den 18. november 1906.

I 1902 holdtes den første hellige messe i Køge i direktør Meisters hjem i Nørregade, og i 1904 blev der holdt messe for polakkerne på Ny-

Skt. Hans Kirke, Køge

Lellingegård vest for Køge. Fra det år kom der en præst fra Roskilde ca. en gang om måneden, og messerne blev holdt i redaktør Opffers hjem. I ugen før cyklede fru Opffer og to unge piger rundt og indbød katolikkerne til gudstjenesten. Snart blev lejligheden for lille, og man indrettede kapel og præstebolig i en lejlighed i Vestergade 25. Kapellet blev indviet i efteråret 1906. I 1909 erhvervede man ejendommen Elisevej 16, der havde rummet bibliotek og museum, og indrettede der Skt. Hans Kapel.

I 1964 købtes ejendommen Bjerggade 10, der efter en ombygning kom til at rumme den nuværende kirke i stueetagen og konfirmandstue, kontor og præstebolig på 1. sal.

Sogneområde

Køge, Vallø, Stevns, Fakse, Rønnede og Solrød kommuner.

Af Haslev kommune: Terslev.

Af Skovbo kommune: Vollerslev, Lidemark, Gørslev, Bjæverskov, Ejby.

Af Ramsø kommune: Snoldelev.

Af Greve kommune: Karlslunde.

Sognekirke

Sankt Hans Kirke,
Bjerggade 10, 4600 Køge.

Arkitekt: Vedel. Ved alteret hænger et bronzekors af billedhuggeren Eigil Vedel (far til arkitekten) og et tilsvarende bronzere relief af kirkens værnehelgen, Johannes Døberen, smyk-

ker væggen over for orgelet. Desuden findes en smuk madonnastatue, som er et dansk træskærerarbejde fra omkring 1450.

Kirken ejes af Ansgarstiftelsen og der er ca. 60 siddepladser.

Sognepræster

1906-1921	Fr. Maurer
1921-1935	H. Cortenraad
1935-1939	L. Wolff
1939-1940	N. R. M. Oppermann
1940-1944	W. Nölke
1944-1952	Olaf Sørensen
1952-1957	Van der Stok
1957-1966	H. Jorna
1966-1968	J. Halatyn
1968-1971	D. Timmermann
1971-	Johs. Samuelson

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Mogens Poulsen
1972-	Gerd Neubert

Ledreborg

Ledreborg Slotskirke,
4320 Lejre.

Ledreborg hører under Roskilde sogn. Slotskirken indviedes den 26. juni 1747 som evangelisk-luthersk sognekirke. Den blev indviet som katolsk kapel den 1. november 1910, alteret blev konsekreret den 21. juni 1911.

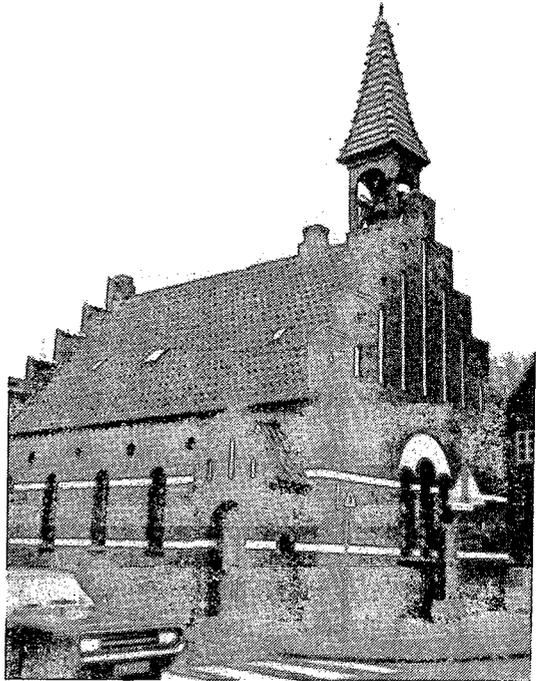
Søndagsmessen, som er offentlig, forrettedes fra 1922-1960 af rektoren ved det daværende Allerslev Kloster (nu Sostrup); fra 1910-1922 og igen siden 1960 af montfortanerpræsterne fra Roskilde.

Kirken har ca. 70 siddepladser.

Lemvig

Hellig Kors Kirke,
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Lemvig hører under Viborg sogn, og betjenes af præster fra Viborg.

I 1977 fik menigheden tilbud om at købe metodisternes kirke i Lemvig, og den 8. januar 1978 indviede biskop

Hellig Kors Kirke, Lemvig

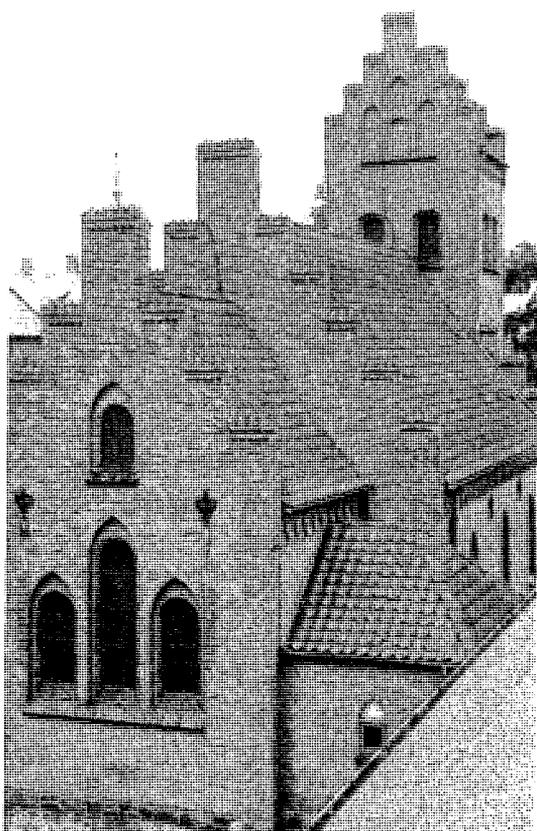
Hans Martensen Hellig Kors Kirke. Kirken fik samme navn som den kirke, der lå i nærheden før reformationen. Den 2. og 4. søndag i hver måned læses der messe her.

På 1. sal i kirkebygningen er indrettet en lejlighed, hvis stue tjener som mødesal for egnens katolikker. En gang om måneden samles børnene her til undervisning.

Løkken

Centralskolen,
Harald Fischersvej,
9480 Løkken.

Messe i juli og august. Betjenes af præsterne fra Ålborg.

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Maribo (21)

Maribo blev et selvstændigt sogn i 1895.

I 1893 kom der for første gang polske arbejdere til Lolland og Falster. Tallet på denne arbejdskraft ved sukkerroedyrkingen steg op mod 1913 til næsten 13.000. Pastor Edvard Ortved overtog sjælesorgen for polakkerne. Ved indsamlinger, især i Polen, skaffede han de nødvendige midler til at bygge en kirke. Der har været afholdt periodisk gudstjeneste siden 1893.

Sogneområde

Holeby, Maribo, Rødby og Saks-købing kommuner.

Af Nysted kommune: Døllefjelde-Musse, Øster Ulslev, Godsted og Vester Ulslev.

Sognekirke

Sankt Birgitta Kirke,
Mariagade 4, 4930 Maribo.

Arkitekt: H. C. Glahn. Grundstensnedlæggelsen blev foretaget i 1896, og murermeister Glund stod for op-

førelsen. Kirken blev indviet af biskop von Euch den 15. august 1897. Først i 1901 blev kirken konsekkreret.

I 1902 fik kirken 3 mosaikruder i koret, og de er udført på det kgl. institut for glasmaleri i Berlin. I 1957 blev det keramiske mosaikarbejde over kirkens portal udført af den tyske keramikerv Mirjam Kappel. Ved hjælp af to basarer fik man i 1958 midler til et nyt orgel, leveret af Jysk Orgelbyggeri i Århus. I kirken findes dokument fra kirkens indvielse, dokumenter og relikvier fra Skt. Kasimir 1839, Skt. Stanislaw 1897 og et relikvie fra den hellige Birgitta 1864, der har lagt navn til kirken.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Sognepræster

1895-1905	Edv. Ortved
1905-1907	Fr. Verhein
1907-1908	Paulus Højsholt
1908-1909	Calixtus Figura
1909-1911	Edm. Wassermann
1911-1922	H. Hendrix
1922-1950	J. Klessens
1950-1953	Jean Janssen
1953-1966	Wilhelm Nölke
1966-1974	Asger Strange
1974-1980	Wolfgang Hinrichsen
1980-	Herman Legut

Menighedsrådsformænd

1970-1976	Adolf Majcherek
1976-1978	Peter Poul Hansen
1978-1982	Henrik Schultz
1982-	Peter Tvangsø

Mikkelborg

Sankt Josephs Kapel,
Strandvejen 352,
Mikkelborg, 2980 Kokkedal.

Møn

Keldby Kirke.
Messe i juli, betjenes af præster fra Næstved.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Nakskov (48)

Nakskov blev et selvstændigt sogn den 30. oktober 1919.

Allerede før 1911 blev der fra tid til anden holdt gudstjenester på Vestlolland i private hjem eller på polakkaserner.

Omkring 1911 overtog 4 hollandske franciskanerkonventualer det kirkelige arbejde på Lolland og Falster. Med hjælp fra Sukkerfabriken i Nakskov blev det muligt at afholde en månedlig gudstjeneste på selve sukkerfabriken.

I februar 1913 købte Franciskusstiftelsen en grund af De Danske Sukkerfabriker, og arkitekt Ewaldsen tegnede en trækirke, der stod færdig til indvielse den 4. maj 1913. Den 3. marts 1917 købte Skt. Franciskusstiftelsen en villa i Bredgade, som blev indrettet til præstebolig. I 1933 blev der tilbygget et mødelokale. I 1981 indviede generalvikar msgr. Ib Andersen et nyt menighedshus ved siden af kirken, og det fik navnet Maksimilian Kolbe-hus. Arkitekt var Mogens Bech, Nakskov.

Sogneområde

Nakskov, Ravnsborg, Højreby og Rudbjerg kommuner.

Sognekirke

Sankt Franciskus Kirke,
Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Arkitekt: H. C. Glahn. Grundstenen til kirken blev lagt den 22. april 1921, og indvielsen fandt sted den 6. november samme år. Takket være sukkerfabriken, der skænkede murstenene fra en gammel nedrevet bondegård, og polakkernes indsats med at rense disse sten, kunne udgiften til byggeriet holdes nede. Klokken, som var en gave fra direktør Anton Petersen, Wivel, København, indviedes i 1922 og blev i 1976 forsynet med automatisk ringeanlæg.

Karen Juncker malede i 1924 billeder til korsvejstationerne, og rammerne blev leveret af I. Winfeld Schmidt. I nichen over kirkens hovedindgang anbragtes i 1927 en statue af den hellige Frans, udført af billedhuggeren Aksel Theilmann. Kirken fik sit første orgel i 1923. Det var en foræring fra menigheden i Fredericia. I 1954 blev det udskiftet med et brugt pipeorgel, bygget af firmaet Marcusen, Åbenrå, og ombygget med nyt pulpitur, tegnet af arkitekt J. Arthur-Nielsen, Klampenborg. I anledning af 700-året for Frans af Assisis død blev kirken udsmykket med kalkmalerier udført af Birgitte West.

Ejer: Sankt Franciskusstiftelsen.

Sognepræster

1910-1930	Æ. Smitz
1930-1950	A. J. Janssen
1950-1957	Joseph de Wit
1958-1966	W. van de Wall
1966-1972	Antonius Steenbergen
1972-	Irenæus Capellen

Menighedsrådsformænd

1970-1982	Erik Svendsen
1982-	Birgitta Vibe Christensen

Stella Maris Kirke, Nyborg

Nyborg (22)

Nyborg hørte tidligere under Odense sogn, men blev selvstændigt sogn i 1928.

Der har regelmæssigt været afholdt gudstjeneste i Nyborg siden 1907. I 1907 oprettede Hedvig Søstrene et børnehjem i byen og i 1908 en skole. Den 10. juni 1911 kom Maria Søstrene fra Belgien til Nyborg, hvor de oprettede hvilehjemmet »Stella Maris«, der kom til at rumme det nye katolske kapel i Nyborg. Der havde tidligere været kapel i Kronprinsensgade 1 (før nr. 5), indviet 23. oktober 1910. Det nye kapel blev indviet i april 1912 og afløstes i 1928 af den nuværende sognekirke.

Sogneområde

Nyborg, Ullerslev og Ørbæk kommuner.

Af Ryslinge kommune: Gislev og Ryslinge.

Af Årslev kommune: Hellerup og Søllinge.

Sognekirke

Stella Maris Kirke,

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.

Arkitekt: Johannes Tidemand-Dal. Grundstensnedlæggelsen fandt sted i august 1927, og kirken blev indviet den 8. juli 1928. Klokkeindvielse 7. juli 1928. Glasmalerierne er udført af Van Doorn, Gent i 1928. Højalteret er fra sognekirken i Clervaux (1928). Frescomalerierne er af Jan Huet, Belgien (1934–35), og lysekronen af pater Vervoort fra 1934.

Ejer: Skt. Norberts Stiftelse.

Kirken har 100 siddepladser.

Sognepræster

1928–1929	Op de Coul
1929–1931	L. Cupers
1931–1937	Fr. Vervoort
1937–1944	J. Druyts
1944–1952	H. Doods
1952–1958	Jan Ballin
1958–1979	H. Borghols
1979–	W. Zdunek

Menighedsrådsformænd

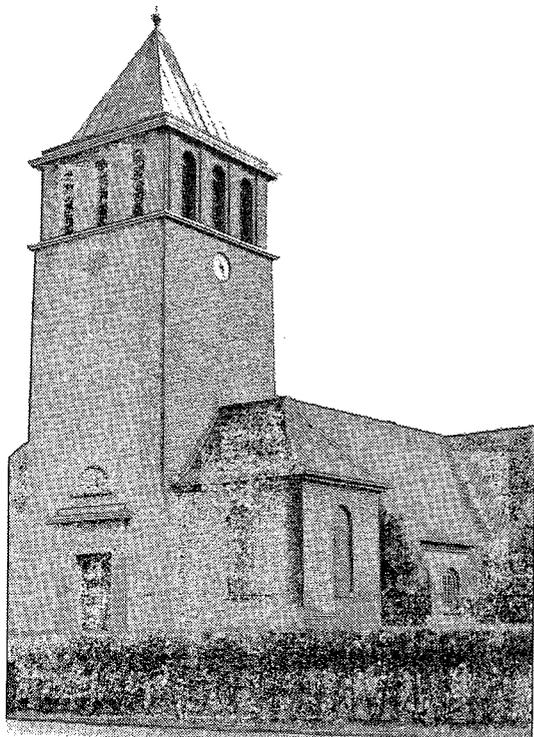
1970–1972	Sr. Grete
1972–1979	H. Borghols
1979–1982	W. Zdunek
1982–	Dagny Harbo

Nykøbing Falster (23)

Nykøbing Falster blev et selvstændigt sogn i 1919, men var fra den 25. december 1915 en selvstændig menighed.

Nykøbing Falster hørte tidligere under Maribo sogn. I 1913 besluttede man at dele Maribo sogn i 3 distrikter, og det største, bestående af Falster, Østlolland, Møn og Bogø, blev det fremtidige Nykøbing F. distrikt.

Allerede i nogle år var der blevet læst messe i forskellige lokaler i Nykøbing, men i 1913 fik man et fast tilholdssted i en sal på Jernbanehotellet, det senere Hotel Baltic. I 1915 lejede man en bygning, som havde tjent som mødested for Frimurerordenens medlemmer. Bygningen

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

blev istandsat og stod færdig til julemessen i december 1915. I 1916 blev denne bygning solgt, og man måtte rykke ind i et lånt lokale på sukkerfabriken. Pater Salvator Janssen havde indrettet sig i 2 små lokaler i Frisegade, hvor han læste hverdagsmesserne. Disse nødløsninger stod på indtil den nye kirke stod færdigbygget i september 1916.

I 1932-33 blev der opført en menighedssal ved siden af kirken. Salen blev også benyttet som gymnastiksal for skolen.

Sogneområde

Nykøbing Falster, Stubbekøbing, Sydfalster, Nørre Alslev kommuner.

Af Nysted kommune: Kettinge, Nysted, Herritslev og Bregninge.

Sognekirke

Hellig Kors Kirke,

Bispegade 12,

4800 Nykøbing Falster.

Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 19. maj 1916 og indvielsen den 17. september samme år. I 1926 blev der bygget et tårn og 2 sidekapeller til kirken.

Over højalteret hænger en krucifiksgruppe af egetræ, hvoraf de to

sidefigurer, Maria og Johannes, er udført af den pavelige billedskærer Stuflessen fra Sydtyrol. Et nyt tårn med skiver til 3 sider og slagværk blev opsat i 1960.

Kirken ejes af Ansgarstiftelsen.

Kirken har 130 siddepladser.

Sognepræster

1916-1927	S. Janssen
1927-1928	H. Hendrix
1928-1929	M. Luppess
1929-1930	S. Janssen
1930-1934	Æ. Smitz
1934-1939	A. Ammerlaan
1939-1942	P. D. Steidl
1942-1948	Th. Fritz
1948-1950	F. Jaworski
1950-1954	Niels Oppermann
1954-1971	Wilhelm Vick
1971-1974	D. Timmermann
1974-1975	G. Meertens
1975-	Herman Berning

Menighedsrådsformænd

1970-1972	J. Kania
1972-	Henrik Lewandowski

Nykøbing Sjælland

Nykøbing hører under Holbæk.

Der afholdes gudstjeneste i Nykøbing Kirke fra 1. juli til 15. august og i Statshospitalets kirke resten af året.

Næstved (49)

Næstved blev oprettet som selvstændigt sogn den 18. maj 1916.

Der har været afholdt periodisk gudstjeneste i Næstved siden 1886, og regelmæssig gudstjeneste siden 1899, hvor dr. theol. B. Hansen bosatte sig i byen og oprettede Skt. Katharina Kapel i den ham tilhørende ejendom »Store Møllegård« beliggende på Præstøvej. Kapellet blev indviet den 8. maj 1900, men nedbrændte den 15. november 1903. Der blev derefter holdt gudstjeneste

Vor Frue Kirke, Næstved

i præstegården, Villa Alpha, indtil den nye kirke blev konsekret i 1926.

Sogneområde

Næstved, Holmegård, Fladså, Præstø kommuner.

Af Langebæk kommune: Mern.

Af Vordingborg kommune: Køng og Lundby.

Af Haslev kommune: Haslev, Øde-Førslev, Bråby, Teestrup, Freerslev.

Af Fuglebjerg kommune: Gunder-slev, Førslev, Kvislemark, Fyrendal, Hårslev og Fuglebjerg.

Af Skælskør kommune: Holsteins-borg og Venslev.

Af Suså kommune: Herlufmagle, Skelby, Bavelse, Aversi.

Sognekirke

Vor Frue Kirke,

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Arkitekt: Johannes Tidemand-Dal. Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 16. august 1925, og kirken blev konsekret den 29. maj 1926. På kirkens højalter findes et billede af Maria, den stedsevarende hjælps moder (som hovedbillede) og billed-skærerarbejde (relieffer) i romansk stil, rigt forgyldt, udført af Conrad Martiner, der ligeledes har stået for udførelsen af korsvejen.

Kirken blev restaureret af arkitekt Ingemann Arthur-Nielsen i 1974.

Ejer: Skt. Clements Stiftelse.

Kirken har 120 siddepladser.

Sognepræster

1899–	B. Hansen
1916–1921	A. Brems
1921–1922	L. Cupers
1922–1930	P. D. Steidl
1930–1933	Jos. Resch
1933–1939	Karl Harmer
1939–1942	Th. Fritz
1942–1946	Fr. Klar
1946–1950	Karl Harmer
1950–1953	Franz Schnabel
1953–1957	Heinrich Deutscher
1957–1962	Karl Harmer
1962–1967	Jos. G. Michaeler
1967–1970	L. Brunicardi
1970–1978	Josef Völk
1978–	J. Bodnar

Menighedsrådsformænd

1970–	Viggo Clemmesen
-------	-----------------

Odder

Sankt Ansgars Kapel,

Holsteinsgade 25,

8300 Odder.

Odder hører under Århus og betjenes herfra.

Kapellet blev indviet i 1929.

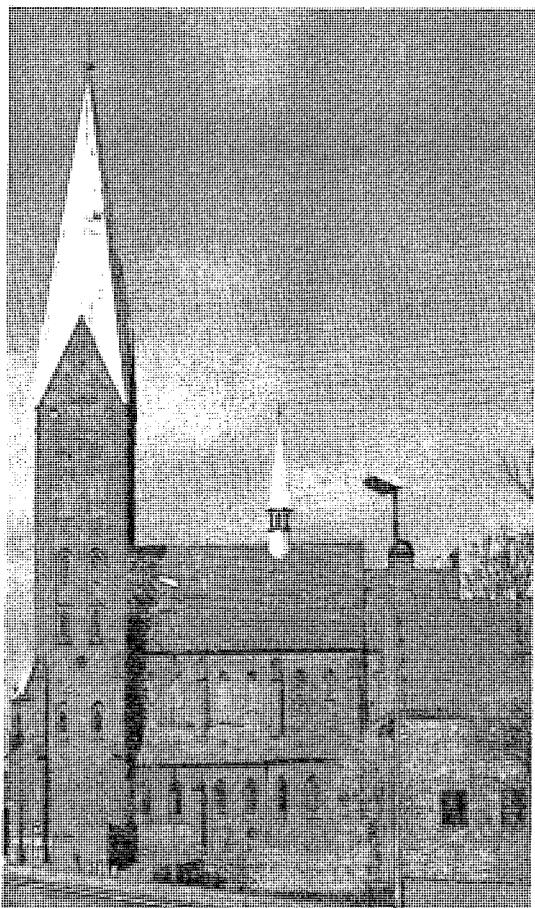
Ejer: Skt. Knuds Stiftelse.

Kapellet har 40 siddepladser.

Odense (50)

Odense oprettedes som selvstændigt sogn den 22. oktober 1867.

Før den tid kom der præster til Fyn fra Fredericia. I 1867 bestod menigheden af 12 voksne og 7 børn. I 1907 var der ca. 500 katolikker. Den første gudstjeneste (1867–68) holdtes i en glashytte, der før havde været brugt til fotografatelier (Vestergade). 1868–69 holdtes gudstjenesterne i et kapel i Nørregade. I 1869 blev grunden på Albani Torv købt. Det var en gammel katolsk bispegård, opført af den sidste katolske biskop i Odense. På grunden lå flere ejendomme, og den største af dem blev indrettet til kirkebygning. Den 31. maj 1870 blev Sct. Mariæ Kirke indviet af præfekt Grüder.

Skt. Albani Kirke, Odense

I 1899 kom de første redemptorister, pater Schmiderer og pater Steidl til Odense. Disse og andre præster gik straks i gang med at samle penge ind til en ny kirke, først og fremmest blandt deres medbrødre i Østrig. De rejste på skift ud på tiggerrejser i Europa (kollektrejser), og i 1906 var der tilstrækkeligt med penge til at byggearbejdet kunne påbegyndes.

Sogneområde

Odense, Søndersø, Bogense, Otterup, Munkebo, Kerteminde, Langeskov, Tommerup, Vissenbjerg og Broby kommuner.

Af Ejby kommune: Balslev, Ejby, Fjelsted, Harndrup, Brenderup, Ing-slev, Gelsted.

Af Årup kommune: Rørup.

Af Nørre Åby kommune: Nr. Åby.

Af Hårby kommune: Jordløse.

Af Årslev kommune: Nr. Lyndelse, Nr. Søby, Årslev, Sdr. Næraå, Holsted.

Af Ringe kommune: Heden, Van-tinge, Gestelev, Ringe, Espe, Hiller-slev, Sdr. Højrup.

Af Fåborg kommune: Diernæs, Horne, Brahetrolleborg, Øster Hæ-singe, Svanninge, Håstrup, Lyø og Avernakø.

Sognekirke

Sankt Albani Kirke,
Adelgade 1, 5000 Odense.

Arkitekt: Ludwig Schneider. Grund-stensnedlæggelsen fandt sted den 21. oktober 1906, og kirken blev indviet den 16. august 1908.

Ejer: Skt. Albani Stiftelse.

Kirken har 250 siddepladser.

Sognepræster

1867-1887	J. C. Lichtle
1887-1892	Fr. Pohl
1893-1898	A. Whitte
1899-1904	G. Schmiderer
1904-1909	P. D. Steidl
1909-1918	J. Resch
1918-1924	G. Schmiderer
1924-1930	J. Resch
1930-1936	H. Deutscher
1936-1939	R. Freitag
1939-1948	F. Jaworski
1948-1950	F. Schnabel
1950-1953	Karl Harmer
1953-1962	F. Schnabel
1962-1970	Josef Völk
1970-1976	Leo Drzal
1976-1978	Andreas Grzelak
1978-1980	A. Keustermans
1980-	Franz Hauser

Menighedsrådsformænd

1970-1976	Mogens Traczyk
1976-1977	Monica Schrøder
1977-1978	Bent H. Poulsen
1978-1983	Karsten Jensen
1983-	Jan Mrzyglod

Oksbøl

Ål Kirke.

Hører under Esbjerg sogn.

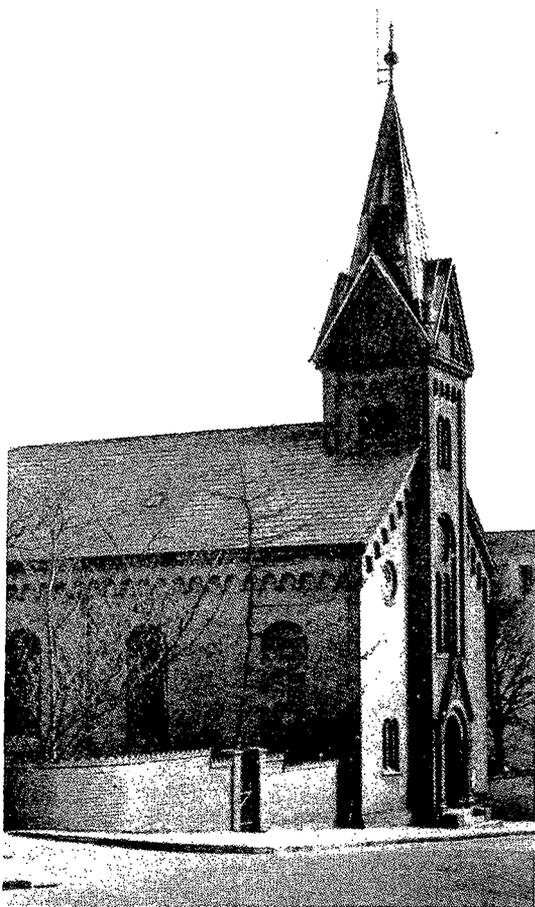
Gudstjeneste fra ca. 1. juli til ca. 15. august.

Olsker

Myrendal Kloster,
Cistercienserklostret OCSO.
Krogsholmsvej 18,
Olsker, 3770 Allinge.

Pindstrup

Sankt Mikael's Kapel,
Ringsø, Pindstrup.
Pindstrup hører under Århus sogn.
Kapellet blev indviet den 21. april
1930.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Randers (24)

Randers oprettedes som selvstændigt sogn den 29. september 1867.

Den 15. august 1867 kom den første præst til Randers fra Westfalen, Klemens Gormann. Han læste den første messe i familien O'Connors hjem på »Petersminde«, Kristrupvej 47. Den

1. november 1867 indrettedes et kapel i bagbygningen til malermester Hansteds gård, Østergade 15. Den 18. oktober 1870 købtes bygningen Thorsgade 20 og nabogrunden nr. 22. På førstesalen indrettedes Jesu Hjerter Kapel, der fungerede til kirkens åbning den 30. marts 1879.

Sogneområde

Randers, Sønderhald, Rougsø, Nørhald, Mariager, Purhus, Langå, Hadsten, Hvorslev kommuner.

Af Rosenholm kommune: Hvilsager, Lime, Skørring, Søby, Krogsbæk, Skader, Halling og Mygind.

Af Bjerringbro kommune: Skern, Lee, Hjorthede, Hjermind, Gullev, Sahl, Bjerring og Mammen.

Af Tjele kommune: Lindum, Vorning, Hammershøj, Kvorning, Ørum, Viskum, Tjele, Vammen, Nr. Vinge, Bigum og Vejrum.

Af Hobro kommune: Hobro, Glenstrup, Sr. Onsild, Nr. Onsild, Hvornum og Snæbum.

Sognekirke

Jesu Hjerter Kirke,

Thorsgade 22, 8900 Randers.

Arkitekt: Sophus Petersen, Århus. Kirken blev indviet den 30. marts 1879. Klokkeindvielsen fandt sted den 28. oktober 1877 og orgelindvielsen i 1890. Den 25. marts 1931 indviedes en korsvej, malt af kunstneren E. Emonds-Alt, Aachen. Kirken blev renoveret i 1934. Der blev indsat flerfarvede katedralglasruder; disse er skænket af et menighedsmedlem. På altervæggen, kormuren og på skibets murpilastre frescobilleder, malt af kunstneren Birgitte West.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har ca. 150 siddepladser.

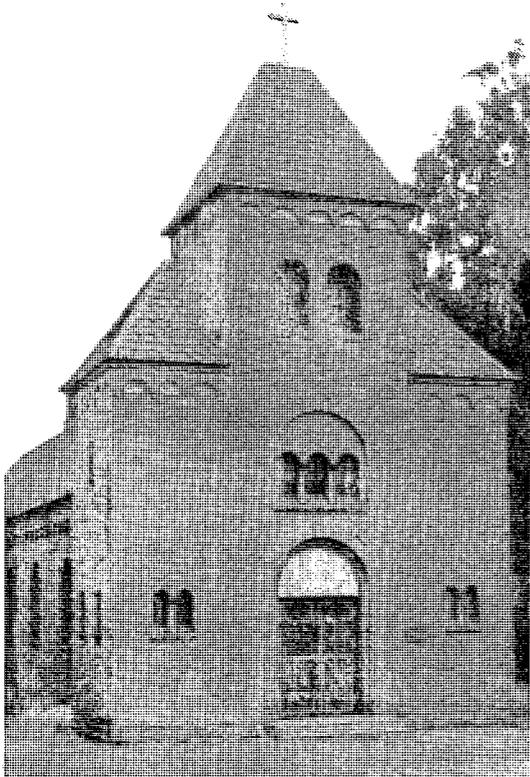
Sognepræster

1867-1869	Klemens Gormann
1869-1873	Conrad Freund
1873-1877	Herman Schleper
1877-1887	Heinrich Miehaus
1887-1901	Albert Helmke
1901-1939	Max Osterhammel

1939-1949	Niels Th. Hansen
1949-1963	Engelbert Boekenoogen
1963-1966	Karl Smeenk
1966-1968	Wolfgang Hinrichsen
1968-1976	Leo Kertz
1976-1981	Karl Smeenk
1981-	Carroll Parker

Menighedsrådsformænd

1970-1972	W. L. Baams
1972-1975	Kaja Lange Møller
1975-1976	W. L. Baams
1976-1978	Helga Nielsen
1978-1982	Helga Nielsen
1982-	Villy Sørensen

*Skt. Knuds Kirke, Ringsted***Ringsted (51)**

Ringsted oprettedes som selvstændigt sogn i 1902.

Den første messe efter reformationen læstes på Hotel Casino ved pater Jon Svensson S.J. den 29. januar 1899. Efter sognets oprettelse læstes messerne i begyndelsen i et privat hjem (skomagermester Emil Klint's hus) af præster fra Roskilde.

Sogneområde

Ringsted, Sorø og Stenlille kommuner.
Af Tølløse kommune: Kr. Eskilstrup og St. Tåstrup.
Af Skovbo kommune: Borup, Nr. Dalby og Kimmerslev.
Af Suså kommune: Tybjerg, Sandby, Tyvelse, Vrangstrup, Glumsø og Næsby.

Sognekirke

Sankt Knuds Kirke,
Skt. Knudsgade 19,
4100 Ringsted.

Kirken blev indviet den 12. marts 1907. Der findes en madonna-statue fra 1400-tallet opstillet i nichen ved Maria-alteret. Statuen er en gave fra Nr. Snede Kirke.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Sognepræster

1899-1902	J. Svensson
1902-1907	Præsterne i Roskilde
1907-1908	G. Houben
1908-1917	J. Wijnen
1917-1920	J. M. Quaedvlieg
1920-1929	J. Houben
1929-1935	P. Boerrigter
1935-1948	H. Cortenraad
1948-1967	J. van der Hoek
1967-1976	Johannes Jong
1976-1980	J. Gillissen
1980-1982	H. Herberighs
1982-	T. Palsøe

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Josef Knudsen
1972-1976	Chr. W. Madsen
1976-1982	Ellen Marie Lebahn
1982-	Gunnar Nielsen

Roskilde (52)

Roskilde oprettedes som selvstændigt sogn i 1901.

Pater Svensson S.J. fra København holdt periodiske gudstjenester på Hotel »Prinsen« indtil montfortanere fra Holland den 7. juni 1901 kom til Roskilde. Dagen efter, at Roskilde oprettedes som selvstændigt sogn, læstes den første messe i præsternes

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

lejlighed på Bellevuestien 9. Den 21. november 1901 købte montfortanerne gården »Rhodishøj« på Frederiksborgvej, som indrettedes til kloster og et lille kapel. Dette kapel afløstes den 13. juli 1904 af et nyopført, større kapel på samme adresse, indviet til den hellige Laurentius.

Sogneområde

Roskilde, Lejre, Hvalsø, Bramsnæs, Skibby, Gundsø, Jægerspris, Frederikssund kommuner.

Af Tølløse kommune: Soderup.

Af Ølstykke kommune: Ølstykke.

Af Greve kommune: Tune.

Sognekirke

Sankt Laurentii Kirke,
Frederiksborgvej 11,
4000 Roskilde.

Arkitekt Jac. van Gils. Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 15. juni 1913, klokkeindvielsen den 22. december samme år, og kirken blev indviet den 19. april 1914. Orglet blev indviet 1931. 6. januar 1940 opstod

en brand i kirken. Ved restaureringen fik kirken et hvælvet loft, højaltret af granit blev ombygget og baldakinen over højaltret fjernet. 19. maj 1940 kunne kirken atter tages i brug. I 1967 ændredes presbyteriet i overensstemmelse med det 2. Vatikan-koncils liturgiske bestemmelser. Døbefonten er en kopi af døbefonten i Aal Kirke ved Varde, dåbsfadet er islandsk, fra 1575, skænket kirken af biskop von Euch. Bagest i kirken maleriet »Hagar og Ismael« af italiensk oprindelse.

Ejer: Montfortanernes Kongregation (Skt. Laurentii Stiftelse).

Kirken har 230 siddepladser.

Sognepræster

1901–1920	A. Kerckhoffs
1920–1926	J. Hoppers
1926–1935	J. M. Quaedvlieg
1935–1939	J. Hoppers
1939–1950	P. Boerrigter
1950–1956	Martin Braun
1956–1957	J. Herberighs
1957–1963	M. van Buggenum
1963–1974	Martin Braun
1974–	Johs. Umans

Menighedsrådsformænd

1970–1974	Martin Braun
1974–	Lubin Suwalski

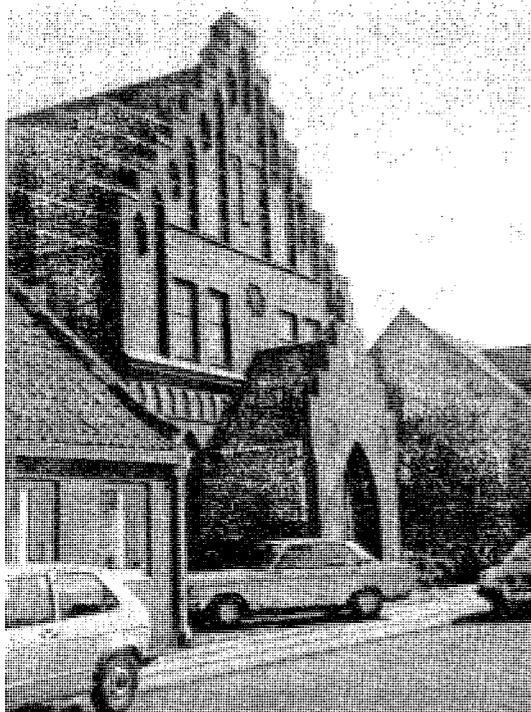
Rudkøbing

Skt. Bendts Kapel,
Brogade, 5900 Rudkøbing.
Rudkøbing hører under Svendborg. Fra 1925 til 1932 havde Rudkøbing fastboende præst.

Kapellet blev indviet den 11. juli 1925. Det er udsmykket af kunstnerne Chresten Skikkild, Birgitte West og Aksel Theilmann. Kapellet, som er fredet, er solgt til Rudkøbing kommune, som har påtaget sig den uønskede vedligeholdelse. Ved indførelsen af den nye liturgi (2. Vatikan-koncil) blev kommunionbænken fjernet. Det gamle orgel blev restaureret i Tyskland i 1981 og står nu opstillet i selve kirken.

Rømø

Folkekirken,
Kirbeby, Rømø.
Gudstjeneste i sommermånederne.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rømø

Rønne (26)

Bornholm blev oprettet som et selvstændigt sogn den 16. oktober 1916.

Fra 1916 indtil 1920 blev der holdt gudstjenester i søstrenes kapel i »Wimmelskaftet« (Søstrene af Det dyrebare Blod). Fra 1920–24 i Jesu Hjerter kapellet, Lille Madsesgade 14. Dette hus købte søstrene i 1920, fra 1933 Skt. Rafaels Hvilehjem.

Sogneområde

Rønne og Hasle kommuner.

Af Allinge-Gudhjem kommune:
Allinge-Sandvig, Olsker og Rø.

Af Åkirkeby kommune: Nylarsker,
samt området vest for Nyker og
Vestermarie by.

Sognekirke

Sankt Hyacinthus Kirke,
Østergade 59, 3700 Rønne.
Kirken blev indviet den 12. april
1924. Den blev bygget af Domini-

kanerordenen. I 1968–69 gennemgik kirken en restaurering. Over højalteret findes en mosaik »Den opstandne Kristus«, som er lavet af en tysk kunstner. Ved Maria-alteret hænger en ikon »Moder af den stedsevarende hjælp«.

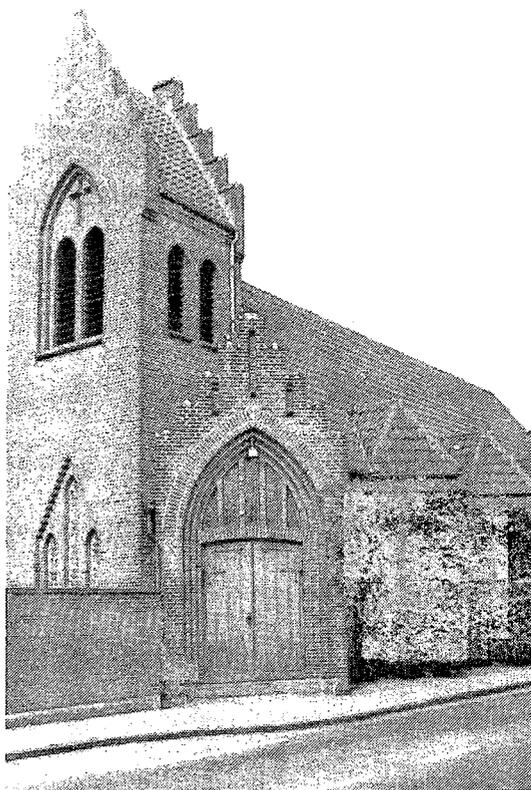
Ejer: Ansgarstiftelsen.

Sognepræster

1916–1921	I. P. Nielsen
1921–1929	P. A. van Thiel
1929–1953	Th. Zoetmulder
1953–1972	Eduard Bartel
1972–	Josef Michaeler

Menighedsrådsformænd

1970–1972	Eduard Bartel
1972–1976	Josef Michaeler
1976–1978	Finn Koefoed
1978–	Sr. Josefa Olsson

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Silkeborg (27)

Silkeborg oprettedes som selvstændigt sogn i 1899.

I 1895 kom der katolske bøhmiske kvinder for at arbejde på papirfabrikken i Silkeborg. I en nærliggende

villa blev der holdt en månedlig gudstjeneste ved pastor Kerff, Horsens.

I 1898 blev der købt en ejendom, som rummede en sal, der omdannedes til kapel. Den 12. februar 1899 holdtes åbningshøjtideligheden.

Sogneområde

Silkeborg, Gern, Them, Nørre Snede og Ry kommuner.

Af Kjellerup kommune: Torning, Hørup, Levring, Grønbæk, Hinge og Vinderslev.

Af Karup kommune: Karup.

Af Hammel kommune: Røgen og Sporup.

Sognekirke

Vor Frue Kirke,
Hostrupgade 16,
8600 Silkeborg.

Opført efter pastor Frederiksens tegninger (sognepræst fra 1904–24). Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 19. april 1912 og indvielsen den 8. december 1912. Glasmalerier af Victor von der Forst, Münster.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har 84 siddepladser.

Sognepræster

1898–1904	Fr. Ronge
1904–1924	Johs. Frederiksen
1924–1927	M. Ravelli
1927–1932	Joh. Hillebrand
1932–1933	L. De Vos
1933–1937	A. Jensch
1937–1950	J. Dutschke
1950–1969	Joseph Stäubli
1969–1972	Josef Reymen
1972–1982	Alfred Lemaire
1982–	Jan Ophoff

Menighedsrådsformænd

1970–1972	Henning Askeby
1972–1973	Esther Elgaard
1973–1976	Børge Tønning
1976–	Margr. Mørck Pedersen

Vor Frue Kirke, Slagelse

Slagelse (53)

Slagelse blev oprettet som selvstændigt sogn den 30. maj 1907, efter at der havde været afholdt periodiske gudstjenester siden 1903, først af præster fra København, og fra 1905 af montfortanerpræster fra Roskilde. Gudstjenesterne fandt sted i et kapel i Bredgade 17 fra 1905–06, i Slotsgade fra 1906–07 og i Tordenskjoldsgade 16 fra 1907–31.

Sogneområde

Slagelse, Høng, Gørlev, Dianalund, Hashøj, og Korsør kommuner.

Af Skælskør kommune: Magleby og Tjæreby, Ørslev og Sønder Bjerge, Skælskør.

Af Tornved kommune: Holmstrup.

Af Fuglebjerg kommune: Tystrup, Haldagerlille, Krummerup og Ting Jellinge.

Sognekirke

Vor Frue Kirke,
Frederiksgade 7,
4200 Slagelse.

Arkitekt: Professor Jos. Buchkremer, Aachen. – Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 5. juni 1930 og indvielsen den 16. maj 1931. Klokkerne blev indviet den 14. december 1930 og orglet i 1967. Glasmalerier af professor Kuhn, Stuttgart, over Mariaalteret kopi af Bartolinis pompøse montfortanske Maria-gruppe »Regina Cordium«.

Ejer: I 1974 overdrog Montfortanernes Kongregation kirken til Ansargstiftelsen.

Kirken har 100 siddepladser.

Sognepræster

1907–1912	F. Blois
1912–1913	Jos. Knapen
1913–1916	J. Houben
1916–1920	J. Hoppers
1920–1926	J. M. Quaedvlieg
1926–1935	J. Hoppers
1935–1959	J. M. Quaedvlieg
1959–1974	Georg Meertens
1974–1976	Johannes Jong
1976–1978	A. Gillissen
1978–	Georg Meertens

Menighedsrådsformænd

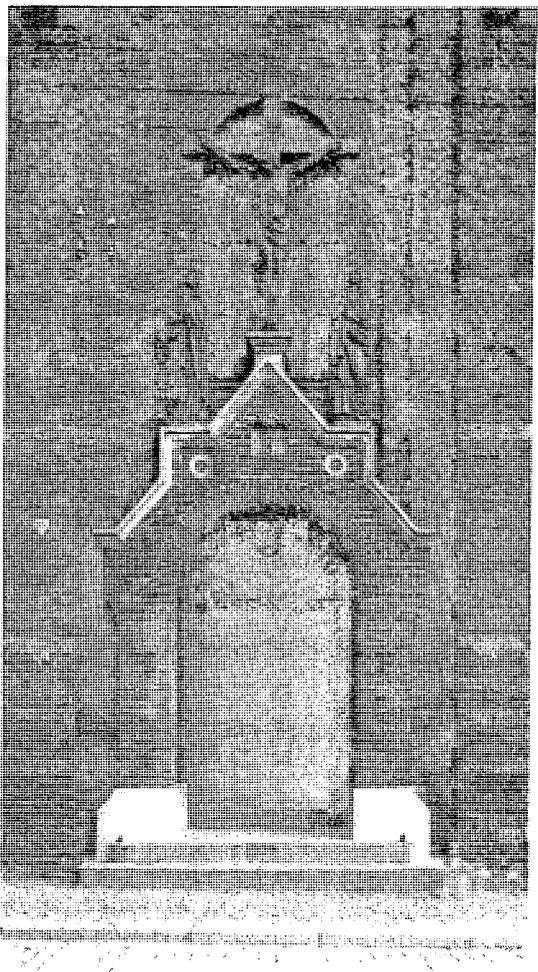
1970–1976	Ruth E. Plum
1976–1978	Claus Munk Plum
1978–1981	Gerda Kristensen
1981–	Erik Zieler

Sostrup

Sostrup Kloster,
Gjerrild, 8500 Grenå.
Offentlige messer holdes i klosterkirken.

Svendborg (28)

Svendborg blev oprettet som selvstændigt sogn den 10. november 1883. I juni samme år læste en præst fra Odense den første messe i Svendborg på Wandalls Hotel. Samme år lejede man et lokale på Lundevej. I 1884 lejedes et nyt lokale til gudstjenester beliggende i Vestergade.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Dette var i brug indtil den nuværende kirke blev bygget i 1887.

Sogneområde

Svendborg, Gudme, Egebjerg, Trane-kær, Rudkøbing, Syd-Langeland, Marstal og Ærøskøbing kommuner.

Af Ryslinge kommune: Kværndrup.

Af Ringe kommune: Herringe og Krarup.

Af Fåborg kommune: Vester Åby og Åstrup.

Sognekirke

Sankt Knuds Kirke,
Havnegade 1,
5700 Svendborg.

Arkitekt: Ludvig Knudsen. Kirken blev indviet den 6. november 1887 og klokkerne i oktober samme år. Over højalteret en kopi af »Den sixtinske Madonna«, skænket af greve G. L. Moltke-Huitfeldt. Kirken med tilstødende bygninger er oprindelig opført som fabrik. Ved 50 års jubilæet

i 1937 blev kirken restaureret og væsentlig ændret i sin indre skikkelse. I 1974 blev kirken atter restaureret af arkitekterne Exner, Århus. Et nyt fritstående alter samt tabernakel, læsepult, credensbord og bænke til præst og ministranter er udført i fyrretræ, og belysningen er fornyet. Træskærerarbejder fra kirkens prædikestol og kommunionbænk er op-hængt i menighedens mødelokale. Et malet trækors af Birgitte West er opsat i kirken ved siden af tabernaklet.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har 100 siddepladser.

Sognepræster

1883-1884	J. Braun
1884-1884	H. Slump
1884-1892	A. Whitte
1892-1919	Fr. Pohl
1919-1927	Joh. Hillebrand
1927-1933	M. Ravelli
1933-1935	C. Jaworski
1935-1941	B. Hake
1941-1950	N. R. M. Oppermann
1950-1967	Niels Th. Hansen
1967-1974	Wilhelm Nölke
1974-1975	Czeslaw Paton
1975-1976	Ingen fast præst
1976-	Jerzy Roman Kruk

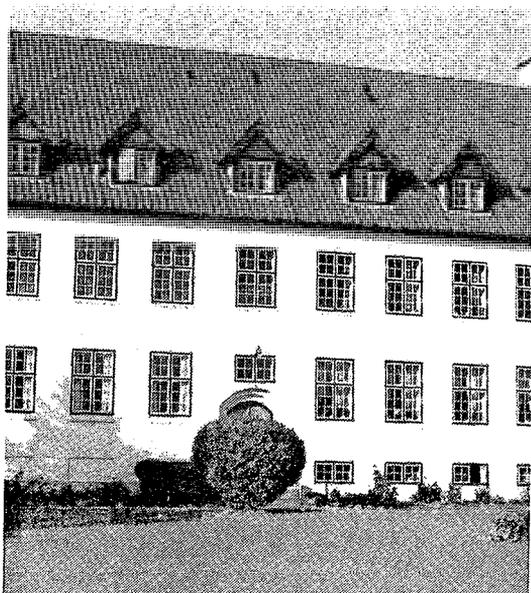
Menighedsrådsformænd

1970-1982	Knud Petersen
1982-	Erik Fich

Sønderborg (29)

Sønderborg blev oprettet som selvstændigt sogn i 1924.

Før 1920 var Sønderborg et tysk marinesogn (uden kirke). Fra 1920-24 holdtes periodisk gudstjeneste. I 1924 indrettedes et kapel med bolig til fast præst i en villa på Kongevej 27. I 1936 opførtes en beboelsejendom på en grund, Ringridervej 35, med kirkesal, præstebolig og lejligheder. To af lejlighederne beboedes af Skt. Lioba-søstre indtil 1938.

Skt. Pauls Kirke, Sønderborg

Sogneområde

Sønderborg, Sydals, Augustenborg, Nordborg, Sundeved, Broager, Bov og Gråsten kommuner.

Af Tinglev kommune: Tinglev.

Af Lundtoft kommune: Klipleve.

Sognekirke

Sankt Pauls Kirke,
Ringridervej 35,
6400 Sønderborg.

Arkitekt: H. Lønborg-Jensen. Kirken blev indviet i 1936. I 1974 foretoges en nyindretning af kirkesalen. Samtidig opførtes en forhal, som kan indtages i kirkerummet.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har 50-70 siddepladser.

Sognepræster

1924-1930	E. Fiedler
1930-1939	H. Messerschmidt
1939-1944	C. Jaworski
1944-1948	P. Borghols
1948-1949	Engelbert Boekenoogen
1949-1954	Josef Halatyn
1954-1972	Irenæus Capellen
1972-	Ebbe Simonsen

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Sognepræsten
1972-1974	Ingeborg Christensen
1974-1976	Elisabeth Hugener
1976-1982	Rolf Thissen
1982-	Carla Pedersen

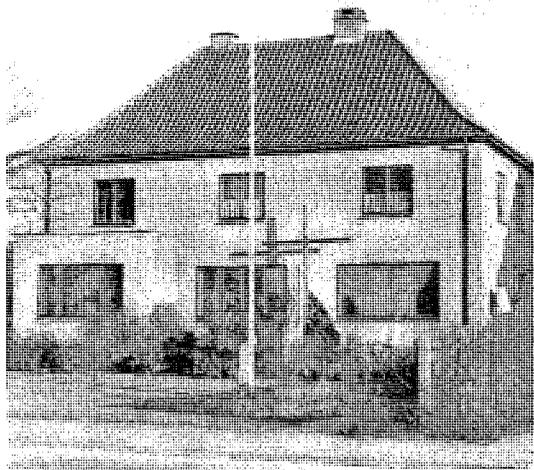
Thisted

Sankt Thøgers Kirke,
Møllevej 23, 7700 Thisted.
Thisted hører under Ålborg.

Fra 1946 holdtes gudstjeneste i Dragsbæklejren, en flygtningelejr, hvor beboerne hovedsagelig var kommet fra østlandene. I 1971 overlod den katolsk-apostolske menighed i Thisted deres kirke til Kamillianerordenen mod et formelt lejemål, efter at den katolsk-apostolske kirke i Danmark selv havde bekostet en restaurering af kirken. Den 28. marts 1971 fejrede biskop Hans L. Martensen den første messe. Tabernaklet er en gave fra Skt. Joseph søstre, det stod tidligere på Skt. Josephs Hospital i København. Et romansk krucifiks af kobber, som hænger over alteret, er fra billedhuggeren Aage Westergaard, Thisted.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har ca. 100 siddepladser.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Tønder (31)

Tønder blev selvstændig menighed i 1965.

Tidligere hørte menigheden under Sønderborg, og periodisk gudstjeneste holdtes på statsseminariet i Tønder. I 1964 erhvervedes ejendommen Ribe Landevej 41. Her blev Hellig Kors Kapel indrettet.

Distriktsområde

Tønder, Skærbæk, Bredebro og Højer kommuner.

Af Løgumkloster kommune: Nr. Løgum, Løgumkloster og Højst.

Af Tinglev kommune: Burkal, Bylderup, Ravsted.

Af Gram kommune: Højrup.

Distriktskirke

Hellig Kors Kapel,
Ribe Landevej 41,
6270 Tønder.

I ejendommen er der både kirke og beboelse.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Præster

1965–1968 Irenæus Capellen

1968–1972 Herman Berning

1972– Olaf Magnussen

Menighedsrådsformænd

1970– Jean Langwadt

Vejle (55)

Vejle blev oprettet som selvstændigt sogn den 2. februar 1904.

Før den tid kom der enkelte gange om året en præst fra Fredericia for at holde gudstjeneste. Sjælesorgen overtoges af præmonstratensere fra abbediet Averbode i Belgien. Pater Josef Brems (senere biskop) blev sognets første præst. Gudstjenesterne blev holdt i et kapel, Nørregade 7 (februar–december 1904) og i Skt. Norberts Kapel, Blegbanken 3 (december 1904–juli 1924).

Sogneområde

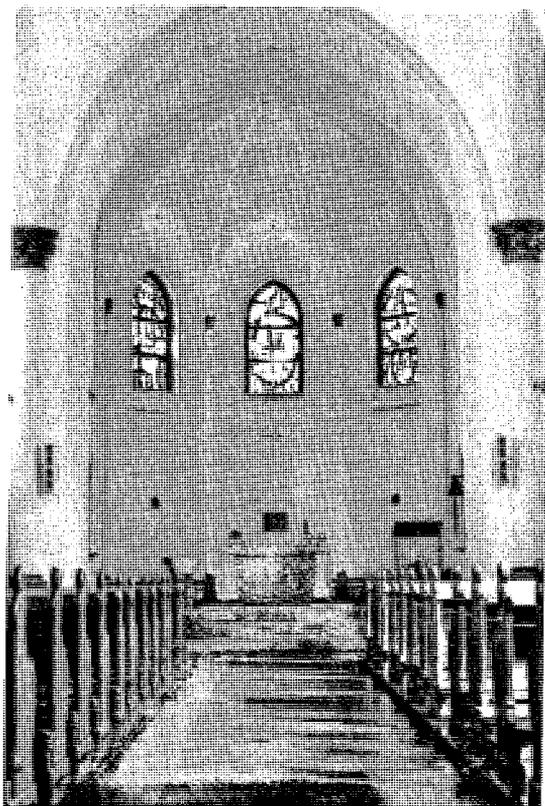
Vejle, Jelling og Give kommuner.

Af Egtved kommune: Randbøl, Nørup, Bredsten, Jerlev og Ødsted.

Af Tørring-Uldum kommune: Langskov, Uldum, Sindbjerg og Grejs.

Af Hedensted kommune: Øster Snede, Daugård og Ørum.

Af Børkop kommune: Gauerslund, Smidstrup og Skærup.

Skt. Norberts Kirke, Vejle

Sognekirke

Sankt Norberts Kirke,
Blegbanken, 7100 Vejle.

Arkitekt: F. Wipfler. Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 17. september 1922 og indvielsen den 19. juli 1924. Orglet blev indviet julenat 1939 og klokkerne i 1940. Alteret, kommunionbænken og prædikestolen er udkåret i slavonsk eg af den belgiske billedskærer Goeteyne.

En ombygning af kirkens kor blev afsluttet i 1974; fire nye korruder i glas og beton erstattede de gamle ruder. De nye blev udført af glarmesterfirmaet L. Frese & Sønner, København, efter tegninger af kunstneren Nis Schmidt.

Ejer: Skt. Norberts Stiftelse.

Kirken har 200 siddepladser.

Sognepræster

1904-1922	J. Brems
1922-1931	L. Brems
1931-1936	W. Op de Coul
1936-1937	A. Druyts
1937-1956	F. L. Vervoort
1956-1967	Edward Stappers
1967-1976	Willem Wuyts
1976-	Henri Kerkhofs

Menighedsrådsformænd

1970-1972	Poul Melchiors
1972-1976	Nis F. Schmidt
1976-1978	Svenning Ole Ravn Jensen
1978-	Josef Köllner

Skt. Kjelds Kirke, Viborg

Viborg (32)

Viborg blev oprettet som selvstændigt sogn i 1966.

Siden 1925 har der udfoldet sig et katolsk menighedsliv i byen. Fra Randers kom der en præst (pater Osterhammel) og læste messe i private hjem. Senere blev det kamillianerpræster fra Ålborg, der kom for at betjene Viborg. Påskedag 1941 kunne man indvie Skt. Kjelds Kapel i et lejet lokale (havesalen i Morvilles Gård i Skt. Mogensgade). I 1946 købte kamillianerne en ejendom Skt. Leonisgade 12. På denne grund havde ligget en af Viborgs mange katolske kirker før reformationen. Den 23. juni 1946 indviedes her et nyt Skt. Kjelds Kapel.

Sogneområde

Viborg, Fjends, Skive, Møldrup, Ålestrup, Sundsøre, Sallingsund, Spøttrup, Vinderup, Aulum-Haderup, Holstebro, Lemvig, Struer og Thybørn kommuner.

Af Ulfborg-Vemb kommune: Gørding, Vemb, Bur og Ulfborg.

Af Karup kommune: Frederiks.

Af Kjellerup kommune: Vium, Sjørslev.

Af Bjerringbro kommune: Vindum, Elsborg, Højbjerg.

Af Tjele kommune: Løvel, Rødding og Pederstrup.

Sognekirke

Sankt Kjelds Kirke,
Skt. Leonisgade 12,
8800 Viborg.

Kirken blev indviet den 23. juni 1946. I 1951 fik kirken en ny altertavle af træ. Arbejdet blev udført af en ung fransk billedhugger, Lucien Hecklen, og består af tre store reliefmedallioner forestillende Krist Konge, Jomfru Maria med Jesusbarnet og en engel som repræsentant for himmelen.

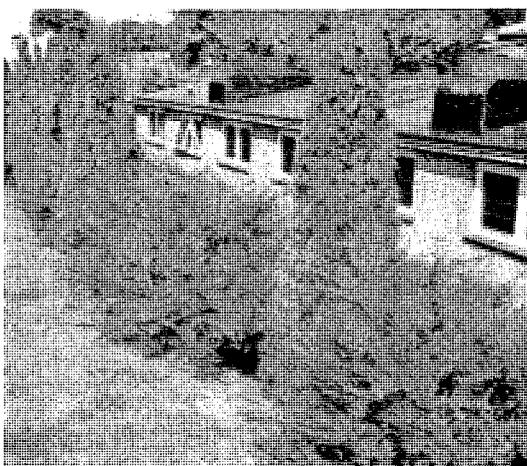
Ejer: I 1966 overdrog Kamillianerordenen kirken til Ansgarstiftelsen.

Sognepræster

1966-1971 Karl Smeenk
1971-1974 James Figel
1974- Urban Figge

Menighedsrådsformænd

1970-1976 Ignats Gravgaard
1976-1977 Poul Lager
1977-1978 Rudolf Lager
1978- Ignats Gravgaard

Helligåndskirken, Vordingborg

Vordingborg (33)

Vordingborg blev oprettet som selvstændigt sogn i 1972.

Indtil da var Vordingborg et distrikt, der hørte under Næstved. De første spor af katolsk menighedsliv i Vordingborg begyndte ca. 1913-14, da en redemptoristpater fra Odense (J. Resch) flere gange om året kom cyklende til Vordingborg for at holde messe hos en privat familie. I 1929 begyndte pater Steidl C. ss. R. at læse messe en gang om måneden på et af byens hoteller. Ved hjælp af en byggefond, som redemptoristpræsterne i Næstved arbejdede for samt privat støtte, lykkedes det i 1934 at købe en grund, som i gamle dage havde tilhørt et nærliggende Helligåndshus. Her blev i 1939 bygget en krypt, hvorpå det var hensigten senere at bygge en kirke.

Sogneområde

Vordingborg og Møn kommuner.

Af Langebæk kommune: Øster Egesborg og Kalvehave.

Sognekirke

Helligåndskirken,
Chr. Winthersvej 4,
4760 Vordingborg.

Helligåndskirken blev indviet den 15. september 1940. I 1972 blev der foretaget en fornyelse af kirkerummet.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har 90 siddepladser.

Sognepræster

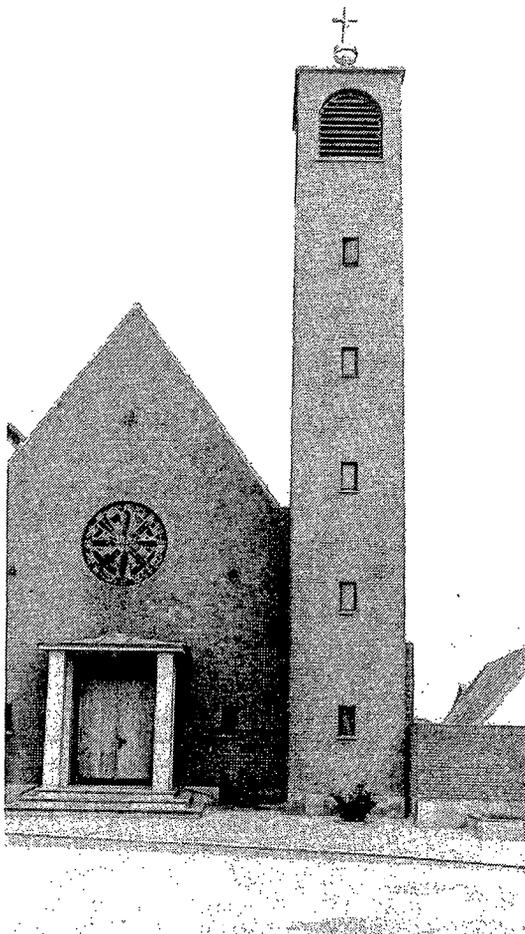
1972-1973 Præsterne fra Næstved
1973- J. Bodnar

Menighedsrådsformænd

1972- Viktor Mather

Øm

Valfartskirken »Marias rene Hjerte«, Lindholmsvej 13, 8660 Skanderborg.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Åbenrå (34)

Åbenrå blev oprettet som selvstændig menighed i 1937.

Åbenrå hørte før den tid under Haderslev, hvorfra der blev holdt periodiske gudstjenester, indtil Hedvig-søstrene oprettede en klinik i 1926. Til denne knyttedes et lille kapel, som blev brugt til gudstjenester, indtil kirken blev bygget på Søndertorv.

Distriktsområde

Åbenrå og Rødekro kommuner.

Af Lundtofte kommune: Varnæs, Felsted.

Af Løgumkloster kommune: Bedsted.

Af Tinglev kommune: Uge og Bjolderup.

Distriktskirke

Sankt Ansgars Kirke,
Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Arkitekt: Niels A. Nielsen. Kirken

blev indviet den 15. november 1937. Klokketårnet blev opført i 1960.

Ejer: Hedvig-Søstrenes Kongregation i Danmark.

Kirken har 80 siddepladser.

Præster

1926–1927	Pater Mai
1927–1929	L. Cupers
1930–1932	J. Erkens
1932–1934	C. Amerlaan
1934–1935	A. Knipp
1935–1940	R. Heuer
1940–1946	M. Spaus
1947–1950	G. Rupp
1950–1951	H. Berghols
1951–1955	J. Halatyn
1955–1957	I. van de Wall
1957–1963	Johs. Jong
1964–1965	A. Bastiaansen
1966–1972	I. van de Wall
1972–	E. Simonsen

Menighedsrådsformænd

1970–	Antoni Liss
-------	-------------

Åkirkeby (35)

Bornholm blev oprettet som et selvstændigt sogn den 16. oktober 1916.

Før den tid var der afholdt periodiske gudstjenester på Bornholm. Indtil Rosenkranskirkens indvielse i 1932, var Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne, Bornholms sognekirke. Herefter bosatte sognepræsten, pater Th. Zoetmulder O.P. sig i Åkirkeby, hvor han boede indtil 1953. Siden har øens sognepræster boet i Rønne. Indtil 1972 blev Bornholm betjent af præster fra dominikanerordenen; fra 1972 og til dato af redemptorister.

Sogneområde

Neksø kommune.

Af Åkirkeby kommune: Området øst for Nyker og Vestermarie.

Af Allinge-Gudhjem kommune: Østermarie og Østerlarsker.

Sognekirke

Rosenkranskirken,
Gregersgade 12,
3720 Åkirkeby.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Arkitekt: pater Th. Zoetmulder O.P. Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 20. juni 1931, og kirken blev indviet den 25. juni 1932. I 1941 måtte forgavlen istandsættes efter frostskafer. En af kirkens prydelser, de mange glasmosaikruder, har efter ca. 40 år fornylig gennemgået en nødvendig restaurering. Den i forhold til menighedsmedlemmernes antal meget store kirke, har især sin store betydning i sommertiden, hvor Bornholms mange turister trofast hjælper med til at fylde kirken til sidste plads ved søndagens gudstjenester.

Ejer: Ansgarstiftelsen.

Kirken har 150 siddepladser.

Sognepræster

1916–1920	J. P. Nielsen
1920–1929	L. van Thiel
1929–1953	A. Zoetmulder
1953–1972	Eduard Bartel
1972–	Josef Michaeler

Menighedsrådsformænd

1970–	Erik Frandsen
-------	---------------

Ålborg (56)

Ålborg oprettedes som selvstændigt sogn den 19. april 1899.

Indtil kamillianernes ankomst i begyndelsen af 1899 hørte Ålborg under Randers, hvorfra der afholdtes periodisk gudstjeneste forskellige steder i byen. Den 7. maj 1899 indviedes Skt. Marie Kapel og den 25. november 1900 Skt. Marie Kirke, som var i brug indtil den afløstes af den nuværende kirke i 1926.

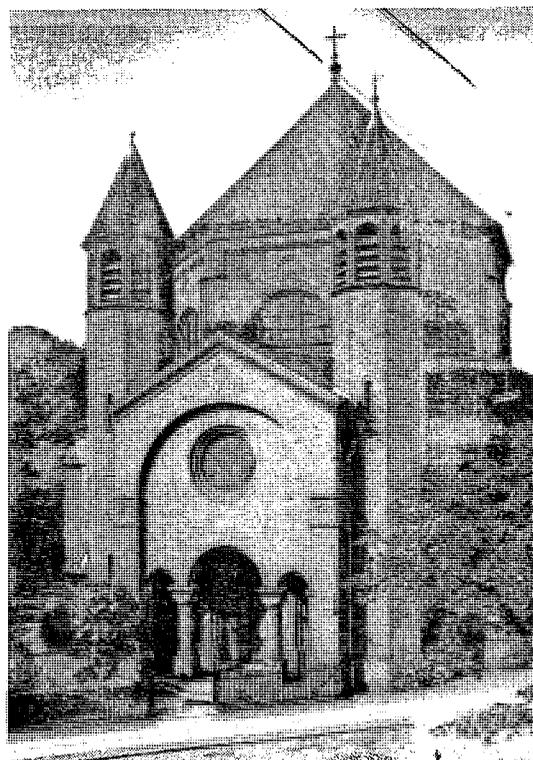
Sogneområde

Morsø, Hanstholm, Thisted, Sydthy og hele Nordjyllands amt – af Hobro kommune dog kun: Døstrup, Hørby og Øls.

Sognekirke

Sankt Mariæ Kirke,
Kastetvej 1, 9000 Ålborg.

Arkitekt: professor Jos. Buchkremer, Aachen. – Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 16. august 1925, og kirken blev indviet den 19. december 1926. Orgelindvielse den samme dag og klokkeindvielse d. 8. august 1926. Kirkens hovedalter, prædikestol og kommuniionsbænk udført af Gustave

Skt. Mariæ Kirke, Ålborg

Gothein, Gent. Alfreskomaleri på væggen bag alteret. Mosaikruder af Heffels, Aachen.

Kirken overgik den 1. januar 1982 fra Kamillianerordenen til Ansgarstiftelsen.

Kirken har 300 siddepladser.

Sognepræster

1899-1904	S. Tembories
1904-1910	K. Ikenmeier
1910-1918	W. Sassen
1918-1920	P. Merx
1920-1923	S. Tembories
1923-1929	P. Merx
1929-1972	E. Brentegani
1972-	J. Strebin

Menighedsrådsformænd

1970-1976	Leo Bache
1976-1982	Jan Bogulski
1982-	Aage Nielsen

Århus (57)

Århus blev oprettet som selvstændigt sogn den 17. april 1873.

30. april 1873 læste pater Straeter S.J. den første messe i et provisorisk kapel i ejendommen Fredensgade 22. Den 25. oktober 1875 blev et nyt kapel indviet i stueetagen i den nuværende præstegård. I løbet af de næste seks år blev 100 konvertitter optaget i kirken. Kapellet blev afløst af den nuværende treskibede kirke.

Litteratur:

Preben Hahn-Thomsen: »100 år i Århus. Den katolske menighed og skole. 1873-1973«.

Sogneområde

Århus, Rønde, Hinnerup, Galten, Hørning, Samsø.

Af Ebeltoft kommune: Dråby, Ebeltoft, Agri, Egens, Rolsø, Knebel, Tved, Vistoft, Helgenæs.

Af Midt Djurs kommune: Marie Magdalene, Koed, Skarresø, Kolind, Nødager, Ebdrup.

Af Rosenholm kommune: Mørke og Hornslet.

Vor Frue Kirke, Århus

Af Hammel kommune: Lading, Hammel, Skjød, Haurum, Sall, Søby og Voldby.

Af Skanderborg kommune: Skanderborg, Fruering og Vitved.

Sognekirke

Vor Frue Kirke,
Ryesgade 26, 8000 Århus C.

Arkitekt: Franz Schmitz, arkitekt ved domkirken i Köln. Grundstensnedlæggelsen fandt sted den 1. november 1878, og kirken blev indviet den 8. december 1880. Konsekrationen fandt sted 22. maj 1881 ved biskop Caspar Mermillod, Genève. Orgelindvielse den 24. november 1912 og klokkeindvielse den 10. oktober 1880. Kirkens korsvejsstationer er af Bachlechner, Tyrol. Prædikestolens træskærerarbejder er udført af J. Mormann Wiedenbrück. Kirkens indre blev malet i 1936. En grundlæggende restaurering fandt sted 1964-65 ved

arkitekt Carl R. Frederiksen. Kor-krucifikset er af Eginio Weinert, Köln, 1964-65.

Ejer: Skt. Knuds Stiftelse.

Kirken har 250 siddepladser.

Sognepræster

1873-1883	Augustin Sträter
1883-1884	Johannes Lohmann
1884-1886	August Brinkmann
1886-1890	Frederik Brüggemann
1890-1893	Johannes Lohmann
1893-1896	Frederik Brüggemann
1896-1902	Ignatz Schmid
1902-1905	Carl Brandt
1905-1920	Ignatz Schmid
1920-1927	Peter Nösen
1927-1949	Josef Koch
1949-1954	Frans Poppe
1954-1958	Karl Pauli
1958-1970	Laurence Dorn
1971-	Adolf Meister

Menighedsrådsformænd

1970-1976	Bent Dalsgaard Larsen
1976-1982	Vibeke Larsen
1982-	Aagot Bohn

Tórshavn (36)

Den 1. juni 1934 blev Tórshavn et selvstændigt sogn.

Færøerne hørte fra 1855 til 29. juli 1868 under »Nordpolsmissionen« og efter den tid under det danske præfektur og senere vikariat og bispedømme. Missionen på Færøerne påbegyndtes i 1857, og et trækapel opførtes i Tórshavn i 1859. Kapellet blev indviet den 10. december 1859. Missionen nedlagdes i 1874, hvorefter der dog en gang årligt rejste en præst til Færøerne, så længe der var nogle katolikker på øerne.

Den katolske mission genoptoges igen i 1931. Den 20. april 1931 ankom 2 franciskanersøstre til Tórshavn. Den 18. maj kom yderligere 2 søstre, og den 23. samme måned kom pastor Boekenoogen og 2 søstre til øerne. Senere på året kom pastor King.

Vor Frue Kirke, Tórshavn

I 1932 købte søstrene en stor grund (15.000 m²), hvor de i 1933 opførte en trelænget 2-etages bygning. Den venstre fløj blev kirke, og en gymnastiksal indrettedes under kirken. Den højre fløj blev skole, og østfløjen indrettedes til børnehavelokaler.

Pastor Boekenoogen udgav et blad »Sinnopskornid«, der udkom 6 gange årligt i et oplag på 5.200 eksemplarer.

Sogneområde

Færøerne.

Sognekirke

Vor Frue Kirke,
Vardagøta 2, 3800 Tórshavn.
Arkitekt: H. C. W. Torgard. Kirken blev indviet den 8. december 1933. Tidligere fandtes kapeller i lærer Sørensens hus på Landevejen, siden hos købmand J. Klett, Bringsnagøta.

Ejer: Franciskanersøstre.

Præster

1895-1897	Joh. Frederiksen
1897-1900	M. Osterhammel
1903-	M. Meulenber

1934-1948	E. Boekenoogen
1948-1949	H. Borghols
1949-1953	Olaf Magnussen
1953-1971	Palle Burla
1971-1977	Alexander Kons
1978-1981	Julien Wijnants
1981-	Per Waagø

Menighedsrådsformænd

1970-1972	E. Bonnevie
1972-1976	Kathrina Magnussen
1976-	

Krist Konges Kirke, Nuuk

Nuuk (58)

Sognet blev grundlagt i 1958 af pater Michael Wolfe.

Sogneområde
Grønland.

Sognekirke
Krist Konges Kirke,
3900 Nuuk (Godthåb),
Grønland.

Kirken blev indviet den 11. juni 1972 af biskop Martensen.

Ejer: Oblatfædrene.

Sognepræster

1959-1964	Michael Wolfe
1964-1972	Alex Kons
1972-1976	Finn Lynge
1976-1981	Tom Killeen
1981-1982	Karl Smeenck
1982-	Leo Kertz

Katolske præster i Danmark siden 1943

I dette afsnit bliver alle de præster nævnt, som siden 1943, d.v.s. siden den sidste håndbog, har virket i bispedømmet – selv om det kun blev for en kort periode – og som enten endnu hører til bispedømmets præsteskab, nyder deres otium, er døde i Danmark eller i udlandet, eller er fratrukket embedet.

Som skrevet i indledningen, havde man først tænkt på at tage alle præster med, som har virket i Danmark siden 1849. Det viste sig hurtigt at være uoverkommeligt af flere grunde. Der er dog blevet samlet en masse oplysninger, som nu har fået deres plads i bispedømmets historiske arkiv.

Især for dette afsnit vil man med taknemmelighed tage imod alle rettelser og suppleringer.

Fra det første katolske præstemøde efter Reformationen
8.-10. november 1881 i Århus

Brinkmann – Stræter – Lohmann – Perger – Schmitz
Kerff – von Euch – præfekt Grüder – Niehaus – Lichtle
Heiden – Freund – Böhmer – Johansen – Storp
Ortved – Pohl – Helmke – Whitte – Teuten – Schmitt

ADAMS, Jacob C.ss.R.

Født 14.9.1928 i Meerle, Belgien. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1948; fil. studier i Beauplateau og teol. i Leuven; præsteviet 15.9.1955 i Leuven. – Kapellan ved Skt. Annæ Kirke i København 1957–1962, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke 1962–1972, andenpræst ved Skt. Annæ Kirke 1972–1978, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke 1978–1980. Kofoeds Skole fra 1980.

Adresse: Weimarsgade 7, 2., 2300 København S

ALSING, Jørgen

Født 21.9.1917 i Rudkøbing. Konvertit 1935; teol. studier i Louvain; præsteviet 30.1.1944. – Kapellan ved Sakramentskirken 1944. – Fratrådt embedet 1948.

† april 1967 i København

ANDERSEN, Ib Hemming

Født 3.7.1917 i Ordrup. Konvertit 1937; fil. og teol. studier i Louvain; præsteviet 25.3.1945 i Louvain. – Kapellan ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby 1947–1948, kapellan ved Skt. Therese Kirke i Hellerup 1948–1950, kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1950–1957, sognepræst ved Skt. Therese Kirke i Hellerup 1957–1965, official for Den kirkelige Domstol fra 1965, rektor for Immaculatakirken, Strandvej, 1965–1967, sjælesørger for den akademiske ungdom i København 1965–1967, medlem af Det biskoppelige Råd fra 1965, sognepræst ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby 1967–1975, formand for præsterådet 1968–1976, sognepræst ved Skt. Ansgars Kirke i København 1975–1980, generalvikar fra 1976; udnævnt til pavelig prælat 1978; formand for liturgikommissionen fra 1980.

Adresse: Bredgade 69, 1. tv., 1260 København K

ANDREASEN, Jakob Peter Henrik

Født 11.1.1907 i Karrebæk, Sydsjælland. Dr. phil. 1929 og lic. theol. 1932 ved Athenaeum Urbanum, Rom; præsteviet 17.12.1932 i Rom. – Kapellan ved Sakramentskirken i København 1933–1937, kapellan ved Rosenkranskirken på Frederiksberg 1938–1940, vikariatssekretær 1933–1939, vikariatets regnskabsfører 1936–1945. Bibliotekar for vikariatets bibliotek og notarius ved Den kirkelige Domstol. – Fratrådt embedet 1945.

† 1966 i København

ANTUS, Thomas Joseph Lawrence O.M.I.

Født 7.7.1930. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1953; fil. og teol. studier ved Our Lady of Snows, Pass Christian, Miss., USA; præsteviet 25.5.1958. – Præst for den engelsktalende menighed i København, Herlev 1975–1977.

d'AUCHAMP, Paul Xavier

Født 15.3.1912 i Dalby pr. Kolding. Fil. og teol. studier ved S. Mary's University, Baltimore, USA; præsteviet 29.6.1952 i Ålborg. – Kapellan ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1951–1955, rektor ved Rosenkranskirken i Åkirkeby 1955–1962, kapellan ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1962–1963, rektor ved Skt. Michaels Kapel, Søborg 1963–1967, sognepræst ved Johanneskirken i Søborg 1967–1972, sognepræst ved Sakramentskirken i København fra 1972.

Adresse: Nørrebrogade 27 C, 2., 2200 København N

BALLIN, Jan Felix Maria Josef O.Præm.

Født 19.3.1900 i København. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1923; præsteviet 29.9.1928 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1928–1936, sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg 1935–1947, sognepræst ved Stella Maris Kirke i Nyborg 1952–1958, hos Skt. Lioba-søstrene, Frederiksberg, 1958–1974.

† 27.9.1974 på Frederiksberg

BALLIN, Knud Maria

Født 21.2.1904 i København. Fil. og teol. studier i Innsbruck, Strassburg og Tübingen; præsteviet 5.4.1930 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke 1930–1934, kapellan ved Skt. Pauls Kirke i Sønderborg 1934–1937, sognepræst ved Vor Frelses Kirke i Assens 1937–1940, rektor ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1940–1941, sognepræst ved samme kirke 1941–1966. I 1932 grundlagde han Pauluskredsen, der i 1975 blev slået sammen med Katolsk Forlag, hvor han fortsatte sit arbejde. Fra 1941 og i en lang årrække sjælesørger for katolske spejdere. I 1945 grundlagde han Caritas Danmark, hvis arbejde han egenhændigt videreførte og udvidede indtil 1979, hvor Caritas Danmark fik fast organisation og sekretariat – og hvor han indtil sin død var formand. I jubelåret 1950 var han i Rom med til at oprette Caritas Internationalis. I 1966 blev han udnævnt til monsignore.

† 17.4.1982 i København

BARTEL, Eduard Hermann Carl Maria O.P.

Født 11.11.1896 i Amsterdam, Holland. Indtrådt i Dominikanerordenen 1916. Studier ved Skt. Dominicus Collegiet, Nijmegen, Holland; præsteviet 1.4.1923 i Zwolle. – Kapellan ved Skt. Hyacinthus Kapel i Rønne 1929–1953, sognepræst ved Rosenkranskirken i Åkirkeby, residerende i Rønne, 1953–1972. Rejst til Venlo, Holland 1972.

† 16.3.1979 i Venlo.

BASTIAANSEN, Andreas Cornelis (Michael) O.F.M. Conv.

Født 29.9.1935 i Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1956; studier i Padova, Italien; præsteviet 4.8.1963. – Ankomst til Danmark 1963; sognepræst i Åbenrå 1965–1966, kapellan i Nakskov 1967–1969. – Fra-trådt embedet 1969.

BENDER, Friederich M.I.

Født 22.7.1889 i Olpe, Tyskland. Fil. og teol. studier i Roermond, Holland; præsteviet 7.3.1914 i Köln. – Kapellan ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg 1915–1972.

† 23.1.1972 i Ålborg

BENDER, Heinrich Joseph S.J.

Født 28.5.1897 i Rheydt (Rheinland). Indtrådt i Jesuitterordenen 1919 i Heerenberg, Holland; fil. og teol. studier ved Collegium Maximum, Valkenburg; præsteviet 27.8.1929 i Valkenburg. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1931–1982.

† 16.2.1982 i København

BENZON, Cay

Født 19.4.1896 i Skelskør. Studier i Paris; præsteviet 13.7.1924. – Kapellan ved Sakramentskirken i København 1924–1940, sognepræst samme sted 1940–1964. Medlem af Det biskoppelige Råd 1953–1964. Redaktør af Katolsk Ungdom 1927–1939 og Nordisk Ugeblad 1930–1931.

† 12.4.1964 i København

BEORTEGUI-TIRAPU, Tomás C.ss.R.

Født 2.10.1924 i Biurrun, Spanien. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1947; fil. og teol. studier i Astorga, Spanien; præsteviet 2.2.1950 i Astorga. – Præst for de spansk-talende katolikker i Danmark fra 1969.

Adresse: Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S

van den BERGH, Ludovicus O.F.M. Conv.

Født 7.4.1895 i Steenberg, Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1925; præsteviet 26.3.1932 i Louvain. – Nykøbing F 1936–1937, Indonesien, andenpræst ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1954–1956.

† 14.5.1956 i København

BERNING, Hermanus Franciscus O.F.M. Conv.

Født 2.3.1938 i Denekamp, Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1959; fil. og teol. studier i Wijnandsrade, Padua og Louvain; præsteviet 26.3.1966 i Mariarade, Hoensbroek, Holland. – Præst ved Skt. Ansgars Kirke i København 1966–1967, præst ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1967, præst i Sønderborg og Tønder 1967–1972, andenpræst ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1972–1975, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F fra 1975.

Adresse: Bispegade 12, 4800 Nykøbing F

BERNTH, Helge O.S.B.

Født 16.10.1906 i Skelby, Falster. Indtrådt i abbediet Clervaux, Luxemburg, 1938; præsteviet 12.8.1945 i Namur. – Rektor ved Vor Frue Kloster, Åsebakken, 1961–1966.

† 19.6.1976 i Sverige

BERTLING, Georg Heinrich

Født 2.10.1911 i Duisburg–Hamborn, Vesttyskland. Fil. og teol. studier ved universitetet i Münster; præsteviet 10.7.1938 i Hohenholte/Münster. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1939–1950, sognepræst ved Skt. Michaels Kirke i Kolding fra 1950.

Adresse: Tøndervej 17, 6000 Kolding

BODNAR, Julian Stefan C.ss.R.

Født 20.8.1936 i Klikowa, Polen. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1956; fil. og teol. studier i Polen; præsteviet 1.7.1962 i Tarnow, Polen. – Præst ved Helligåndskirken i Vordingborg fra 1973, andenpræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1975–1978, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved fra 1978.

Adresse: Præstøvej 29, 4700 Næstved

BOEKENOOGEN, Engelbert Gideon

Født 18.8.1902 i Amersfoort, Holland. Studier ved Collegium de Propagande Fide, Rom; præsteviet 8.12.1929 i Rom. – Forskellig præstelig gerning i København 1930–1934, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1934–1948, sognepræst ved Skt. Pauls Kirke i Sønderborg 1948–1949, sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i Randers 1949–1963, rektor ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå 1963–1964, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1964–1972. Forladt Danmark 1972.

Adresse: Wiekslag 135, Amersfoort, Holland

BOERRIGTER, Petrus Johannes S.M.M.

Født 11.3.1890 i Haarlem, Holland. Fil. og teol. studier i Oirschot, Holland; præsteviet 14.6.1919 i s'Hertogenbosch. – Kapellan ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted 1924–1929, sognepræst samme sted 1929–1935, rektor ved Immaculatakirken i København 1935–1939, sognepræst ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1939–1950. Medlem af Den kirkelige Domstol 1941–1950.

† 26.8.1950

BONNEVIE, Olav Vilhelm Rørdam

Født 7.9.1906 i København. Cand. theol. ved Københavns Universitet 1932. Optaget i Kirken 10.11.1945; katolsk præsteuddannelse i Clervaux, Luxemburg, og i København; præsteviet 4.6.1960 i Skt. Therese Kirke i Hellerup. – Kapellan ved Skt. Therese Kirke 1960–1965, sognepræst ved Skt. Therese Kirke 1965–1975.

Adresse: Farum Hovedgade 65 A, 3520 Farum

BORGHOLS, Henry Franciscus Antonius

Født 13.9.1909 i Den Haag, Holland. Fil. og teol. studier ved Mill Hill Congr. og i Paris; præsteviet 20.4.1935 i Paris. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1935–1939, kapellan ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1939–1946, rejsepræst 1946–1947, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1948–1950, rektor ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå 1951, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1951–1958, sognepræst ved Stella Maris Kirke i Nyborg 1958–1979.

Adresse: Åparken 39, 5800 Nyborg

BOTH, Paul Josef

Født 24.1.1925 i Győr/Raab, Ungarn. Fil. og teol. studier i Peliföldsztk., og teol. studier i Vác og i Budapest; præsteviet 4.8.1960 i München. – Præst for de ungarske katolikker i Danmark 1971–1978.

Adresse: Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre

BOUSARDT, Peter Willem Maria Antonius O.F.M. Conv.

Født 21.9.1919 i Den Haag, Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1940; præsteviet 29.9.1946 i Urmond, Holland. – Kapellan ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1948–1949, kapellan ved Skt. Birgitta Kirke i Maribo 1949. Rejst tilbage til Holland i 1949.

BRAUN, Martin Henry S.M.M.

Født 22.4.1904 i Maastricht, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1925; fil. og teol. studier i Oirschot, Holland; præsteviet 21.5.1932 i s' Hertogenbosch, Holland. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1935–1938, sognepræst ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup 1938–1950, sognepræst ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1950–1956, sognepræst i Tåstrup 1956–1963, sognepræst i Roskilde 1963–1974, andenpræst ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup fra 1974.

Adresse: Køgevej 162, 2630 Tåstrup

BREMS, Josef O.Præm.

Der henvises til biografien på side 36.

BRENTEGANI, Emilio M.I.

Født 15.2.1890 i Allinge på Bornholm. Indtrådt i Kamillianerordenen 19.3.1910; studier ved S. Kamillus Kolleg, Roermond, Holland; præsteviet 10.8.1917 i Köln. – I Ålborg 1924–1926, i Polen 1926–1929, sognepræst for Skt. Mariæ Kirke i Ålborg 1929–1972, præst ved Skt. Mariæ Kirke 1972–1979.

† 20.6.1979 i Ålborg

BRINKMANN, Franz Xaver Joseph S.J.

Født 31.12.1871 i Hamburg. Indtrådt i Jesuitterordenen 1891; studier i Holland; præsteviet 27.8.1905 i Valkenburg, Holland. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Århus 1906–1909. Udtrådt af Jesuitterordenen 1909; rektor ved Dalum Kloster 1909–1957.

† 8.6.1958 i Dalum

BRODERSEN, Erling Hartmann Lykke

Født 15.9.1935 i Odense. Konvertit i 1954; fil. og teol. studier ved universitetet i Wien 1964–1968, dr. theol. ved Catholic University of America 1970; pastorale studier i Münster 1979–1980; præsteviet 6.6.1981 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Andenpræst i Ringsted 1981–1982, sognepræst i Haderslev fra 1982.

Adresse: Mariegade 8, 6100 Haderslev

BROSENS, Antoine Victor Maria Joseph O.Præm.

Født 12.5.1914 i Hoogstraten, Belgien. Fil. og teol. studier i Averbode, Belgien; præsteviet 17.8.1941. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1946–1951; på grund af sygdom, præst på Sankt Maria Hospital 1951–1970.

† 17.9.1970 i Hoogstraten, Belgien

BRUNICARDI, Laurits C.ss.R.

Født 19.4.1910 i Horsens. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1930; fil. og teol. studier i Mautern, Østrig, og Hawkstone Hall, England; præsteviet 24.7.1938 i Mautern. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Næstved 1939–1942, præst ved Skt. Annæ Kirke i København 1942–1957, præst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1957–1959, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke i København 1959–1962, ophold i Østrig 1962–1963, præst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1963–1975, skoleleder ved Vor Frue Skole i Næstved 1969–1975, superior i Næstved 1970–1975, præst ved Skt. Annæ Kirke i København fra 1975, præst for de tysk-talende katolikker i Danmark 1977–1981.

Adresse: Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S

BUGGENUM, Mathijs Engelbertus, van S.M.M.

Født 18.3.1907 i Haarlem, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1928; præsteviet 16.3.1935 i s' Hertogenbosch; lic. theol. i Maastricht 1945. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1948–1950, kapellan ved Skt. Therese Kirke i Hellerup 1950–1951, sognepræst samme sted 1951–1957, sognepræst ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1957–1964, kapellan samme sted 1964–1966. På grund af sygdom tilbage til Holland 1966.

† 7.9.1967 i Maastrich

BULLIVANT, Frank O.M.I.

Født 3.7.1930 i Assington, Suffolk, England. Konvertit i 1958; indtrådt i Oblatfædrenes orden 1966; fil. og teol. studier i Beda College, Rom, 1962–1966; præsteviet 20.12.1967. – Præst i Viborg og Herlev 1968–1971. Forflyttet til Island og Rom 1971.

BURLA, Palle Mauritzius Philipp

Født 14.2.1919 i København. Fil. og teol. studier i Louvain; præsteviet 8.9.1946 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Kapellan ved Sakramentskirken i København 1946–1949, kapellan ved Skt. Knud Lavards Kirke

i Lyngby 1949–1953, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1953–1971, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Fredericia fra 1971, konstitueret som præst for menigheden i Assens 1972–1982.

Adresse: Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia

CAPELLEN, Maria Johannes Leonardus (Irenæus) O.F.M. Conv.

Født 1.1.1925 i Brunssum, Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1941; fil. og teol. studier i Urmund og Leuven; præsteviet 8.8.1948 i Wynandsrade, Holland. – Præst for Skt. Pauls menighed i Sønderborg 1954–1972; sognepræst ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov fra 1972, medlem af liturgikommissionen 1964–1980 og formand 1969–1974.

Adresse: Bredgade 47, 4900 Nakskov

CHRISTIANSEN, Erik O.P.

Født 2.5.1937 i Skelby, Danmark. Indtrådt i Dominikanerordenen 1962; studier ved Le Saulchoir, Frankrig, 1963–1969; præsteviet 3.9.1967. – Præst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1969–1974. – Fratrådt embedet 1974.

CHU-HUY-CHAU, Joseph

Født 7.11.1940 i Vietnam. Fil. og teol. studier i Saigon, Vietnam, 1962–1968; præsteviet 30.4.1968 i Saigon, – Præst for vietnameserne, Århus, 1981–1982, præst for vietnameserne på Sjælland, Roskilde, 1982–1983, i København fra 1983.

Adresse: Bredgade 64, 1260 København K

COENEN, Gerard Willem C.M.

Født 27.2.1915 i Breda (Brabant), Holland. Indtrådt i Congregatio Missionis 1935; fil. og teol. studier i Helden-Panningen, Holland; præsteviet 19.7.1942 i Helden-Panningen. – Kapellan ved Skt. Vincents Kirke i Helsingør 1947–1971, sognepræst ved Skt. Vincents Kirke fra 1971.

Adresse: Nygade 8 B, 3000 Helsingør

COENEN, Jakob Joseph Maria S.J.

Født 10.2.1906 i Bad Aachen, Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1924; lic. theol. Valkenburg, 1940; præsteviet 27.8.1935 i Valkenburg. I Danmark 1929 (med afbrydelse 1932–1937). – Rektor ved Jesu Hjerter Kirke i København 1937–1941, sognepræst samme sted 1942–1965, residerende samme sted 1966–1969.

† 29.1.1969 i København

COLE, Edwin O.S.B.

Skt. Knuds Kloster, Trørød 1965–1967.

CORNELISSEN, Mattheus Alphonsus O.Præm.

Født 27.7.1878 i Grote-Brogel, Belgien. Fil. og teol. studier i Averbode, Belgien; præsteviet 28.3.1903 i Namur. – Sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg 1924–1930, rektor ved Skt. Hedvigs klinik i Kolding 1930–1958.

† 28.7.1958 i Kolding

CORTENRAAD, Henricus Joannes Hubertus S.M.M.

Født 6.8.1887 i Meerssen, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1908; fil. og teol. studier i Oirschot, Holland; præsteviet 28.6.1914. – Præst i Reykjavik 1915–1919, kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1920–1921, sognepræst i Køge ved Skt. Hans Kapel 1921–1935; sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted 1935–1948; rektor ved Skt. Ursulas Stiftelse i Farum 1948–1950, kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1951–1961.

† 30.6.1961 i Roskilde

CUPERS, Louis Joseph O.Præm.

Født 12.4.1880 i Lummen, Belgien. Fil. og teol. studier i abbediet i Averbode, Belgien; præsteviet 23.2.1907. – Præst i Vejle 1910–1921, sognepræst i Esbjerg 1921–1924, rektor i Randers 1924–1927, rektor i Åbenrå 1927–1931. På grund af sygdom tilbage til Averbode, Belgien, 1931.

† 22.2.1960 i Averbode

CZERNIN, Franz Maria Josef (Wolfgang) O.S.B.

Født 24.5.1885 i Marchendorf, Böhmen. Indtrådt i abbediet Emmaus, Prag, 1903; fil. og teol. studier (dr. phil. og theol.) ved Coll. St. Anselmo, Rom, 1904–1912; præsteviet 18.9.1910 i Prag. – Overført til abbediet Beuron, Hohenzollern; præst for Det evige Tilbedelses Kloster, København, senere for Aasebakken Kloster, 1936–1947. Rejste til Brasilien i 1947.

† 22.10.1954 i Brasilien

DEKKERS, Anton Anastasius Hendrikus S.J.

Født 7.6.1922 i Nijmegen, Holland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1940; fil. og teol. studier i Nijmegen og Maastricht; præsteviet 22.8.1952 i Maastricht. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1954–1958, superior og skoleleder i Århus 1958–1967, skoleleder ved Skt. Knuds Skole i København 1967–1973, præst på Sostrup 1973–1976, bispedømmets generalsekretær fra 1976.

Adresse: Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K
Privat: Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

DEL ZANNA, Lorenzo S.J.

Født 29.7.1930 i Firenze, Italien. Indtrådt i Jesuitterordenen 1949; fil. og teol. studier ved Gregoriana i Rom 1952–1955, 1957–1962 og 1963–1965; præsteviet i Rom 8.7.1961. – Præst for de italiensktalende katolikker i Danmark fra 1974.

Adresse: Vesterbrogade 28, 1620 København V

DEUTSCHER, Heinrich Franz C.ss.R.

Født 22.4.1882 i Schlesien. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1903; præsteviet 29.7.1908 i Mautern. – Rejsepræst i Danmark 1910–1930, sognepræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1930–1936, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke i København 1936–1939, sognepræst i Malmø 1939–1950, rejsepræst med bopæl i Næstved 1950–1953, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1953–1957.

† 14.6.1957 i Næstved

DIEKMANN, Petrus Wilhelmus

Født 19.4.1908 i Haarlem, Holland. Fil. og teol. studier i Roermond, Holland. – Vikar i Tórshavn 1938, kapellan i Sønderborg 1938–1939, ophold i udlandet 1939–1940, præst ved Assumptionsklosteret i Hellerup 1940–1941, præst ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1941–1942, præst ved Hoffmanns Minde i Valby 1942–1947, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1947–1951, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Fredericia 1951–1971, præst i Rudkøbing 1971–1973, præst ved Skt. Hedvigs hospital i Kolding 1973–1975.

Adresse: A. M. G. Friis' Vej 6, 6000 Kolding

DITO, Jan Karel Marie O.P.

Født 9.10.1904 i Velsen, Holland. Indtrådt i Dominikanerordenen 1922 i Huissen, Holland; præsteviet 21.7.1929 i Utrecht; lektor Theologiae 1930. – Præst i Åkirkeby 1953–1955. Rejst til Holland 1955.

† 20.9.1977 i Den Haag, Holland

DOODS, Heinrich Johannes

Født 19.1.1909 i Stadtlohn, Tyskland. Fil. og teol. studier 1933–1938 i Münster, Tyskland; præsteviet 10.7.1938 i Hohenholte ved Münster. – Kapellan i Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1939–1944, sognepræst ved Stella Maris i Nyborg 1944–1952, sognepræst ved Nikolaj Kirke i Esbjerg 1952–1968.

+ 30.5.1968 i Esbjerg

DORANGE, Pierre Auguste Albert O.P.

Født 16.3.1902 i Equerdreville, Manche, Frankrig. Indtrådt i Dominikanerordenen 1925 i Amiens, Somme; lektor i teologi 1932; præsteviet 25.7.1930. – Præst for den franske menighed 1956–1973. Rejst tilbage til Frankrig 1973.

+ 27.10.1978 i Paris

DORN, Laurence Andrew S.J.

Født 25.7.1911 i Becontree Heath, England. Indtrådt i Jesuitterordenen 1934; fil. og teol. studier i Pullach, Vesttyskland, og Heythrop College, England; præsteviet 12.9.1947 i London. – Andenpræst og skole- og ungdomspræst i Århus 1950, samt præst ved Skt. Ansgars Kapel i Odder, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Århus 1958–1970, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i København fra 1971.

Adresse: Jens Jessensvej 5, 2000 København F

DORN, Leslie Osmund S.J.

Født 21.12.1914 i Seven Kings, England. Indtrådt i Jesuitterordenen 1932; fil. og teol. studier i Pullach, Tyskland, og Heythrop College, England; præsteviet 12.9.1947 i London. – Lærer ved Niels Steensens Gymnasium fra 1950, rektor for Niels Steensens Kollegium 1962–1970.

Adresse: Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø

DREESENS, Jozef Johannes S.M.M.

Født 27.11.1889 i Maastricht. Indtrådt i Montfortanerordenen 1909 i Cyrville, Canada; fil. og teol. studier i Eastview, Ottawa; præsteviet 29.5.1915 i Ottawa. – Kapellan i Reykjavik 1918–1926, i Hafnarfjörður 1926–1936. Rejst tilbage til Holland på grund af sygdom 1936–1938. Kapellan i Roskilde 1938–1946, i Hafnarfjörður 1946–1954.

+ 30.5.1954 i Hafnarfjörður

DROUZY, Maurice Nicolas O.P.

Født 5.4.1923 i Neuilly-sur-Seine, Frankrig. Indtrådt i Dominikanerordenen 1946 i Paris; studier ved Le Saulchoir, Frankrig, 1946–1953; præsteviet 15.7.1951. – Præst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1953–1974; lektor i filmvidenskab ved Københavns Universitet. – Fratrådt embedet 1.1.1974.

DRUYTS, Julius Augustinus Æmilius O.Præm.

Født 20.9.1902 i Herentals, Belgien. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1920; fil. og teol. studier i Averbode, Belgien; præsteviet 21.9.1926 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg 1928–1929, sognepræst samme sted 1930–1935, sognepræst ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1936–1937, sognepræst ved Stella Maris Kirken i Nyborg 1937–1946. – Fratrådt embedet 1946.

† 2.9.1977 i Åbenrå

DRZAL, Leo Peter C.ss.R.

Født 24.9.1931 i Grænge, Lolland. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1955; fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 20.8.1961 i Skt. Annæ Kirke i København. – Præst ved Skt. Annæ Kirke og lærer ved skolen 1961–1968, præst og lærer i Odense 1969, sognepræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1970–1976, skoleleder i Næstved 1976–1979, superior i Næstved fra 1979.

Adresse: Præstøvej 29, 4700 Næstved

DUCLOS, Jean-Pierre Joseph Auguste O.P.

Født 13.5.1927 i Mont-Saint-Aignan, Frankrig. Indtrådt i Dominikanerordenen 1946 i Paris; studier ved Le Saulchoir, Frankrig; præsteviet 12.7.1953. – Præst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1955–1972; ansat ved Den kirkelige Domstol 1962. – Fratrådt embedet 1972.

DUDEK, Józef Roman C.ss.R.

Født 6.10.1938 i Leg Tarnowski, Polen. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1954; fil. og teol. studier i Tuchów, Polen; præsteviet 27.8.1961 i Tuchów, Polen. – Præst ved Skt. Annæ Kirke i København fra 1972, præst for de polsk-talende katolikker i København fra 1976.

Adresse: Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S

DUTSCHKE, Josef C.ss.R.

Født 14.5.1876 i Philippsdorf, Böhmen. Fil. og teol. studier i Mautern, Steiermark; præsteviet 28.7.1901, Mautern. – Danmark siden 1904, præst i Odense 1916–1922, i Næstved 1922–1926, præst ved Skt. Joseph Hospital i Esbjerg 1930–1931, præst ved Skt. Bendts Kapel i Rudkøbing 1931–1932, sognepræst ved Vor Frelzers Kirke i Assens 1932–1937, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Silkeborg 1937–1950; Dalum Kloster 1950–1961.

† 18.7.1961 i Dalum

EDWARDS, Charles S.J.

Født 25.4.1929 i St. Helens, England. Indtrådt i Jesuitterordenen 1949; fil. og teol. studier i Heythrop, England, og Fourvière, Frankrig; præsteviet 7.9.1963. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke fra 1982.

Adresse: Stenosgade 4 A, 1616 København V

ERICHSEN, Jørgen

Født 9.4.1940 i Berlin. Fil. og teol. studier ved Pontificio Collegio Beda, Rom; præsteviet 13.12.1981 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Præst ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre fra 1981.

Adresse: Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre

ERICKSEN, Orla Johan Tvede S.J.

Født 25.9.1911 i Århus. Indtrådt i Jesuitterordenen 1933; fil. studier i Pullach, München, teol. studier i Sankt Georgen, Frankfurt a. M.; præsteviet 20.5.1942 i Frankfurt a. M. – Lærer ved Skt. Knuds Skole i København 1938–1940, vikar samme sted 1943–1944 og lærer 1944–1947, lærer ved Skt. Knuds Skole 1948–1952, lærer ved Niels Steensens Gymnasium 1950–1965, præst for søstrene og undervisning ved sygeplejeskolen ved Skt. Josephs hospital 1948–1965.

† 20.7.1965 i København

ESMARK, Hans

Født 26.2.1943 i København. Optaget i Kirken 1963; fil. og teol. studier i St. Georgen, Frankfurt a. M. og i Würzburg, Vesttyskland; præsteviet 28.5.1977 i Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby. – Andenpræst for menighederne i Birkerød, Hillerød og Hørsholm 1977–1979, sognepræst i Hillerød fra 1979; medlem af Det biskoppelige Råd 1979–1982. Divisionkapellan i HKD (spejderne) fra 1979.

Adresse: Enghavevej 4, 3400 Hillerød

FENNESSY, Patrick Joseph O.M.I.

Født 21.4.1916 i Chicago, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1937 i Texas; præsteviet 17.2.1944. – I Herlev 1962–1966. Forlod Danmark i 1966 for at overtage hvervet som prædikant i Tyskland.

FIGEL, Terence James O.M.I.

Født 1938. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1958; præsteviet 1964. – Præst ved Vor Frue Kirke i Herlev 1966–1971, sognepræst ved Skt. Kjelds Kirke i Viborg 1971–1973. Rejst 1973.

FIGGE, Urban Edward O.M.I.

Født 24.12.1931 i Missouri, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1951; fil. og teol. studier i Ottawa, Canada, og i Mississippi, USA; præsteviet 8.9.1957 i Pine Hills, USA. – Præst ved Vor Frue Kirke i Herlev 1958–1972, i Grønland og Sverige 1972–1973, sognepræst i Viborg fra 1973.

Adresse: Skt. Leonisgade 12, 8800 Viborg

FISCHER, Edvard O.ss.Trin.

Født 12.10.1878 i Neuvierzighuben, Tyskland. Fil. og teol. studier i Rom (Gregoriana) og Wien, dr. phil. 1907, dr. theol. 1910; præsteviet 1.6.1901 i Rom. – Rektor ved Klosterkirken på Jagtvejen i København 1923–1933, præst ved Joseph Søstrenes Seminar i København 1933–1935, præst ved Skt. Ursula Stiftelse i Farum 1935–1952.

† 29.7.1960 i Sankt Lioba Hjemmet i København

FLANDRUP, Casimir Dionysius (tidl. Jaworski)

Født 8.4.1901 i Kastrup, Amager. Studier ved Institut Catholique, Paris; præsteviet 16.4.1927 i Paris. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1927–1930, kapellan ved Sakramentskirken i København 1930–1933, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1933–1935, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1935–1944, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Fredericia 1944–1947, rektor ved Immaculata Kirke i København 1947–1965 og 1967–1975, vicarius delegatus for Det apostoliske Vikariat 1948–1953, sognepræst for Skt. Therese Kirke i Hellerup 1948–1951, generalvikar 1953–1974.

† 13.12.1981 i København

FLORIN, Frederik Paul Marie O.P.

Født 24.6.1937 i Kassel Lo, Belgien. Indtrådt i Dominikanerordenen 1956 i Belgien; præsteviet 21.7.1962. – Flere ophold ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1965–1969, rejst til Holland 1969 og senere fratrukket embedet.

FLYNN, Francis Martin C.M.

Født 11.11.1881 i Selby, Yorkshire, England. Fil. og teol. studier i Paris; præsteviet 6.5.1906. – Kapellan i Helsingør 1906–1927, sognepræst ved Skt. Vincents Kirke i Helsingør 1927–1952, rektor ved Farumgård 1952–1953. Provikar for Det apostoliske Vikariat for Danmark 1936–1953, medlem af Det biskoppelige Råd 1939–1953, formand for Den kirkelige Domstol 1941–1953.

† 9.4.1953 i Farum

FREITAG, Richard Josef C.ss.R.

Født 22.2.1892 i Wien. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1910; fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 25.7.1916 i Mautern. – Superior i København 1930–1936, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke i København 1931–1936, superior og sognepræst i Odense 1936–1939, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke 1939–1946, samt viceprovincial i Danmark 1945–1948, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke 1948–1953, sognepræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1953–1959, viceprovincial i Danmark 1959–1962, superior i Odense 1962–1966, præst samme sted 1966–1977.

† 4.2.1977 i Odense

FRITZ, Thomas C.ss.R.

Født 12.9.1893 i Kochlowice, Polen. Fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 30.7.1922 i Mautern. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Næstved 1922–1930, kapellan ved Skt. Annæ Kirke i København 1930–1933, kapellan ved Vor Frue Kirke i Næstved 1933–1939, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1939–1942, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1942–1948.

† 28.2.1953 i Roskilde

GALOMBOS, Istvan

Født 4.5.1927 i Kamon, Ungarn. Præsteviet 4.11.1951. – Præst for ungarske flygtninge i Danmark 1957. Rejst til Australien.

GEERTZ-HANSEN, Kjeld Edouard Otto

Født 15.8.1905 i København. Fil. og teol. studier ved Institut Catholique i Paris; præsteviet 26.3.1932 i Paris. – Kapellan ved Skt. Josephs Kirke i Horsens 1932–1939, kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1939–1940, sognepræst ved Skt. Ansgars Kirke i København 1941–1975; udnævnt til monsignore 1964; præst for de fransk-talende katolikker i København 1975–1981. Påbegyndte i 1937 valfarterne til Øm og var med til at påbegynde valfarterne til Åsebakken 1949, og havde det liturgiske ansvar dér indtil 1975.

Adresse: Rygårdsvænget 1, 2900 Hellerup

GILLISSEN, Johannes Leonardus Arnoldus

Født 24.10.1923 i Eyselshoven, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1943; fil. og teol. studier i Oirschot, Holland; præsteviet 28.3.1950 i Oirschot, Holland. – Kapellan ved Skt. Lucius' Kirke i Holbæk 1956–1957, trediepræst ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1957–1959, andenpræst ved Vor Frue Kirke i Slagelse 1959–1963, andenpræst ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1963–1967, notar ved Den kirkelige Domstol 1973–1980, incardineret som præst i bispedømmet København 1975, præst for Ringsted og Slagelse menigheder 1976–1977, konstitueret sognepræst for Slagelse menighed 1977–1978, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted 1977–1980.

Adresse: Bredgade 67 A, 3. tv., 1260 København K

GOMMANS, Giel (Gulielmus) Joannes Theodorus C.M.

Født 28.10.1917 i Helden, Holland. Indtrådt i Vincentpræsternes orden 1937; præsteviet 19.7.1944 i Holland. – Kapellan ved Skt. Vincents Kirke i Helsingør 1947–1951, sognepræst i Birkerød 1951–1976, i Hillerød 1951–1965 og i Hørsholm 1951–1976. – Fratrådt embedet 1976.

GOROWSKI, Jerzy C.ss.R.

Født 8.3.1948 i Jelna, Polen. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1966; fil. og teol. studier i Tuchów, Polen; præsteviet 13.6.1973 i Tuchów, Polen. – Præst ved Skt. Annæ Kirke i København og i Odense 1978–1980, andenpræst ved Skt. Albani Kirke i Odense fra 1980.

Adresse: Adelgade 1, 5000 Odense C

GRÉGOIRE, Pierre Léopold Raymond Marie O.P.

Født 1.5.1908 i Fontenay-aux-Roses (Seine), Frankrig. Indtrådt i Dominikanerordenen 1929; fil. og teol. studier ved Le Saulchoir, Belgien; præsteviet 10.7.1934 i Le Saulchoir. – Sognepræst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1953–1956, viceprovincial for Dominikanerordenen i Norden 1956–1968, medlem af Det biskoppelige Råd 1965–1983, formand for præsterådet 1976–1982, biskoppens kontakthand til bispedømmets præstekandidater 1977–1983.

Adresse: Bredgade 67 A, 2., 1260 København K

GRIMME, Georg Martin

Født 1.10.1907 i Braunsberg, Tyskland. Fil. og teol. studier i Königsberg, Bonn og Braunsberg; præsteviet 26.7.1931 i Frauenburg, Tyskland. – Sjælesørger i flygtningelejre i Danmark 1945–1947. Rektor ved Dalum Kloster 1959–1961. Monsignore 1969, prælat 1978.

Adresse: Westfalenstrasse 490, D-4400-Münster-Hiltrup

GROBETZ, Fridolin

Født 6.3.1906 i Essen-Dellwig, Tyskland. Fil. og teol. studier i Münster og Frankfurt a. M.; præsteviet 19.7.1936 i København. – Kapellan ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1936–1939, kapellan ved Skt. Josephs Kirke i Horsens 1939–1948, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Fredericia 1939–1948.

† 9.7.1951 i København

GROCHOT, Jozef Stanislaw C.ss.R.

Født 9.7.1915 i Podleze, Polen. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1933; fil. (dr.phil.) og teol. studier i Tuchów, Polen, og Cortona, Rom; præsteviet 25.6.1939 i Tarnow, Polen. – Præst ved Skt. Annæ Kirke i København og viceprovincial i Danmark fra 1969. Biskoppelig vikar for polske søstre i Danmark fra 1974, biskoppelig vikar for indvandrede katolikker og medlem af Det biskoppelige Råd fra 1974.

Adresse: Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S

GROSSMANN, Zbigniew

Født 21.2.1922 i Lodz, Polen. Præsteviet i 1950. – Ankomst til Danmark februar 1962 og snart rejst videre til Brasilien.

GROTECLAES, Robert Josef S.J.

Født 29.7.1898 i Aachen, Tyskland. Dr. phil. 1931, Gregoriana, Rom: teol. studier i Valkenburg, Holland; præsteviet 27.8.1929 i Valkenburg. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1930–1940, kapellan ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1940–1953, kapellan ved Skt. Mariæ Kirke 1953–1958, præst ved Jesu Hjerter Kirke 1958–1968.

† 25.10.1968 i København

GRÜNEWALD, Gottfried Johannes S.J.

Født 26.3.1938 i Linz/Rhein, Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1958; fil. og teol. studier i Pullach og Frankfurt a. M., Tyskland; præsteviet 26.7.1969 i Frankfurt a. M. – Præst i Århus 1970–1975, bispedømmets ungdomspræst 1976–1980, præst i Århus fra 1981.

Adresse: Ryesgade 26, 8100 Århus C. Postboks 219

GRZELAK, Andreas Vincentius C.ss.R.

Født 20.4.1932 i Warszawa. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1949; præsteviet 2.6.1957. – Kapellan i Odense 1962–1975, sognepræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1975–1978. – Fratrådt embedet 1978.

GÜNTHER, Heribert Nikolaus C.ss.R.

Født 22.6.1906 i Magdeburg-Sudenburg, Tyskland. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1927; studier ved ordenskollegiet i Hennef, Sieg, Tyskland; præsteviet 19.4.1933 i Hennef. – Præst ved Skt. Annæ Kirke i København 1945–1954, Tyskland 1954–1955, præst ved Skt. Annæ Kirke 1955–1970, i Næstved 1970–1978, præst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1978–1980.

† 22.4.1980 i Odense

HAANE, Joannes Alfonsus S.M.M.

Født 20.11.1917 i Meerssen, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1937 i Meerssen; studier i Oirschot og Hoensbroeck, Holland, og ved universitetet i Louvain; præsteviet 13.2.1944 i Holland. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Slagelse 1949–1951. Rejst til Belgien 1951.

† 17.11.1982 i Holland

HAAREN, Cornelius Everardus Maria (Frans), van O.C.S.O.

Født 5.1.1933 i Herpen, Holland. Indtrådt i Cistercienserordenen 1951; fil. og teol. studier i Rom; præsteviet 14.12.1965 i Mont-des-Cats, Frankrig. – Prior for Cistercienserklosteret i Olsker på Bornholm fra 1966. Aflagt svendeprøve som bogbinder i København 1970.

Adresse: Maegårdsvej 11, Olsker, 3770 Allinge

HAHN, August C.ss.R.

Født 19.4.1936 i Lackenbach i Østrig. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1952; studier i Mautern, Østrig; præsteviet 17.7.1960. – Præst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1961–1967. – Fratrådt embedet 1967.

HAKE, Bernard Clemens

Født 4.2.1897 i Steinfeld, Tyskland. Fil. og teol. studier i Münster i Westfalen; præsteviet 1.4.1922 i Münster i Westfalen. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1933–1935, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1935–1942, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke på Frederiksberg 1942–1949. Rejst tilbage til Tyskland oktober 1949.

† 1976 eller 1977 i Tyskland

HALATYN, Josef

Født 11.1.1918 i Longelse på Langeland. Fil. og teol. studier i Hoeven, Holland; præsteviet 31.5.1947 i Hoeven, Holland. – Kapellan ved Skt. Josephs Kirke i Horsens 1947–1949, rejsepræst i Sønderjylland 1949–1954, kapellan ved Skt. Josephs Kirke i Horsens 1954–1963, kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg 1963–1966, sognepræst ved Skt. Hans Kirke i Køge 1966–1968, sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg fra 1968.

Adresse: Kirkegade 58, 6700 Esbjerg

HANSEN, Jørgen Ebbe

Født 13.7.1932 i Esbjerg. Studier i abbediet Averbode, Belgien; præsteviet 29.6.1961. – Præst i Horsens 1962–1964 og ved Skt. Ansgars Kirke i København 1964–1965. – Fratrådt embedet 1965.

HANSEN, Niels Thorvald

Født 8.7.1900 i Lunde, Svendborg. Præsteviet 6.1.1927 i Rom. – Kapellan ved Sakramentskirken 1927–1930, kapellan ved Rosenkranskirken 1930–1935, sognepræst samme sted 1935–1939, sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i Randers 1939–1950, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1950–1967.

† 10.3.1977 i Svendborg

HANSEN, Vagn O.P.

Født 2.6.1922 i Store Heddinge. Indtrådt i Dominikanerordenen 1954; præsteviet 21.12.1958 i København. – Præst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1958–1967, konstitueret sognepræst samme sted 1967–1968, sognepræst samme sted 1968–1976.

† 16.4.1976 i Ordrup

HARMER, Karl C.ss.R.

Født 25.3.1897 i Østrig. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1914; præsteviet 25.7.1921 i Mautern. – Præst ved Skt. Annæ Kirke i København 1923–1924, præst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1924–1933, sognepræst samme sted 1933–1939, præst samme sted 1939–1942, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1942–1945, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1946–1950, sognepræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1950–1953, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke 1953–1956, kapellan i Næstved 1956–1957, sognepræst ved samme kirke 1957–1962, skoleleder i Næstved 1962–1969, kapellan i Næstved 1969–1974.

† 8.4.1974 i Wien

HAUSER, Franz Xavier Rudolf C.ss.R.

Født 13.6.1938 i Ungenach, Østrig. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1956; fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 15.7.1962 i Mautern, Østrig. – Præst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1978–1980, sognepræst ved samme kirke fra 1980.

Adresse: Adelgade 1, 5000 Odense C

HEENEY, Walter O.S.B.

Prior ved Skt. Knuds Kloster i Trørød, 1965–1966.

HEGGUM, Georg Orla S.J.

Født 29.7.1909 i København. Student 1930, samme år indtrådt i Jesuitterordenen; fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland 1932–1935 og 1937–1940; præsteviet 25.5.1940 i Maastricht, Holland. – Mag. art. (nord. filologi) 1948. Inspektør ved Skt. Knuds Skole 1950, rektor for Niels Steensens Gymnasium 1950–1969, lektor samme sted 1969–1976, hjælpepræst ved Skt. Hans Kirke i Hørsholm fra 1976.

Adresse: Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø

HERBERIGHS, Joseph Hubert Remigius Hendrik S.M.M.

Født 17.4.1913 i Schimmert, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1932; fil. og teol. studier i Oirschot, Holland; præsteviet 12.2.1939 i Oirschot. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1946–1948, kapellan ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup 1955–1956, sognepræst ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1956–1957, kapellan ved Skt. Lucius Kirke i Holbæk 1957–1958, sognepræst ved samme kirke 1958–1967, sognepræst ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup fra 1967.

Adresse: Køgevej 162, 2630 Tåstrup

HERTZUM, Holger Aloysius O. Præm.

Født 20.4.1916 i København. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1938; studier i abbediet Averbode, Belgien; præsteviet 20.8.1944. – Kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg 1944–1946. – Fratrådt embedet 1946.

HEUER, Mouritz Johannes Emil Rudolf S. C. J.

Født 19.12.1891 i Chemnitz, Sachsen, Tyskland. Indtrådt i ordenen 1911; studier i Sittard, Luxembourg, Münster, Freiburg og Bonn; præsteviet 26.7.1919 i Luxembourg. – Præst i Haderslev 1935, i Åbenrå 1935–1940, sognepræst ved Vor Frelzers Kirke i Assens 1940–1951, tillige hjælpepræst i Svendborg 1943–1951. Kaldt til Tyskland april 1951, vendt tilbage til Danmark som rektor ved Farungård 1959–1965, Kolding (Hospital) 1965–1973. Flyttet til Tyskland 1973.

+ 24.11.1977 i Osnabrück.

HILST van, Hieronymus O. F. M. Conv.

Født 3.7.1934 i Amsterdam. Indtrådt i Franciskanerordenen 1956; præsteviet 27.12.1962. – Præst i Århus og Silkeborg 1964–1965. Rejst til Holland 1965.

HINRICHSEN, Wolfgang Heinrich

Født 26.10.1924 i Bark, Segeberg, Vesttyskland. Optaget i Kirken 10.2.1950; fil. og teol. studier i St. Georgen, Frankfurt a. M., Münster og Osnabrück, Vesttyskland; præsteviet 16.10.1956 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Kapellan ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1957–1962, kapellan ved Rosenkranskirken i Åkirkeby 1962–1966, sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i Randers 1966–1969, konstitueret sognepræst i Slagelse 1969–1970, sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre 1970–1974, sognepræst ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo 1974–1980.

Adresse: c/o Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K

HJORTH, Ib O. M. I.

Født 22.2.1936 i København. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1958; præsteviet 21.12.1963. – Præst ved Skt. Kjelds Kirke i Viborg 1967 og i Herlev 1967–1968, i USA 1968–1969. – Fratrådt embedet 1969.

HJORTH, Jacob Christian Frederik

Født 14.8.1899 i København. Konvertit i 1927; studier ved Collegium Germanicum-Hungaricum og Gregoriana, Rom, lic. phil. 1931 og lic. theol. 1935; præsteviet 28.10.1934 i Rom. – Vikar i Kolding 1936, kapellan ved Rosenkranskirken, Frederiksberg, 1937, kapellan ved Sakraments-

kirken i København 1938–1939, sekretær hos biskoppen 1939, sognepræst ved Rosenkranskirken, Frederiksberg, 1939–1940, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Fredericia 1940–1944. Gejstlig rådgiver i AC 1938–1940; gejstlig rådgiver for DKKF 1939–1940. Uden præstegerning 1944–1969, hjælpepræst ved Skt. Therese Kirke og arkivararbejde på bispekontoret 1969–1973.

† 21.6.1981 i København

HOEK, Johannes van den S.M.M.

Født 30.1.1907 i Utrecht, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1926; fil. og teol. studier i Oirschot, Holland; præsteviet 10.6.1933 i Oirschot. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1933–1935, ved Vor Frue Kirke i Slagelse 1935–1939, ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1939–1942, vikar i Holbæk 1942, rektor ved Skt. Vilhelms Kapel, Hillerød, 1942–1948, sognepræst i Ringsted 1948–1967 og i Holbæk 1967–1978, præst i Holbæk fra 1978.

Adresse: Bakken 11, 4300 Holbæk

HORN, Franz Josef M.I.

Født 26.2.1904 i Köln-Nippes, Tyskland. Fil. og teol. studier i Münster, Westfalen; præsteviet 28.3.1931 i Münster. – Kapellan ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg 1939–1968, desuden kapellan ved Skt. Kjelds Kapel i Viborg 1941–1964.

† 30.6.1968 i Ålborg

HUBER, Stefan C.ss.R.

Født 27.12.1935 i Deutsch-Gerisdorf, Østrig. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1952; fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 17.7.1960 i Mautern. – Andenpræst ved Skt. Annæ Kirke i København 1968–1972, sognepræst ved samme kirke 1972–1978, andenpræst ved samme kirke fra 1980.

Adresse: Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S

HVIID, Jørgen

Født 28.11.1932. Optaget i Kirken 25.2.1950; fil. studier i Boston, 1951–1952; cand. psych. 1955; hospitalspsykolog Montreal Children's Hospital 1956–1958; teol. studier i Saint-Sulpice, Paris 1958–1962; præsteviet 29.6.1962 i Skt. Ansgars Kirke i København. Lic. theol. Angelicum, Rom, 1963. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke 1963–1966, andenpræst ved Skt. Vilhelms Kapel, Hillerød, 1966–1969, præst for

Assumptionssøstrene, Rygård i Hellerup, 1969–1972, præst i l'Arche fællesskabet Niels Steensens Hus, Helsingør fra 1972. Ansat ved Københavns Universitet, lektor fra 1963. Dr. phil. 1972.

Adresse: Niels Steensens Hus, Nygade 6, 3000 Helsingør

HØJBO, Kaj Bjørn

Født 5.9.1915 i København. Konvertit 1933; fil. og teol. studier i Louvain, Belgien; præsteviet 30.11.1947 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Kapellan ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1948–1958, kapellan ved Sakramentskirken i København 1958–1972, lærer ved Niels Steensens Gymnasium fra 1963. Dr. theol. 1953.

Adresse: Cedervænget 37, 3. th., 2830 Virum

JANSEN, Henricus Petrus Marie S.M.M.

Født 28.4.1946 i Beesel, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1966; præsteviet 25.3.1973 i Roskilde. – Andenpræst i Roskilde 1973–1975. – Fratrådt embedet 1975.

JANSSEN, Jean August (Salvator) O.F.M. Conv.

Født 17.2.1882 ved Turnhout, Belgien. Fil. og teol. studier i Louvain, Belgien; præsteviet 10.7.1910 i Louvain. – Præst ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo 1913–1915, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1915–1927, præst i Nødebo pr. Hillerød, 1927–1929, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1929–1930, sognepræst ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1930–1950, sognepræst i Maribo 1950–1953. Kaldt tilbage til Holland 1953.

† 17.5.1968 i Herent, Belgien

JAWORSKI, Casimir Dionysius

Se Flandrup.

JAWORSKI, Franz Stefan C.ss.R.

Født 2.9.1888 i Dresden, Tyskland. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1907; fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 27.7.1914 i Mautern. – Kapellan ved Skt. Annæ Kirke i København 1914–1930, kapellan ved Vor Frue Kirke i Næstved 1930–1939, sognepræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1939–1948, sognepræst for Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1948–1950, præst i Odense 1950–1958.

† 24.6.1958 i Næstved

JOBST, Franz Xaver O.M.I.

Født 24.8.1945 i München, Vesttyskland. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1966 i Alton, Illinois, USA; fil. og teol. studier ved Our Lady of Snows scholasticate Pass Christian, Miss., og Oblate College of the Southwest, San Antoni, Texas; præsteviet 11.8.1972 i Minneapolis, Minn., USA. – Andenpræst ved Vor Frue Kirke i Herlev 1972–1976, andenpræst ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj fra 1976. Bispedømmets Ungdomspræst fra 1981.

Adresse: Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev

JONG, Johannes Jozef O.F.M. Conv. og senere verdenspræst

Født 2.1.1925 i Grootebroek, Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1950 i Louvain; præsteviet 8.7.1956 i Herent. – Rektor ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå 1957–1963, studier i Belgien, kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre 1965–1967, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted 1967–1974, konstitueret sognepræst ved Vor Frue Kirke i Slagelse 1974–1976. – Fratrådt embedet 1976.

JORNA, Hendrikus Johannes

Født 4.7.1914 i Holland. Fil., teol. og jur. studier i Rom 1934–1946; præsteviet 23.3.1940 i Rom. – Kapellan ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1947–1948, kapellan for Københavns havneområde 1947–1957, kapellan for Vor Frue menighed i Tórshavn 1948–1949, kapellan ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1949–1957, dommer ved Den kirkelige Domstol fra 1950, sognepræst ved Skt. Hans Kirke i Køge 1957–1966, sognepræst ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1966–1975. Fratrådt som sognepræst 1975 af helbredsmæssige grunde, men fortsætter som dommer.

Adresse: Åholm, Høsehaven, 5771 Stenstrup

KANDA, Karl C.ss.R.

Født 11.1.1870 i Wien. Fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 10.8.1894 i Mautern. – Præst ved Skt. Albani Kirke i Odense, og instruktør ved Hedvig-Søstrenes noviciat i Dalum 1930–1950.

† 30.10.1950 i Odense

KAYSER, Leif

Født 13.6.1919 i København. Studier i Rom; præsteviet 31.7.1949 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1949–1964. – Fratrådt embedet 1964.

KELLER, Paul Joseph Maria S.J.

Født 9.4.1909 i Frankfurt a. M. Indtrådt i Jesuitterordenen 1927; fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland; præsteviet 27.8.1938 i Valkenburg. – Lærer ved Skt. Knuds Skole 1932–1935 og 1939–1972, præst ved Jesu Hjerter Kirke i København fra 1939, desuden rektor ved Den hellige Families Kapel, Valby Langgade, København, 1950–1952.

Adresse: Stenosgade 4 A, 1616 København V

KERKHOF, Henricus Johannes Josephus O.Præm.

Født 3.7.1940 i Belgien. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1959 i Averbode; præsteviet 26.3.1966 i Averbode; fil. og teol. studier i præmonstratenser-abbedit i Averbode og i Leuven; katekese i Paris. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1969–1976, sognepræst samme sted fra 1976.

Adresse: Fjellegade 2, 7100 Vejle

KERTZ, Leo Michael O.M.I.

Født 24.2.1936 i Ste. Genevieve, Missouri, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1957 i Godfrey, Ill. Pass. Christian, Miss., USA; præsteviet 30.3.1963 i Pass Christian, Miss.; fil. og teol. studier ved O. L. S. scholasticate, Pass Christian, Miss., USA. – Præst ved Vor Frue Kirke i Herlev 1963–1967, sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i Randers 1968–1976, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Herlev og ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1976–1981, præst ved Krist Konges Kirke, Nuuk (Godhåb) fra 1982.

Adresse: Postboks 51, 3900 Nuuk

*KETTENBURG, Baron von der,
Philipp Cajus Carl Maria Paulus Hubert*

Født 10.1.1875 på Kettenburg, Tyskland. Præsteviet 17.7.1898 i Paderborn. – Kapellan ved Rosenkranskirken, Frederiksberg, 1901–1905, kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1905–1923, sognepræst samme sted 1923–1940, rektor ved Skt. Josephs Kirke og Hospital i København 1940–1953.

† 25.3.1953 i København

KEUSTERMANS, Andreas Louis C.ss.R.

Født 15.8.1920 i Ekeren, Belgien. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1942 i S. Truiden; præsteviet 2.8.1948. – Sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1967–1970, andenpræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1978–1980, præst samme sted 1980–1982.

† 9.8.1982 i Odense

KIEL, Karl Bernhard S.J.

Født 3.6.1935 i Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1955; præsteviet 28.8.1965. – Præst ved Vor Frue Kirke i Århus 1966–1978, præst for Grenå menighed 1970–1978. – Fratrådt embedet 1978.

KILLEEN, Thomas O.M.I.

Født 27.7.1932 i USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1953; studier i Pass Christian, Miss., USA; præsteviet 8.9.1958. – Præst ved Vor Frue Kirke i Herlev 1959–1961, præst i Nuuk (Godthåb) 1961–1967, feltpræst i USA 1967–1973, præst i Nuuk 1974–1980. Flyttet som feltpræst i USA 1980.

KING, Thomas

Født 17.6.1904 i Glasgow. Studier i Rom; præsteviet 18.12.1929. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1930–1931, kapellan ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1931–1936, rektor ved Skt. Josephs Hospital i København 1936–1940, indkaldt til britisk militærtjeneste, sognepræst ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby 1947–1965. Promotor justitiae ved Den kirkelige Domstol 1951–1965. Medlem af Det biskoppelige Råd 1953–1965.

† 9.11.1965 i København

KISTLER, Pius

Født 13.11.1940 i Glarus, Schweiz. Fil. og teol. studier ved Missions-selskabet Bethlehem, Schöneck, Schweiz, 1961–1964, i Bonn 1964–1966, i Chur 1966–1968; præsteviet 30.3.1968 i Glarus. – Kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre 1969.

† 15.11.1969

KIÆR, Niels S.J.

Født 24.7.1921 i Tølløse. Indtrådt i Jesuitterordenen 1951 i Eringerfeld, Westfalen, Tyskland; fil. studier i Pullach bei München og teol. studier i Sankt Georgen, Frankfurt a. M.; præsteviet 30.7.1960 i Frankfurt a. M. – Præst ved Vor Frue Kirke i Århus 1962–1966, præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1966–1975, sognepræst ved Skt. Therese Kirke i Hellerup fra 1975.

Adresse: Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup

KLAR, Franz C.ss.R.

Født 16.2.1883 i Schlesien. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1895; præsteviet 29.7.1909 i Mautern. – Kapellan ved Skt. Annæ Kirke i København 1910–1921, kapellan ved Skt. Albani Kirke i Odense 1921–1924, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke i København 1924–1931, kapellan samme sted 1931–1942, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1942–1945, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke i København 1946–1948, præst samme sted 1948–1977.

† 2.10.1977 i København

KLEMP, Wilhelm

Født 1871. Præsteviet 12.6.1897. – Præst i Island 1898–1903. Hospitalspræst i Horsens 1903–1906, sognepræst i Kolding 1906–1923, udnævnt til Det apostolske Vikariats konsulent i skolesager. Rejst til Østrig 1923.

† 11.5.1945

KLESSENS, Jacobus Petrus (Cyrillus) O.F.M. Conv.

Født 24.3.1881 i Rotterdam, Holland. Fil. og teol. studier i Louvain, Belgien, og Rom; præsteviet 18.8.1907 i Louvain. – Kapellan ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo 1910–1922, sognepræst samme sted 1922–1949.

† 1.1.1949 i Maribo

KOCH, Joseph S.J.

Født 15.4.1877 i Fritzlar, Tyskland. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland, Lyon og Ore Place, Hastings, England; præsteviet 28.8.1910, Valkenburg. – I Danmark siden 1903. Lærer ved Skt. Knuds Skole i København 1903–1907 og 1911–1912, i Holland 1912–1913, præst ved Jesu Hjerter Kirke i København, lærer ved skolen, ungdomspræst 1913–1927, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Århus 1927–1949, Århus 1949–1953, præst ved Skt. Mariæ Kirke 1953–1967, Skt. Josephs Hospital i Århus 1967–1969.

† 30.3.1969 i Århus

KOLBE, Jan

Født 4.3.1908 i Stettin. Præsteviet 29.9.1939 i Osnabrück, Tyskland. – Tysk marinepræst i Danmark indtil 1945, præst for polske flygtninge i Danmark, Ringsted 1945–1947, København 1947–1953. Rejst til et sogneembede i bispedømmet Stuttgart, Tyskland, i 1953.

KONS, Alexander O.M.I.

Født 10.10.1928 i Appleton, Wisconsin, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1949; studier ved St. Pauls Seminary, Canada, og ved Our Lady of the Snows, Miss., USA; præsteviet 31.5.1955 i Pass Christian, Miss., USA. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Herlev 1962–1963, præst i Nuuk (Godthåb) 1963–1971, konstitueret sognepræst ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1971–1977. Flyttet til Norge 1977.

Adresse: Dronningensgt. 8, N-4000 Stavanger

KOSSMANN, Hermann S.J.

Født 10.11.1902 i Irmgarteichen, Tyskland. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland, og Chipping Norton, England; mag. art. 1941 ved Københavns Universitet; præsteviet 7.9.1933 i England. – I Danmark siden 1927; bestyrer for Skt. Knuds Skole i København. – Fratrådt embedet 1946.

† 1979 i England

KOZON, Czeslaw

Født 17.11.1951 i Idestrup, Falster. Fil. studier ved Gregoriana i Rom 1973–1977; teol. studier ved Lateranuniversitetet i Rom 1977–1979; præsteviet 6.1.1979 i Skt. Ansgars Kirke, København. – Andenpræst ved Skt. Ansgars Kirke 1979, andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg fra 1979.

Adresse: Kastetvej 1, 9000 Ålborg

KRAUS, David Edward O.M.I.

Født 19.2.1931 i Fond du Lac, Wisconsin, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1952 i Godfrey, Ill., USA; præsteviet 30.5.1957 i Pass Christian, Miss., USA. – Præst for de engelsktalende katolikker i Danmark fra 1981.

Adresse: Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev

KRAWCZYK, Herbert Paul S.J.

Født 16.11.1944. Indtrådt i Jesuitterordenen 1960; præsteviet 24.8.1972 i Gliwice, Polen. – Præst for polske katolikker i København og Århus 1973–1976 og for Jylland alene fra 1976, kapellan ved Jesu Hjerter Kirke i København 1973–1976, andenpræst ved Vor Frue Kirke i Århus fra 1976, samt præst ved Skt. Clemens Kirke i Grenå fra 1978.

Adresse: Ryegade 26, 8100 Århus C. Postboks 219

KREIENBÜHL, Guido Vinzenz

Født 4.1.1934 i Pfaffnau, Kt. Luzern, Schweiz. Fil. og teol. studier ved Missionselskabet Bethlehem, Schöneck, Schweiz, 1954–1955, i Innsbruck 1955–1956, i Frankfurt a. M. 1956–1958, i Paris 1958–1961. Præsteviet 5.7.1961 i Pfaffnau. Derefter studium ved Institut de pastorale catéchétique i Paris 1961–1963. – Kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre 1963–1965, biskoppens privatsekretær 1965–1968, sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre 1969–1970, leder af Kateketcentralen siden dennes åbning i oktober 1966, præst for den tysktalende menighed i København 1978 og fra 1981. Udnævnt til biskoppens konsulent for det kateketiske arbejde i bispedømmet 1977. Næstformand for præsterådet 1970–1973, medlem af Det biskoppelige Råd 1970–1973.

Adresse: Vesterbrogade 28, 2., 1620 København V

KRISTENSEN, Leif Nygaard (Ansgar) O.S.B.

Født 9.6.1941 i Danmark. Indtrådt i Benediktinerordenen 1966 i Mt. Saviour, New York, USA. Fil. og teol. studier: Bachelor of Art (B.A.), Bachelor of Divinity (S.T.B.) og Licentiat fra Bibelinstituttet i Rom (S.S.L.); præsteviet 21.3.1977 i Mt. Saviour Monastery, New York, USA. – Flyttet til Danmark, Aasebakken, 1981, efter nogle års ophold i Rom og USA.

Adresse: Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød

KROPEK, Josip

Født 10.3.1944 i Cakovec Hrvatska (Kroatien). Studier i Zagreb; præsteviet 27.6.1971 i Zagreb. – Præst for de kroatisk katolikker i Danmark 1975–1981. Flyttet til Sverige 1981.

KRUK, Jerzy Roman C.ss.R.

Født 7.3.1936 i Warszawa, Polen. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1955 i Braniewo, Polen; fil. og teol. studier 1957–1963 i Tuchów; præsteviet 1.7.1962 i Tuchów. – Præst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1973–1975, præst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1975–1976, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg fra 1976.

Adresse: Havnegade 1, 5700 Svendborg

KÜPFERLE, Friedrich Daniel Thomas S.J.

Født 9.9.1883 i Kehl, Tyskland. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland; cand. mag. i klassisk filologi og fransk ved Københavns Universitet 1914; præsteviet 1.7.1917 i Valkenburg. – Lærer ved Skt. Andreas Kollegium 1909–1914, bestyrer for Skt. Knuds Skole i København 1920–1929, rektor ved Jesu Hjerter Kirke i København 1921–1926, rektor ved Immaculatakirken i København 1939–1941, rektor ved Skt. Knuds Kollegium 1942–1948, lærer ved Niels Steensens Gymnasium 1950–1953. Medlem af Det biskoppelige Råd 1939–1965, medlem af Den kirkelige Domstol 1937–1974.

† 14.6.1974 i København

LANGE, Bent S.J.

Født 4.10.1940. Indtrådt i Jesuitterordenen 1966 i USA; præsteviet 3.7.1971. – Fratrådt embedet 1974.

LANGSTED, Tage Henry Ansgar C.ss.R.

Født 29.3.1916 i Tommerup, Fyn. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1938; studier i Mautern, Østrig, og i Rom; præsteviet 20.6.1943 i Skt. Annæ Kirke i København. – Kapellan ved Skt. Albani Kirke i Odense 1944–1947, kapellan ved Vor Frue Kirke i Næstved 1947–1956, andenpræst ved Skt. Annæ Kirke 1956–1962, skoleleder ved Vor Frue Skole i København 1956–1964, viceprovincial 1962–1969, skolebestyrer ved Skt. Annæ Skole i København 1969–1971. – Fratrådt embedet 1971.

LANSER, Franz-Joseph S.J.

Født 18.3.1901 i Hamburg, Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1921; fil. og teol. studier ved Ignatius Kolleg, Valkenburg, Holland, og Innsbruck, Østrig; præsteviet 27.8.1932 i Valkenburg. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København, og lærer ved Skt. Knuds Skole 1934–1946, sognepræst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1946–1953, sognepræst for Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg, 1953–1970, andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg fra 1971.

Adresse: Jens Jessensvej 5, 2000 København F

LAPLOOI, Leonardus Mattheus S.M.M.

Født 15.3.1899 i Maastricht, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1919; fil. og teol. studier i Oirschot; præsteviet 29.5.1926 i s' Hertogenbosch. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1937–1939, og ved Vor Frue Kirke i Slagelse 1939–1948. Tilbage til Holland 1948.

Adresse: Geertruidenberg, Holland

LATASTER, Johan Joseph S.M.M.

Født 5.7.1912 i Schaesberg, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1934 i Oirschot, Holland; præsteviet 3.3.1940 samme sted. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1946–1948. Rejste til Portugal i 1948 og til Holland i 1970.

† 5.1.1973 i Holland

LAUX, Anton Josef S.J.

Født 1.6.1899 i Cochem, Tyskland. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland; præsteviet 27.8.1930 i Valkenburg. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Århus 1931–1966. Flyttet til Tyskland 1966.

† 18.1.1974 i Flensburg

LEENDERS, Henri Benedictus Antonius S.J.

Født 10.2.1928 i Amsterdam, Holland. Fil. (1951–1954) og teol. studier 1957–1961 i Holland; Skt. Knuds Skole, København, 1954–1957; præsteviet 30.7.1960 i Maastricht, Holland. – Præst ved Niels Steensens Kollegium 1962–1964, ved Vor Frue Kirke i Århus 1964–1970, ekspeditionssekretær ved Den Apostoliske Delegation, Vedbæk, 1970–1973, præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1973, medlem af domstolen fra 1973, sekretær for Den nordiske Bispekonference 1974–1982, medlem af bestyrelsen for Caritas Danmark fra 1979, kapellan for Skt. Lazarus-ordenen fra 1979.

Adresse: Skt. Knuds Stiftelse, Stenosgade 4 A, 1616 København V

LEGUT, Eugeniusz Herman O.F.M. Conv.

Født 14.4.1935 i Jablon-Koscielna, distrikt Lomza, Polen. Indtrådt i Franciskanerordenen 1951; studier 1954–1960 i Ordenspræsteseminar i Krakow; præsteviet 7.2.1960; specialisering i praktisk teologi 1965–1969 på Statsakademiet (ATK) i Warszawa. – Ankomst til Danmark i 1978; præst ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo fra 1980.

Adresse: Bredgade 47, 4900 Nakskov

LEMAIRE, Alfons Leonard Alfred O.Præm.

Født 22.3.1938 i Mortsel, Belgien. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1957 i Averbode; præsteviet 14.3.1964. – Kapellan ved Skt. Knuds Kirke i Lyngby 1965, ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1966–1970, sognepræst i Herning 1971, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Silkeborg 1972–1982. Flyttet til Averbode 1982.

Adresse: Averbode, Belgien

LERCH, Christian Michael Joachim S.J.

Født 29.12.1943 i Witkowitz, Tjekkoslaviet. Indtrådt i Jesuitterordenen 1964 i Burg Eringerfeld, Tyskland; studier i Pullach og Skt. Georgen, Frankfurt; præsteviet 22.7.1972. – Præst ved Skt. Augustins Kirke i København 1972–1982. – Fratrådt embedet 1982.

LHOTZKY, Friedrich

Født 25.11.1910 i Wien. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1934; præsteviet 2.8.1940 i Østrig. – Kapellan i Odense 1947–1948. Udtrådt af ordenen og rejst til Østrig 1948.

† 8.12.1977 i Wien

LINDE, Karl Josef Johannes S.J.

Født 12.7.1922 i Nordhorn, Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1946 i Eringerfeld bei Büren i Westfalen; fil. studier i Louvain, Belgien, 1949–1952 og teol. studier ved Heythrop College, England, 1952–1954 og Skt. Georgen, Frankfurt a. M., Tyskland, 1954–1956; præsteviet 27.7.1955 i Skt. Georgen. – Præst i Århus 1957–1963; derefter Tyskland; tilbage til Danmark 1979, sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke fra 1980.

Adresse: Stenosgade 4 A, 1616 København V

LUCAS, Hermann Joseph Maria S.J.

Født 17.5.1888 i Mainz, Tyskland. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland; præsteviet 20.6.1920 i Valkenburg. – I Danmark siden 1911 (med afbrydelse 1914–1921). Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1921–1923 og 1924–1931, rektor samme sted 1931–1937, kapellan ved Vor Frue Kirke i Århus 1937–1939, sognepræst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1939–1946.

† 9.11.1946 i Ordrup

LUND, Jens Oluf O.P.

Født 28.8.1931 i Ålborg. Indtrådt i Dominikanerordenen 1952 i Paris; studier ved Le Saulchoir, Frankrig; præsteviet 10.7.1960. – Præst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1962–1968. – Fratrådt embedet 1968.

LYNGE, Finn O.M.I.

Født 22.4.1933 i Godthåb. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1957; præsteviet 30.3.1963. – Ankomst til Danmark 1964. – Fratrådt embedet 1976.

LØNSKOV, Christian Frederik Mogens S.J.

Født 2.10.1892 i Frederikshavn. Indtrådt i Jesuitterordenen 1923; studier ved St. Ignatius Kolleg, Valkenburg; præsteviet 27.8.1930 i Valkenburg. – Kapellan ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1931–1932, kapellan ved Vor Frue Kirke i Århus 1933–1937, sognepræst ved Skt. Andreas Kirke 1937–1939, præst ved Vor Frue Kirke i Århus 1939–1979.

† 5.11.1979 i Århus

MADSEN, Poul Rudolf

Født 3.11.1908 i København. Fil. og teol. studier på Beda College, Rom; præsteviet 8.12.1973 i Sakramentskirken. – Andenpræst ved Sakramentskirken 1973–1978.

Adresse: O. V. Kjettinges Allé 7, 2000 København F

MAGNUSSEN, Olaf Maria Barbo

Født 9.7.1903 i København. Fil. og teol. studier ved Instituto Internazionale Soc. Salesianae, Torino; præsteviet 27.10.1940 i Skt. Ansgars Kirke. – Kapellan ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1940–1949, præst ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1949–1953, vikar i Nyborg 1953, kapellan ved Jesu Hjerter Kirke i Randers 1953–1966, kapellan ved Rosenkranskirken i Åkirkeby 1966–1972, præst ved Hellig Kors Kirke i Tønder fra 1972.

Adresse: Ribe Landevej 41, 6270 Tønder

MAJHOLM, Carly Georg

Født 21.5.1933 i Vostrup, Lønborg sogn. Studier i Oirschot og München; præsteviet 1.9.1968. – Kapellan ved Sakramentskirken 1968–1969. – Fratrådt embedet 1969.

MANZANO VARGAS, Jorge S.J.

Født 25.9.1930 i Puebla, Mexico. Indtrådt i Jesuitterordenen 1951 i Mexico; præsteviet 24.10.1963 i Mexico. – Præst for de latinamerikanske katolikker i Danmark samt præst for de indsatte i fængslerne fra 1975.

Adresse: Stenosgade 4 A, 1616 København V

MARISCHKA, Karl C.ss.R.

Født 27.10.1910 i Rottal, Nieder Österreich. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1929; fil. og teol. studier i Mautern, Steiermark; præsteviet i Mautern 12.7.1936. – Kapellan ved Skt. Albani Kirke i Odense 1937–1939, kapellan ved Vor Frelzers Kirke i Malmø 1939–1949, kapellan ved Skt. Albani Kirke i Odense og samtidigt sognepræst ved Vor Frelzers Kirke

i Assens 1949–1953; andenpræst ved Vor Frue Kirke i Næstved og Fensmark, samtidigt skoleleder ved Vor Frue Skole i Næstved 1953–1955, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke i København 1956–1959, sognepræst ved Vor Frelsers Kirke i Assens, samtidigt kapellan og skoleleder ved Skt. Albani Kirke i Odense 1959–1970; økonom ved Skt. Albani Skole 1970–1972, præst ved Skt. Annæ Kirke 1972–1974, kapellan ved Vor Frue Kirke i Næstved, og lærer ved skolen fra 1974.

Adresse: Præstøvej 29, 4700 Næstved

MARTENSEN, Hans Ludvig

Der henvises til biografien på side 37.

MARTINDALE, Cyrillus Carolus S.J.

Født 25.5.1879 i London. Indtrådt i Jesuitterordenen 1897; præsteviet 28.8.1912. – Ankomst til Danmark 1940, præst i Rygaard, Hellerup, 1942–1945. Rejst til England 1945.

† 18.3.1963 i England

MARX, Paul Joseph O.M.I.

Født 29.6.1940 i St. Michael, Minn., USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1960; fil. og teol. studier (Bachelor of Arts) ved Oblate College of the Southwest, San Antonio, Texas, USA; præsteviet 18.12.1965 i Belleville, Illinois, USA. – Præst ved Vor Frue Kirke i Herlev 1966–1967, præst i Grønland 1967–1974, Social Højskole i Esbjerg 1974–1976, andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg 1976–1979, præst i Nuuk (Godthåb) 1980–1981, sognepræst ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj fra 1981.

Adresse: Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev

McCLUSKEY, Francis Ron S.J.

Født 1926 i Skotland. Præsteviet 1958. – Kapellan ved Skt. Mariæ Kirke i København 1961–1967. – Fratrådt embedet 1967.

MECHERONI, Vincenzo

Født 27.2.1921 i Manciano, Italien. Studier ved Seminario Regionale di Viterbo, Italien; præsteviet 13.8.1944 i Saturnia. – Præst for italienerne 1972–1973. Rejst 1973.

MEERTENS, Georgius Hubertus S.M.M.

Født 9.5.1921 i Mechelen-Wittem, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1943; fil. og teol. studier i Oirschot, Holland; præsteviet 1949 i Oirschot. – Præst i Tåstrup 1950–1955, kapellan i Slagelse 1955–1959, sognepræst i Slagelse 1959–1974, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1974–1977, sognepræst ved Johanneskirke i Søborg 1977–1978, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Slagelse og ved Skt. Elisabeths Kirke i Holbæk 1978–1981, præst ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup fra 1982.

Adresse: Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev

MEISTER, Adolf Gottlieb S.J.

Født 17.12.1931 i Hannover, Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1956 i Burg Eringerfeld; præsteviet 28.8.1965. – Præst ved Jesu Hjerte Kirke 1966–1968, kapellan ved Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg, 1968–1970, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Århus fra 1971.

Adresse: Ryesgade 26, 8100 Århus C. Postboks 219

MERX, Franz Joseph M.I.

Født 21.9.1881 i Richterich ved Aachen, Tyskland. Indtrådt i Kamillianerordenen 1898; præsteviet 26.8.1906. – Sognepræst i Ålborg 1918–1920 og 1923–1929, rejst til Tyskland, igen Ålborg 1947–1949.

† 13.11.1949 i Ålborg

MESSERSCHMIDT, Hubert Axel

Født 28.10.1893 på Frederiksberg. Fil. og teol. studier ved St. Ignatius Kollegium, Valkenburg, 1919–1922; dogmatik og moral ved Institut Catholique, Paris, 1922–1923; teologi ved Propagandakollegiet, Rom, 1923–1926; præsteviet 17.1.1926 i Rom. – Kapellan ved Rosenkranskirken 1926–1930, sognepræst ved Skt. Pauls Kapel i Sønderborg 1930–1939, præst ved Klosterkirken på Jagtvej 1939–1954, rektor ved Den hellige Families Kapel, Valby, 1954–1974, præst ved Niels Steensens Hus i Helsingør 1974–1979. Flyttet til Marielystvej, Frederiksberg, 1979.

† 24.12.1979 i København

MESSERSCHMIDT, Lars Jørgen

Født 5.4.1937 i Hellerup. Fil. og teol. studier i Saint-Sulpice og Institut Catholique, Paris, 1956–1962; præsteviet 29.6.1961 i Skt. Ansgars Kirke i København; studier ved Bibelinstituttet i Rom og i Jerusalem 1962–1965; licentiat i teologi og i bibelvidenskab. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke 1965–1966, præst, og siden sognepræst, ved Skt. Vilhelms Kapel

i Hillerød 1966–1968, generalvikar 1969–1976, sognepræst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup fra 1976, konstitueret sognepræst ved Johanneskirken i Søborg 1978–1981. Generalvikar fra 1980.

Adresse: Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund

MESTERS, Joseph Hubert Alphonse S.M.M.

Født 30.11.1904 i Maastricht, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1930; fil. og teol. studier ved Montfortanernes skolestiftelse, Oirschot, Holland; præsteviet 12.4.1931 i Oirschot. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1932–1941, rektor ved Skt. Vilhelms Kapel i Hillerød 1941–1942, sognepræst ved Skt. Lucii Kirke i Holbæk 1942–1961, rektor ved Skt. Maria Kirke i Kalundborg 1961–1982.

† 4.9.1982 i Kalundborg

MICHAELER, Josef Georg C.ss.R.

Født 8.4.1912 i Villnöss, Sydtyrol, Italien. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1932; fil. og teol. studier i Mautern, Østrig, 1936–1939, og på C.ss.R.'s højskole i Cortona, Italien; præsteviet 10.8.1941 i Cortona. – Præst i Malmø 1942–1950, ved Skt. Albani Kirke i Odense 1950–1951, præst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1951–1953, kapellan ved Skt. Albani Kirke i Odense 1953–1962, samt sognepræst for Vor Frelsers Kirke i Assens 1953–1959, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1962–1967, præst i Odense 1967–1972, samt sognepræst i Assens 1970–1972, sognepræst ved Skt. Hyacinthus Kirke og Rosenkranskirken på Bornholm fra 1972.

Adresse: Østergade 59, 3700 Rønne

MINNAERT, Raymond O.Præm.

Født 24.1.1953 i Ijzendijke, Holland. Indtrådt i Præmonstratenserordenen i Averbode, Belgien, 1973; fil. og teol. studier i Averbode 1974–1980; præsteviet 14.9.1980 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle fra 1983.

Adresse: Fjellegade 2, 7100 Vejle

MOOSBRUGGER, Robert Francis O.M.I.

Født 24.8.1943 i St. Paul, Minnesota, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1966 i Godfrey, Ill., USA. Studier ved Weston College, Cambridge, Mass. og Gregoriana, Rom; præsteviet 5.9.1970 i St. Paul, Minnesota. – Præst for de engelsktalende katolikker, Herlev, 1981. Rejst til USA.

MUISER, Jacob Adrianus C.M.

Født 8.11.1924 i Amersfoort, Holland. Indtrådt i Congregatio Missionis 1944 i Helden-Panningen, Holland; fil. og teol. studier ved Missiehuis St. Josef, Helden-Panningen, Holland; præsteviet 15.7.1951. – Kapellan i Helsingør 1954–1955, præst ved Skt. Vilhelms Kapel i Hillerød 1955–1966, i Hørsholm 1955–1976 og i Birkerød 1959–1976, sognepræst for menighederne i Birkerød og Hørsholm fra 1976. Præst for DUK 1968–1976.

Adresse: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød

MÜLLER, Franz (Nivard) O. Cist.

Født 11.5.1905. Indtrådt i Cistercienserordenen i Bornem, Belgien, 1925; præsteviet 26.3.1932 i Belgien. – Præst på Sostrup 1973–1976.

† 11.6.1976 på Sostrup

MÜLLER, Mathias (Benedictus) O. Cist.

Født 22.8.1902 i Bonn, Tyskland. Indtrådt i Cistercienserordenen i Bornem, Belgien, 1922; præsteviet 26.3.1932 i Belgien. – Rektor for Cistercienserinderne i Allerslev og på Sostrup Kloster 1949–1973.

† 18.10.1973 på Sostrup

MURPHY, David S.J.

Født 15.5.1944 i Dublin, Irland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1978; studier i Frankrig og Irland; præsteviet 21.6.1974 i Dublin. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København, samt fængselspræst 1978–1980. Rejst til Irland 1980.

MØLLER, Thorbjørn

Født 2.10.1897 i Mittweida, Tyskland. Mag. art. 1920 fra Harvard Universitet; konvertit 1932; fil. og teol. studier i Eichstätt, Tyskland præsteviet 27.10.1940 i København. – Kapellan ved Rosenkranskirken på Frederiksberg 1940–1942. Formand for Sankt Knuds Gilderne 1941–1945 og vikariatssekretær 1942–1945. – Fratrådt embedet 1945.

NACKE, Xavier O.S.B.

Skt. Knuds Kloster, Trørød, 1964–1967.

NIBLER, Georg Carl Helge Uttenthal

Født 2.12.1938 i København. Fil. studier i Fulda 1960–1964, teol. studier i Münster og Hildesheim 1964–1966; præsteviet 5.6.1966 i Skt. Ansgars Kirke. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1966–1969, kapellan ved Skt. Knud Lavards Kirke 1969–1975, sognepræst ved Skt. Knud Lavards Kirke fra 1975.

Adresse: Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby

NIELSEN, Gunnar Martin

Født 16.6.1921 i Vejle. Præsteviet 31.5.1953 i Vejle. – Kapellan ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby 1953–1963. Leder af brevkursus og af katolsk pressetjeneste. – Fratrådt embedet 1963.

NIELSEN, Knud Aage S.J.

Født 28.11.1926 i Holme, Danmark. Indtrådt i Jesuitterordenen 1959 i Eriingerfeld, Tyskland; fil. studier ved Pullach/München 1960–1962, og teol. studier ved Skt. Georgen, Frankfurt a. M., 1962–1966; præsteviet 28.8.1965. – Kapellan ved Jesu Hjerter Kirke i København 1966–1971, sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1971–1975, andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg, 1978–1980, sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre fra 1980.

Adresse: Jens Jessensvej 5, 2000 København F

NIETSCH, Herman Christian Thomas

Født 17.12.1925 i Enschede, Holland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1945 i Grave, Nijmegen; præsteviet 22.8.1956. – Kapellan ved Skt. Mariæ Kirke på Frederiksberg 1958–1965. – Fratrådt embedet 1965.

NISSEN, Peter

Født 13.4.1948 i København. Fil. og teol. studier i St. Georgen, Frankfurt a. M., 1972–1978; præsteviet 2.6.1979 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Andenpræst ved Sakramentskirken i København 1979–1980, sognepræst ved Johanneskirken i Søborg fra 1981. Sekretær på Bispekontoret, medlem af Den kirkelige Domstol.

Adresse: Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg

NOWROTH, Franz M.I.

Født 30.11.1915 i Tyskland. Indtrådt i Kamillianerordenen 1929; præsteviet 15.8.1947. – Præst ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg 1956–1976.

† 30.3.1976 i Ålborg

NÖLKE, Wilhelm

Født 24.8.1909 i Liesborn, Westfalen, Tyskland. Studier ved Universitetet i Münster; præsteviet 18.7.1937 i København. – Kapellan ved Rosenkranskirken 1938–1940, sognepræst ved Skt. Hans Kapel i Køge 1940–1944, sognepræst ved Skt. Michaels Kirke i Kolding 1944–1950, sognepræst ved Skt. Maria Kirke, Frederiksberg, 1950–1953, sognepræst ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo 1953–1966, sognepræst ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby 1966–1967, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1967–1975. Rejst tilbage til Tyskland 1975.

NØSEN, Peter S.J.

Født 31.10.1878 i Simmern, Luxembourg. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland; præsteviet 25.8.1912 i Valkenburg. – I Danmark siden 1906 (med afbrydelse 1910–1912). Præst ved Skt. Andreas Kollegium 1914–1920, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Århus 1920–1927, præst ved Jesu Hjerter Kirke 1927–1941 og bestyrer for Skt. Knuds Skole i København 1929–1941, rektor ved Immaculatakirken 1942–1945.

† 27.7.1945 i København

OLRIK, Jakob Baden

Født 19.8.1881 i Estvad ved Skive. Studier i Paderborn, Innsbruck og Rom; præsteviet 30.6.1915. – Kapellan ved Rosenkranskirken 1916–1917, sekretær hos biskoppen 1917–1923, delegeret ved det danske gesandtskab i Petrograd og stedfortræder for den østrig-ungarske armébiskop 1917–1918, bispeddømmets provikar 1922–1923, sognepræst ved Skt. Michaels Kirke i Kolding 1923–1932, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Fredericia 1932–1935, sognepræst ved Skt. Josephs Kirke i Horsens 1935–1954, udnævnet monsignore 1923, rektor ved Skt. Ursulas Stiftelse i Farum 1954–1959.

† 24.2.1959 i Farum

OP DE COUL, Theodor (Willibrord) O.Præm.

Født 9.9.1892 i Boxmeer, Holland. Fil. og teol. studier i abbediet Averbode, Belgien; præsteviet 19.10.1919. – Præst i Næstved 1920–1921, studieophold i udlandet 1921–1922, kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg 1922–1925, sognepræst ved Stella Maris Kirke i Nyborg 1925–1929, sognepræst ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1929–1937, hjælpepræst ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1937–1948. Rejst til Holland 1948.

† 7.11.1958 i Lossier, Holland

OPHOFF, Jean Yves Marcel Ann O.Præm.

Født 22.2.1945 i Westmalle, Belgien. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1964 i Averbode, Belgien; fil. og teol. studier ved abbediet Averbode, og katekese ved Institut Supérieur de Pastorale Catéchétique i Paris; præsteviet 3.4.1972 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1973–1982, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Silkeborg fra 1982.

Adresse: Hostrupgade 16, 8600 Silkeborg

OPPERMANN, Niels Regnar Møller

Født 25.1.1905 i Holstebro. Konvertit 1927; journalistisk uddannelse og arbejde 1923–1929. Fil. og teol. studier ved Collegium Urbanum de Propagande Fide, Rom, 1929–1935; præsteviet 22.12.1934 i Laterankirken, Rom. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1935–1939, sognepræst ved Skt. Hans Kapel i Køge 1939–1940, sognepræst ved Rosenkranskirken, Frederiksberg, 1940–1941, sognepræst for Skt. Knuds menighed, Svendborg, og ved Skt. Bændts Kapel, Langeland, 1941–1950, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1950–1954, medlem af Det biskoppelige Råd 1953–1973, sognepræst ved Skt. Josephs Kirke i Horsens 1954–1972.

Adresse: Sundevedhus, Bovrup, 6200 Åbenrå

OSORIO, Kaare

Født 21.12.1931 i København. Fil. studier ved Le Saulchoir, Frankrig, 1958–1961, teol. studier ved Saint-Sulpice, Paris, 1961–1964, licentiat i teologi ved Gregoriana, Rom, 1965, moralteologi ved Academia Alfonsiana, Rom, 1965–1966; præsteviet 23.8.1964 i Skt. Ansgars Kirke i København. – Kapellan ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby 1966–1968, sognepræst ved Skt. Vilhelms Kirke i Hillerød 1969, andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg, 1970–1972, andenpræst ved Skt. Therese Kirke i Hellerup 1972–1974. Uden for tjeneste 1974–1976. Præstetjeneste i USA 1976–1981. Tilbage til Danmark 1981.

Adresse: Nørrebrogade 27 C, 2200 København N

OTTO, Alfred Joachim S.J.

Født 11.3.1903 i Mühlhausen i Thüringen, Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1922; fil. og teol. studier ved S. Ignatius Kolleg i Valkenburg; dr. phil. ved Pontif. Univ. Gregoriana i Rom 1931; dr. phil. ved Københavns Universitet 1933; præsteviet 27.8.1935 i Valkenburg. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1937–1966, præst ved Vor Frue Kirke i Århus 1966–1982.

† 26.5.1982 i Århus

PALSØE, Tønnes Øberg

Født 26.4.1922 på Frederiksberg. Fil. og teol. studier ved Pont. Athenæum Urbanum, Rom; baccal. phil. 1943, baccal. theol. 1945; præsteviet 6.4.1947 i Rom. – Kapellan ved Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg, 1947–1954 samt militærtjeneste 1950 og præst ved Skt. Ursula Stiftelse i Farum 1953–1954, kapellan ved Sakramentskirken i København 1954–1966, sekretær for Den kirkelige Domstol 1961–1974, udnævnt til Censor Librorum 1966, Defensor Vinculi fra 1974, præst ved Skt. Josephs Hospital og Kirke i København 1966–1978, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1978–1982, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted fra 1982.

Adresse: Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted

PARKER, Carroll Lemdyne O.M.I.

Født 29.9.1936 i Carthage, Missouri, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1956 i Illinois; præsteviet 10.9.1961 i Mississippi, USA. – Præst ved Vor Frue Kirke i Herlev og præst for de engelsktalende katolikker 1978–1981, sognepræst i Randers fra 1981.

Adresse: Thorsgade 22, 8900 Randers

PATON, Czeslaw Ignacy M.I.

Født 25.8.1936 i Tarnowskie Gory, Polen. Indtrådt i Kamillianerordenen 1953; studier i Nysa og ved det katolske universitet i Lublin; præsteviet 21.6.1959. – Andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg 1972–1974, konstitueret sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1974–1975. – Fratrådt embedet 1975.

PAULI, Karl Joseph S.J.

Født 3.2.1899 i Koblenz-Pfaffendorf. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland, og St. Beuno's, England; præsteviet 27.8.1928 i Valkenburg. – Præst ved Jesu Hjerte Kirke i København 1922–1954, lærer ved Skt. Knuds Skole 1922–1925 og 1930–1954, lærer ved Niels Steensens Gymnasium 1950–1954, lærer ved Skt. Knuds Skole i Århus 1954–1958, superior og sognepræst i Århus 1954–1958, rektor ved Skt. Knuds Stiftelse i København 1958–1965, præst ved Jesu Hjerte Kirke fra 1965.

Adresse: Stenosgade 4 A, 1616 København V

PAULUS, Wilhelm S.J.

Født 22.2.1868 i Mertert, Luxembourg. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland; præsteviet 27.8.1898 i Valkenburg. – Lærer ved Skt. Andreas Kollegium, 1895–1899 og 1904–1920, lærer ved Skt. Knuds Skole i København 1920–1939, præst ved Jesu Hjerte Kirke 1920–1945.

† 26.11.1945 i København

PAVLOVIĆ, Josip

Født 14.8.1948 i Kamenica, Teslic, Jugoslavien. Studier i Sarajevo; præsteviet 29.6.1974 i Sarajevo. – Præst for kroaterne fra 1981.

Adresse: Vesterbrogade 28, 2., 1620 København V

PAYANT, Noel Michael O.M.I.

Født 6.3.1918 i St. Paul, Minnesota, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1959; studier i San Antonio, Texas, Ottawa, Canada, og Mississippi, USA; præsteviet 31.5.1955. – Præst for de engelsktalende katolikker i Storkøbenhavn 1973–1975. Rejst til USA 1975.

PEDERSEN, Ernst Willy

Født 23.9.1929 i Nr. Vium, Jylland. Studier i Hildesheim; præsteviet 8.3.1970. – Andenpræst ved Sakramentskirken 1970–1972. – Fratrådt embedet 1972.

PETERS, Hans Maria S.J.

Født 27.6.1930 i Amsterdam. Indtrådt i Jesuitterordenen 1949 i Mariendaal, Holland; studier i Berchmanianum, Nijmegen, og Canisianum, Maastricht; præsteviet 31.7.1963. – Præst ved Skt. Augustins Kirke i København 1965–1967; rejst til Holland 1967 og senere fratrådt embedet.

POPPE, Franz Johannes S.J.

Født 5.5.1906 i Laer, Bez. Osnabrück, Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1926; fil. og teol. studier ved St. Ignatius kolleg, Valkenburg, Holland; séminaire des missions de Syrie, Lyon, Frankrig, lic. theol. 1936, Lyon, dr. phil. 1949, Gregoriana, Rom. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1946–1949, sognepræst for Vor Frue Kirke i Århus 1949–1954, rektor ved Skt. Knuds Stiftelse 1954–1958, superior ved Niels Steensens Kollegium 1954–1962. I Tyskland 1962–1965. Rektor for Skt. Knuds Stiftelse i København 1965–1973, sognepræst samme sted 1965–1970, sognepræst for Søborg 1972–1977, kontaktperson mellem søsterkommuniteter og mellem biskoppen og de enkelte søstre 1977–1979. Flyttet til Flensburg 1981.

Adresse: Skt. Franziskus Hospital, Dorotheenstrasse 36,
D 2390 Flensburg, Vesttyskland

PORISIENSI, Silvio

Født 30.10.1912 i Povoletto, Udine, Italien. Studier ved Seminario di Udine og ved Univ. di Padova; præsteviet 19.7.1936 i Udine. – Præst for italienerne 1950–1972. Rejst til Tyskland og Italien 1972.

POQUET, Rainer Karl Theodor von C.ss.R.

Født 12.6.1885 i Klosterneuburg, Østrig. Fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 31.7.1912 i Mautern. – Kapellan ved Skt. Annæ Kirke 1920–1922, i Odense 1922–1923, ved Skt. Annæ Kirke 1933–1939, i Odense 1939–1940, i Nykøbing F 1940–1942, i Næstved 1942–1963.

† 31.1.1963 i Næstved

QUAEDVLIEG, Johannes Carolus Hubertus Joseph S.M.M.

Født 2.3.1884 i Maastricht, Holland. Fil. og teol. studier i Oirschot, Holland; præsteviet 10.7.1910 i Oirschot. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1914–1917, sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted 1917–1920, sognepræst ved Skt. Johannes Kapel i Slagelse 1920–1926, sognepræst ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1926–1935, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Slagelse 1935–1959, præst i Roskilde 1959–1966.

† 29.9.1966 i Roskilde

QVISTGAARD, Christen Rehling

Født 8.5.1908 i København. Cand. theol. ved Københavns Universitet 1935; konvertit 1962; teol. studier ved Pont. Collegio Beda i Rom 1966–1969; præsteviet 22.3.1969 i Rom. – Kapellan ved Skt. Ansgars Kirke i København 1969–1978.

Adresse: Bredgade 64, 1260 København K

RASMUSSEN, Niels Krogh O.P.

Født 18.1.1935 i Helsingør, Danmark. Indtrådt i Dominikanerordenen 1957 i Lille, Frankrig; fil. studier ved Le Saulchoir 1958–1961, og ved Blackfriars, Oxford, 1961–1962, teol. studier ved Le Saulchoir 1962–1965, lector og lic. theol. 1966, Institut Supérieur de Liturgie 1965–1968, dr. theol. fra Institut Catholique, Paris, 1978; præsteviet 1.9.1963 i Skt. Therese Kirke i Hellerup. – Præst ved Skt. Andreas Kirke 1968, amanuensis i kirkehistorie og liturgi ved Aarhus Universitet 1968–1978, gæsteprofessor ved The Catholic University of America, Washington D.C., 1978–1979, assistant professor ved Dept. of Theology, University of Notre Dame, USA, fra 1979, chargé d'enseignement, Institut Catholique de Paris, fra 1976.

Adresse: 602 Parkovash, South Bend, IN 46617, USA

RAULIN, Jaques Marie Julien O.P.

Født 22.10.1919 i Paris. Indtrådt i Dominikanerordenen 1937 i Amiens, Frankrig; lic. phil. et theol., lector S. Theol. ved Le Saulchoir 1945; præsteviet 19.3.1943 i Le Saulchoir, Frankrig. – Kapellan ved Skt. Andreas Kirke 1953–1956. Rejst til Norge 1956.

Adresse: Neberggaten 15, Oslo 3, Norge

REIJNDERS, Piet Aloys Joseph S.J.

Født 21.3.1923 i Heerlen, Holland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1942 i Mariendaal, Grave, Holland; fil. og teol. studier i Holland 1945–1946 og i Vals, Frankrig, 1946–1948; teol. studier i Maastricht 1955–1959; cand. mag. ved Københavns Universitet 1955; præsteviet 22.8.1958 i Maastricht. – Præst ved Skt. Augustins Kirke i København og lærer ved Niels Steensens Gymnasium fra 1960.

Adresse: Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø

RENARD, André Paul Marie O.S.B.

Født 23.11.1918 i Etterbeek, Belgien. Indtrådt i abbediet i Clervaux, Luxembourg; studier i Louvain; præsteviet 12.8.1945 i Namur. – Utallige vikariatsophold i årene 1949–1983, præst ved Dalum Kloster 1956–1959, præst ved Aasebakken 1966–1970.

Adresse: Abbaye Saint-Maurice, Clervaux, Luxembourg

REYMER, Antonius Josephus O.Præm.

Født 23.3.1927 i Veerle, Belgien. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1951 i Averbode, Belgien; fil. og teol. studier i Averbode; præsteviet 11.8.1957 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1959–1964, rektor for Skt. Hedvigsøstrene i Kolding 1964–1966, kapellan ved Skt. Nikolai Kirke i Esbjerg 1966–1968, præst ved Skt. Peters Kapel i Herning 1968–1969, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Silkeborg 1969–1972, sognepræst ved Skt. Josephs Kirke i Horsens fra 1972.

Adresse: Nørregade 19, 8700 Horsens

RIJCKEVORSEL van, Jan Josef Maria Cornelis

Født 20.12.1877 i Tilburg, Holland. Fil. og teol. studier ved Athenaeum Urbanum i Rom; præsteviet 19.3.1920 i Rom. – Rejsepræst i Sønderjylland med bopæl i Haderslev 1920–1921, vikar ved Rosenkranskirken, Frederisksberg, Klosterkirken og Skt. Ansgars Kirke i København, sekretær hos provikaren 1921–1923, kapellan ved Skt. Knuds Kirke i Fredericia 1923–1924, sognepræst ved Vor Frelsers Kirke i Assens 1924–1932, sognepræst ved Skt. Michaels Kirke i Kolding 1932–1944.

† 8.9.1949 i Vejle

RONGE, Frans Vilhelm Joseph

Født 22.3.1869 i København. Lic. phil. og lic. theol. i Rom, Athenaeum Urbanum; præsteviet 25.7.1896 i Rom. – Kapellan ved Rosenkranskirken, Frederiksberg, 1896–1898, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Silkeborg 1898–1904, kapellan ved Rosenkranskirken, Frederiksberg, 1905–1915, vikariatssekretær 1915–1917, sognepræst ved Sakramentskirken i København 1917–1940. Redaktør af Nordisk Ugeblad 1905–1909.

† 26.11.1944

ROOS, Jakob Valentin Heinrich

Født 26.8.1904 i Rüdeshelm, Tyskland. Mag. art. 1932, København; lic. theol. 1937 i Valkenburg; præsteviet 27.8.1936 i Valkenburg; dr. phil. 1952 ved Københavns Universitet. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1939–1955, lærer ved Niels Steensens Gymnasium 1950–1964, lektor ved Københavns Universitet 1954–1974, rektor for Niels Steensens Kollegium 1970–1976.

† 8.3.1977 i København

RUPP, Gottfried Leopold S.C.J.

Født 28.3.1892 i Offenbach a.M., Tyskland. Fil. og teol. studier i München, Innsbruck og Mainz; præsteviet 20.12.1919 i Mainz. – Kapellan ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1932–1934, kapellan ved Skt. Ansgars Skolehjem i Horsens 1934–1936, sognepræst i Åbenrå 1947–1950. Rejst til Holland.

† i Limburg, Holland

SAMUELSEN, Johannes Joseph S.J.

Født 17.9.1913 i København. Indtrådt i Jesuitterordenen 1931; fil. og teol. studier ved S. Ignatius Kolleg, Valkenburg; præsteviet 30.4.1941 i Valkenburg. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke og lærer ved Skt. Knuds Skole 1941–1950, skolebestyrer ved samme skole 1950–1967, cand. psyk. 1960, studier i Münster 1967–1968, præst ved Vor Frue Kirke i Århus 1968–1971.

Adresse: Bjerggade 10, 4600 Køge

SANDERS, Gerhard Wilhelm Hermann S.J.

Født 27.6.1937 i Nienburg/Weser, Niedersachsen, Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1957 i Burg Eringerfeld, Tyskland; fil. og teol. studier i Pullach v/München og Frankfurt a.M.; præsteviet 27.7.1968 i domkirken, Frankfurt a.M. – Vinterkursus på Askov Højskole 1969–1970; præst ved Vor Frue Kirke i Århus 1969–1970, præst ved Jesu Hjerter Kirke i

København 1970–1975, sognepræst samme sted 1975–1980, vicerektor ved Skt. Knuds Kollegium, Stenosgade, 1973–1976, superior samme sted 1976–1982, superior ved Niels Steensens Kollegium fra 1982.

Adresse: Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø

SANNER, Leo Matthew (Thomas) O.P.

Født 13.9.1923 i Iowa, USA. Indtrådt i Dominikanerordenen 1945; præsteviet 30.5.1950 i Chicago. – Andenpræst ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1973–1975, sognepræst ved Skt. Antoni Kirke i København 1975–1976. Fratrådt embedet 1976.

SCHAIK van, Herman Henrik S.J.

Født 10.3.1918 i Scheveningen, Holland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1945 i Mariendaal, Grave, Holland; fil. og teol. studier i Nijmegen og Maastricht 1947–1949 og 1951–1955; præsteviet 22.8.1954 i Maastricht. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1956–1973 og lærer ved Skt. Knuds Skole 1956–1973, præst ved Skt. Augustins Kirke i København 1973–1982 og lærer ved Niels Steensens Gymnasium fra 1970, superior i Stenosgade fra 1982.

Adresse: Stenosgade 4 A, 1616 København V

SCHERZ, Gustav Carl Felix C.ss.R.

Født 17.2.1895 i Wien, Østrig. Fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 31.7.1919 i Mautern. – Præst ved Skt. Annæ Kirke og lærer i Skt. Annæ Skole 1922–1971. Dr. phil. ved Københavns Universitet 1956, dr. theol. h.c. ved Münster Universitet 1958, dr. rerum naturalium ved Fribourg Universitet, Schweiz, 1960. Redaktør af Nordisk Ugeblad 1933–1939, medudgiver af Niels Steensens værker.

† 29.3.1971 i København

SCHINDLER, Peter

Født 16.2.1892 på Frederiksberg. Fil. og teol. studier i Rom, Gregoriana og Beda College; præsteviet 7.10.1917 i Siena. – Kapellan ved Sakramentskirken i København 1918–1919, studier i Italien 1919–1921, kapellan ved Skt. Knuds Kirke i Svendborg 1921–1924, præst ved Skt. Bendts Kapel i Rudkøbing 1925–1928, kapellan ved Rosenkranskirken, Frederiksberg, 1928–1930, studier i Rom (Inst. Pontif. Archaeologiae Christ.) 1931–1933, rektor ved Klosterkirken i København 1933–1939, rektor ved Skt. Knuds Kapel i København 1939–1942, præst ved Klosterkirken i København 1942–1946, Rom 1946–1964, København 1947–1967. Pavelig husprælat.

† 14.2.1967 i København

SCHLACHTA, Alexander Karl O.S.B.

Født 8.12.1886 i Brieg, Schlesien. Indtrådt i abbediet Emmaus, Prag, 1907; præsteviet 20.9.1913. – Præst ved Vor Frue Kloster, Åsebakken, 1951–1959 og 1960–1961.

† 2.10.1974 i Wimpfen, Tyskland

SCHLITT, Dale Martin O.M.I.

Født 1942 i St. Louis, USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1963; præsteviet 1969 i USA. – Præst for de engelsktalende katolikker i Danmark 1971–1973, præst i Randers 1973–1974. Forflyttet til USA 1974.

SCHMELL (Marschall), Adolf Raphael O.Cist.

Født 17.6.1890 i Köszeg, Ungarn. Indtrådt i Cistencienserordenen i 1906; studier ved universiteterne i Wien og Innsbruck; præsteviet 6.8.1911. – Præst ved Skt. Augustins Kirke 1949, rektor ved Vor Frue Kloster, Åsebakken, 1949–1951.

† i Østrig

SCHNABEL, Franz Josef C.ss.R.

Født 28.8.1890 i Rumburg, Østrig. Fil. og teol. studier i Mautern og Wien, dr. theol. 1921 i Wien; præsteviet 25.7.1915 i Mautern. – Kapellan ved Skt. Annæ Kirke i København 1938–1940, kapellan ved Vor Frue Kirke i Næstved 1940–1942, kapellan ved Skt. Albani Kirke i Odense 1942–1950, sognepræst i Næstved 1950–1953, skoleleder i Odense 1953–1959, sognepræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1959–1962.

† 17.1.1962 i Odense

SCHOLZ, Beda O.S.B.

Skt. Knuds Kloster, Trørød, 1963–1966.

† 27.4.1966 i USA

SCHUMACHER, Johannes Theodor S.J.

Født 3.6.1900 i Tyskland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1921; præsteviet 27.8.1930 i Valkenburg. – Kapellan ved Jesu Hjerter Kirke i København 1933–1938, kapellan ved Vor Frue Kirke i Århus 1938–1947, kapellan ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1947–1949, kapellan ved Jesu Hjerter Kirke i København 1949–1977.

† 18.4.1977 i København

SHEILS, Patrick Joseph C.ss.R.

Født 15.3.1924 i Ennis, County Clare, Irland. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1946; fil. og teol. studier ved Regular Coures; præsteviet 22.8.1954. – Præst ved Skt. Annæ Kirke i København og præst for filippinerne fra 1978.

Adresse: Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S

SIALM, Ulrich Basilius S.J.

Født 18.2.1867 i Disentis, Schweiz. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland; præsteviet 25.8.1901 i Valkenburg. – Præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1902–1955.

† 11.2.1955 i København

SIMONS, Johannes Theodor Maria S.J.

Født 4.2.1924 i Rotterdam, Holland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1942 i Grave, Holland; studier i Nijmegen og Maastricht; præsteviet 22.8.1957. – Præst ved Skt. Augustins Kirke i København 1959–1979. – Fratrådt embedet 1979.

SIMONSEN, Ebbe Rudolph Hansted

Født 7.7.1914 i København. Fil. og teol. studier ved Pont. Collegium Urbanum, Rom, 1941–1947; præsteviet 6.4.1947 i Rom. – Kapellan ved Sakramentskirken i København 1947–1958, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1958–1964, sognepræst ved Sakramentskirken 1964–1972, medlem af Det biskoppelige Råd 1967–1970, præst ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå og sognepræst ved Skt. Pauls Kirke i Sønderborg fra 1972.

Adresse: Ringridervej 35, 6400 Sønderborg

SMEENK, Karl Bernhard O.M.I.

Født 3.5.1924 i Emmerich, Tyskland. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1946 i Burlo, Tyskland; fil. studier i Engelpport, Tyskland, 1943–1945, teol. studier i Engelpport 1945, Hunfeld 1946–1947, Gregoriana, Rom, 1947–1951, teol. lic.; præsteviet 4.3.1950 i Rom. – Kapellan i Herlev 1961–1962, rektor i Viborg 1962–1963, sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i Randers 1963–1965, præst ved Skt. Kjelds Kapel i Viborg 1965–1971, sognepræst i Herlev 1971–1976, sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i Randers 1976–1981, præst ved Krist Konges Kirke i Nuuk (Godthåb) 1981–1982, sognepræst i Herlev fra 1982.

Adresse: Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev

SPARLA, Jozef Karel S.M.M.

Født 14.11.1901 i Vaals, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1921; studier ved Ecole apostolique i Schimmert; præsteviet 2.6.1928 i Boisle-Duc. – Kapellan i Slagelse 1948–1950. Rejst tilbage til Holland 1950.

† 27.5.1958 i Nijmegen

SPAUS, Michel S.J.

Født 26.11.1874 i Munshausen, Luxembourg. Fil. og teol. studier i Luxembourg og Valkenburg, Holland; præsteviet 30.8.1908 i Valkenburg. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Århus 1915–1920, kapellan ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1922–1930, sognepræst samme sted 1930–1937, vikar samme sted 1937–1940, rektor ved Skt. Ansgars Kirke og klinik i Åbenrå 1940–1946.

† 19.5.1946 i Tyskland

SPIERING, Coenradus Cornelis O.F.M. Conv.

Født 11.7.1913 i Nijmegen, Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1934; præsteviet 6.10.1940. – Kapellan ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo 1946–1950. – Fratrådt embedet 1950.

STADTFELD, Heinrich M.I.

Født 23.8.1885 i Baasem/Eifel, Tyskland. Fil. og teol. studier i Roermond, Holland; præsteviet 12.3.1910 i Roermond. – Superior i Ålborg 1937–1947. Rejst til Tyskland og Holland.

† 15.12.1953 i Vaals, Holland

STAPPERS, Edward Gerard Paul Marie O.Præm.

Født 22.1.1922 i Mortselsel, Belgien. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1941; studier ved Averbode i Belgien; præsteviet 17.8.1947 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1948–1956, sognepræst samme sted 1956–1967. Abbed i Averbode 1967.

STÄUBLI, Joseph Emil S.J.

Født 9.3.1893 i Schweiz. Indtrådt i Jesuiterordenen 1912; præsteviet 26.7.1925 i Innsbruck. – Præst ved Vor Frue Kirke 1926–1938, præst for menigheden i Lyngby 1938–1941, sognepræst samme sted 1941–1948, præst i Århus 1948–1951, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Silkeborg 1951–1969.

† 20.5.1977

STEENBERGEN, Antonius Joannes Joseph O.F.M. Conv.

Født 4.9.1912 i Schalkwijk, Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1932 i Urmond, Holland; præsteviet 14.8.1938. – Kapellan ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1956–1966, sognepræst ved samme kirke 1966–1972, sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1972–1978. Flyttet til Belgien 1978.

STEIDL, Peter Damiani C.ss.R.

Født 23.2.1873 i Dobbiaco-Toblach, Østrig. Fil. og teol. studier i Mautern, Østrig; præsteviet 31.7.1898 i Mautern. – Kapellan ved Skt. Albani Kirke i Odense 1898–1904, sognepræst samme sted 1904–1909, kapellan ved Skt. Annæ Kirke i København og leder af Skt. Franciskus III Orden 1909–1922, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1922–1930, kapellan ved Skt. Albani Kirke, Odense, og instruktør for Hedvigsøstrenes noviciat i Dalum, 1930–1939, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1939–1942, visitator 1939 og siden viceprovincial for Ordenen i Danmark og i Sverige 1942–1945, medlem af Det biskoppelige Råd og af Den kirkelige Domstol 1941–1946.

† 14.8.1946 i København

STOCK, Augustin O.S.B.

Prior ved Skt. Knuds Kloster, Trørød, 1963–1965.

STOK van der, Petrus Hermannus Wilhelmus Maria

Født 25.5.1910 i Rotterdam, Holland. Studier ved Pont. Coll. Urbanum de Propaganda Fide, Rom, dr. phil. 1931; præsteviet 22.12.1934 i Rom. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1935–1939, kapellan ved Sakramentskirken 1939–1944, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Haderslev 1944–1948, præst for menighederne i Hillerød og Hørsholm 1948–1952, præst ved Skt. Hans Kapel i Køge 1952–1960, sognepræst for Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre 1960–1968.

Adresse: Baunebakkevej 13, 2650 Hvidovre

STRANGE, Asger

Født 23.8.1908 i Tingsted, Falster. Cand. theol. fra Københavns Universitet 1933; konvertit 1951; studier ved Beda Collegium, Rom, 1953–1957; præsteviet 15.12.1957 i Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby. – Kapellan ved Skt. Antoni Kirke i Brønshøj 1957–1959, kapellan ved Skt. Knud Lavards Kirke i Lyngby 1959–1966, sognepræst ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo 1966–1974, rektor for Stella Matutina fra 1974.

Adresse: Strandvejen 352, Mikkelpborg, 2980 Kokkedal

STREBIN, Josef M.I.

Født 27.10.1933 i Borkental, Oberschlesien, Tyskland. Indtrådt i Kamilianerordenen 1957 i Münster; præsteviet 23.6.1963 i Münster. – Kapellan ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg 1964–1972, sognepræst samme sted fra 1972.

Adresse: Kastetvej 1, 9000 Ålborg

SUHR, Theodor

Der henvises til biografien på side 37.

SYWENKYI, Michael

Født 22.9.1866 i Mazana, Ukraine. Præsteviet 1897 i Lemberg. – Præst for de ukrainske flygtninge i Danmark fra 1947.

† 1953

SZYMASZEK, Jan Tomasz C.ss.R.

Født 17.4.1901 i Paszczyna, Polen. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1917 i Mosciska, Polen; fil. og teol. studier ved Redemptoristernes Collegium, Tuchów, Polen; magister phil., Univ. Krakow; præsteviet 28.6.1925 i Tuchów. – Præst ved Skt. Annæ Kirke i København, og sjælesørger for polakker i Danmark fra 1950.

Adresse: Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S

SØRENSEN, Olaf Georg Christian Voggesser

Født 22.3.1907 i København. Studier ved Coll. Urb. de Propaganda Fide, Rom, 1934–1939; lic. theol. 1939; præsteviet 18.3.1939. – Vikariatets ekspeditionssekretær 1939–1967, vikar ved Skt. Hans Kapel i Hørsholm 1939–1940, kapellan ved Rosenkranskirken 1940–1944, sognepræst for Skt. Hans Kirke i Køge 1944–1952, sekretær for Den kirkelige Domstol 1947–1961, rektor ved Den hellige Families Kapel, Valby, 1952–1961, rektor ved Skt. Josephs Kapel i Mikkeltorp 1961–1973.

Adresse: Ærøvej 48, st., 4200 Slagelse

TASCH, Hugo O.S.B.

Skt. Knuds Kloster, Trørød, 1963–1966.

TIMMERMANN, Dietrich Leopold

Født 22.4.1937 i Wünsdorf, Tyskland. Fil. og teol. studier 1959–1965 i Paderborn, Fulda, Würzburg og Hildesheim; præsteviet 6.3.1965 i Hildesheim. – Kapellan ved Skt. Josephs Kirke i Horsens 1965–1966,

kapellan ved Sakramentskirken 1966–1968, sognepræst ved Skt. Hans Kirke i Køge 1968–1971, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1971–1974, sognepræst ved Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre 1974–1980, sognepræst ved Skt. Ansgars Kirke i København fra 1980. Formand for Præsterådet fra 1982, medlem af Det biskoppelige Råd fra 1982.

Adresse: Bredgade 64, 1260 København K

TAYLOR, John Edward O.M.I.

Født 15.11.1914 i East St. Louis, Ill., USA. Indtrådt i Oblatfædrenes orden i 1933 i Texas; studier i Texas, Rom og Ottawa; præsteviet 25.5.1940 i Rom. – Superior i Herlev 1958–1962. Biskop af Stockholm 21.09.1962.

† 9.9.1976 i Stockholm

TRAN-VAN-BAO, André (Paul) O.Cist.

Født 18.7.1944 i Ninh-Binh, Vietnam. Indtrådt i Cistercienserordenen 1963 i Myca, Camrahh, Vietnam; fil. og teol. studier i Vietnam og Fribourg, Schweiz; præsteviet 5.10.1974 i Skt. Urban, Luzern. – Præst for de vietnamesiske katolikker i Danmark vest for Storebælt fra 1981.

Adresse: Ryesgade 26, 8100 Århus C. Postboks 219

UMANS, Johannes S.M.M.

Født 8.10.1924 i Amsterdam, Holland. Indtrådt i Montfortanerordenen 1946; fil. og teol. studier i Oirschot; præsteviet 15.3.1953 i Oirschot. – Kapellan i Roskilde 1953–1963, sognepræst ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup 1963–1967, kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1967–1974, sognepræst samme sted fra 1974.

Adresse: Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

VEER van der, Johannes Antonius Adrianus C.M.

Født 2.5.1905 i Rotterdam, Holland. Indtrådt i Congregatio Missionis 1924; præsteviet 27.7.1930 i Holland. – Sognepræst ved Skt. Vincents Kirke i Helsingør 1953–1970.

† 31.10.1970 i Helsingør

VERHOEF, Antonius Adrianus O.Præm.

Født 5.8.1905 i Oosterhout, Holland. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1926; studier i Averbode, Belgien; præsteviet 21.9.1932 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg 1933–1943, sognepræst ved samme kirke 1943–1952. Rejst tilbage til Averbode 1952.

Adresse: Averbode, Belgien

VERVOORT, Frans Louis O.Præm.

Født 30.8.1896 i Antwerpen. Fil. og teol. studier i Averbode, Belgien; præsteviet 1.11.1923 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1924–1929, præst ved Skt. Bendts Kapel i Rudkøbing 1929–1931, sognepræst ved Stella Maris Kirke i Nyborg 1931–1937, sognepræst ved Skt. Norberts Kirke 1937–1956, kapellan samme sted 1956–1960, rektor for Skt. Hedvigsstrengene i Kolding 1960–1964, kapellan i Vejle 1964–1965. Flyttet til Averbode 1965.

† 5.6.1976 i Averbode

VIAN, Georges Michel O.P.

Født 30.8.1926 i Croissy-Beaubourg, Frankrig. Indtrådt i Dominikanerordenen 1946 i Paris; fil. og teol. studier ved Le Saulchoir, Frankrig, 1946–1954; præsteviet 20.7.1952 i Le Saulchoir. – Kapellan ved Skt. Andreas Kirke i Ordrup 1954–1956, sognepræst samme sted 1956–1968, arbejderpræst 1968–1969. Formand for liturgikommissionen 1965–1969.

† 12.2.1969 i København

VICK, Wilhelm Hermen Robert

Født 20.11.1907 i København. Lic. phil. 1936 og lic. theol. 1940 i Rom, Athenaeum Urbanum; præsteviet 23.3.1940 i Rom. – Kapellan ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1940–1947, kapellan ved Skt. Josephs Kirke i Horsens 1947–1954, sognepræst ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1954–1971.

† 14.9.1977 i København

VINTEN, Palle (Henri) O.S.B.

Født 28.6.1911 i Århus. Konvertit 1935; indtrådt i abbediet Clervaux, Luxemburg, 1935; fil. og teol. studier i klosteskolen; præsteviet 9.7.1944 i Belgien. – Ankomst til Danmark 1983.

Adresse: Sostrup Kloster, Gjerrild, 8500 Grenå

VLEESSCHAUWER De, Ferdinand Lucien Marie

Født 28.11.1907 i Anderlecht, Belgien. Fil. og teol. studier ved præsteseminariet i Malines 1928–1934; præsteviet 25.5.1934 i Malines. – Rektor ved Dalum Kloster fra 1961.

Adresse: Dalum Kloster, Dalumvej 105, 5250 Odense SV

VÖLK, Josef C.ss.R.

Født 14.6.1925 i Mautern, Østrig. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1948 i Mautern; fil. og teol. studier i Mautern; præsteviet 19.7.1953 i Mautern. – Kapellan ved Vor Frue Kirke i Næstved 1954–1962, sognepræst ved Skt. Albani Kirke i Odense 1962–1970, sognepræst ved Vor Frue Kirke i Næstved 1970–1978, andenpræst ved Skt. Annæ Kirke i København 1978–1980, sognepræst ved Skt. Annæ Kirke i København fra 1980.

Adresse: Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S

WALL van de,

Wilhelmus Marie-Gérard Erich Willy (Isidor) O.F.M. Conv.

Født 8.1.1914 i Verviers, Belgien. Indtrådt i Franciskanerordenen 1932 i Urmond, Holland; lector S. Theol.; præsteviet 31.7.1938 i Rom. – Rektor ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå 1953–1957, poenitentiarius i Skt. Peters Kirke i Rom 1957–1958, sognepræst ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1958–1966, sognepræst i Åbenrå 1966–1972. Rejst til Holland 1972.

† 19.3.1980 i Holland

WELC, Petrus Benedictus O. Cist.

Født 17.6.1882 i Markowa, Polen. Indtrådt i abbediet Mogila, Polen, 1903; fil. og teol. studier i Wien; præsteviet 4.7.1909 i Krakow. – Præst for Cistercienserinderne i Allerslev 1939–1949. Rejst til Ungarn 1950.

† 1.10.1950 i Østrig

WENMAEKERS, Johannes Hubertus O.F.M. Conv.

Født 4.10.1917 i Urmond, Holland. Indtrådt i Franciskanerordenen 1939; studier i Louvain 1940–1945; præsteviet 29.7.1945. – Kapellan ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1947–1949. Kaldt til Holland 1949.

WESCH, Jan Josef O.S.B.

Født 19.9.1920 i København. Indtrådt i Benediktinerordenen 1955; studier i USA; præsteviet 28.5.1960. – Ankomst til Danmark 1962; Skt. Knuds Kloster i Trørød 1963–1967. – Fratrådt embedet 1967.

WESTARP, Karl-Heinz S.J.

Født 4.8.1938 i Köln. Indtrådt i Jesuiterordenen 1958; studier i Pullach, Frankfurt og Århus; præsteviet 20.8.1972. – Ankomst til Danmark 1964; præst ved Vor Frue Kirke i Århus 1972–1978. – Fratrådt embedet 1978.

WESTERHOVEN van, Johannes (Jan) SS. CC.

Født 14.10.1910 i Haarlem, Nederland. Indtrådt i ordenen 1929; præsteviet 28.7.1935 i Valkenburg. – Præst i Tórshavn 1977.

Adresse: Couberg 19, NL-6301-BT-Valkenburg

WEVERS, Stephan Gerhard Joseph S.M.M.

Født 10.2.1898 i Kerkrade, Holland. Lic. theol. 1932; doktor 1933 i Nijmegen, Universitetet; præsteviet 26.5.1923 i s' Hertogenbosch. – Kapellan ved Skt. Laurentii Kirke i Roskilde 1923–1929, rektor ved Skt. Wilhelms Kapel i Hillerød 1939–1941, sognepræst ved Skt. Therese Kirke i Hellerup 1942–1948. Rejst til Østrig 1948.

Adresse: Vroenhof 87, 6300 BA. Valkenburg-Houthem, Holland.

WIJNANTS, Julien Antonius Cornelius O.M.I.

Født 13.6.1921 i Ruiselede, Belgien. Studier i Gijzegem Aalst; indtrådt i Oblatfædrenes orden 1946; præsteviet 11.7.1954. – Præst ved Vor Frue Kirke i Tórshavn 1978–1981. Rejst til Belgien 1981.

WIT de, Joseph Petrus Hilarius (Bernard) O.F.M. Conv.

Født 3.3.1903 i Boutersem, Belgien. Fil. og teol. studier i Assisi; præsteviet 25.7.1927 i Assisi. – Kapellan ved Hellig Kors Kirke i Nykøbing F 1938–1940, kapellan ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1940–1947. Paenitentiar i Peterskirken, Rom, 1947–1949, kapellan ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1949–1950, sognepræst ved Skt. Franciskus Kirke i Nakskov 1950–1957.

† 14.4.1957 i København

WOLFE, Michael Connors O.M.I.

Født 11.10.1930 i Chicago. Indtrådt i Oblatfædrenes orden 1950; præsteviet 27.10.1957. – Præst i Herlev 1958, flyttet til Grønland 1959. – Fratrædt embedet 1966.

WOLFISBERG, Josef Melchior S.J.

Født 11.7.1889 i Neuenkirch, Schweiz. Fil. og teol. studier i Valkenburg, Holland, og Dublin, Irland; præsteviet 28.8.1921 i Valkenburg. – Lærer ved Skt. Knuds Skole 1913–1923, præst ved Jesu Hjerter Kirke i København 1923, rektor for Skt. Knuds Stiftelse 1926–1931 og 1948–1954, lærer ved Niels Steensens Gymnasium 1950–1956, rektor ved Skt. Josephs Hospital i København 1956–1965. Formand for Den kirkelige Domstol 1953–1965.

† 11.11.1965 i København

WOOD, Peter Damian David

Født 27.9.1926 i London. Præsteviet 11.3.1956. – Præst i Herlev og Vejle 1966–1967. Rejst til England 1967.

WUYTS, Willem O. Præm.

Født 26.8.1928 i Herentals, Belgien. Indtrådt i Præmonstratenserordenen 1948 i Averbode; fil. og teol. studier i Averbode 1949–1955; præsteviet 28.10.1954 i Averbode. – Kapellan ved Skt. Norberts Kirke i Vejle 1961–1967, sognepræst samme sted 1967–1976, sognepræst for Herning menighed fra 1976.

Adresse: Silkeborgvej 25, 7400 Herning

WAAGØ, Per O.M.I.

Født 24.7.1924 i København. Fil. stud. i Caldey Abbey, Wales; indtrådt i Oblatfædrenes orden 1962 i O.M.I. Novitiate; teol. studier i Our Lady of the Snows, Pass Christian, Miss., USA; præsteviet 18.7.1965 i Vor Frue Kirke i Herlev. – Sognepræst i Hillerød 1969–1976, præst ved Vor Frue Kirke i Herlev 1976–1981, sognepræst på Færøerne fra 1981.

Adresse: Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev

ZDUNEK, Wladyslaw C.ss.R.

Født 26.3.1936 i Uszew, Polen. Indtrådt i Redemptoristerordenen 1955 i Braniewo, Polen; studier ved Redemptoristernes seminarium 1956–1972; præsteviet 27.8.1961 i Tuchów, Polen. Dokt. i kristelig filosofi (spec. psykologi) 1975 ved det katolske universitet i Lublin. – Præst for polakker ved Skt. Albani Kirke i Odense 1976–1982, sognepræst ved Stella Maris Kirke i Nyborg fra 1979, sognepræst ved Vor Frelsers Kirke i Assens fra 1982.

Adresse: Vindingevej 9, 5800 Nyborg

ZIGGELAAR, Augustinus Nicolaas Maria S.J.

Født 17.1.1928 i Amsterdam, Holland. Indtrådt i Jesuitterordenen 1946 i Mariendaal, Grave, Holland; lic. phil. Nijmegen, Berchmanianum, 1952, lic. theol. Maastricht, Canisianum, 1962; præsteviet 31.7.1961 i Maastricht. – Præst ved Vor Frue Kirke, lærer ved Skt. Knuds Skole og ved universitetet i Århus 1964–1968; dr. phil. 1971; præst ved Vor Frue Kloster, Åsebakken, 1971–1974; lærer ved universitetet i Nairobi, Kenya, 1975–1976; lærer ved lærerhøjskole i København 1968–1975 og fra 1976; præst ved Jesu Hjerter Kirke i København fra 1977.

Adresse: Stenosgade 4 A, 1616 København V

ZOETMULDER, Theodoor Josef Maria O.P.

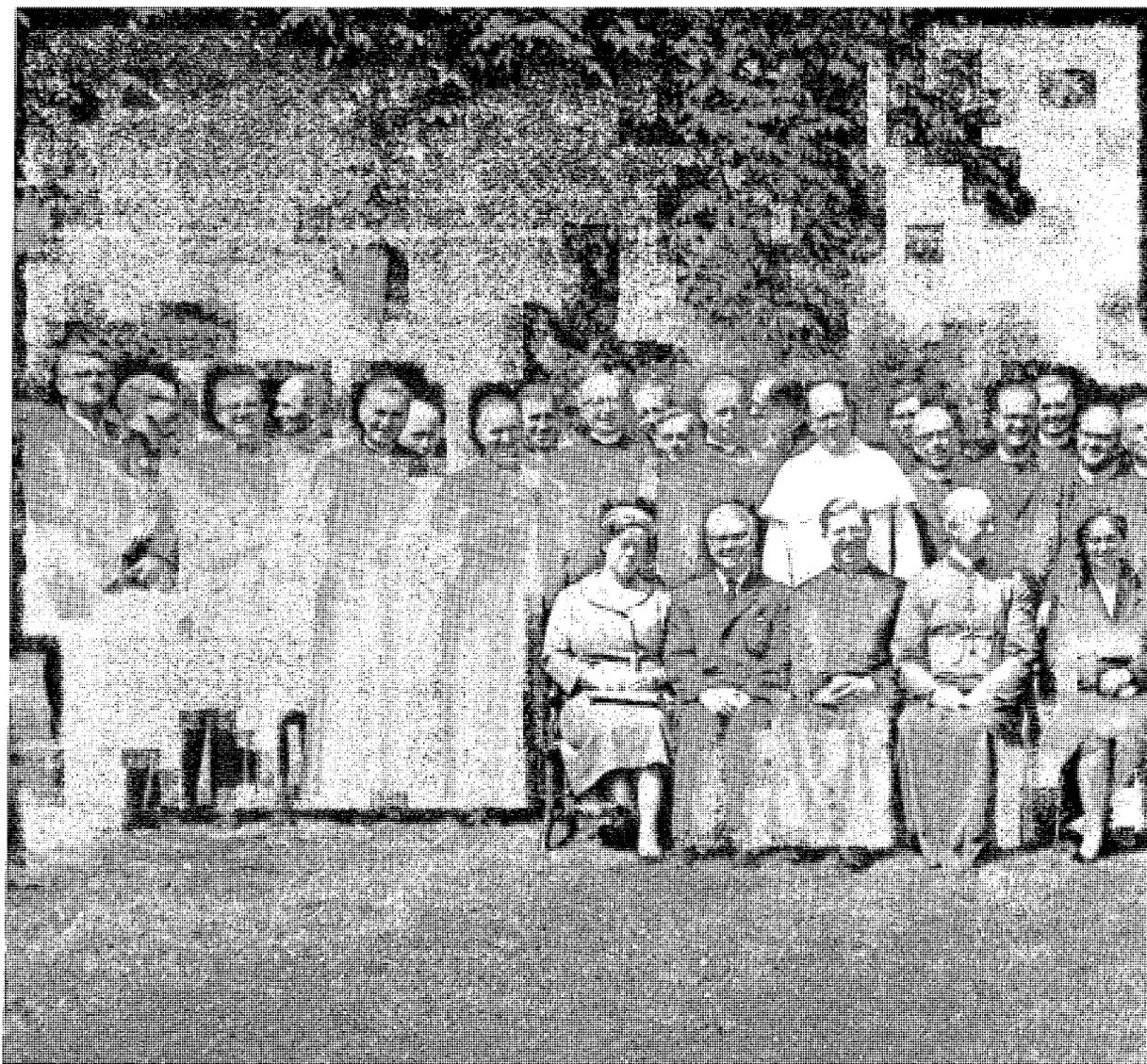
Født 28.1.1889 i Schiedam, Holland. Fil. og teol. studier i Huissen og Zwolle, Holland; præsteviet 10.8.1914 i Utrecht. – Præst på Bornholm 1916–1929, sognepræst ved Rosenkranskirken i Åkirkeby 1929–1953, rektor ved Skt. Josephs Hospital i København 1953–1956. Rejst til Holland 1956.

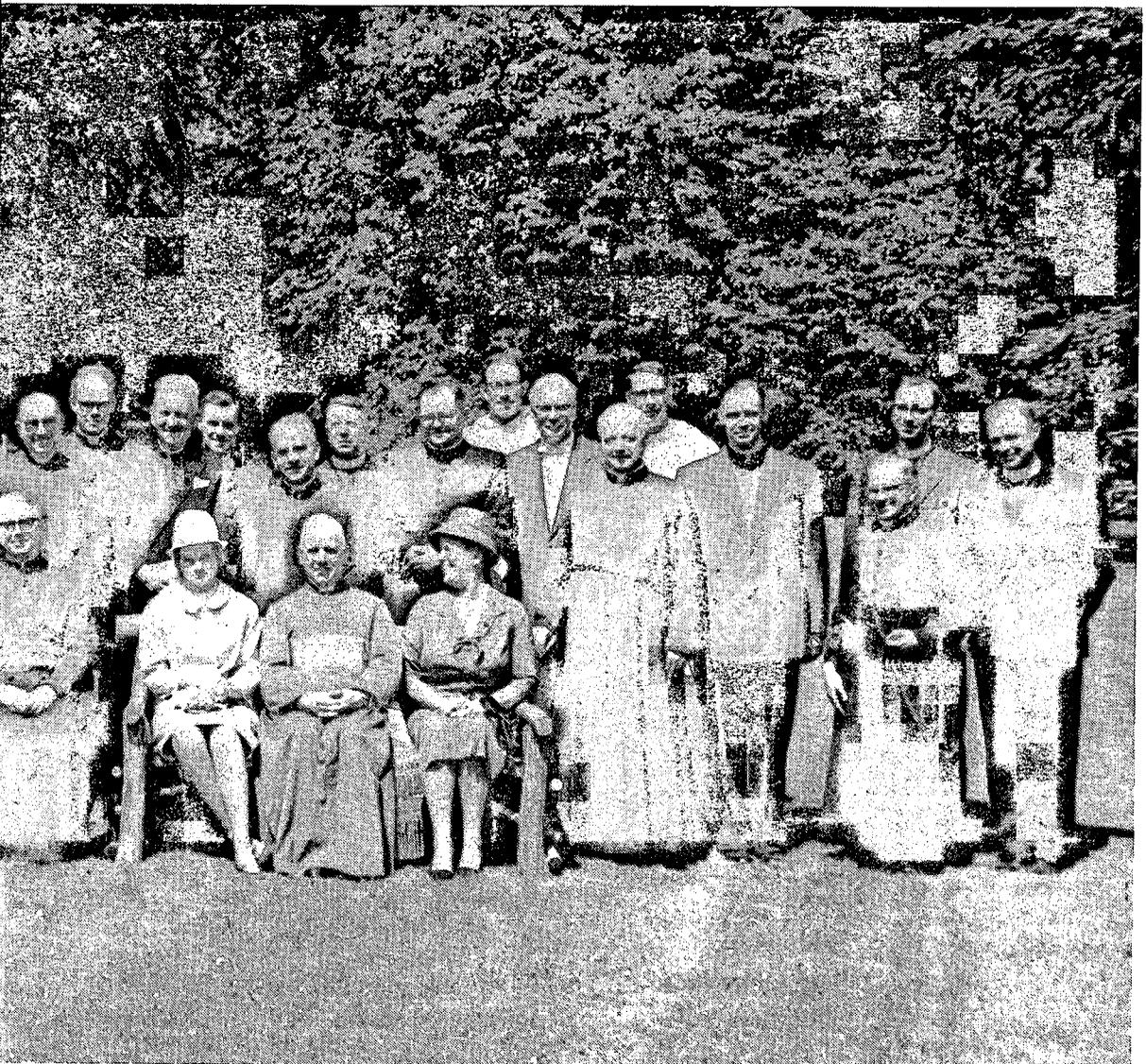
† 12.12.1968 i Venlo, Holland

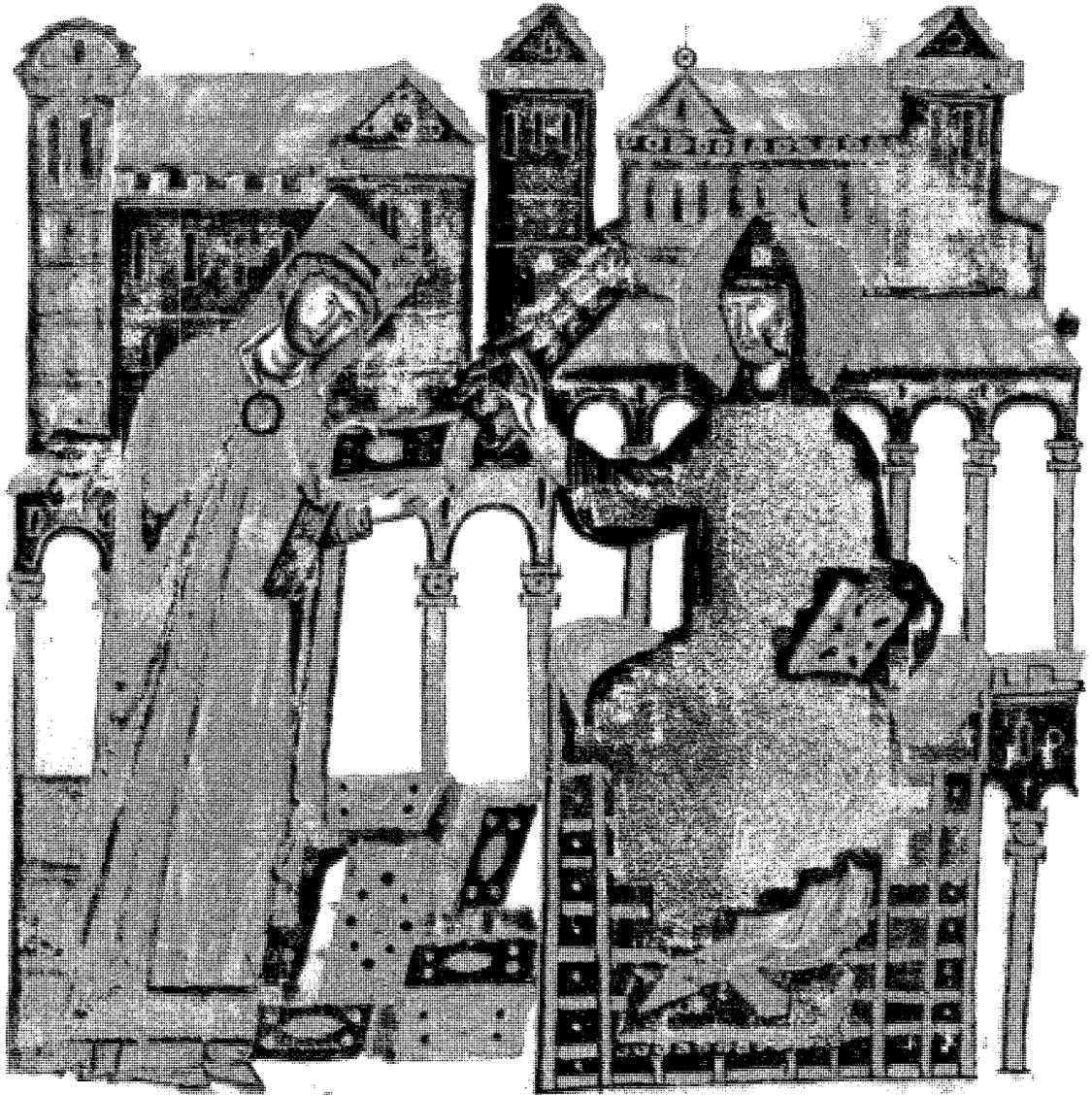
ZORNHAGEN, Johannes Alois S.M.M.

Født 11.9.1930 i Ecklingerode, Tyskland. Præsteviet 27.3.1960. – Kapellan i Roskilde 1961–1967. – Fratrådt embedet 1967.

38 præster samlede omkring pastor O. Rørdam Bonnevie efter hans præstevielse den 4.6.1960 i Skt. Therese Kirke, Hellerup.

Quandombus mios pletet paret occipe hifos

Haute laeus ppetto. Ely michi pteffatoy eto

St. Benedikt velsigner abbed Desiderius i Monte Cassino, idet denne skænker klostret alle sine bøger og godser, tegnet forneden på billedet. Bogmaleri i »St. Benedikts levned«, som Desiderius lod skrive ca. 1070.

Ordener og kongregationer

Det kristne klostervæsen går tilbage til oldkirken, da eneboerne i Ægypten sluttede sig sammen i ordnede samfund med religiøst fællesliv. I Vesteuropa fik især Skt. Benedikt af Nursia betydning på grund af den munkeregulering, han skrev. I Middelalderen var klostrene ikke blot religiøse centre, men de vigtigste bærere af kultur, videnskab, kunst og praktisk næstekærlighed i hele Europa, herunder også i Norden. Hvor den lutherske reformation sejrede, medførte den klostrenes nedlæggelse. I nutidens katolske kirke har imidlertid ikke blot de middelalderlige ordener, men også Den nyere Tids kongregationer fået den største betydning for kirkens liv og virke på talrige områder. I Danmark har de kvindelige ordenssamfund øvet en stilfærdig, men overordentlig betydningsfuld indsats i næstekærlighedens tjeneste, der har gjort dem kendte og agtede langt ud over katolikkernes rækker. De mandlige ordener og kongregationer har, nu som før, især virket i sjælesorgens og undervisningens tjeneste. Skønt kirken umuligt havde kunnet løse sine opgaver uden ordenernes trofaste og uselviske arbejde, er det dog karakteristisk, at disse er selvstændige samfund med egen målsætning, lovgivning og organisation, oftest uafhængige af bispedømmet og sækulargejstligheden. Mange institutioner ejes og drives af ordenerne selv – efter aftale med biskoppen, men på eget ansvar. Dette skaber stor brogethed i billedet af det katolske ordensliv, også i Danmark, der i forhold til katolikkernes antal har usædvanligt mange ordener og kongregationer.

Oplysningerne i det følgende bygger på besvarelser af et til hver enkelt orden og kongregation udsendt skema, omfattende:

Ordenens eller kongregationens navn.

Stifter og stiftelsesår.

Hovedsæde.

Ankomst til Danmark, historie og virksomhed her.

Lokalorganisation.

Antal medlemmer i Danmark.

De enkelte kommuniteter i Danmark.

Ved redigeringen af teksten er indløbne fejl rettede, gentagelser udeladt, og for omstændelige redegørelser i enkelte tilfælde forkortede. Ordener, som ikke mere findes i Danmark, er beskrevet ved hjælp af arkivmateriale. Hverken teksten eller eventuelle litteraturhenvisninger gør krav på fuldstændighed. Arbejdsøkonomiske hensyn har medført, at mange spørgsmål ikke har kunnet løses helt tilfredsstillende. Om Middelalderens klostervæsen, særlig i Danmark, findes mange mindre værker, f. eks.:

Peter Schindler: *Vesterledens Munkevæsen I-III*. København 1931–39.

H. N. Garner: *Atlas over danske klostre*. København 1968.

Vilh. Lorenzen: *De danske klostres bygningshistorie I-XI*, 1912–41.

Om de enkelte klostre, se det topografiske hovedværk: *Trap: Danmark*.

Mandlige Ordener

Benediktinere

Ordo Sancti Benedicti (O.S.B.)

Ordenen er udgået fra Monte Cassino i Italien, hvor den hellige Benedikt af Nursia, som levede ca. 480–547, skrev en regel for munke og byggede et kloster. Den hl. Ansgar (801–865) – Nordens Apostel – var en benediktinermunk fra Ny-Korvey ved Weser. Benediktinerklostrene er sammensluttede i forbund, såkaldte kongregationer (ikke at forveksle med begrebet »kongregation« i den nyere ordenshistorie) med hver sin Abbas præses. De enkelte klostre er autonome, og munkene er ved deres løfter bundet til et bestemt kloster, ikke til en orden. Dog findes der et for alle kongregationer fælles studiehus, Sant'Anselmo, Piazza del Cavalieri di Malta 5, 00153 Rom, der samtidig er residens for Abbas primas, der uden at have jurisdiktion i de enkelte klostre, bl.a. fungerer som bindeled til kurien, når det er fornødent.

Man ved ikke, hvor langt de ældste klostre i Danmark går tilbage. De synes at have været Allehelgen i Lund og Skt. Michael i Slesvig, begge kendt fra ca. 1050, samt klostret i Seem ved Ribe, kendt fra ca. 1080. Indkaldte engelske benediktinere grundlagde Skt. Knuds kloster i Odense 1096 og Skt. Knud Lavards kloster i Ringsted 1134. Peder Bodilsøn stiftede et kloster i Næstved 1135, det senere Skovkloster, nu Herlufsholm. Benediktinermunkene kom til Randers 1135 og noget senere til Essenbæk. Voer stiftedes ca. 1150 og Vejerslev ca. 1170. Senere i middelalderen oprettedes klostrene i Glenstrup ca. 1250 og Halsted ca. 1300. I tidsrummet fra ca. 1096 og frem til reformationen har der her i landet været ca. 35 munke- og nonneklostre tilhørende de sorte benediktinere. Nogle bestod kun kort tid eller gik over til cistercienserordenen, andre holdt sig til ca. 1580.

I 1963 oprettede biskop Suhr Skt. Knuds kloster i Trørød i det tidligere Prinsesse Margrethes Feriehem. Grundlæggelsen foretoges fra Conception Abbey, Conception, Missouri, USA, der tilhører den schweizisk-amerikanske kongregation. Klosters prior var 1963–65 p. Augustin Stock og 1965–66 p. Walther Heeney, og det bestod i 1965 af 5 profesmunke og 2 novicer. I 1966 blev klostret ophævet, og de amerikanske munke vendte tilbage til Conception Abbey.

Der findes i dag 3 benediktinermunke i Danmark: Biskop Theodor Suhr, p. Palle Vinten fra Clervaux i Luxembourg og p. Ansgar Kristensen fra Mount Saviour, N.Y., USA.

Litteratur:

»Benediktinerordenen« i Kulturhistorisk leksikon for nordisk Middelalder bd. I, 451-55.

*Cisterciensere af streng observans eller**Trappister**Ordo Cisterciensium strictioris observantiae (O.Cist.)*

Ordenen startede som en reformbevægelse inden for det benediktinske munkevæsen i 1098 i Citeaux i Burgund. De første abbeder var den hl. Robert, Alberik og Stefan. Ordenen fik sin store udbredelse under den hl. Bernhard af Clairvaux (+1153). Ret tidligt fik ordenen også kvindeklostre.

Generalat: Ordo Cisterciensium S.O. (Trappisti), Curia Generalitia, Viale Africa, 33, I-00144 Roma.

I det middelalderlige Danmark var der mindst 13 cistercienserklostre. De første blev grundlagt efter ønske fra biskopperne Eskil og Absalon. Fra moderklosteret Citeaux grundlagdes i 1144 Herrisvad i Skåne. Fra Herrisvad i 1162 Tvis (Tuta Vallis) i Nordjylland, i 1171 Løgumkloster (Locus Dei) i Sønderjylland, og i 1172 Holme (Insula Dei) på Fyn. Fra Skt. Bernhards kloster Clairvaux grundlagdes i 1151 Esrum i Nordsjælland. Fra Esrum grundlagdes i 1158 Vitskøl (Vita Scola) i Nordjylland, i 1161 Sorø på Midtsjælland, i 1191 Guldholt i Slesvig, ca. 1210 flyttet til Ryd (Rus Regis). Fra Vitskøl grundlagdes mellem 1165 og 1172 Øm (Cara Insula) i Midtjylland, og fra Sorø i 1194 Ås i Halland. I 1326 Knardrup (Regalis Curia) i Nordsjælland. Desuden kendes der også to cistercienserindeklostre: Roskilde 1177 og måske Slangstrup 1200.

Alle disse klostre har eksisteret, indtil der ved reformationen blev lukket for adgang af nye medlemmer. Sorø overlevede længst som opsamlingskloster for munkene fra andre ophævede klostre.

Hvor ordenen kunne fortsætte, kom der en ny udvikling. I det 17. århundrede startede en ny reformbevægelse i det franske kloster La Trappe under abbed De Rancé. Denne reform overlevede den franske revolution og voksede støt i det 19. og 20. århundrede. I 1892 blev den til en selvstændig orden, Ordo Cisterc. str. obs. eller Trappister, udskilt fra den oprindelige orden, Ordo Cist. Trappisterne ønsker at holde fast ved ordenens kontemplative karakter og har altså ingen aktivitet udadtil. Klosteret skal være et afsondret sted, hvor brødrene eller søstrene lever et enkelt liv i et stabilt fællesskab og i personlig ensomhed. Livet bæres især af korbøn og privat bøn og af manuelt arbejde til livets ophold. Efter evne ydes der gæstfrihed til dem, der for en tid vil dele dette liv.

Trappisterne kender ikke til et provinssystem, men er organiseret efter den oprindelige struktur med moder- og datterklostre. Ordenen talte i 1981 3050 munke og 1881 nonner. I 1966 fik nogle munke fra det belgiske abbedi Achel lov til at starte et lille kloster på Bornholm. Der er fire brødre.

Adresse: Myrendal Kloster, Maegårdsvej 11, 3770 Allinge.

Prior: br. Frans van Haaren.

Litteratur:

Louis J. Lekai: *The Cistercians. Ideals and Reality*. Kent 1977, 524 s.

Brian P. McGuire: *The Cistercians in Denmark. Their Attitudes, Roles and Functions in Medieval Denmark*. Kalamazoo 1982, 421 s.

Dominikanere

Ordo Fratrum Prædicatorum (O.P.)

i middelalderen i nogle lande kaldet Sortebrødre (Blackfriars)

Ordenen blev stiftet 1215–16 af den hellige Dominicus, der levede fra 1170–1221. Dens nuværende hovedsæde er Convento Santa Sabina (Aventino), I-00153 Rom.

I middelalderen havde dominikanerne klostre i de fleste danske købstæder, således i Lund (1222), Ribe (1228), Roskilde (1231), Århus (ca. 1234), Viborg, Odense og Slesvig (ca. 1239), Haderslev (ca. 1250), Vordingborg (1253) flyttedes senere til Næstved (ca. 1270), Halmstad (–1264), Holbæk og Helsingborg (–1275), Vejle (1335) og Helsingør (1441). De dannede 1228 sammen med de øvrige klostre i Norden ordensprovinsen »Dacia«, der blev ophævet ved Reformationen.

I 1916 kom hollandske dominikanere til Bornholm, og indtil 1972 forestod de sjælesorgen i Rønne og Åkirkeby, hvor de opførte 2 kirker.

Fra 1953 til 1976 havde franske dominikanere et kloster i Skt. Andreas sogn i Ordrup. For øjeblikket er der 2 danske dominikanere: Pierre Grégoire, Bredgade 67A, København, og Niels Krogh Rasmussen, for tiden professor ved Notre-Dame Universitetet i Iowa, USA.

Siden 1953 har franske dominikanere haft en del apostolisk virksomhed i ord og skrift (Lumen, Inter Nos, Ånd og Liv m.m.).

Desuden findes en 3. orden i Danmark.

Litteratur:

Jarl Gallén: *La Province de Dacie de l'ordre des frères prêcheurs jusqu'au 1378*. Helsingfors 1946.

Franciskanerkonventualer

Ordo fratrum minorum conventualium (O.F.M. Conv.)

Mindrebrødrenes orden blev stiftet af Den hellige Frans af Assisi 1209, godkendt af pave Innocens III 1210, den endelige regel 1223. Konventualerne adskiltes fra ordenens anden gren, observanterne, af pave Leo X 1517.

Hovedsædet er »Curia Generale dei Frati Minori Conventuali«, Convento SS. XII. Apostoli, Piazza SS. Apostoli 51, I-00187 Roma.

Franciskanerordenen kom til Danmark 1232, da det første kloster grundlagdes i Ribe. Ca. 1240 dannedes franciskanerprovinsen »Dacia«, der omfattede klostrene i hele Norden. Ca. år 1300 omfattede provinsen »Dacia« 34 klostre og ca. år 1500 48 klostre, hvoraf 26 i det daværende Danmark, nemlig (ordnet efter stiftelsesårene) Ribe 1232, Slesvig 1234, Viborg 1235, Randers 1236, Svendborg 1236, Roskilde 1237, Tønder 1238, København 1238, Lund 1239, Kalundborg ca. 1240, Næstved ca. 1240, Ålborg ca. 1250, Horsens 1261, Flensborg 1263, Ystad 1267, Trelleborg 1267, Odense 1279, Nysted 1286, Kolding 1288, Malmø 1419, Nykøbing F 1419, Helsingør 1420, Køge 1484, Torkø ca. 1490, Husum 1494 og Halmstad 1494. Ordenens betydning var stor, de såkaldte grå-

brødre var især byernes sjælesørgere. Det danske kongepar, kong Hans og dronning Christine, valgte 1513 gravsted i franciskanerkirken i Odense. Ved Reformationen fordreves tiggermunkene, herunder franciskanerne i 1537, og ordensprovinsen »Dacia« opløstes.

Efter religionsfriheden 1849 kom de første franciskanere påny til Danmark fra Polen i 1907, idet de overtog sjælesorgen blandt de polske landarbejdere på Lolland-Falster, fra 1908 præstegerningen ved Skt. Birgittas Kirke i Maribo. Allerede 1909 afløstes de polske franciskanere af hollandske konventualer, patrene Klessens, Hendrix, Jansen og Smitz. På grund af polakkernes voksende antal byggedes i Nakskov 1913 en midlertidig kirke, som 1921 afløstes af den nuværende Skt. Franciskus Kirke, og 1916 opførtes Hellig Kors Kirke i Nykøbing Falster. 1925 og 1927 stiftedes to ungdomshjem i Nakskov, og 1932 og 1933 byggedes store menighedssale i alle tre byer.

I slutningen af trediverne opstod uoverensstemmelser mellem præsterne og den polske del af menigheden i Nykøbing F. Hellig Kors Kirke overdroges fra 1939 til redemptorister og verdenspræster, og først 1975 vendte sjælesorgen her tilbage til franciskanerne. Også Maribo betjentes 1953–1980 af præster uden for ordenen, mens til gengæld en franciskaner-konventuel 1954–1972 var præst i Sønderborg. Nu betjenes de tre sogne på Lolland-Falster påny af franciskanerne. Pater Irenæus Capellen i Nakskov er forstander. Han tilhører, ligesom pater Herman Berning i Nykøbing F, ordenens hollandske provins Skt. Willibrord, mens pater Herman Legut i Maribo tilhører den polske Warszawa-provins.

Litteratur:

Johannes Lindbæk: *De danske franciskanerklostre*. København 1914.

Jesu-Hjerte præster

Congregatio Sacerdotum a Sacro Corde Jesu (S.C.J.)

Ordenen blev grundlagt 1877 i Saint-Quintin af Leon Dehon. Stadfæstet 1906. Ordenens hovedsæde: Viale Mazzini 32, Rom.

Jesu-Hjerte præsterne virkede i Danmark i tiden mellem 1912–51.

Pater L. Rattaire virkede som præst ved Assumptionssøstrenes kapel i København fra 1912–23. Samtidig ledede han Immakulata-kongregationen (stiftet 8. marts 1913).

Gottfried L. Rupp virkede i Danmark fra 4. november 1932 – først som kapellan i Haderslev 1932–34 og fra 1. juni 1934 som kapellan ved Maristbrødrenes drengeshjem »Sølyst« i Horsens til dette hjemms lukning i 1946.

Ludwig Wolff virkede i Danmark som sognepræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev 1919–35, hvor han på politiets forlangende blev forflyttet på grund af påståede nazistvenlige tilbøjeligheder »så langt væk fra grænsen som muligt«. Biskop Brems valgte at forflytte ham til Køge, hvor han sad som sognepræst fra 1935–39. Herefter forlod han Danmark.

Mortz J. E. R. Heuer var præst i Åbenrå 1935–40 og i Assens 1940–51.

De danske medlemmer tilhørte kongregationens afdeling i Düsseldorf. Der er nu ingen Jesu-Hjerte præster i Danmark.

Litteratur:

Katolsk Håndbog 1943, s. 71.

Katolsk Historisk Arkiv, mrk. »*Jesu-Hjerte Præster*«.

Kamillianere

Ordo Ministrantium infirmis (M.I.) eller Ordo Sancti Camilli (OSCam.)

Stiftet af Kamillus de Lellis; ordenen godkendt 1582.

Hovedsæde: Casa Generalitia Padri Camilliani, Piazza della Maddalena 53, 00186 Roma.

De første kamillianere kom til Danmark i 1897 med sæde i Ålborg. De købte i januar 1899 i Ålborg en villa med have. Den 19. april 1899 flyttede 2 præster ind i villaen, hvor de indrettede et lille kapel, som blev indviet den 30. april 1899. I november 1900 blev huskapellet afløst af en lille kirke. I marts 1901 åbnedes en klinik, som 1907 blev udvidet med en tuberkuloseafdeling. I 1938–40 blev klinikken påny udvidet og fuldstændig ombygget. Ny kirke opført 1925–26. Kapel i Viborg 1941. Kapel i Frederikshavn 1934.

Kamillus Stiftelse, der indtil 1982 ejede kamillianerklinikken m.v. i Ålborg, var en del af den Tyske Provins, men overdrog da bygningerne til Ansgarstiftelsen.

Adressen på kommuniteten i Danmark er: Kastetvej 1, 9000 Ålborg. Tidligere forstandere: H. Stadtfeld, E. Brentegani, Fr. Bender, Fr. Horn, Fr. Nowroth og nuværende: Josef Strebin.

Kamillianerklinikken er delvis lejet ud til det offentlige sygehusvæsen og Dansk Flygtningehjælp.

Litteratur:

»Husets krønike« er eneste virkelige kilde. Desuden arkivet for den Tyske Kamillianerprovins: Kamillushaus, Heidhauser Str. 273, D-4300 Essen 16/Vesttyskland.

Jesuitter (Jesu Selskab)

Societas Jesu (S.J.)

Grundlagt af Ignatius af Loyola, stadfæstet 1540. Hovedsæde: Borgo Santo Spirito, 5 – 00193 Roma (Italia).

I tiden mellem 1650–1800 havde jesuitterne gudstjenesten og sjælesorgen for de udenlandske katolikker som gesandtskabspræster i København og garnisonspræster i Fredericia. I 1853 hjalp præsten Fidelis de Pozzo og lægbroderen Gabriel Lerner (jesuitter fra Münster) til ved kolera-epidemien i København.

Efter opfordring af den apostolske præfekt Hermann Grüder optog jesuitter fra den nordtyske provins fra 1872 et omfattende kirkeligt

arbejde i Danmark. Udgangspunktet var landets to centrale byområder, København og Århus, og således har det været siden.

I Københavns-området blev begyndelsen gjort i Ordrup, hvor ordenen 1873 overtog Skt. Andreas Kirken og påbegyndte opførelsen af Skt. Andreas Kollegiet (pater Augustin Oswald), hvor man 1975 kunne modtage de første elever. Området hørte under Skt. Ansgars sogn, men allerede fra 1885 udførte pater Evers S.J. sogneforretninger i kirkens område, som 1913 selvstændiggjordes som Skt. Andreas sogn. Jesuitterne havde dette sogn indtil 1953, mens Skt. Andreas Kollegiet ophørte 1920.

I selve København indrettede jesuitterne deres første residens i »Solitude« på Nørrebro (pater Hermann Zurstrassen) i 1875, en ejendom, der siden 1867 havde tilhørt præfekten for Nordpolsmissionen, Mgr. Bernard. Herfra flyttede jesuitterne allerede året efter og havde så kortvarige opholdssteder i Ewaldsgade 5 fra 1876–78, og i Kronprinsessegade 42 fra 1878–83. Derefter overtog de Skt. Knuds Kapel og Skt. Knuds Skole i Ny Kongensgade 17.

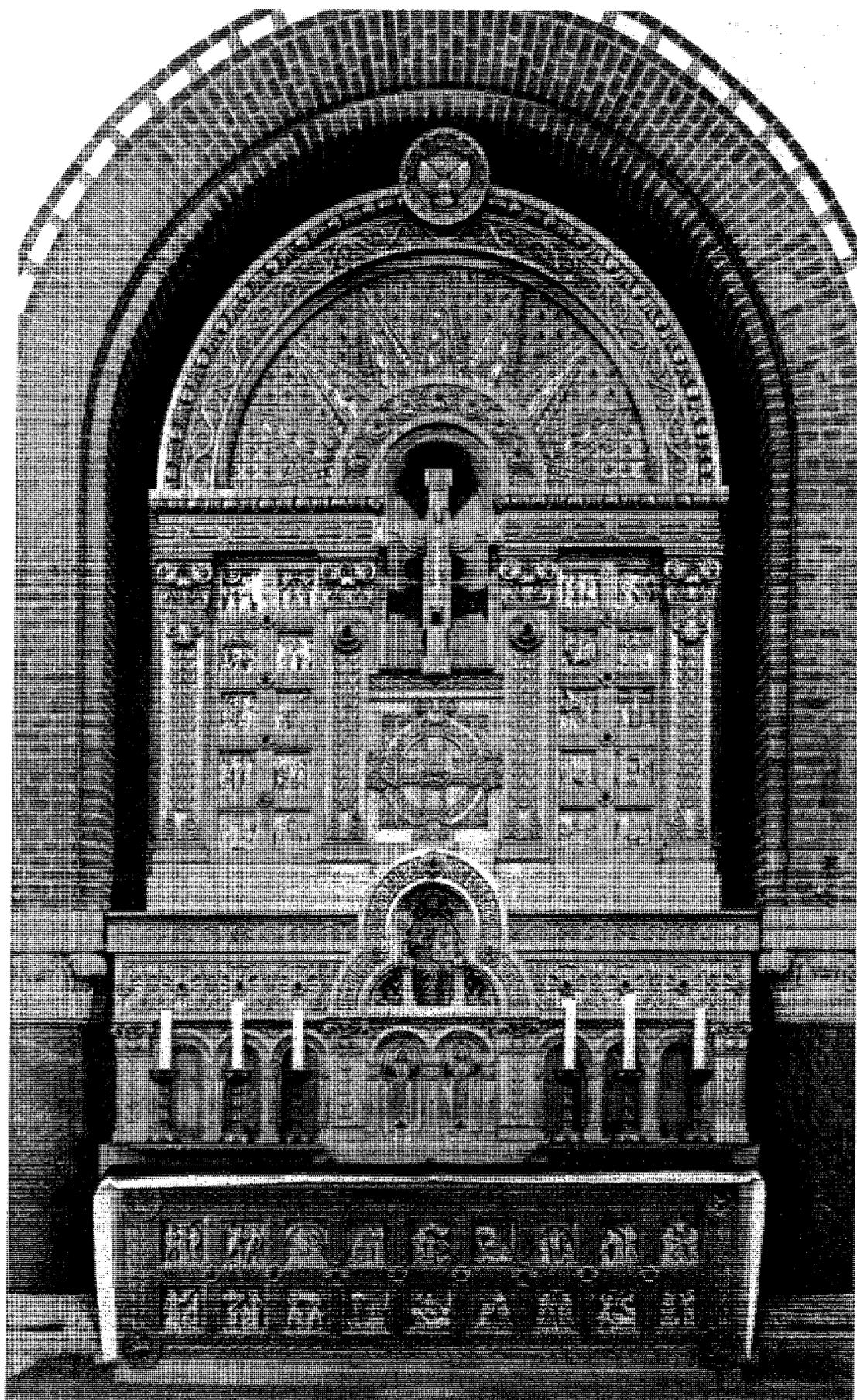
Allerede 1885 flyttede præsterne til Vesterbrogade 28, og 1887 opgav man Skt. Knuds Kapel i Ny Kongensgade og flyttede Skt. Knuds Skole til Stenosgade, hvor der indrettedes et kapel, Jesu Hjerte Kapel. Dette blev jesuitternes blivende sted i København. 1893 lagdes grundstenen til den nye kirke, og den 3. november 1895 kunne den nuværende Jesu Hjerte Kirke indvies og tages i brug. Sognekirkestatus fik den dog først 1942, da Jesu Hjerte sogn oprettedes af dele af Skt. Ansgars sogn og det samtidig nedlagte Rosenkranssogn.

I Århus oprettedes jesuitternes residens samtidig med det katolske sogn i 1873 (pater August Straeter). Et nyt kapel kunne tages i brug samtidig med åbningen af Skt. Knuds Skole, mens den nuværende Vor Frue Kirke stod færdig og indviedes 22. maj 1881.

Fra de tre »residenser«, Ordrup, København og Århus, grundlagdes nye sogne eller kapeller under de bestående sogne, eller jesuitter påtog sig sognarbejde i andre sogne for kortere eller længere tid.

Skønt Hørsholm oprindelig var et distrikt under Helsingør sogn betjentes det i årene 1899–1904 og 1912–29 af jesuitter fra Skt. Andreas Kollegiet i Ordrup. Den første messe læstes af forfatteren Jon Svensson S.J. i 1899. Jon Svensson var også den første, som 1899–1902 regelmæssigt læste messen i Ringsted og dermed forberedte oprettelsen af det senere sogn. 1936 grundlagde jesuitterne fra Ordrup Skt. Knud Lavards sogn i Lyngby, hvis første præst var pater J. Stäubli S.J.

Fra residensen i Stenosgade gjorde pater Albert von Geyr-Schweppenburg S.J. pionerarbejde ved forberedelsen af sognene i Helsingør 1890–1901 og på Amager 1897–1901. På lignende måde læste pater Ludwig Günther S.J. på gartneriet »Mariabo« den første messe i Tåstrup i 1922. I de senere år har jesuitterne overtaget sognene Skt. Mariæ på Frederiksberg siden 1953, Skt. Hans i Køge siden 1971, Skt. Nikolaj i Hvidovre siden 1980 samt Skt. Therese sogn i Hellerup fra 1975. Fra Århus kunne pater J. Stäubli S.J. allerede 1929 oprette Skt. Ansgars Kapel i Odder, og 1930 grundlagdes Skt. Michaels Kapel i Pindstrup, hvor sjælesorgen

Højaltertavlen i Skt. Augustins Kirke på Jagtvejen i København. Kirken byggedes som klosterkirke for Den evige Tilbedelses Orden og udsmykkedes af billedkunstneren Chresten Skikkild. Altertavlen er hans hovedværk og er udført i den middelalderlige tradition som et »gyldent alter«. Den i Himlen tronende Kristus er centrum for reliefbilleder med scener fra Det gamle og Det nye Testamente.

i årene 1933–65 næsten udelukkende varetoges af pater Christian Lønskov S.J. fra Århus. Endelig oprettedes 1970 Skt. Clemens Kirke i Grenå. Midlertidigt overtaget af jesuitterne blev sognene i Randers 1873–77 (pater H. Schleper S.J.) og i Silkeborg 1948–68 (pater J. Stäubli).

Efter at Skt. Andreas Kollegiet i Ordrup havde måttet opgives i 1920, var det fortsat jesuitternes ønske at kunne drive højere skolevirksomhed i Københavnsområdet. 1950 påbegyndtes i Stenosgade udbygningen af Skt. Knuds Skole til Niels Steensens Gymnasium. 1954 kunne ordenen overtage Tilbedelsesklostrets gamle bygninger på Jagtvejen. Her dannedes Niels Steensens Kollegium og hertil flyttedes gymnasiet. Det har siden blomstret, mens den gamle Skt. Knuds Skole i Stenosgade blev opgivet i 1971. Siden 1978 har pater G. Heggum fra Niels Steensens Kollegium varetaget sjælesorg i Skt. Hans Kirke i Hørsholm, mens andre medlemmer af kollegiet sørger for gudstjenesterne i Skt. Augustins Kirke, der ikke er sognekirke.

Endelig må det nævnes, at jesuitterne i en kort periode i 1870erne søgte at videreføre den vanskelige mission i Tórshavn på Færøerne, men snart måtte opgive det igen.

Ordenen har påtaget sig mange andre sjælesorgsopgaver end det egentlige sognearbejde og den ligeledes omtalte katolske skoledrift. I perioder var jesuitterne præster for Den evige Tilbedelses søstre i klostret på Jagtvejen. Pater J. Wolfisberg var 1957–65 rektor for Skt. Josephs Hospital i København.

Lægfolks religiøse liv støttede jesuitterne i begyndelsen især ved oprettelse og gejstlig ledelse af Mariakongregationer, hvoraf den første stiftedes 1877 af pater Tenten S.J. i København. Mariakongregationerne havde deres blomstringstid i begyndelsen af 1900-tallet. Nu er kun to tilbage, knyttet til Jesu Hjerter Kirke. Efterhånden ydede ordenen mangeartet sjælesorg til lægfolkets egne foreninger. Academicum Catholicum havde således i en årrække pater A. Menzinger og senere pater Heinrich Roos S.J. som sine åndelige vejledere. Andre jesuitter støttede det katolske spejderarbejde, således Hertug Knuds division, der som præster havde H. Schalk S.J. (1929–30), Karl Pauli S.J. (1931) og Josef Bender S.J. (1932–73). I Århus oprettede pater Josef Laux S.J. Skt. Clemens katolske spejdertrop i 1933. Men også for mange andre lægmandsforeninger har jesuitter været åndelige vejledere, foranstaltet retræter, ledet møder, lejre og studiekredse osv., således for Danmarks Unge Katolikker, Danmarks Katolske Kvindeforbund m.fl.

I nyere tid har sjælesorgen for katolske indvandrere og katolikker blandt samfundets tabere fået øget omfang. Jesuitterne i Stenosgade har etableret sjælesorg for indvandrede italienere siden 1975 (L. del Zanna S.J.) og for latinamerikanere (J. Manzano S.J.). Fængselssjælesorg er varetaget af bl.a. patrene R. Groteclaes, Knud Åge Nielsen, J. Manzano og David Murphy.

Pressens apostolat: I 1853 var jesuitten Fidelis de Pozzo med til at grundlægge *Skandinavisk Kirketidende*.

Indtil 1928 var Josef Koch redaktør af *Katholsk Ungdom*. Alois Menzinger var en af redaktørerne af det fællesnordiske *Credo* i trediverne. Fra 1944–64 var Heinrich Roos en af redaktørerne af *Catholica*. Efter at jesuitter havde bidraget en del til *Nordisk Ugeblad for katholske Kristne* (Friedrich Küpferle) var Heinrich Roos fra september 1967 til 1975 medredaktør af *Katolsk Ugeblad*. Fra 1971–75 var han hovedredaktør for *Katolsk Forum* med Georg Heggum, L. O. Dorn og Herman van Schaik som medredaktører.

Fra 1916–67 udgav jesuitterne *Jesu Hjerte Budbringer* til medlemmer af Bønnens Apostolat. I 1968 afløstes det af *Magasin*. I de senere år (fra 1977) har Bønnens Apostolat sit organ i folderen *Kirkens Missionsmark* (Paul Keller S.J.).

Forfatterskab: I overensstemmelse med ordenens tradition har også dens medlemmer i Danmark fra begyndelsen anset det for en opgave at forfatte bøger, hvori katolske emner og synspunkter på en kvalificeret måde kunne fremlægges til den danske offentlighed. Det vil være umuligt at omtale alle af danske jesuitter forfattede bøger; her kun navnene på de vigtigste forfattere med angivelse af deres omtrentlige emnekreds, idet de anføres i en tilnærmet kronologisk orden.

Allerede i 1800-tallet skrev hagiografen A. Brinkmann og historikeren Ludwig Schmitt. I dette århundredets begyndelse virkede apologeten August Perger, rejseforfatteren Jon Svenson, udviklingslærens kritiker Amand Breitung, prædikanten Frederik Esser og historikeren Johannes Metzler. Senere kom filosoffer som A. Menzinger og J. Wolfisberg, historikeren Alfred Otto, den alsidige Heinrich Roos og senest videnskabs-historikeren A. Ziggelaar.

Af de fire katolske præster, der siden 1949 har erhvervet en doktorgrad ved et dansk universitet, har de tre været jesuitter. 1936 forsvarede Alfred Otto S.J. sin historiske afhandling om Roskilde Domkirkes gavebog: *Liber daticus Roskildensis*. 1952 forsvarede Heinrich Roos sin disputats om den middelalderlige danske sprogfilosofi: *Die Modi Significandi des Martinus de Dacia*. Pater Otto og pater Roos fortsatte derefter det videnskabelige samarbejde om udgivelsen af de øvrige danske middelalderlige sproglogikers værker på Institutet for græsk og latinsk Middelalderfilologi. 1971 forsvarede August Ziggelaar sin afhandling om den jesuittiske videnskabsmand: *Le physicien Ignace Gaston Pardies S.J. 1636–73*.

Ansæt ved Københavns Universitet var Heinrich Roos 1954–77, ved Århus Universitet August Ziggelaar 1964–68 og Karl-Heinz Westarp 1969–71 og 1973–78, ved Danmarks Lærerhøjskole August Ziggelaar fra 1968.

1965 blev jesuitten Hans L. Martensen biskop af København. Jesuitter har medvirket i bispedømmets styre og administration på flere poster, således er Anton Dekkers biskoppens sekretær. Andre har udført diverse hverv i bispedømmets tjeneste, råd, nævn og kommissioner.

Regio Daniae S.J.

Jesuitterne i Danmark tilhører den *Nordtyske Provins S.J.*, hvis P. Provincial har sæde i Stolzestrasse 1 a, D-5000 Köln 1. I 1966 oprettedes et rådgivningsorgan for P. Provincial i danske anliggender, *Det Danske Regionalkonsult S.J.*, bestående af de tre husforesatte og fire valgte medlemmer.

I 1982 arbejder 23 jesuitter i Danmark, 22 præster og 1 lægbroder. Hver jesuit tilhører et bestemt ordenshus, en »kommunitet«, skønt han måske slet ikke bor der, men har en enkeltmandspost, som f.eks. en sognepræst. For tiden bor 15 jesuitter i de tre ordenshuse, tre bor i en mindre kommunitet (Frederiksberg), som er afhængig af et andet hus (Stenosgade), og fem bor for sig.

De tre ordenshuse, kaldet »residenser«, er:

Skt. Knuds Residens, Ryesgade 26, 8000 Århus C.

P. Rektor, resp. Superior:

1937-49	Josef Koch
1949-54	Franz Poppe
1954-58	Karl Pauli
1958-62	Anton Dekkers
1967-71	Laurence A. Dorn
1971-82	Adolf Meister
1982-	Gottfried Grünewald

Skt. Knuds Residens, Stenosgade 4 A, 1616 København V.

P. Rektor, resp. Superior:

1942-48	Friedrich Küpferle
1948-54	Joseph Wolfisberg
1954-58	Franz Poppe
1958-65	Karl Pauli
1965-73	Franz Poppe
1973-82	Gerhard Sanders
1982-	Herman van Schaik

Afhængig af residensen i Stenosgade som »statio«:

Jesuitterne, Jens Jessensvej 5, 2000 København F.

Niels Steensens Kollegium, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø.

P. Rektor:

1951-54	Joseph Wolfisberg (i Stenosgade)
1954-62	Franz Poppe
1962-70	Leslie O. Dorn
1970-76	Heinrich Roos
1976-82	Georg Heggum
1982-	Gerhard Sanders

Ordenens vigtigste nuværende aktiviteter i Danmark kan, idet der for enkelthedernes vedkommende henvises til ovenstående redegørelse for den historiske udvikling, opsummeres som følger:

Sogne med faste residenser: Jesu Hjerter i København og Vor Frue i Århus.

Andre sogne, der for tiden betjenes af jesuitter: Skt. Mariæ på Frederiksberg, Skt. Therese i Hellerup, Skt. Nikolaj i Hvidovre og Skt. Hans i Køge. I Århusområdet: Skt. Clemens i Grenå samt kapellerne Skt. Ansgar i Odder og Skt. Michael i Pindstrup.

Skoler: Niels Steensens Gymnasium med kollegium ved Skt. Augustins Kirke, København. Skt. Knuds Skole i Århus.

Sjælesorg for indvandrere: Italienerne og latinamerikanerne.

Sjælesorg for indsatte i fængslerne.

Litteratur:

Alfred Otto S.J.: *Compania de Jesus, Jesuitterordenen i Fortid og Nutid*, København 1934.

Alfred Otto S.J.: *Jesuitterne og Kirken i Danmark i det 17. og 18. Århundrede*, København 1940.

Helmut Holzapfel: *Unter nordischen Fahnen, Die Militärseelsorge der Jesuiten in den nordischen Ländern im 17. und 18. Jahrhundert*, Paderborn, 1954.

Johannes B. Metzler S.J.: *Geschichte der Jesuiten in Dänemark 1872–1912 i Mitteilungen aus der Deutschen Provinz 6* (Roermond 1912–1914) s. 182–199; 267–281; 338–352; 637–652. *7* (Roermond 1915–1917) s. 183–195.

Yderligere litteratur, se under: Jesu Hjerter Kirke, København og Vor Frue Kirke, Århus. Endvidere festskriftet »Niels Steensens Gymnasium 1950–1975«.

Arkivalier om jesuitterne i Danmark findes ved Provincialatet i Köln. Johannes Metzlers samlinger findes dels dér, dels i München.

Maristbrødre »Maristskolebrødre«

Fratres Maristi Scolarum

(ikke at forveksle med Montfortanere, der tidligere også kaldtes marister)

Ordenen grundlagt 1817 af M. J. B. Champagnat (født 20. maj 1789) og stadsfæstet 1863. Ordenen består kun af skoleuddannede lægbrødre. Hovedsæde: S. Genis Laval (Rhône), Frankrig.

I 1888 ankom de tre første brødre til Danmark efter opfordring af biskop v. Euch. De kom fra Beaucamps i nærheden af Lille i Frankrig. Året efter åbnede brødrene en sogneskole, eller som det hed – en »Dreng-elementarskole« – på den grund nær Frederiksberg Allé, som vikariatet få år før havde erhvervet sig med kirke- og skolebyggeri for øje. Det var nemlig her planen at opføre et større kompleks bestående af både dreng- og pigeskole foruden sognekirke for Frederiksberg og Vesterbro – den i 1892 indviede Rosenkranskirke. I 1892 kunne drengeskolen så flytte til sine endelige lokaler i den ny skolebygning i Boyesgade, hvor Skt. Joseph Søstrene samtidig kunne flytte ind med deres piger.

I 1911 fik maristbrødrene overdraget opgaven med undervisningen i den dengang allerede eksisterende Skt. Ansgars drengeskole i Bredgade 67 i København.

Disse to skoler virkede indtil 1940, hvor de sammen med Skt. Josefs skole på Nørrebro blev slået sammen til een skole – den endnu fungerende Katolsk Centralskole, som maristbrødrene imidlertid ikke fik nogen forbindelse med. Brødrene blev da fordelt således, at to skulle forestå det biskoppelige bibliotek, og resten kom til det i 1934 oprettede Skt. Ansgars dreng hjem »Sølyst« ved Horsens. Flere af brødrene – som var af tysk herkomst – var blevet indkaldt til at gøre tysk militærtjeneste, hvor fire af dem faldt.

Flere af drengene fra den nedlagte skole i Boyesgade blev ligeledes overflyttet til »Sølyst«, der var en tidligere herskabsvilla med en stor park og have. Dette sted kom gennem årene til at danne rammen om store katolske stævner, hvor katolikker fra hele Jylland kom sammen.

I en periode på kun et år (1938–39) drev maristbrødrene et seminarium på det tidligere Skt. Andreas Kollegium. Det skete på direkte foranledning fra Rom. Det var her tanken at undervise og opmuntre skandinaviske drenge til evt. præstegerning. Lederen var br. Josef Ludvig Sattel.

I 1942 blev de to biblioteksbrødre i København overflyttet til undervisning på Skt. Annæ Skole på Amager, hvor de blev til 1947, og de blev således de sidste maristbrødre, der forlod Danmark, idet Skt. Ansgars dreng hjem i Horsens var lukket året før, og brødrene var kaldet til en gerning i ordenens huse i Tyskland og Schweiz. For at bevare kontakt med tidligere elever oprettede maristbrødrene to foreninger, SMDM (Skt. Mariæ Drengeskoles Minde) og SAFRA (Skt. Ansgars Fraternitet). Disse foreninger gik ind ved skolernes lukning i 1940.

Provincialhus: indtil 1927 Beaucamps i Frankrig, 1927–47 Furth b. Landshut (Bayern).

Medlemmer af ordenen i Danmark var:

Georg Zuber	Erhard Rauner
Bonifacius von Heyden	Dionysius Hessler
Josef Ludvig Sattel	Josef Elzear Bryhl
Josef Ludgernus Stegemann	Josef Ludgerus
Hieronymus Zintl	Olaf Piper
Friedbert Ernst	Wolfgang Dirnberger
Alfons	Paul E. Munko
Rafael Maria Maierbeck	

Udover disse navngivne fratres, virkede i kortere eller længere tid et ukendt antal (især) tyske skolebrødre.

Oversigt over deres aktiviteter:

- 1889–1940 Skt. Mariæ Drengeskole, Boyesgade, København V. Til denne skole knyttedes der 1890 en kostskole, der ligeledes ophævedes i 1940.
- 1911–1940 Skt. Ansgars Drengeskole, Bredgade 67, København K.
- 1934–1946 Skt. Ansgars Skolehjem »Sølyst«, Horsens.

- 1938–1939 »Det lille Seminarium«, Ordrup.
 1940–1942 virkede to brødre i det biskoppelige bibliotek, for siden
 1942–1947 at virke som lærere på Skt. Annæ Skole, Amager.
 1947 forlod de sidste to maristbrødre Danmark.

Litteratur:

Nordisk Ugeblad 1889 s. 338–341, 345–350, 715. 1892 s. 762–765.

1916 s. 1031. 1934 s. 648.

Katolsk Håndbog 1943 s. 71.

Johannes B. Metzler: *Biskop Johannes von Euch*. 1910 s. 71 og 79.

Karl Harmer: *Biskop Josef Brems*. 1945 s. 93 ff.

Montfortanere Missionærer af Mariæ Selskab
Societas Mariæ Missionarii (S.M.M.)

Kongregationen grundlagt 1715 af missionspræsten Louis-Marie Grignon de Montfort (1673–1716), stadfæstet i 1872. Moderhus i Skt. Laurent-sur-Sèvre, Vendée, Frankrig. Generalat: Curia Generalizia dei Montfortani, Viale dei Montfortani, 41, Rom 00135.

Den 25. maj 1901 kom de første montfortanere til Danmark og bosatte sig den 7. juni samme år i Roskilde. Det var pater Alfons Kerckhoffs, pater Blois og broder Bonifatius. Den 3. august kom pater Meulenberg, den senere apostoliske Vikar på Island. Efterhånden voksede den lille skare, flere præster kom til.

Den 20. juni 1903 blev pater Kerckhoffs statsanerkendt sognepræst for Roskilde og omegn. Fra 1902 overtog montfortanerne sjælesorgen i Ringsted og fra 1905 i Slagelse. I 1910 overdrog biskop von Euch dem sjælesorgen for polakkerne på Sjælland, Bornholm og Samsø. Den 1. august samme år overtog montfortanerne missionen på Island. Fra 1917 holdt de gudstjeneste i Holbæk og fra 1930 i Tåstrup.

I 1931 eller 1932 blev pater Wijnen, sognepræst i Holbæk, udnævnt til den hollandske provincials stedfortræder i Danmark og blev regional-superior for montfortanerne i Danmark. I 1942 blev pater Quaedvlieg udnævnt i hans sted og virkede indtil 1959, hvor han afløstes af pater Braun. Siden 1971 er pater Herberighs forstander for det regionale kommunitet Danmark.

Montfortanerne i Danmark hører under den hollandske provins, som har hovedsæde i Oirschot, Holland. Ordenen tæller ca. 1350 medlemmer, fordelt over 10 provinser.

I 1982 var der kun 5 montfortanerpræster i Danmark.

Deres virksomhed har hovedsagelig været på Sjælland. De har bygget kirker og grundlagt sogne i Roskilde, Ringsted, Slagelse, Holbæk, Tåstrup og Kalundborg, ligesom de også har virket i Hillerød, Hellerup og Køge i mange år. I over 30 år udgav pater Mesters et mariansk tidsskrift »Ave Maria« og ledede over 50 valfarter til Lourdes med skandinaviske pilgrimme.

I 1982 varetog de sjælesorgen i Roskilde, Holbæk, Tåstrup, Slagelse og Kalundborg.

Litteratur:

Inge Stoltenberg: *Den hellige Montfort*. 1951.

J. Mesters: *Den hellige Montfort, Ordensstifter*.

Oblatfædre

Congregatio Oblatorum Beatae Mariae Virginis Immaculatae (O.M.I.)

Stifteren af oblatfædrenes kongregation var Eugène de Mazenod, 1782–1861, biskop af Marseilles, Provence, Frankrig. Han blev saligkåret i 1975. Som sækularpræst i Aix-en-Provence grundlagde han i 1816 en sammenslutning af sækularpræster med det formål at prædike sogne-missioner i Provence. Den 17. februar 1826 blev hans stiftelse anerkendt af pave Leo XII som ordenskongregation med det nuværende navn. I dag har den 5700 medlemmer, præster og brødre, over hele verden.

Kongregationens hovedsæde er i Via Aurelia 290, I-00165, Rom.

De første 3 oblatfædre kom til Danmark fra USA i 1958 og fik overdraget Herlev-området som sted for en ny menighed. I 1959 optoges sjælesorgen i Godthåb på Grønland og 1962–63 i Viborg. I 1963–66 forsøgtes en ny menighed oprettet på Holstebro- og Lemvig-egnen. 1967 overtoges menighederne i Viborg og Lemvig, i 1969 også Randers. 1969–76 betjentes menigheden i Hillerød og fra 1976 Brønshøj. 1971–77 virkede oblatfædrene på Færøerne, hvortil de vendte tilbage i 1981.

Oblatfædrenes danske distrikt, incl. Grønland og Færøerne, er en del af den skandinaviske delegation, som igen er en del af Centralprovinsen i USA med hovedsæde i St. Paul, Minnesota.

Der er for tiden 8 præster i Danmark med kommuniteter i Herlev, Randers, Viborg, Grønland og på Færøerne. Der drives sognarbejde, ungdomsarbejde og sjælesorg for engelsk-talende katolikker.

Adresse: Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev, hvor også arkiv og litteratur findes.

Præmonstratensere

Ordo Præmonstratensis (O.Præm.)

Ordenen grundlagdes 1120 af Skt. Norbert af Gennep (født i Xanten, død 1134) i Prémontré, Frankrig, og stadfæstedes 1126.

Ordenens hovedsæde: Curia Generalitia, Viale Giotto 27, I-00153 Rom, Italien. De danske medlemmer hører til Præmonstratenserabbediet, Averbode, Belgien.

I middelalderen fandtes der præmonstratenserklostre i Skåne, nemlig Tommarp (1155), Öved, Lund (Skt. Trinitatis) (1170), Vä, der i 1213 flyttedes til Bäckaskog, samt i Vendsyssel i Børghlum (ca. 1190), der blev domkapitel, og nonneklosteret i Vrejlev (ca. 1220).

De første præmonstratensere, der efter religionsfriheden kom til Danmark, var Ludvig Josef Brems (senere biskop) og F. Simon Eykens i 1903. Den 1. februar 1904 overtog de Vejle sogn. I de følgende år kom flere præster til og overtog sognene, Næstved (1916–21), Esbjerg (1920–52) og Nyborg (1929–74).

Nuværende antal medlemmer i Danmark: 4 præster og 1 lægbroder.

Superiorer:

1937–56	Frans Vervoort	1967–76	Willem Wuyts
1956–67	Edward Stappers	1976–	Henri Kerkhofs

Nuværende aktiviteter: Sognearbejde i Vejle fra 1904, Herning fra 1968, Horsens fra 1972 og Silkeborg fra 1969, Skt. Norberts Skole i Vejle fra 1905. Redaktion af katolsk sogneblad, og desuden er pater Willem Wuyts siden 1975 ansvarshavende redaktør af »katolsk orientering«.

Litteratur:

- Jørgen Nybo Rasmussen: *Præmonstratenserordenen*
i Kulturhistorisk leksikon for Nordisk Middelalder, bd. XIII s. 550-54.
Jørgen Nybo Rasmussen: *Skt. Norberts hvide brøde*
i Katolsk Forum, nr. 9, 1972.
Henri Kerkhofs: *Skt. Norberts Menighed, Vejle, 75 år*. Vejle 1979.

Redemptorister

Congregatio sanctissimi Redemptoris (C.ss.R.)

Sankt Alfonsus Maria Liguori (1696–1787) stiftede ordenen den 9. november 1732. Ordenens hovedsæde: St. Alfonso, Via Merulana 31, CP 24–58, I-00100 Roma. Ordenens danske medlemmer tilhører den østrigske provins Provinzialat i Salvatorgasse 12, A-1010 Wien.

De første redemptorister, der kom til Danmark, var pater Gaudentius Schmiderer og pater Petrus Damian Steidl, der ankom til Odense den 9. januar 1899. Den første dansker, der indtrådte i kongregationen, var dr. Poul Pio, der virkede i 20 år som præst i Odense.

I 1901 erhvervede redemptoristerne en grund på Amager og byggede den første Skt. Annæ Kirke.

I 1922 købte redemptoristerne pastor Bernhard Hansens ejendom i Næstved og byggede der en kirke, som blev indviet i maj 1926.

I 1939 kom redemptoristerne til Nykøbing Falster, og de arbejdede her til 1950. I samme tidsrum (1939–50) var arbejdet i Malmø overdraget til redemptoristerne fra Danmark.

Redemptoristernes kommuniteter i Danmark:

Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S,
Adelgade 1, 5000 Odense og Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Der er nu ialt 17 medlemmer af C.ss.R. i Danmark.

Kongregationens virksomhed i Danmark:

Sjælesorg i sognene: Amager, Odense, Næstved, Svendborg, Nyborg, Assens, Vordingborg, Rønne og Åkirkeby.

Skoler: Skt. Annæ Skole, Amager, Skt. Albani Skole, Odense, Vor Frue Skole, Næstved.

Plejehjem: Skt. Annæ Plejehjem, Amager.

Særlige missioner: Sjælesorg for polsk-talende katolikker fra 1910; for tysk-talende fra 1925–46 og fra 1977–81; for spansk- og portugisisk-talende fra 1969 og for filippinsk-talende katolikker fra 1977.

Biskoppelig vikar for udenlandske katolikker fra 1971.

Litteratur:

Gustav Scherz C.ss.R.: *Skt. Annæ Kirke og dens skole i 50 år.*

København 1947.

Frans Klar C.ss.R. *Skt. Annæ Kirke.* København 1972.

Frans Klar C.ss.R. *Peter D. Steidl C.ss.R. – Liv og virke.* København 1970.

Frans Klar C.ss.R. *Levnedsbilleder af Redemptorister i Danmark I, II.*
2. oplag, København 1975.

Frans Klar C.ss.R. *Redemptoristpater Karl Harmer* København 1975.

Frans Klar C.ss.R. *Polakkerne i Danmark og deres præst*
H. Deutscher C.ss.R. København 1963.

Frans Klar C.ss.R. *De forlod alt og fulgte ham.* København 1971.

Frans Klar C.ss.R. *Niels Stensen-forskeren, redemptoristpater*
Gustav Scherz 1895–1971. København 1975.

Frans Klar C.ss.R. *Knechtes-Arbeit und Kindes-Freude. Lebensbild des*
Redemptoristenpaters Peter D. Steidl in Dänemark. København 1969.

Sankt Vincentspræster eller lazarister *Congregatio Missionis (C.M.)*

Stiftet 1625 af Skt. Vincent de Paul i Frankrig. Ordenens hovedsæde er Curia Generalizia della Missione, Via de Bravetta 159, I-00164, Rom. I Danmark hører præsterne til ordenens hollandske provins.

Den første Skt. Vincentspræst, pater A. M. Wattiez, kom til Helsingør i 1904. I 1907 blev han udnævnt til første sognepræst for det da oprettede Helsingør sogn. I 1930 opførte ordenens præster den nuværende sognekirke, Skt. Vincents Kirke, i Helsingør. Fra 1929 overtog præsterne sjælesorgen i Skt. Hans Kapel i Hørsholm, og fra 1942 også i Hillerød, dog begge steder med afbrydelser siden. Fra ca. 1950 læste de også søndagsmesse i Birkerød Klub, men da Søstrene af Det Dyrebare Blod i 1959 havde købt Nordvanggård i Bistrup ved Birkerød, kunne den her indrettede Den hellige Families Kirke også overtages af Skt. Vincentspræsterne.

1982 har de sjælesorgen i sognene Helsingør, Hørsholm og Birkerød, fordelt på de to præster, hvormed ordenen nu er repræsenteret i Danmark: pastor J. Coenen og pastor J. Muiser.

Litteratur:

Skt. Vincentssøstrene og -præsterne 1904–1979. Skt. Vincents Kirke i Helsingør. Helsingør 1979.

Kvindelige Ordener

Assumptionssøstre

Sorores ab Assumptione in coelum Beatae Mariae Virginis

Kongregationen blev stiftet i Paris den 30. april 1839 af Anne Eugénie Milleret de Brou, saligkåret under navnet Marie Eugénie de Jésus. Generalatets adresse er: 17 Rue de l'Assomption, F-75016 Paris.

Assumptionssøstrene kom til Danmark i oktober 1908, kaldet af biskop v. Euch, der ønskede ordenssøstre til sit bispedømme, som kunne genoptage den gamle katolske tradition med korbøn og forene den med tilbedelsen af Kristus i alterets sakramente. Da Assumptionssøstrene desuden har ungdommens opdragelse som formål, var det naturligt, at de tog fat på denne gerning, så snart de havde fået et hus på Amalievej 10 på Frederiksberg. Det skete i september 1909 med en flok på 12 elever. Året efter var de 24. En anden villa, og så en tredje, blev købt i nærheden, da elevernes antal steg voldsomt efter den første verdenskrig.

I 1920 flyttede søstrene på Vikariatets ønske som lejere til det fhv. Ordrup Kollegium, som Jesuitterne ikke mere kunne »bemande«. I 1930 flyttede de atter, denne gang til Rygaard i Hellerup. De to stråttækte fløje blev ombygget – den ene i 1935 til Skt. Therese Kirke, som fra 1943 blev lejet af Vikariatet – den anden i 1958–59 til to skolefløje.

Annekset blev opført i 1973, fordi Skt. Knuds underskole ikke kunne fortsætte i Stenosgade; 85 elever og nogle lærere blev fra den tid knyttet til Rygaards franske Skole, hvis antal af elever sidenhen voksede til ca. 760 elever af begge køn i slutningen af skoleåret 1981–82, indbefattende den internationale afdeling (ca. 300 elever af mange forskellige nationaliteter). En kostskole – en af kongregationens hovedopgaver – fungerede indtil 1969, og et kollegium husede ca. 45 studerende kvinder under samme tag indtil 1980.

Siden 1953, hvor kongregationen blev inddelt i provinser, har Danmarks huse sammen med Belgiens udgjort en provins.

Antal medlemmer i Danmark 1982: 21 søstre fordelt over 3 huse, hver med sin priorinde.

De enkelte kommuniteter:

Priorinder:

Assumptionssøstrene	1943–51	Sr. Madeleine Eugénie
Rygaard, Bernstorffsvej 54,	1951–55	Sr. Dominique
2900 Hellerup	1955–62	Sr. Anne Madeleine
	1962–69	Sr. Myriam Eugénie
	1969–72	Sr. M. Emilia
	1972–76	Sr. M. Geneviève
	1972–79	Sr. Claude Emmanuel
	1979–	Sr. Astrid Eugénie

Assumptionssøstrene	1962-63	Sr. M. Alberte
Årslev-Højgaard,	1963-65	Sr. Xavier M.
8220 Brabrand	1965-75	Sr. Anne Madeleine
	1975-78	Sr. Elisabeth Thérèse
»Det lille Kloster«	1972-78	Sr. Anna Kristina
Galgebakken, Vester 2-15	1979-80	Sr. M. Alberte
2620 Albertslund	1980-82	Sr. Erika
Assumptionsklosteret	1975-76	Sr. M. Alberte
»Emmaus«	1976-78	Sr. M. Emilia
Søborg Parkallé 26,	1979-80	Sr. Claude Emmanuel
2860 Søborg	1980-81	Sr. Katherine
Stensballe Kloster	1978-	Sr. Elisabeth Thérèse
Sundbakken 16, 8700 Horsens		
»Den gamle Smedie«	1982-	Sr. Erika
Bygaden 53, 2630 Tåstrup		

Nuværende aktiviteter:

Rygaards Skole og Børnehave samt undervisning på Skt. Pauls Skole i Tåstrup.

Kateketisk arbejde på katolske og ikke-katolske skoler: Rygaards Skole, Skt. Pauls Skole og Kirke, Skt. Ibs Skole i Horsens, Ecole Française på Frederiksberg og Copenhagen International Junior School, Stenosgade, København.

Sakristanarbejde ved Skt. Therese Kirke.

Pastoralassistance for den franske koloni i København og den filippinske koloni i Skt. Annæ sogn.

Retræter og refugium i Horsens.

Sammenkomster for ældre og besøg hos syge, ensomme og fanger.

Sprogundervisning, arbejde blandt studerende på Københavns Universitet og forskellige andre aktiviteter.

Aktiviteter 1943-1982 i Danmark:

Rygaards Kostskole 1943-68.

Rygaards Kollegium 1959-80.

Kateketcentralen 1966-75.

Kombi-religionsundervisning i Lyngby.

De karismatiske bønsoftener.

Assumptions 3. orden og Mariakongregationen.

De syges dag siden 1956.

Retræter og sammenkomster for fremmede folk.

Skt. Therese sognets religionsundervisning.

Litteratur:

Karen Plovgaard: *Assumptionsordenens stifterinde og hendes værk*. 1943.

Benediktinerindeklostret Vor Frue Kloster, Åsebakken, Birkerød. Åsebakken er målet for en årlig Mariavalfart i maj måned.

Benediktinerinder

Ordo Sancti Benedicti (O.S.B.)

Ligesom munkeklostrene efter Skt. Benedikts regel har nonneklostrene deres udspring på Monte Cassino i Italien, hvor den hellige Benedikt af Nursia skrev sin regel, der snart også antoges af kvinder, som ønskede at leve på klostervis. Som munkeklostrene er også nonneklostrene selvstændige abbedier eller priorater uden overordnet organisation. De kan have en løsere tilknytning til de under »Benediktinere« omtalte kongregationer, og deres interesser kan også i Rom varetages af Abbas primas.

Fra omkring 1140 begyndte oprettelsen af nonneklostre i Danmark, næsten alle efter Skt. Benedikts regel. Der kan nævnes Skt. Johannes i Slesvig ca. 1140, Skt. Peder i Lund ca. 1160, Bosjø ca. 1180 og Børringe ca. 1200. De tre sidster lå i Skåne. På Fyn oprettedes Dalum ca. 1200, og i Jylland opstod ikke færre end 11 benediktinerindeklostre, nemlig Randers ca. 1150, Ribe ca. 1170, Økloster ca. 1175, medens klostrene i Hundslund (Dronninglund), Ålborg, Sebber, Ørslev, Gudum, Stubber, Ring og Vissing ikke kan dateres nærmere end til årene omkring 1200. Ved reformationen forbød man optagelse af nye søstre, og klostrene gjordes til kongelige len efterhånden som de uddøde, dvs. i løbet af 1500-tallet.

I Danmark findes nu ét benediktinerindekloster, prioratet Vor Frue Kloster, Åsebakken, hvis forhistorie kan læses under »Den evige Tilbedelsesorden«. Fem år efter Tilbedelsesklostret Skt. Augustin og Birgittas omdannelse, med støtte af nonner fra det 1200-årige benediktinerindekloster Frauenchiemsee i Bayern, besluttedes det i samråd med biskop

Th. Suhr at flytte klostret bort fra København, dels for ved salg af klosterbygningen på Jagtvej at sanere økonomien, dels for at skabe bedre livsbetingelser uden for storbyen. En til formålet egnet ejendom, Åsebakken, blev fundet i Høsterkøb, og i sommeren 1942 kunne søstrene flytte herud. Samtidig blev de til indretningen af et kapel fornødne ombygninger foretaget. Indvielsen af kapellet fandt sted den 22. august 1942, og ved denne lejlighed medbragte biskop Suhr en af biskop v. Euch i sin tid erhvervet Mariastatue fra det 15. århundrede (nordtysk arbejde) og lod den opstille i kapellet. Den kendes nu som »Vor Frue af Åsebakken«. På biskoppens ønske fik klostret nu navnet »Vor Frue Kloster«, det navn, som så mange danske klostre havde båret i middelalderen. Siden 1949 er Åsebakken målet for en årlig Mariavalfart i maj måned. Klostret ser sin hovedopgave i bønner og den liturgiske gudstjeneste. Det råder over to gæstehuse, hvor man modtager betalende gæster, retrætegrupper og lignende. Søstrenes tal er for tiden 19.

Priorinder i Skt. Augustin og Birgitta, København:

1936-37   Benedicta Busley O.S.B.
1937-42   Margarita Hertel O.S.B.

Priorinder i Vor Frue Kloster, Åsebakken:

1942-46   Margarita Hertel O.S.B.
1946-47   Annuntiata Kannegaard Sørensen O.S.B.
1947-55   Katharina Bergstrand O.S.B.
1955-77   Cæcilia Beyer O.S.B.
1977-   Margarita Schmidt O.S.B.

Adressen er:

Vor Frue Kloster, Åsebakken, Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød

Litteratur:

Brochure fås på klostret.

Cistercienserinder

Ordo Cisterciensium (O. Cist.)

Om ordenens oprindelse og historie i middelalderen, se under »Cisterciensere« side 000. Ordenens nuværende hovedsæde er: Casa Generalizia Cisterciense, Piazza del Tempio di Diana, 14, I-00153 Rom, Italien.

Nonneklostre af cistercienserordenen var i middelalderen Vor Frue i Roskilde, stiftet ca. 1170 af Absalon, fra 1193 med et datterkloster i Bergen på Rügen, og desuden måske klostret i Slangstrup.

Allerslev Kloster ved Lejre på Sjælland grundlagdes 1921 af indvandrede søstre fra cistercienserindeklostret Porta Coeli i Mähren. Man havde børnehaver og gæstepension. I 1960 flyttede kommunitetet til Sostrup i Jylland, hvor klostret opretholder refugium samt gæste- og rekreativhjem. Sostrup er det eneste nuværende cistercienserindekloster i Danmark.

Priorinde i Allerslev 1920-60 var Sr. Roberta Graf, og i Sostrup er det siden 1960 Sr. Sophia Gimmi.

Sostrup på Djursland. Slottets hovedbygning blev påbegyndt i 1599 af rigsråd Jacob Seefeld. Den smukke sandstensportal over slotsporten er opført i 1624.

Adressen er:

Sostrup Kloster, Hestehavevej 33, Gjerrild, 8500 Grenå.

Litteratur:

Bernhard Andersen: *Himmelporten*.

Bernhard Andersen: *Sostrup før og nu*.

Bernhard Andersen: *Hvad er det dog for noget?*

I klostrets arkiv håndskrevne bøger af Sr. Vincentia Schwerdner.

Søstre af Det dyrebare Blod

Congregatio de pretioso Sanguine (C.P.P.S.)

Kongregationen stiftedes af trappistabbeden Franz Pfanner den 8. september 1885 med missionsarbejde i Afrika som særligt formål.

Søstrene kom til Danmark i 1916 for at støtte dominikanerne på Bornholm. De havde her ambulanssygepleje, skole, børnehaven, musik- og sprogundervisning samt plejehjem.

I 1959 kom 2 søstre til Birkerød, hvor ejendommen Nordvangård var blevet købt af kongregationen til indretning af plejehjem. I 1962 blev den ombyggede lade indviet som kirke. Samme år blev nabovillaen »Fredsholm« købt og omdannet til børnehaven for 60 børn.

Kongregationens danske afdeling tilhører den hollandske provins. Hovedsædet befinder sig i Palencia, Spanien.

Der er i dag 14 søstre i Danmark.

De nuværende kommuniteter i Danmark er:

Skt. Maria Stiftelse, Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, Birkerød.

Skt. Rafaels Hvilehjem, Lille Madsesgade 14, Rønne.

Forstanderinder i Rønne:

1939-1947	Sr. Regis Morschel
1948-1957	Sr. Elfrieda Gräf
1957-1958	Sr. Beatine Hesse
1958-1959	Sr. Elfrieda Gräf
1960-1966	Sr. Ludgera Rademacher
1966-1981	Sr. Luitberga Kraml
1981-	Sr. Hermengild Gerick

Forstanderinder i Birkerød:

1959-1967	Sr. Elfrieda Gräf
1967-1976	Sr. Mamertis Lampert
1976-1979	Sr. Juliana Streif
1979-	Sr. Mamertis Lampert

Nuværende aktiviteter:

Plejhjem, børnehave og sognearbejde i Birkerød.

Plejhjem, sognearbejde og sprogundervisning i Rønne.

Litteratur:

»Husets krønike« i Rønne.

»Husets krønike« i Birkerød.

Desuden findes litteratur og arkivmateriale om kongregationen i moderhuset i Holland.

Sankt Elisabeth Søstre

Congregatio Sororum a S. Elisabetha

Kongregationen blev stiftet af Klara Wolff, Maria Merkert, Mathilde Merkert og Franziska Werner den 27. september 1842. Dens nuværende adresse er: Casa Generalizia delle Suore di S. Elisabetta, Via Nomentana 140, I-00162 Rom, Italien.

De første Skt. Elisabeth Søstre kom til København den 11. august 1895. I overensstemmelse med stifterindernes intention plejede søstrene syge i deres egne hjem. Hjemmesygeplejen blev udøvet igennem ca. 50 år fra huset Kastanievej 6, København V.

I 1905 blev det nybyggede Skt. Elisabeth Hospital, Hans Bogbinders Allé 3, København S, indviet, og dermed blev det andet katolske hospital i København åbnet. Søstrene drev hospitalet, indtil det i 1970 på grund af manglende tilgang og søstrenes fremskredne alder blev overdraget til

Københavns amt. I 1960 oprettedes på Skt. Elisabeths Hospitals grund Mariahjemmet, et hvilehjem for kongregationens ældre søstre fra de skandinaviske lande. Søstrenes hovedopgave her var bønnens apostolat.

Ligeledes i 1905 begyndte Skt. Elisabeth Søstrene deres gerning på Skt. Annæ Skole, hvor de fortsat virker. Ud over skolearbejdet har søstrene arbejdet som sakristan, sognekateketer, i børne- og ungdomsarbejdet og andet sognearbejde.

I 1980 blev Mariahjemmet, som 1970–1980 også omfattede de aktive søstre, opløst. De ældre søstre flyttede til Næstved, og seks søstre dannede det nye kommunitet Ove Billesvej 6, København S. Søstrene på Ove Billesvej fortsætter arbejdet i Skt. Annæ Skole og Skt. Annæ Menighed med undervisning, børne- og ungdomsarbejde, besøgstjeneste og andet sognearbejde. Ud over de enkelte aktiviteter vil søstrene med hele deres liv, deres bøn og arbejde i Kristi efterfølgelse gøre Kristus nærværende blandt mennesker og støtte dem, der i dag sendes ud for at forkynde evangeliet.

På biskop von Euchs foranledning blev der den 27. juni 1922 oprettet et kommunitet af Skt. Elisabeth Søstre i Næstved. Ligesom i København begyndte søstrene også her med at udøve hjemmesygeplejen. Påske 1923 begyndte søstrene med at undervise ved Vor Frue Skole.

Den 15. november 1923 blev det nybyggede Skt. Elisabeths Hospital indviet, og fra nu af plejede søstrene de syge også på hospitalet. Søstrene havde ledelsen og sygeplejen på hospitalet, indtil det i 1968 blev omdannet til plejehjem. Nu satte søstrene deres kræfter ind for at give ældre mennesker den nødvendige pleje og en god livsaften. I 1980 blev plejehjemmet overtaget af Næstved kommune, og søstrene flyttede til Maria Elisabeth Hjemmet.

Den 31. oktober 1928 åbnede Skt. Elisabeth Søstrene på Præstøvej 39 et børnehjem, som fra begyndelsen var forbundet med et alderdomshjem. Børn, som boede langt fra den katolske skole, kunne i skoletiden bo på børnehjemmet, især i forberedelsestiden til modtagelsen af sakramenterne. Efterhånden som trafikforbindelserne blev bedre, var der ikke længere behov for børnehjemmet, og fra 1959 blev huset udelukkende beboet af ældre mennesker. I 1976 blev hjemmet opløst, og søstrene, samt nogle af beboerne, flyttede til det nybyggede Maria Elisabeth Hjem.

Maria Elisabeth Hjemmet, Præstøvej 65, blev grundlagt i 1976. Det huser nu et kommunitet, bestående af ældre søstre og søstre, der har opgaver udadtil. Sidstnævnte underviser ved Vor Frue Skole, arbejder i menigheden eller gør sakristitjeneste.

De danske kommuniteter tilhører den nordtyske provins med provinshuset i Reinbek. Adresse: Provinzhaus, Schwestern von der hl. Elisabeth, D-2057 Reinbek, Talstrasse 3.

Antal medlemmer i Danmark 1982: 29 søstre.

De enkelte kommuniteter i Danmark:

- 1895-1960 Skt. Elisabeth Stift, Kastanievej 6, København V
 1905-1970 Skt. Elisabeths Hospital, Hans Bogbinders Allé 1-3
 2300 København S
 1960-1980 Mariahjemmet, Hans Bogbinders Allé 3, København S
 1980- Skt. Elisabeth Søstrene, Ove Billesvej 6,
 2300 København S
 1923-1980 Skt. Elisabeths Hospital (fra 1968 Skt. Elisabeth Hjem)
 Præstøvej 65-67, 4700 Næstved
 1928-1976 Skt. Elisabeths Børnehjem (fra 1959 Hvilehjem)
 Præstøvej 39, 4700 Næstved
 1976- Maria Elisabeth Hjem, Præstøvej 65-67, 4700 Næstved

Nuværende aktiviteter:

Undervisning på Skt. Annæ Skole, København og
 Vor Frue Skole, Næstved

Sognearbejde, sakristitjeneste, børne- og ungdomsarbejde, og besøgs-
 tjeneste.

Aktiviteter i perioden 1943-1982:

Hjemmesygepleje indtil ca. 1950

Hospitaldrift og -pleje indtil 1970

Børnehjem indtil 1959

Hvilehjem indtil 1980

Skoleundervisning

Menighedsarbejde (Sakristitjeneste, børne- og ungdomsarbejde,
 besøgstjeneste, andet sognearbejde)

Litteratur:

Joseph Schweter C.ss.R.: *Geschichte der Kongregation der Grauen
 Schwestern von der heiligen Elisabeth.*

Gustav Scherz C.ss.R.: *Skt. Annæ Kirke og dens skole i 50 år.*

Materiale om søstrene i Danmark er arkiveret i provinshuset i Reinbek.

Elisabethinere

Ordenen regnes for den ældste sygeplejeorden, og dens historie kan føres tilbage til den hellige Elisabeth af Thüringen (1207-1231). Hun lod sig Langfredag 1228 iklæde den hellige Frans' 3. ordens bodsdragt.

Det var daværende sognepræst i Holbæk, pater P. J. Wijnen, der i 1931 fik Elisabethinersøstrene til Holbæk fra Breslau. Allerede året før havde man erhvervet et grundareal ved siden af Garnisonssygehuset, men i 1931 vedtog Holbæk byråd at overdrage ordenen det nedlagte Garnisonssygehus. Torsdag den 27. august 1931 kunne biskop Brems indvie det nye Skt. Elisabeths Hospital med 8 søstre. Hospitalet i Holbæk blev ordenens eneste virksomhed i Danmark. I april 1974 lukkede hospitalet, og søstrene forlod Danmark.

Kongregationens danske afdeling tilhørte moderhuset i Breslau.

Kommunitet i Danmark var:

Skt. Elisabeths Hospital, Carl Reffsvej, 4300 Holbæk.

Litteratur:

Nordisk Ugeblad 1930, s. 956, og 1931, s. 715.

Katolsk håndbog for Danmark 1943, s. 74.

Karl Harmer: *Biskop Josef Brems*. 1945, s. 133-134.

Franciskanersøstre

Franciscaines Missionnaires de Marie

Franciskanarsystrarnar (færøsk)

Stiftet 6. januar 1877 af Sr. Marie de la Passion (Hélène de Chappotin de Neuville). Kongregationens nuværende hovedsæde: Via Giusti 12, I-00185 Rom. Afdelingen i Tórshavn hører under den belgiske provins.

Den 24. april 1931 startede 3 søstre en skole i Tórshavn. I 1933 opførte søstrene Vor Frue Kirke og en stor skolebygning, der indeholdt skole og børnehave. I 1958 åbnede søstrene også en vuggestue.

I dag er der 11 søstre og en priorinde på Færøerne.

Forstanderinder 1943-82:

Cyrinus, Alphonsine, Clothilde, Saturnine, Maria Stinissen, Louise Bernard.

Litteratur:

Om institutionens historie: Georges Goyau, Académie fr.: *Une fondatrice d'Institut missionnaire - Marie de la Passion et les Franciscaines missionnaires de Marie*.

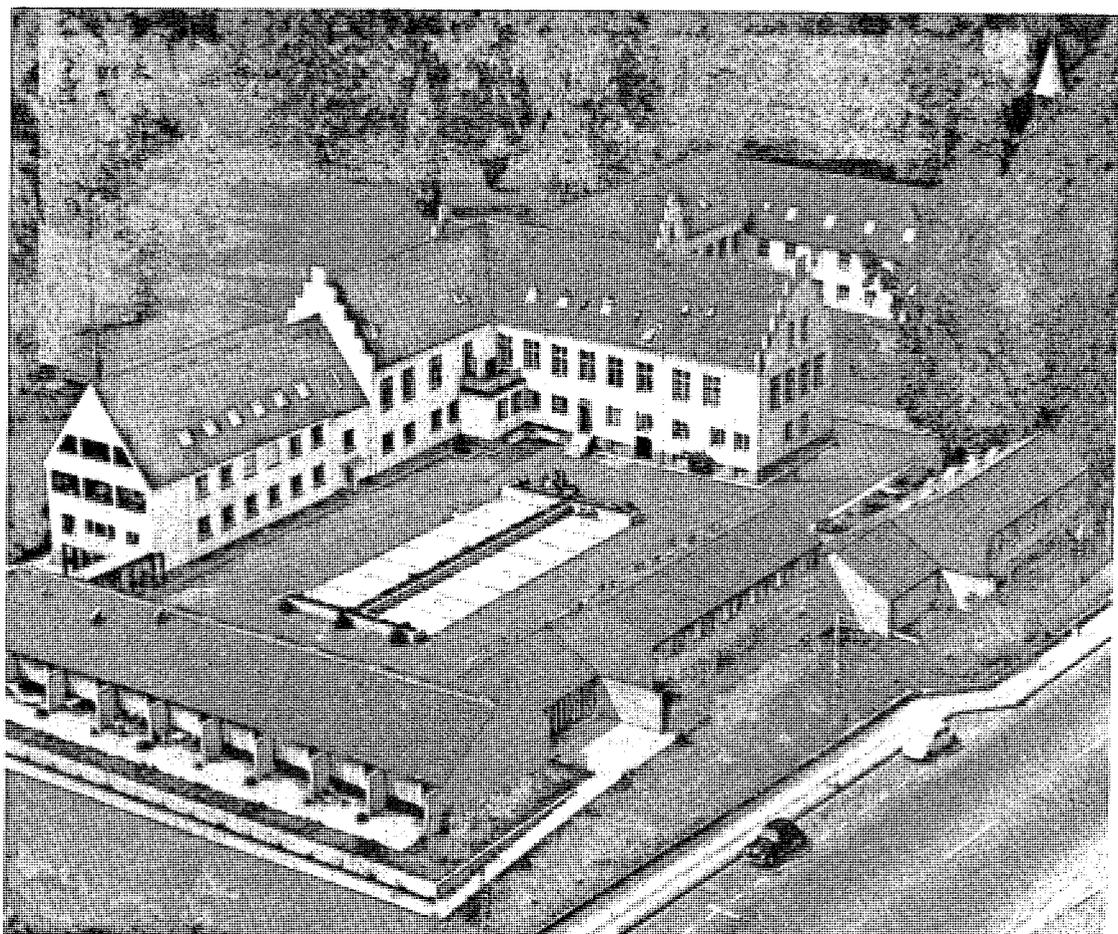
Arkiver: *Journal* på fransk. Ingen litteratur på dansk.

Sankt Hedvig Søstre

Congregatio sororum Sanctae Hedvigis

Kongregationen blev stiftet af prælat Robert Spiske den 14. juni 1859 i Breslau. Dens hovedsæde er: Skt. Maria, Dreilindenstrasse 24-28, D-1000 Berlin 39.

Hedvigsøstre kom til Danmark i 1906, hvor de i Odense oprettede en vuggestue og underviste i musik og håndarbejde. 1907 indrettedes i Dalum Kloster et hvilehjem. I 1916 erhvervedes hele denne bygning, der i middelalderen havde rummet et benediktiner-nonnekloster. 1929 blev Dalum Kloster provincialat for den da oprettede danske ordensprovins, og her indrettedes også noviciatet. Før 1965 havde Skt. Hedvig Søstrene hospitaler, hvile- og plejehjem, skoler og børnehjem ialt 13 forskellige steder i landet. Siden har flere af dem måttet lukkes. 1982 omfattede den danske ordensprovins 52 søstre, heraf 6 priorinder, en for hver af ordenens kommuniteter.

Dalum Kloster, Odense.

Nuværende kommuniteter med tilhørende institutioner:

Provinshuset Dalum Kloster med noviciat
Dalumvej 105, 5250 Odense SV

Provinsforstanderinder:

1938-44 Sr. Virginia
1944-50 Sr. Dominika
1950-56 Sr. Marina
1956-62 Sr. Modesta
1962- Sr. Bertranda

Priorinder:

Dalum Klosters Hvilehjem,
Dalumvej 105, 5250 Odense SV

1941-44 Sr. Heriberta
1944-50 Sr. Hermenegildis
1950-53 Sr. Dominika
1953-63 Sr. Clarissa
1963-73 Sr. Rafaela
1973- Sr. Josefa

Skt. Michaels Skole,
Kralundsgade 2, 6000 Kolding

1941-50 Sr. Marina
1950-57 Sr. Radegundis
1957-62 Sr. Chlotildis
1962-63 Sr. Bonifatia
1963-75 Sr. Antonie
1975- Sr. Theodora

Skt. Ansgars Plejehjem, oprettet som klinik 1926, Fiskergade 7-9, 6200 Åbenrå	1941-50	Sr. Lazarina
	1950-54	Sr. Melitta
	1954-66	Sr. Hilaria
	1966-69	Sr. Regina
	1969-75	Sr. Amabilis
	1975-	Sr. Hilaria
Skt. Hedvig Søstrenes Hvilehjem Aastrupvej 65, 6100 Haderslev	1941-44	Sr. Constantia
	1944-51	Sr. Bendta
	1951-63	Sr. Rafaela
	1963-65	Sr. Sylvia
	1975-78	Sr. Bonifatia
	1978-	Sr. Angela
Plejehjemmet Bellis, Køgevej 160, 2630 Tåstrup	1941-44	Sr. Leonina
	1944-50	Sr. Reymunda
	1950-59	Sr. Melitta
	1959-61	Sr. Rosvitha
	1961-70	Sr. Melitta
	1970-75	Sr. Rosaria
	1975-	Sr. Amabilis
Opløste kommuniteter med tilhørende institutioner, der har eksisteret i perioden 1943-82:		
Skt. Hedvig Søstrenes Børnehjem, Bjerregårdsvej 9, Odense 1906-1978	1941-51	Sr. Rafaela
	1951-59	Sr. Constantia
	1959-62	Sr. Bertranda
	1962-65	Sr. Rudolfina
	1965-78	Sr. Angela
Skt. Hedvigs Hospital, Domhusgade, Kolding 1929-1975	1941-44	Sr. Dominica
	1944-50	Sr. Virginia
	1950-56	Sr. Modesta
	1956-66	Sr. Regina
	1966-75	Sr. Hilaria
Skt. Hedvig Søstrenes Hvilehjem og og Børnehave, Jernbanegade, Åkirkeby. Oprettet som skole 1927, senere også pensionat, derefter hvilehjem og børnehave, der ophørte 1965	1944-59	Sr. Prudentia
	1941-44	Sr. Elisæa
	1959-65	Sr. Constantia
Skt. Hedvig Søstrenes Børnehjem, Sundbyvestervej 37, København S 1930-1969	1939-52	Sr. Clarissa
	1952-69	Sr. Mirjam
Skt. Hedvig Søstrenes Børnehjem Frederiksgade 9, Slagelse 1923-1965	1941-44	Sr. Donata
	1944-48	Sr. Julitta
	1948-56	Sr. Bonifacia
	1956-65	Sr. Ansgaria

Skt. Annæ Hvilehjem, Skipper Clements Allé 13, København S Annex på Prøvestens Allé 16 1933-1971	1941-44 1944-51 1951-59 1959-62 1962-69 1969-71	Sr. Hermenegildis Sr. Leonia Sr. Hermenegildis Sr. Marina Sr. Stanislai Sr. Eleonora
---	--	---

Skt. Hedvig Søstrenes Øjenklinik,
Slotsgade 22, Nykøbing F.
Oprettet 1935 og nedlagt i 1956

Jesu Små Søstre

La Fraternité des Petites Soeurs de Jésus (du Frère Charles de Jésus)

Kongregationen blev stiftet den 8. september 1939 i Sahara (Touggourt) af Petite Soeur Magdeleine de Jésus, der fulgte Broder Charles de Foucaulds eksempel. Nuværende hovedsæde er: Piccole Sorelle de Gesù, Tre Fontane, Via Laurentina 473, I-00142 Rom, Italien.

Lille Søster Noèle kom som den første til Danmark den 6. oktober 1953 og var i 9 måneder hos Skt. Lioba Søstrene. Hun begyndte sammen med Lille Søster Andréa et fraternitet i Dannebrogsgade i juni 1954, der flyttede til Vesterbrogade i oktober 1973. I 1957 begyndte de Små Søstre i Øm med noviciatet i Mariedal og Hama hus, og flyttede derefter til gården Augustenborg i 1960. I juli 1980 begyndte de på Grønland i Nuuk/Godthåb.

Jesu Små Søstre i deres lejlighed på Vesterbrogade i København.

De 3 fraterniteter i Danmark og på Grønland udgør sammen med fraterniteterne i Sverige og Norge en region med hovedsæde i København.

Der er 8 Små Søstre i Danmark og i 3 i Nuuk, Grønland. 2 danske novicer er under uddannelse i udlandet.

Adresser:

Jesu Små Søstre, Vesterbrogade 92, 2., DK-1620 København V
 Jesu Små Søstre, Lindholmvej 19, Emborg, DK-8660 Skanderborg
 Jiisusip Najaarai, Boks 51, 3900 Nuuk/Godthåb

Forstanderinder for regionen:

Lille Søster Noële fra 1953 til oktober 1971
 Lille Søster Ursula fra oktober 1971 til august 1972
 Lille Søster Noële fra september 1973 til september 1979
 Lille Søster Bernadette Colette fra september 1979–

Aktiviteter:

De Små Søstres opgaver er at være komtemplative midt i verden ved at dele arbejdernes vilkår.

I København: Arbejde på vaskeri, fabrik, kantiner, keramikværksted, rengøring, som sygeplejerske

I Øm: arbejde på gården, rengøringsarbejde

I Nuuk: arbejde på fabrik, sygehus, telestation

Litteratur:

Johannes Jørgensen: *Charles de Foucauld*. København 1934.

Hvor tornebusken brænder. I *Ånd og Liv* nr. 5, 1979.

Ordenens grundtanker: René Voillaume: *Ligesom Jesus i Nazareth*.

Sankt Joseph Søstre af Chambéry

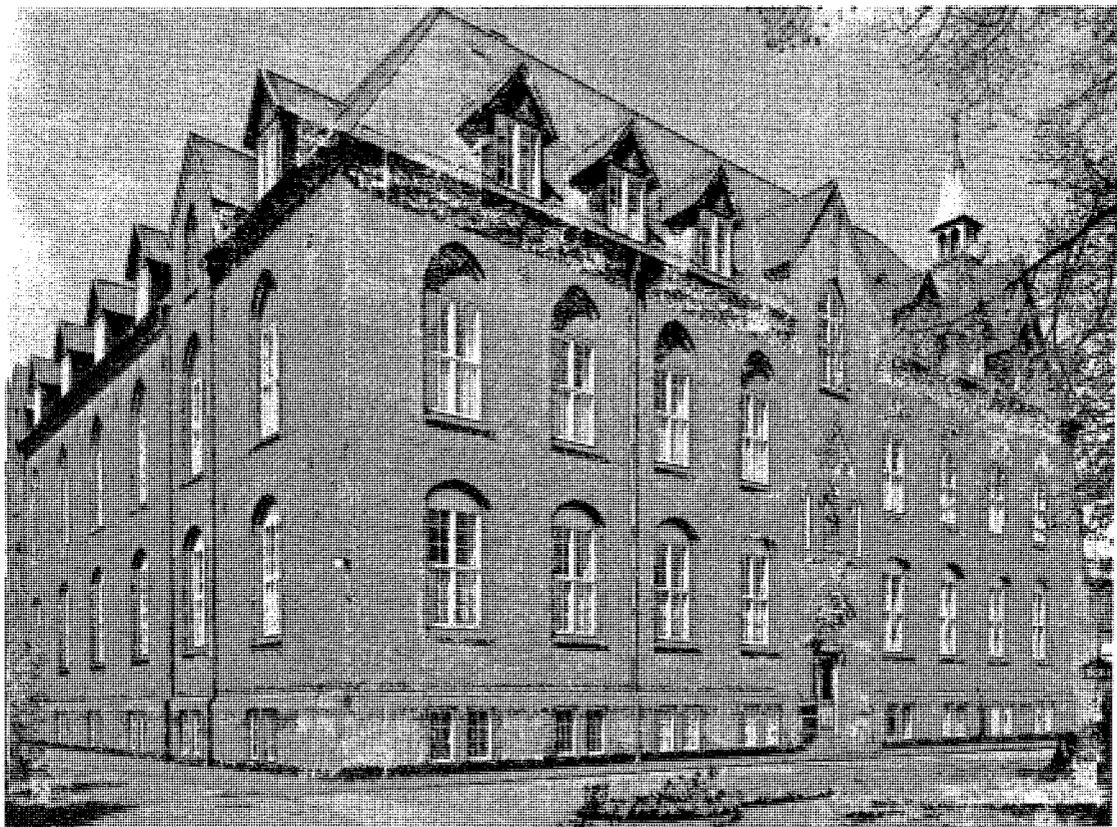
Sankt Joseph Søstrenes Ordenssamfund (C.S.J.)

Skt. Joseph Søstrenes Ordenssamfund blev grundlagt o. år 1646 af Jean Pierre Médaille S.J. i Le Puy i Midtfrankrig. Officielt anerkendt den 15. oktober 1650 af Henry de Maupås, biskop af Le Puy.

Fra denne grundlæggelse er der udgået et stort antal selvstændige Skt. Joseph Samfund. I dag findes der 47 Skt. Joseph Samfund med ca. 25.800 medlemmer, fordelt på alle kontinenter. Skt. Joseph Søstre af Chambéry, grundlagt år 1817, har ca. 3200 medlemmer i 14 provinser og 3 distrikter. Det er dem, der har grundlagt den danske ordensprovins i 1856.

Ordenens nuværende hovedsæde: Generalhuset, Via Calandrelli 7, I-00153 Rom, Italien.

Skt. Joseph Søstre af Chambéry sendte 4 søstre til Danmark, hvortil de ankom den 11. maj 1856. Den første tid boede de i en lille kælderlejlighed og havde knapt nok til det daglige brød. 1857 flyttede de til en lejlighed i Fredericiagade, hvor de underviste børn, indrettede et lille børnehjem for forældrelose børn og begyndte på hjemmesyge-

Sankt Joseph Søstrenes Provincialhus, Strandvejen 91, opført i årene 1904–05.

plejen. 1859 så de sig i stand til at købe huset på Toldbodvej, der blev indrettet til skole. Denne blev i 1915 flyttet til Østerbro, Dag Hammarskölds Allé, og bærer navnet Institut Saint Joseph.

1870 erhvervede søstrene en grund i Griffenfeldsgade til opførelsen af Skt. Josephs Hospital, som blev indviet 1875. Det blev ledet af søstrene indtil 1980, da Københavns kommune købte det til ventehospital.

1895 blev det nødvendigt at finde et sted til de unge søstres uddannelse, og søstrene købte en ejendom, beliggende Strandvejen 91. Ti år senere blev det gamle hus nedrevet, og den nuværende bygning med tilhørende kirke og præstehus opført. 1970 blev huset moderniseret og en større tilbygning indviet. I dag bliver begge huse anvendt dels til administration, dels til plejeafdeling for ældre og syge søstre. Flere af lokalerne er lejet ud til EGV dagcenter.

Lokalorganisation:

Provincialhuset: Strandvejen 91, 2100 København Ø.

Provincialpriorinde: Søster Agnes Cæcilie Jönsson.

Alle medlemmer tilhører den danske provins, der 1. oktober 1982 havde 219 medlemmer.

De enkelte kommuniteter i Danmark:

Skt. Joseph Søstrenes kommunitet, Strandvejen 91, 2100 København Ø

Priorinde: Sr. Marianne Zyber

Forstanderinde for plejeafdelingen: Sr. Paula Börgerding

Noviciat og uddannelses-kommunitet: Primulavej 1, 2720 Vanløse

Provincialhusets kirke, Immaculata Kirken, Strandvejen 91, opført i årene 1904–05.

Kommuniteter: Vesterbrogade 28, 1. th., 1620 København V
 Skt. Hans Gade 28, st., 2200 København N
 Bernstorffsvej 98, 2900 Hellerup
 Ordrupdalvej 24, 2920 Charlottenlund
 Stella Matutina, Strandvejen 352, 2980 Kokkedal
 Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød
 Teglovnsvej 18, 4100 Ringsted
 Bispegade 4, 4800 Nykøbing F
 Bispegade 8, 4800 Nykøbing F
 Bjerregårdsvej 9, 5000 Odense C
 Golfvängen 26, 6700 Esbjerg
 Ryesgade 28, 4., 8000 Århus C
 Laksegade 4, 8900 Randers
 Skt. Josephs Hospital, Kastetvej 33, 9000 Ålborg
 Priorinde: Søster Karen Thomsen
 Hospitalsleder: Søster Andrea Liedmeier

Nuværende aktiviteter (Institutioner, ejet af ordenssamfundet):

Skt. Josephs Hospital, Kastetvej 33, 9000 Ålborg
 Skt. Joseph Søstrenes Skole, Dag Hammarskölds Allé 17,
 2100 København Ø
 Skt. Joseph Søstrenes Skole, Skovkrogen 19, 2920 Charlottenlund

Skt. Joseph Søstrenes Skole, Dagmarsgade 10, 4100 Ringsted
 Skt. Joseph Søstrenes Skole, Bispegade 6, 4800 Nykøbing F
 Skt. Joseph Søstrenes Skole (Skt. Birgitta Skolen),
 Østergade 61, 4930 Maribo

Skt. Joseph Søstrene arbejder i dag – 1983 – dels i egne, dels i offentlige og private institutioner. I sit apostoliske virke har Skt. Joseph Søstrene tidens og kirkens behov for øje og søger at støtte mennesker i materiel og åndelig nød.

Aktiviteter og institutioner, som ordenssamfundet endnu ejede og drev i 1943, men som siden er ophørt:

Hospitaler:

Skt. Josephs Hospital, København	1875–1980
Skt. Josephs Hospital, Fredericia	1886–1949
Skt. Josephs Hospital, Randers	1903–1946
Skt. Josephs Hospital, Århus	1900–1972
Skt. Josephs Hospital, Horsens	1900–1969
Skt. Josephs Hospital, Odense	1901–1968
Skt. Josephs Hospital, Esbjerg	1904–1978
Skt. Josephs Klinik, Nykøbing F	1932–1952

Skoler og børnehjem:

Jeanne d'Arc Skolen på Frederiksberg med tilknyttet pensionat for piger, samt børnehave	1878–1945
Skt. Joseph Søstrenes Skole og Børnehjem, Nakskov	1920–1971
Skt. Joseph Søstrenes Skole og Børnehjem, Silkeborg	1922–1949
Skt. Joseph Søstrenes Børnehave, Silkeborg	1942–1973
Skt. Joseph Søstrenes Børnehjem, Maribo	1916–1956
Skt. Joseph Søstrenes Børnehjem, Nykøbing F	1921–1958

Alle private børnehjem ved sogneskolerne blev lukket i årene 1950–1958

Litteratur:

Foruden den håndskrevne franske kronik findes der på dansk kun:

Kronik over Skt. Joseph Søstrenes Ordenssamfund, som omtaler grundlæggelserne og livet i provinsen fra 1856–1885.

Hedvig Utke Ramsing (Søster Clara Ramsing C. S. J.): *Spredte Træk af Skt. Joseph Søstrenes Historie*. 1. udg. 1923, 2. udg. 1939.

E. Schmiegelow: *Smaa Bemærkninger om Skt. Joseph Hospital i København*. 1937. Trykt som manuskript. J. Jørgensen & Co.

Desuden findes der interne kronikker og dagbøger fra mange af Skt. Joseph Søstrenes huse.

Den Kristne Kærligheds Søstre

Kongregationen »Søstrene af Den Kristne Kærlighed« er en af de ældste i Danmarks nyere katolske historie. Allerede i 1882 ankom de første

søstre og oprettede en kirkeskole i Horsens. 4 år efter – i 1886 – kom yderligere 4 søstre, der i Kolding ligeledes oprettede en kirkeskole. Den 25. december 1898 oprettede søstre herfra en lille skole i Silkeborg på en grund, Ansgarstiftelsen havde erhvervet tidligere på året. I 1920 begyndte søstrene at afvikle deres virksomhed i vikariatet ved i oktober dette år at overdrage deres skole i Kolding til Skt. Hedvig Søstrene. 2 år efter drog de også fra hhv. Horsens og Silkeborg, hvor Skt. Joseph Søstrene overtog deres gerning.

Danmark hørte under provinsen Paderborn. I 1910 virkede 18 søstre i Danmark.

Aktiviteter ophørt i Danmark i 1922.

Litteratur:

Joh. B. Metzler: *Biskop Johannes von Euch.* 1910, s. 81 og 84.

Nordisk Ugeblad. 1898, s. 519.

Karl Harmer: *Biskop Josef Brems.* 1945, s. 61.

Lioba Søstre Benediktinerinderne af den hellige Lioba Foederatio Sororum S. Liobae (O.S.B.)

Grundlagt i Freiburg in Breisgau i 1920 af Søster Maria Benedicta Föhrenbach O.S.B. og kirkeligt stadfæstet i 1927. Føderationen omfatter fire uafhængige priorater: grundlæggelsesprioratet i Freiburg, Vesttyskland, prioratet i Temesvar, Rumænien, prioratet i Namur, Belgien, og Skt. Lioba Kloster i København. Sidste nye grundlæggelse er Begumganj, Indien 1975.

På anmodning af pastor Knud Ballin og pastor Hubert Messerschmidt kom der i 1935 fire søstre, heraf én dansk, til Sønderborg som støtte for menighedsarbejdet i det vidtstrakte sogn. Efter 4 år, dels i Sønderborg, dels i Assens, kaldte biskop Suhr i 1939 søstrene til København, hvor det voksende kommunitet havde en række vandreår for sig: Ordrup, Valby, Skt. Augustins Kloster på Jagtvejen, Valby igen, indtil søstrene i 1964 kunne flytte ind i det nybyggede Skt. Lioba Kloster på Frederiksberg.

Skt. Lioba Kloster havde i 1982 26 medlemmer, deraf én profes-novice og én førsteårs-novice i livsvarigt klosterfællesskab under ledelse af en priorinde, som vælges for seks år ad gangen. 1 postulant.

Nuværende leder er Søster Agnes Noetzell O.S.B., Skt. Lioba Kloster, Jens Jessensvej 7, 2000 København F.

Klosterets første priorinde var Sr. Maria Birgitta Ballin, indtil 1954. Derpå fulgte Sr. Lioba Vinten, indtil 1973. Siden da har embedets indehaver været Sr. Agnes Noetzell.

Blivende grundelement i søstrenes virke er den liturgiske tjeneste i kor-bønnen efter det monastiske officium. Hertil føjer sig tjenester udadtil, som veksler med tidens udfordringer, menighedens behov og søstrenes muligheder.

For tiden arbejder Liobasøstre med følgende opgaver i samfundet: Ergo-terapi, hjemmesygepleje, sygepleje på plejehjem og lægegerning. Forskningsvirksomhed og lejlighedsvis foredrags- og skribentvirksomhed beskæftiger andre søstre, for en ikke ringe del i økumenisk sammenhæng. En søster virker som pastoral-assistent, én forestår biskoppens husholdning, én arbejder på Niels Steensens bibliotek, andre er beskæftiget med katekese og hvad sognearbejde ellers indebærer. Endelig findes der på klosteret en gæstegang, som står til rådighed for mennesker, der søger stilhed og/eller kontakt med klosteret.

Af tjenester i tidligere tid er der særlig grund til at fremhæve: Sognesøstervirksomheden, Katolske Menighedsplejer, Mariahjemmet for katolske piger under uddannelse, mødre- og familielejre, alsidig møde- og retrætevirksomhed.

Litteratur:

Peter Schindler: *Sankt Lioba den Angelsakser*. Nordisk Forlag 1946.
Benedikt af Nursia, serie i »Ånd og Liv« nr. 9, 1980.

Maria Immaculata Søstre

Kongregationen er stiftet af Edmund Bojanowski (1814–71) den 3. maj 1850. Dens hovedsæde er: 39-200 Debica – ul. W. Proletariatu 10. woj. Tarnów, Polen.

Den 21. november 1971 ankom de første 4 søstre til Skt. Annæ sogn på Amager. I dag er der ialt 10 søstre i Danmark, hvoraf 7 er i København og 3 i Odense.

Adressen på kommuniteten i København er:
Skipper Clements Allé 12, 2300 København S.

Forstanderinder:

1971–73	Sr. Konstantyna Pękala
1973–74	Sr. Michaela Wielgosz
1974–80	Sr. Leopoldyna Plata
1980–	Sr. Januarina Czesnar

Søstrene har sognearbejde, skoleundervisning og plejehjemsgerning. Ved Skt. Annæ Kirke virker de som sakristan og organist samt i præstegårdens husholdning. I Skt. Annæ Hjem har de opgaver som sygeplejerske og sekretær, i den polske sjælesorg katekese og husbesøg.

Ved Skt. Albani Kirke i Odense har søstrene ligeledes sakristan- og organisttjeneste, forestår præstegårdens husholdning, giver religionsundervisning i Skt. Albani Skole og arbejder i den polske sjælesorg.

Adressen i Odense er: Adelgade 7, 5000 Odense C

Forstanderinder:

1973–77	Sr. Konstantyna Pękala
1977–	Sr. Celestyna Przybysz

Søstre af Marias Hellige Hjerte Mariasøstre
Sorores Beatissimi Cordis Mariae

Kongregationen er stiftet af pastor Haes, Berlaar, og Theresia Vermejlén 1845 i bispedømmet Antwerpen, Belgien. Forhistorien var, at sognepræsten i Gestel ved Antwerpen allerede 19. marts 1722 dannede en forening af fromme kvinder, der ville tjene Gud i bøn og arbejde, idet de særlig ville holde kirken i orden og lære fattige piger at læse, skrive og sy. En lille gruppe af disse såkaldte »maroller« fortsatte deres stilfærdige liv gennem et helt århundrede, indtil der til sidst kun var en af dem tilbage, Theresia Vermejlén. I samarbejde med pastor Haes i Berlaar fik hun gruppen genoplivet, og 1845 opnåedes kirkelig godkendelse som kongregation, således at de første søstre 14. marts dette år, på festen for Marias syv Smerter, kunne iklædes ordensdragten. Som livsgrundlag antoges Skt. Augustins regel. I Belgien har kongregationen siden drevet skoler, sygehuse og plejehjem. I 1911 kom Mariasøstrene til Danmark, hvor de oprettede plejehjem i Vejle og Nyborg og et hospital i Svendborg 1912. Søstrenes virke i disse byer er senere suppleret med skole- og børnehavetjening.

Kongregationens hovedsæde er: Markt 12, B-2919 Berlaar, Belgien. Danmark udgør en region under Berlaar, på linie med 2 regioner i Belgien.

De tre kommuniteter i Danmark er:

Blegbanken 3, 7100 Vejle, med 18 søstre.

Vindingvej 7, 5800 Nyborg, med 9 søstre.

Havnegade 3, 5700 Svendborg, med 6 søstre.

I Vejle arbejder søstrene på hospitalet og i børnehaven. I en årrække, indtil 1966, underviste de også på Skt. Norberts Skole.

I Nyborg har søstrene deres arbejde på rekreationshjemmet og i børnehaven. Indtil 1982 underviste nogle også på Stella Maris Skolen.

I Svendborg underviste søstrene på skolen, indtil den blev nedlagt i 1971, og på hospitalet indtil 1966. Nu har de deres virke på alderdomshjemmet og i børnehaven.

Indtil 1932 fungerede husene hver for sig, uden nogen øverste forstanderinde her i landet. Følgende var dog coordinatores:

1911-20   Sr. Odil

1920-32   Sr. Bernadette

Øverste foresatte i Danmark:

1932-58   Sr. Eudoxia

1958-74   Sr. Frederikke

1974-78   Sr. Ingeborg

1978-   Sr. Cecilie Maes

Ursuliner Skt. Ursulas orden
Ordo Sanctæ Ursulæ (O.S.U.)

Grundlagt af Angela Merici i 1535, stadfæstet 1544. På biskop Brems' opfordring kom ursulinerne til Danmark for at virke her inden for deres egentlige område, som er undervisning. Juni 1932 kom de første fire søstre til landet, hvor de blev installeret på det da forladte Skt. Andreas Kollegium i Ordrup. I august samme år købte ordenen Farumgård, som blev indrettet til klosterpension og rekreationshjem. Hjemmet blev indviet 10. oktober 1932 af biskoppen. De første måneder havde søstrene kapel i et værelse, men i januar 1934 indviedes et kapel i gårdens østfløj. Alterudsmykningen blev udført af billedhuggeren Aksel Theilmann.

Foruden den nævnte virksomhed uddannede søstrene unge piger i husgerning samtidig med, at de en overgang også havde dagligt arbejde i et nærliggende børneasyl.

Farumgårds historie går tilbage til 1370, hvor den hørte under Roskildebispen, men gårdens nuværende bygninger er opført i 1705 af Fr. Dieussart for amtsforvalter på Kronborg Jens Rostgaard. Da søstrene flyttede ind manglede den så at sige alt, hvad der kræves af moderne komfort. Under den første forstanderinde, M. Angela von Gilgenheimb, blev der efterhånden ved store afsavn rådet bod herpå, således at søstrene kunne modtage gæster i kortere eller længere tid.

I den 20 tdr. land store park, hvortil offentligheden havde adgang, blev der i årenes løb afholdt store katolske stævner. I 1965 valgte søstrene imidlertid at afvikle deres virksomhed i Danmark, uden nogensinde at være kommet i gang med skoleundervisning, hvorefter de drog tilbage til deres moderhus i Breslau.

Kommunitet:

Farumgård, klosterpension og rekreationshjem, Farum, til 1965.

Litteratur:

Nordisk Ugeblad 1932, s. 864. 1933, s. 620, 790. 1934, s. 121. 1935, s. 1171.

Katolsk Håndbog 1943, s. 81.

Karl Harmer: *Biskop Josef Brems*. 1945, s. 137-38.

Oplysninger om kongregationen kan indhentes hos:

Sr. Ansgaria Lange, Sieboldstrasse 4 a, D-4800 Bielefeld 1, Tyskland.

Vincentsøstre

Filles de la Charité de Saint Vincent de Paul

Kongregationen blev grundlagt i 1633 af Skt. Vincent de Paul og Skt. Louise de Marillac. Den blev stadfæstet i 1654, og dens nuværende hovedsæde er: Maison Mère, 140 Rue du Bac, 75340 Paris, cedex 07.

Den 29. februar 1904 kom 4 franske Vincentsøstre til Helsingør. I 1907 købte de Nygade 6-8, hvor de levede og arbejdede, indtil de i 1974 flyttede til Møllebakken 8. Deres arbejde omfattede privatskole, børnehjem,

klinik, plejehjem, religionsundervisning, sprogundervisning, feriegæster, børnehave, syskole m.m. I dag påtager søstrene sig pastorale og sociale opgaver i og uden for menigheden.

De 6 Vincentsøstre, som er i Danmark, hører til den hollandske provins. Priorinder siden deres ankomst til landet har været:

1904-49	Sr. L. Laë nec
1949-51	Sr. De la Garde
1951-72	Sr. Louise Tacks
1972-75	Sr. Else Heigren
1975-81	Sr. Marie Auguste v. d. Dungen
1981-	Sr. Vincent Geurtjens

Kommunitetets adresse i Helsingør er:
Møllebakken 8, 3000 Helsingør. Her findes også arkivet.

Andre adresser er:

Sr. Marie Auguste v. d. Dungen, Frederikshave 24, 2. tv., 3400 Hillerød
Sr. Else Heigren, Bjelkesallé 29, 1., 2200 København N

Visdomsdøtre også kaldet *Montfortanersøstre* *Filles de la Sagesse*

Kongregationen er stiftet af Louis Marie Grignon de Montfort i 1703. Dens hovedsæde er: Casa Generalizia della Sapienzia, Via dei Casali di Torrevecchia, 16, I-00168 Rom, Italien.

Søstrene kom til Roskilde i 1903, og gav til at begynde med privatundervisning i fransk og klaverspil, men allerede efter to års forløb kunne de begynde at arbejde med skole og hospital.

Kommunitetet Skt. Maria Stiftelse, Frederiksborgvej 2, 4000 Roskilde, tilhører den hollandske provins og har for tiden 11 søstre, hvoraf nogle arbejder på plejehjemmet (det tidligere hospital), andre i sognet, 2 på forskellige skoler og 1 på et plejehjem i byen.

Forstanderinder:

-53	Sr. Gertrude
1953-61	Sr. Adriana
1961-68	Sr. Josepha Maria
1968-73	Sr. Hendrika
1973-	Sr. Margaretha

Aktiviteter

i Roskilde: Hospital 1905 til 1962. Siden 1962 syge- og plejehjem.
Skole 1905 til 1967. Derefter selvejende institution.
Skolens søstre udgjorde 1953-1961 et selvstændigt kommunitet.
Børnehave.
Kostskole for drenge indtil 1956.
Kostskole for piger indtil 1958.

i Hillerød: Reconvalescenthjem 1939–1944.

i Slagelse: Børnehjem 1965–1971.

i Nakskov: 2 søstre ved skole 1970–1977.

Litteratur:

M. Lepers (Sr. Simone de Marie): *Dieu écrit droit*, bd. I-II.

Den evige Tilbedelses Orden

Stiftet i Rom år 1807 af Katharina Sordini med ordensnavnet Sr. Maria Magdalena de Incarnatione, født 17. april 1770 i Porto San Stefano i Toscana. Ordenen hvilede på Skt. Augustins Regel, og konstitutionerne fastlagde dens formål som sone og tilbedelse af Kristus i alterets sakramente. Fra moderhuset i Rom grundlagdes klostre i Genova, Monza, Barcelona og Innsbruck.

I året 1898 henvendte biskop Johs. v. Euch sig til priorinden for Den evige Tilbedelses Kloster i Innsbruck, Sr. Maria Margaretha v. Boeselager-Nette, for at forhandle om oprettelsen af et tilbedeskloster i København, overbevist om, at et sådant klostres bøn ville være til støtte og velsignelse for arbejdet i vikariatet.

Hverken biskoppen eller klostret i Innsbruck rådede over midler til den påtænkte nystiftelse, men inden årets udgang bad baronesse Maria v. Wacken-Hartig om optagelse i klostret. Hun var i besiddelse af en stor personlig formue og kunne yderligere disponere over en livsvarig årsrente af sin afdøde mand, baron v. Wackens formue. Hun var født i Salzburg, men havde en vis tilknytning til Danmark, idet hendes fader, grev Edmund v. Hartig, havde været østrig-ungarsk gesandt i København 1850–56, og hendes ældre søster var født her.

Før indtrædelsen spurgte priorinden den kommende postulant, om hun var villig til at anvende en del af sin formue til grundlæggelsen af et kloster i København. Baronesse v. Wacken bekræftede dette og erklærede sig ligeledes rede til selv at rejse til Danmark og deltage i nystiftelsen. Inden sin løfteafleggelse besluttede sr. Maria Birgitta af det hellige Kors, som hun nu hed, sig dog til at skænke hele sin formue til klostret i København.

I 1903 og 1904 købte klostret i Innsbruck ved Ansgarstiftelsens mellemkomst to grunde på Jagtvej i København. Planen for klostret blev tegnet af arkitekt Emil Jørgensen og arbejdet udført af murermester A. V. Günther. Den 22. oktober 1912 kunne biskop v. Euch foretage grundstensnedlæggelsen. Det hertil hørende dokument blev underskrevet af pastor Philipp v. d. Kettenburg, en nevø af priorinden i Innsbruck, som repræsentant for søstrene.

Den 26. juni 1914 ankom sr. Maria Birgitta v. Wacken til København i følge med tre kor- og tre lægsøstre. De blev modtaget i Skt. Joseph Søstrenes Seminarium på Strandvejen, hvor de boede indtil den 8. oktober samme år, da klostret på Jagtvej blev åbnet og indviet af biskoppen. Et senere arbejdsværelse tjente som kapel, indviet til den

hellige Birgitta af Vadstena, indtil klosterkirken den 24. august 1916 blev konsekreret »til ære for den bestandige tilbedelse af det helligste sakramente og for Skt. Augustin og Skt. Birgitta«. Allerede 1914 indtrådte den første danske søster, og i midten af 20'erne var antallet vokset til 21, fordelt på 7 nationer. To døde dog i løbet af de følgende år.

Da det, bortset fra selve stiftelseskapitalen, ikke havde været muligt at overføre den østrigske formue til Danmark, bevirkede devalueringen efter den første verdenskrig et sammenbrud af klostrets økonomiske grundlag. Nogen indtægt fik man ved at dele den store klosterbygning og udleje halvdelen først til Magasin du Nord og siden til Blindes Arbejde. Endvidere påtog søstrene sig paramentsyning, til dels efter egne tegninger, samt andet syarbejde. Fra ordenens andre klostre var ingen hjælp at hente, da disse selv befandt sig i en lignende situation, og kun få danske katolikker havde kendskab til søstrenes vanskeligheder. En landsindsamling, sat i gang gennem Nordisk Ugeblad, og salg af et af Birgitte West tegnet kort til støtte for sagen, bragte også kun øjeblikkelig hjælp, og i 1932 tog søstrene, med støtte fra biskop Brems, initiativet til opførelse af et stort kompleks med udlejningsboliger og butikker på en del af klostrets grund for at skabe et nyt eksistensgrundlag.

Da den eukaristiske kongres i 1932 blev holdt i København, fandt nogle af arrangementerne sted i klostrets have, men iøvrigt gjorde den form for klausur, tilbedelsessøstrenes ordensregel foreskrev, at de forblev ukendt for flertallet, bortset fra den stærke modvilje, selve dette ukendskab fra starten havde bevirket hos dele af den ikke-katolske befolkning. Da den liturgiske bevægelse i 30'erne desuden vendte interessen mod kirkens officielle bøn og dermed bort fra en spiritualitet som den, der lå til grund for tilbedelsesordenen, var der ikke meget håb om tilgang. Under samtale med en benediktiner fra Beuron, pater Wolfgang Czernin, der i 1935 holdt retræte for søstrene, fik Moder Birgitta den tanke, at klostrets fremtid kunne ligge i et liv efter Skt. Benedikts regel. Ved dekret af 18. august 1936 gaves i Rom tilladelse til klostrets omdannelse, og på Krist Konges fest, den 24. oktober 1936, holdtes for første gang offentlig, højtidelig korbøn i det nyindrettede kor i kirken, efter at søstrene havde modtaget den benediktinske ordensdragt. Hermed begyndte det kanoniske noviciat for 15 af de 19 tilbedelsessøstre, herunder den 77-årige tidligere priorinde.

Fire af søstrene havde valgt at rejse til andre tilbedelsesklostre. Noviciatet lededes af pater Wolfgang Czernin, bistået af tre nonner fra Frauenschiemsee i Bayern, hvoraf en fungerede som priorinde, indtil et kanonisk valg kunne finde sted. Den 8. december 1937 aflagde søstrene de benediktinske løfter og var dermed helt og fuldt blevet benediktinier, alle med samme status, idet lægsøsterinstitutionen afskaffedes.

3. ordener, broderskaber, sækularinstitutter m.m.

Augustinertertiarer Skt. Augustins Tredieorden

Tertiariorum sæcularium Sodalitas Ordinis Eremitarum Sancti Augustini

Oprettelsen fandt sted i Curia Generalis Augustiniana, Via del S. Uffizio 25, Rom, den 16. april 1942, efterfulgt af biskop Th. Suhrs tilladelse til indførelsen i Danmark den 15. maj samme år. Ledelsen af de danske Augustinertertiarer lå i mange år hos pater Fr. Küpferle S.J., og overgik efter hans død til søster Madeleine Eugénie. Augustinertertiarernes regel er – med de fornødne modifikationer – Skt. Augustins regel og ordenens statutter.

Deres formål er at stræbe efter evangelisk fuldkommenhed gennem næstekærlighed med støtte i månedlige sammenkomster med messe og fælleskommunion efterfulgt af åndelige foredrag. Rosenkransbønnen er obligatorisk. Yderligere oplysninger findes i terciarernes håndbog.

Der findes for tiden 6 danske Augustinertertiarer.

Kontaktadresse:

Sr. Madeleine Eugénie, Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup

Benediktineroblater

Oblati O.S.B.

De enkelte oblater er tilknyttet et bestemt benediktinerkloster ved aflæggelse af oblatløftet, hvorved de forpligter sig til at leve i verden efter ånden i Skt. Benedikts regel og får andel i dette klostrets åndelige goder.

Tidligere, da oblation udelukkende kunne finde sted i tilknytning til et munkekloster, var de benediktineroblater, som fandtes i Danmark, uden mulighed for regelmæssig kontakt med det kloster, de tilhørte som oblater, og derfor begyndte pastor Niels Hansen i 1930 at samle dem til månedlige møder. Efter at retten til at modtage oblation er blevet udstrakt til også at gælde nonneklostre, er de fleste danske oblater tilknyttet Vor Frue Kloster, Åsebakken, hvor priorinden har delegeret klostrets præst, pater Ansgar Kristensen O.S.B., til at tage sig af dem.

Skt. Benedikts regel, der er skrevet i det 6. århundrede, er en vejledning i livsførelse efter evangeliets ånd og bogstav, og kan derfor uden videre anvendes af oblaterne, der har forpligtet sig til som medlemmer af et klosterfællesskab at stræbe efter fortsat omvendelse på deres plads som lægfolk i verden.

Kontakten med Vor Frue Kloster opretholdes med regelmæssige møder, rundbreve og private besøg.

Antallet af benediktineroblater ligger for tiden mellem 25 og 30.

Kontaktadresse:

Vor Frue Kloster, Åsebakken, Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød

Den franciskanske Lægorden tidl. Franciskanertertiärer *Ordo Franciscanus Sæcularis (O.F.S.)*

Den franciskanske Lægorden hører til Franciskanerordenen. Ved optagelsen i den bliver man indlemmet i selve Franciskanerordenen, som består af følgende grupper:

1. Orden: Observanterne, Konventualerne og Kapucinerne
2. Orden: Klarisserne
3. Orden: a. Tredie Regelbundne Orden
Franciskanske Søstre
b. Den franciskanske Lægorden.

Optagelse i Den franciskanske Lægorden sker gennem en præst fra 1. Orden eller en anden præst, som har erhvervet fuldmagt fra Franciskanerordenens ledelse til at foretage optagelser.

Formålet med Den franciskanske Lægorden, som er grundlagt af Frans af Assisi selv, er at samle i én åndelig familie »alle de medlemmer af Guds folk – lægfolk, ordensfolk og præster – som føler sig kaldet til at følge Kristus i Den hellige Frans af Assisis fodspor« (Levereglen, kap. 1). »På forskellig måde og under forskellige former, men i et levende fællesskab, forsøger de at levendegøre den karisme, som Frans af Assisi besad, i Kirkens liv og sendelse« (Levereglen, kap. 1). Medlemmerne forpligter sig ved et ordensløfte til at efterleve evangeliet efter Frans af Assisis forbillede i overensstemmelse med en Leveregel, som er godkendt af Kirken. Frans kaldte Lægordenens medlemmer »bodens brødre og søstre«, og medlemmerne forpligter sig til i deres liv i verden i nært samarbejde med Kirken at virke for genoprettelsen af den kristne livs-holdning i sig selv og andre.

Den franciskanske Lægorden blev oprettet i Danmark i 1885 og tæller i øjeblikket knapt 50 medlemmer. Medlemmerne fordeler sig på tre grupper i henholdsvis København, Odense og Ålborg; hertil kommer et antal isolerede medlemmer.

Ordenen er i øjeblikket ved at blive omstruktureret i overensstemmelse med de nye love og statutter, som er fremkommet efter andet Vatikan-koncil. Den praktiske ledelse varetages af Ordenens medlemmer gennem en leder, valgt af hver gruppe, og en leder, valgt af grupperne til at koordinere disse og varetage kontakten til Ordenens Verdensråd.

Til hver gruppe er tilknyttet en gejstlig rådgiver, som vejleder medlemmerne med hensyn til det franciskanske kald. For hele Ordenen varetages koordinationen af denne vejledning af en præst, som er Ordenens overordnede åndelige vejleder og rådgiver.

Det franciskanske kald er baseret på fællesskab, og hvor det er muligt, samles grupperne til et månedligt møde. Ved disse møder opbygges

fællesskabet gennem bøn, fejring af messen, et fortsat studium af det franciskanske kald, og ved at man sammen aftaler de tjenester, som gruppen påtager sig at yde.

Kontaktadresse:

Marianne Powell, Egegårdsvej 46, Helsted, 8900 Randers.

Karmelitertertiarer

Vor Frue af Karmels Tredieorden

De danske karmelitertertiarer er tilknyttet Karmelklostret i Norraby, Tågarp, Skåne, og ledes af br. Wilfrid Stinissen O.C.D. Der findes endnu ikke nogen fast organisation i Danmark, da der hertil kræves 12 profestertiarer.

Tredieordenens formål er at hjælpe terciarerne til at leve et kontemplativt og apostolisk liv i verden, såvel i karmeliterordenens ånd som under dens ledelse. Reglen for terciarer omfatter: En halv times indre bøn hver dag og, om muligt, daglig messe. Dagligt at bede laudes og vesper og helst tillige komplet. Regelmæssig åndelig læsning. Regelmæssig modtagelse af bodens sakramente. At bære skapularet eller den tilsvarende medalje. Hver dag ære Maria, f.eks. med rosenkransbønnen, og stræbe efter bestandigt at leve i Guds nærvær.

De danske karmelitertertiarer har 4 årlige weekend-retræter i Norraby.

Der findes for øjeblikket 11 profestertiarer og 4 postulanter.

Kontaktadresse: Erik Guldager, Helmsvej 35, 2880 Bagsværd

Sankt Dominikus' Lægmandsorden

Skt. Dominikus' Tredie Orden

Tertius Ordo saecularis Fratrum Praedicatorum

Gennem provinsen Paris er den danske gruppe knyttet til hele dominikanerordenen. Gejstlig rådgiver er pater Bertrand Fens, O.P., Vadstena. Oprettelsesår i Danmark: 1933 (Provinsen Holland), 1955 (Provinsen Paris). Broderskabet ledes af et ansvarligt medlem (formand, prior) og et råd. Begge vælges af kapitlet.

Formålet er dobbelt: Lægdominikanernes personlige helliggørelse og stræben efter sjælens frelse (apostolat). De to led er helt sideordnede. Valgsprog: Veritas (sandhed). Den nugældende regel er af 1968. Den viderefører Munio af Zamora's regel af 1285 og Theisling's regel af 1923. (Regelen af 1968 vil blive bearbejdet i 1983).

Der afholdes månedsmøder med foredrag, årlig retræte, fælles messer, breviarbøn (tidebøn) og betragtnings bøn, studium af den åbenbarede sandhed, uddannelse af nye lægdominikanere. Der udgives bladet »Dominicana«.

Pr. 1. januar 1983 har 25 medlemmer af broderskabet aflagt livsvarigt

løfte. 3 medlemmer har aflagt tidsbegrænset løfte. Der er 2 postulanter. Altså ialt: 30.

Kontaktadresse:

Connie Probst, Schimmelmansvej 45, 2920 Charlottenlund

Auxiliairer eller Apostolatshjælpere

Under indtrykket af den tiltagende afkristning af samfundet, der var mærkbar allerede efter 1. verdenskrig, søgte kardinal Mercier, ærkebiskop af Malines, Belgien, efter nye muligheder for at gøre Kirken nærværende i det afkristnede miljø. Nogle unge piger i hans bispedømme havde haft overvejelser, der var meget på linie med kardinalens, og de blev få år efter krigens afslutning kaldet af ham som de første »Auxiliaires de l'Apostolat«.

Opmuntret af kardinal Merciers erfaringer var der andre biskopper, først i Belgien, senere i Frankrig og andre europæiske lande, der fulgte hans initiativ. Og senere er der biskopper i alle 5 kontinenter, der har kaldet apostolatshjælpere til tjeneste i deres kirke. Dette er også sket i Danmark. Det har været vanskeligt at finde en dansk oversættelse, men foreløbig er man blevet stående ved »Apostolatshjælper«, eller har simpelthen brugt en fordanskning: »Auxiliaire« efter »Les Auxiliaires de l'Apostolat«.

Apostolatshjælperen tilhører ikke noget institut, ingen kongregation eller noget ordenssamfund, og hendes stilling i samfundet er altså nøjagtig som andre lægfolks. Det er et kald i umiddelbar afhængighed af biskoppen. Det, der gør en til apostolatshjælper, er den stedlige biskops kaldelse til for livet at tjene Kirkens apostolat med alt, hvad hun er, og alt, hvad hun har. Dette indebærer tillige afkald på ægteskab. Hun accepterer helhjertet at sendes til det sted, hvor biskoppen ser, at hun kan opfylde et behov i apostolatet, hvad enten det bliver inden for kirkelige rammer eller i samfundet.

Der er for øjeblikket 307 biskopper, der har kaldet apostolatshjælpere, hvoraf der nu findes mere end 2700. I Danmark er der 4. Navnlige i U-landene har biskopperne givet udtryk for, at de ønsker apostolatshjælpere.

Kontaktadresse:

Inger Høyer, Marielystvej 16, 2000 København F

Bønnens Apostolat

Denne bevægelse opstod 1844 blandt en gruppe franske teologistuderende med det formål gennem bøn at styrke den enkeltes kristne livsførelse og Guds riges vækst på Jorden. Medlemmerne forpligter sig til særligt at bede i pavens intention, for kirken og alle medmennesker i nød.

Pave Pius IX godkendte 1849 bevægelsens statutter. Dens symbol er Kristus-monogrammet: P og X over kors, hvoraf fremvokser en vinranke. I katolske egne har den stor udbredelse og udgiver tidsskrifter på mange sprog.

Bønnens Apostolat førtes til Danmark af pater Ignatius Schmidt S.J. i Århus 1916, idet han da begyndte udgivelsen af kvartalsskriftet »Jesu Hjerte Budbringer« med tillægget »Børnenes Budbringer«. Dette skrift afløstes 1968 af tidsskriftet »Magasin«. Desuden udgives årligt en folder og en større plakat til ophængning ved kirkedøre med pavens to månedlige intentioner for Bønnens Apostolat. Alle opfordres til efter evne at bidrage til denne solidariske forbøn, men man kan også tegne egentligt medlemskab ved henvendelse til pater Paul Keller S.J., Stenosgade 4 A, 1616 København V.

Maria-kongregationerne

Det var Jean Leunis, en flamsk jesuit, som i Rom, 1563, samlede nogle unge mennesker i en gruppe med det formål at forme dem til ægte kristen fromhed og et aktivt kristent liv, i nær tilknytning til Jomfru Maria som forbillede for alle, som vil være Kristi medarbejdere. Derfra navnet »Maria-kongregation«. Dengang var der mange, som ville gøre sig fri for Kirkens autoritet. I stedet blev mennesket, nærmere sagt individet, fremhævet. Det førte i religiøs henseende til, at den personlige samvittighed nærmest blev til eneste norm. Kongregationens grundlæggere forstod at tyde tidens tegn. De opfangede det gode i de nye bevægelser, skolede lægfolk og gav dem opgaver. Således blev kongregationerne en af den nyere katolicismes store kraftkilder.

Den første højtidelige approbation ved Pave Gregor XIII, 1584, præsenterede kongregationerne som religiøse arbejdsgrupper for studerende og akademikere. Ideen fængede, især i jesuitterskoler. Snart oprettedes der kongregationer for de forskellige samfundsgrupper, ikke blot i Europa, men også i missionerne.

En kendt kongregationsleder i dette århundrede var »Münchens apostel«, pater Rupert Mayer S.J., † 1. november 1945.

Nutildags søger kongregationerne – ofte under navnet »Fællesskabet for det kristne liv« – at være med til at virkeliggøre Det 2. Vatikankoncils impulser.

I København oprettede pater Wilhelm Tenten S.J. en kongregation for mænd, der fra 1878 mødte i Jesu Hjerte Kapel i Kronprinsessegade; senere flyttede den til Jesu Hjerte Kirke. I 1879 stiftede pater Tenten Skt. Stanislaus-kongregationen for unge mænd. I 1913 blev der ved det daværende Assumptionskloster grundlagt en kongregation for damer; denne er nu tilknyttet Skt. Therese Kirke. I 1923 dannedes Immaculata-kongregationen for damer ved Jesu Hjerte Kirke under ledelse af pater U. Sialm S.J., som også udgav en andagtsbog for kongreganister (4. oplag 1926). I 1925 påbegyndte Fr. Jaworski C.ss.R. en kongregation for mænd

på Amager, indviet til Maria, Rosenkransens Dronning. I 1927 fandtes der 16 Maria-kongregationer i København, Ålborg og Århus.

For tiden ledes en kongregation for herrer af Karl Pauli S.J. og en for damer af Paul Keller S.J. ved Jesu Hjerter Kirke i København, og en gruppe for damer og herrer af Fr. Jos. Lanser S.J. ved Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg. Ved Niels Steensens Gymnasium har der gennem alle årene siden 1950 været grupper for skolens elever og i perioder for forhenværende elever under ledelse af L. O. Dorn S.J.

Vor tids »Fællesskaber for det kristne liv« har til formål at udvikle og støtte medlemmernes kristne engagement i Kirkens og samfundets tjeneste på alle livets områder (jfr. Statutterne § 3). Blandt midlerne til virkeliggørelse af formålet indgår gruppernes møder og aktiviteter, hyppig deltagelse i Eukaristien, daglig meditation (især ud fra Den hellige Skrift), en årlig retræte m.m. (jfr. § 12).

Litteratur:

Johan Johnsen: *Maria-kongregationen i København 1877-1902.*

København 1902.

Johan Johnsen: *Maria-kongregationen for mænd i København 1877-1927.*

København 1927.

MC Gestern und Heute 1563-1963 - med forord af kardinal Bea S.J.

Augsburg 1963.

Fr. K. Drolet S.J.: *New Communities for Christians.* New York 1972.

Tidsskrifter:

Kongreganisten. Udkommer 3 gange om året, siden 1967. København.

Progressio. Publication of the World Federation of Christian Life

Communities. Rom. Udkommer 6 gange om året på engelsk, fransk og spansk.

Maria Legionen

Legio Mariae

Maria Legionen er en verdensomspændende organisation for lægmands-apostolat, hvis hovedsæde er Concilium i Dublin, hvor også den første gruppe dannedes i 1921.

Det første præsidium (gruppe) i Danmark blev dannet i Horsens med biskoppelig tilladelse og sognepræsten som gejstlig vejleder. De enkelte grupper sammenfattes i en landssammenslutning med et årligt møde og er i forbindelse med hovedorganisationen i Dublin, Concilium. Oprettelsesår var 1947.

Målsætningen er katolsk lægmands-apostolat, tilpasset det stedlige behov og medlemmernes muligheder; enhver art af opgave skal have den stedlige sognepræsts tilladelse. I Danmark har opgaverne hovedsageligt bestået i besøg hos enlige, ældre og syge sognebørn, assistance ved afholdelse af sognesammenkomster, basar og lignende.

Regel: Maria Legionens stifter - Frank Duff - har skrevet en håndbog, som i detaljer giver retningslinier for mødernes afholdelse, apostolatet

og landsorganisationens beføjelser. Alle medlemmer gøres bekendt med håndbogen ved oplæsning under møderne, absolut tavshedspligt pålægges fra første møde vedr. oplysninger erfaret under udførelse af apostolatet.

Aktive Maria Legionærer mødes en gang ugentlig og beder i fællesskab rosenkransbønnen og Maria's lovsang, opgaverne uddelegeres af sognepræsten respektiv formanden, og en kort rapport om udført arbejde aflægges.

Medlemstallet er på ca. 30 aktive medlemmer, fordelt på 3 grupper i henholdsvis Horsens, Odense og Amager (philippinsk gruppe). Et ukendt antal auxiliære medlemmer (hjælpetropper) beder dagligt rosenkransbønnen og Maria's lovsang for lægmandsapostolatet.

Kontaktadresse:

Ella Petersen, Mimergade 8 C, 8700 Horsens

Marias efterfølgere af korset

Samfundet stammer fra Irland, hvor det er blevet oprettet af Kevin Jacobsen. Det har endnu ikke modtaget kirkelig godkendelse og må derfor betragtes som et eksperiment på linie med et religiøst kollektiv.

I 1977 kom 4 eller 5 medlemmer til København, hvor de fra en lejlighed på Vesterbrogade 28 drev gademission og samlede interesserede til meditationsmøder. I 1981 forlod de påny Danmark.

Niels Steensens Hus

Niels Steensens Hus er et kristent økumenisk fællesskab, der er en del af det internationale l'Arche. Denne sammenslutning omfatter ca. 60 fællesskaber over hele verden, hvor mentalt handicappede og såkaldte ikke-handicappede deler tilværelsen med saligprisningerne som grundlag. Det første l'Arche fællesskab blev grundlagt af canadieren Jean Vanier i Trosly-Breuil, nordøst for Paris, i 1964. De fleste fællesskaber er små, og medlemmerne lever en meget enkel tilværelse.

Niels Steensens Hus blev grundlagt i 1972 i det tidligere plejehjem Hoffmannsminde i Valby. I 1974 erhvervedes Skt. Vincentssøstrenes ejendom i Helsingør. Fællesskabet, der fungerer uden offentlige tilskud, bebor en del af huset, mens den anden del er indrettet til gæstehus, hvor man modtager gæster fra ind- og udland til vandrehjemspriser. Fællesskabets formål er dels at skabe et kristent miljø og at forsøge at leve de fundamentale evangeliske værdier, dels at engagere sig i samfundet med og for de ringest stillede. Fællesskabet har i løbet af de sidste år oparbejdet en omfattende kursus- og foredragsvirksomhed, hvor alle formidler ved ord, mime, marionetter og trylleri.

Adresse:

Nygade 6, 3000 Helsingør

Børnehaver og skoler

Børnehaver

Birkerød

Børnehaven Fredsholm

Bistrup Byvej 18, 3460 Birkerød

Børnehaven blev oprettet den 12. august 1960 under navnet Børnehaven Nordvanggård. I 1962 ændredes navnet til det nuværende. Søstre af det dyrebare Blod stod for oprettelsen.

Børnehaven er en selvejende institution, der i 1959 var en halvdagsbørnehave med 2 × 20 børn og 3 medarbejdere. Fra 1962 var der 60 børn og 9 medarbejdere.

Oprindelig havde børnehaven til huse i lokaler i bygningen på Nordvanggård, men i 1962 købtes villaen Fredsholm, der blev indrettet til formålet. I 1980 udvidede man lokalerne med en frokoststue og garderobe.

Børnehaveleder:

Sr. Mamertis Lampert

Esbjerg

Sankt Nikolaj Børnehave

Nørregade 61, 6700 Esbjerg

Børnehaven blev oprettet den 2. september 1963 af den katolske menighed i Esbjerg, og navnet dengang var Skt. Nikolaj Skoles Børnehave. Børnehaven er en selvejende institution med 2 × 20 halvdagsbørn. Ved oprettelsen var der 3 medarbejdere, i 1982 var der 5 medarbejdere og 1 rengøringsassistent.

Børnehaveledere:

1963–1971 Kirsten Nyllen Pedersen

1971–1972 Jan Ronnenberg

1973–1977 Maren Jensen

1977–1979 Edel Petersen

1979–1980 Maren Jensen

1980– Jonna Baun Hansen

Helsingør

Mariahjemmets Børnehave

Nygade 8, 3000 Helsingør

Børnehaven blev oprettet af Skt. Vincent Søstrene i Helsingør den 1. april 1967.

Børnehaven er en selvejende institution, der i 1976 indgik en overenskomst med Helsingør kommune om tilskud iflg. loven. Grund og bygninger ejes af Skt. Vincent Søstrene.

I 1967 var der 20 børn og antal af medarbejdere efter Børne- og Ungdomsforsorgens regulativ. I 1968 var der 40 børn, 1 leder, 4 pædagoger, 3 medhjælpere og en rengøringsassistent. I 1982 var der 42 børn.

Børnehaven blev udvidet med en tilbygning i 1968.

Børnehaveledere:

1968–1981 Skt. Vincent Søstre

1981– Inger Lise Andersen

Horsens

Sankt Ibs Børnehave

Nørregade 14, 8700 Horsens

Børnehaven blev oprettet af Skt. Ibs Skole i Horsens i januar 1977.

Børnehaven er en selvejende institution, der lejer sine lokaler af Ansgarstiftelsen.

I 1977 var der 24 børn og 3 medarbejdere. I 1982 var der 30 børn og 5 medarbejdere.

Børnehaveledere:

1977–1983 Karen Thomassen

1983– Tove Christiansen

Kolding

Sankt Hedvig Søstrenes Børnehave
Kralundsgade 10, 6000 Kolding

Børnehaven blev oprettet den 1. maj 1943 af Skt. Hedvig Søstrene i en del af Sankt Michaels Skoles lokaler. Den 1. september 1948 åbnedes nye lokaler i Kralundsgade 10 med plads til 50 børn.

Børnehaveleder:
Ulla Roed

Nyborg

Mariasøstrenes Børnehave
Tværvej 11, 5800 Nyborg

Børnehaven blev oprettet af Maria-søstrene i 1935 og havde til huse på Bakkevej i Nyborg indtil 1969, hvor den ny børnehave var færdig. Samme år blev den en selvejende institution.

Indtil 1939 var der 12 børn, derefter 30 børn og 1 medarbejder. I 1982 var der 40 heldagsbørn og 7 medarbejdere, heraf 3 deltidsansatte.

Børnehaveledere:
1935-1936 Victoria Haladiin
1936-1938 Sr. Margrethe
1938-1939 Sr. Guiberta
1939-1946 Sr. Edma
1946-1952 Sr. Guiberta
1952- Sr. Rosalie Meerts

Roskilde

Sankt Josefs Børnehave
Frederiksborgvej 12, 4000 Roskilde

Skt. Joseph Søstrene oprettede børnehaven den 1. januar 1964, hvor den blev kaldt: Legestedet ved Skt. Josefs Realskole.

Børnehaven er en selvejende institution, der startede med 30 børn, 1 leder, 1 assistent og 1 medhjælper. I 1982 var der 60 børn, 1 leder, 2 assistenter og 2 medhjælpere. Børnehaven er en halvdagsbørnehave.

Den selvejende institution Skt. Josefs Børnehave købte den 13. februar 1975 ejendommen Frederiksborgvej 12 af Skt. Maria Stiftelse.

Børnehaveledere:
Sr. Josephina
Eva Nielsen

Silkeborg

Vor Frue Sogns Børnehave
Vestergade 32, 8600 Silkeborg

I 1943 startede Skt. Joseph Søstrene en børnehave i den tidligere skole, Vestergade 32: Skt. Joseph Søstrenes børnehave. Børnehaven fortsatte indtil 1973. Samme år blev den på menighedsrådets initiativ omdannet til en selvejende institution under navnet »Vor Frue Sogns Børnehave«. Børnetal: 40.

Ejendommen Vestergade 32 blev i 1978 af Skt. Joseph Søstrene overdraget til Ansgarsstiftelsen, og den rummer nu børnehaven og menighedslokaler.

Børnehaveleder:
Margrethe Mørck Pedersen

Svendborg

Mariasøstrenes Børnehave
Caroline Amalievej 11 A,
5700 Svendborg

Mariasøstrene oprettede børnehaven den 1. april 1970 i en nyopført bygning, der var opført på en grund, som Mariastiftelsen havde købt af Svendborg kommune i 1966. Børnehaven drives som en selvejende institution.

I 1970 var der 60 heldagsbørn. I 1982: 40 heldagsbørn og 2 x 20 halvdagsbørn, 13 medarbejdere, heraf 4 heltidsansatte.

Børnehaveledere:
1970-1981 Sr. Angela Mejnaerts
1981- Sr. Cecilie Maes

Svendborg

Mariasøstrenes Halvdagsbørnehave
Havnegade 4, 5700 Svendborg

Mariasøstrene oprettede børnehaven den 1. september 1943, hvor børnehaven kaldtes *Mariasøstrenes Børnehave*. Fra 1943-48 ejedes bygningerne af Ansgarstiftelsen, idet børnehaven var indrettet i Skt. Knuds Skoles gymnastiksal, Havnegade 1.

I 1948 blev bygningen Toldbodhus, som ejes af Mariastiftelsen, bygget om til halvdagsbørnehave og drevet som privat børnehave indtil 1970.

I 1971, da børnehaven på Caroline Amalievej blev bygget, blev børnehaven igen bygget om og indrettet til 25 halvdagsbørn og fra denne dato drevet som selvejende institution med 4 medarbejdere.

Børnehaveledere:

1943-1946	Sr. Kammiliana (Rosa Hansen)
1946-1981	Sr. Edma (Maria De Bruyn)
1981-	Else Johansen

Vejle

Mariasøstrenes Børnehave
Vestre Engvej 42, 7100 Vejle

Mariasøstrene oprettede børnehaven den 3. oktober 1927, og havde til huse i skiftende lokaler i søstrenes bygninger. I 1943 byggedes børnehaven på Blegbanken 5-7. I 1974 købte søstrene en ny grund på Vestre Engvej 42, og den 1. januar 1976 blev den nye børnehave taget i brug.

Børnehaven blev drevet som privat børnehave indtil 1943, hvor den blev statsanerkendt og derefter drevet som selvejende institution.

Før 1943 havde børnehaven ca. 35 børn og 4 medarbejdere. I 1982 var børnehaven normeret til 40 heldags- og 20×2 halvdagsbørn og 13 medarbejdere, hvoraf en del var deltidsansat.

Børnehaveledere:

1927-1939	Sr. Guiberta
1939-1952	Sr. Rudolfine
1952-1967	Sr. Guiberta
1967-1970	Sr. Angela Mejnaerts
1970-1981	Sr. Cecilie Maes
1981-	Sr. Angela Mejnaerts

Tórshavn

Barnagardur Sankti Josef
Vardagøta 2, 3800 Tórshavn

Franciskanersøstrene oprettede børnehaven den 1. september 1931, og det blev byens første børnehave. I 1968 flyttede børnehaven ind i de nuværende moderne lokaler over for Vor Frue Kirke.

I 1958 kunne søstrene tilbyde de mindste i samfundet en vuggestue. I 1965 flyttede vuggestuen til nye lokaler »Stella Maris«.

I 1931 var der 33 børn og 2 medarbejdere. I 1983 var der 95 børnehavebørn og 15 medarbejdere, og i vuggestuen 55 børn.

Børnehaveledere:

1931-1968	Jo Dickman
1968-	Louisa Smets

Katolsk Centralskole i København. Et blik ind i en 2. klasse i 1960'erne.

Skoler

Almen oversigt

I det danske bispedømme findes ialt 25 katolske skoler. 8 af disse er beliggende i hovedstadsområdet: Niels Steensens Gymnasium, Katolsk Centralskole på Nørrebro, Sankt Annæ Skole på Amager, Institut Sankt Joseph på Østerbro, Sankt Knud Lavard Skole i Kgs. Lyngby, Sankt Joseph Søstrenes Skole i Ordrup, Rygaards Skole i Hellerup, og Sankt Pauls Skole i Tåstrup.

De øvrige 17 skoler er beliggende i følgende byer: Esbjerg, Fredericia, Horsens, Kolding, Maribo, Nakskov, Nykøbing Falster, Nyborg, Næstved, Odense, Randers, Ringsted, Roskilde, Vejle, Ålborg, Århus og i Tórshavn på Færøerne.

Foruden Niels Steensens Gymnasium, som har et skoleforløb fra 7. klasse til studentereksamen, og Sankt Joseph Søstrenes Skole i Ordrup samt Sankt Albani Skole i Odense, der begge har et forløb fra børnehaveklasse til og med 7. klasse, har samtlige andre skoler en opbygning, der omfatter hele grundskoleforløbet fra børnehaveklasse til 9. eller 10. klasse.

To af skolerne stammer fra før grundloven af 1849. Ældst er Katolsk Centralskole i København (oprindeligt: Den katolske Menigheds Skole), som blev oprettet den 22. april 1816, mens Sankt Knuds Skole i Fredericia oprettedes i 1848.

I 1858 åbnedes Sankt Joseph-Søstrenes Skole på Østerbro i København, 1868 skolen i Randers og Sankt Albani Skole i Odense, 1869 Sankt Knuds Skole i København, 1873 skolerne i Århus og Horsens, 1878 Sankt Joseph-Søstrenes Skole på Frederiksberg, 1882 skolen i Kolding, 1884 skolen i Svendborg, 1888 skolen i Ordrup, 1897 Sankt Annæ Skole på Amager, 1898 skolen i Silkeborg, 1899 skolen i Ålborg, 1904 skolen i

Roskilde, 1905 skolerne i Esbjerg, Helsingør og Vejle, 1908 Assumptions-søstrenes franske Skole og skolen i Nyborg, 1914 skolen i Ringsted, 1916 skolen i Maribo, 1920 skolen i Nakskov, 1921 skolerne i Åkirkeby og Nykøbing Falster, 1923 skolen i Næstved, 1928 skolen i Haderslev og og 1934 Skolehjemmet Sølyst ved Horsens samt Sankt Frans' Skole i Tórshavn. I 1949 oprettedes Niels Steensens Gymnasium, oprindeligt som en overbygning af Sankt Knuds Skole, og fra 1954 som selvstændigt gymnasium. I 1954 åbnedes Sankt Knud Lavard Skole i Kgs. Lyngby. I 1976 oprettedes Sankt Pauls Skole i Tåstrup.

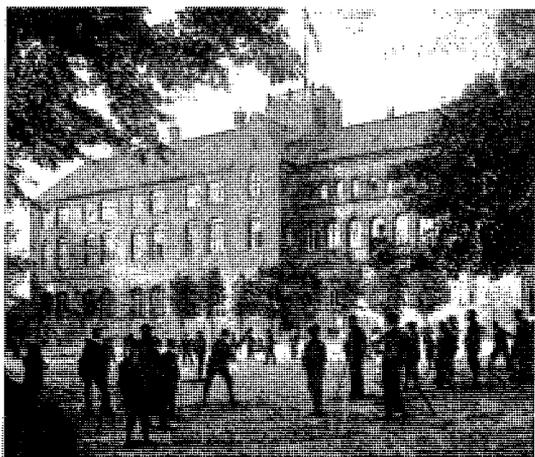
Følgende skoler blev nedlagt i årene under og umiddelbart efter 2. verdenskrig: Haderslev, Helsingør, Silkeborg, Åkirkeby samt Skolehjemmet Sølyst ved Horsens. Efter det tragiske bombardement af Sankt Joseph-Søstrenes Skole på Frederiksberg (Jeanne d'Arc) den 21. marts 1945 ophørte denne som selvstændig skole, og lærerne og eleverne blev overført til Sankt Joseph-Søstrenes Skole på Østerbro. På grund af den ændrede struktur af de katolske skoler i det indre København, blev Sankt Knuds Skole i årene 1970-1973 afviklet som selvstændig skole, idet de lavere klasser blev overført til Rygaards Skole i Hellerup, mens de højere klasser blev sammenlagt med Niels Steensens Gymnasium. Skolen i Svendborg blev nedlagt i begyndelsen af 70erne.

Siden begyndelsen af 60erne har de katolske skoler gennemgået en markant udvikling. Navnlig i provinsen blev skolerne indtil da næsten udelukkende betragtet som menighedsskoler, som stort set kun optog katolske elever. I de sidste 20 år er samtlige skoler blevet kristne tilbuds-skoler på katolsk grundlag, som også står åbne for ikke-katolske børn, hvis forældre ønsker en kristen skole for deres børn. Endvidere er langt den største del af skolerne ikke længere privatejede (dvs. ejet og drevet af et ordenssamfund eller af bispedømmet), men er omdannet til selvejende institutioner, hvis vedtægter lægger ansvaret for skolen i hænderne på en bestyrelse, bestående af repræsentanter for menigheden, forældrene og et ordenssamfund eller bispedømmet. Ligeledes er den daglige ledelse af næsten alle skoler i den samme årrække gået over til katolske lægfolk, hvor det tidligere var almindeligt, at skolens leder var en ordenssøster eller præst.

Af de statistiske oplysninger pr. 1. september 1982 (se side 230) fremgår det, at der ialt er 8.251 elever i de katolske skoler. Deraf er de 1.451 katolikker. Dette sidste tal har været bemærkelsesværdigt konstant siden begyndelsen af 40erne, hvor det samlede katolske elevtal ifølge en optælling fra 1942 var på 1.425, på et tidspunkt, hvor der fandtes 30 katolske skoler mod 25 i dag. Også antallet af katolske lærerkræfter (209) har i samme tidsforløb på 40 år været meget konstant, trods den store nedgang af antallet af søstre og præster, der underviser på skolerne.

Siden 1965 har de katolske skoler været sammensluttet i Foreningen af Katolske Skoler i Danmark. Denne Forening har som formål at fremme samarbejdet mellem de katolske skoler, at varetage skolernes interesser i forhold til det offentlige og i forhold til andre organisationer, at bistå de enkelte skoler med rådgivning og at formidle samarbejdet med bispedømmet og dets organer.

Skoler i hovedstadsområdet

Skt. Andreas Kollegium (fotografi fra 1919)

Sankt Andreas Kollegium
Kollegievej 2, Ordrup,
2920 Charlottenlund

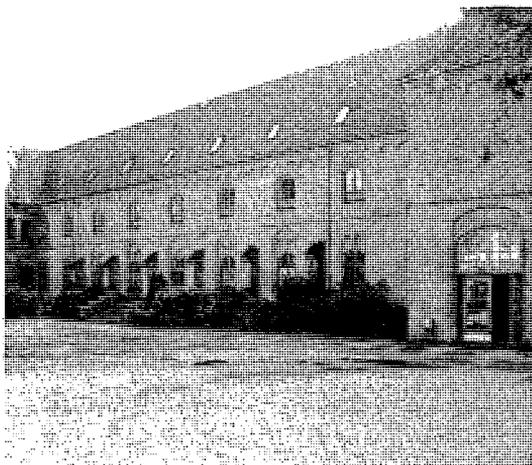
I 1873 kom nogle tyske jesuitter til Danmark, og de ønskede at oprette en skole. Kammerherreinde Berling overlod dem nogle lokaler i Ordrupdals avlsgård på Ordrup Bakke. Skolen blev startet den 30. august 1873. Det første hold elever bestod af 9 danskere, 2 nordmænd, 1 svensker og 1 tysker (alle katolikker). I 1876 kom de første ikke-katolske elever til skolen, og i løbet af 1870'erne steg elevtallet til 50. Mange af disse elever kom fra Hamburg og Berlin.

I 1903 byggedes den nye vestfløj og i 1904 nordfløjen. Da der i 1903 kom en ny skolelov, der var grundforskellig fra de tyske læseplaner, oprettede man en speciel tysk afdeling ved skolen.

Skolen havde i starten ingen eksamensret og måtte sende eleverne til eksamen på andre skoler. Først i 1906 fik skolen eksamensret for mellemskolen, og i 1908 demitterede de første 4 studenter og 1 realist.

I 1912-13 blev østfløjen opført, og der indlagdes elektricitet i hele kollegiet. Under 1. verdenskrig blev mange af lærerne indkaldt til militær-

tjeneste, og soldater blev indkvarteret på kollegiet. De tyske elever udeblev fra skolen, og den 21. oktober 1918 blev den tyske afdeling definitivt lukket. Med det resterende lave elevtal kunne skolen ikke overleve, og den 5. juli 1920 lukkede resten af kollegiet.

Niels Steensens Gymnasium

Niels Steensens Gymnasium
Skt. Kjeldsgade 3,
2100 København Ø

7.-10. klasse og gymnasium.

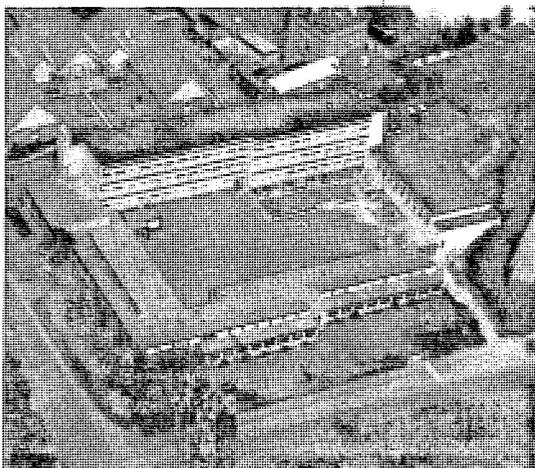
Rektor: Johs. M. Thomsen
Inspektør for hovedskolen:
Lydia Frandsen

Niels Steensens Gymnasium blev oprettet den 1. august 1950 af Jesuiterordenen.

Fra 1950-54 havde skolen lokaler i Skt. Knuds Skole i Stenosgade. I forsommeren 1954 overtog Niels Steensens Gymnasium bygningerne Skt. Kjeldsgade 3, et tidligere kloster. Der forestod en omfattende ombygning, og først den 30. oktober kunne biskoppen indvie de nye lokaler. I 1961 udvidede skolen med en ny bygning mod Australiensvej.

Den 21. april 1960 blev Niels Steensens Gymnasium en selvejende institution.

Antal elever i 1950: 101
1982: 752

Skt. Annæ Skole

Sankt Annæ Skole

Otto Rudsvej 7, 2300 København S

Børnehaveklasser, 1.-10. skoleår

Skoleinspektør: Annie Rastrup

Skolen blev oprettet den 22. august 1897. Initiativet var biskop von Euchs. De første lokaler var i en lejet villa på Chr. II's allé, hvor man var i ca. 1 år. Derefter lejede man en toværelses lejlighed i Tyrolsgade 11.

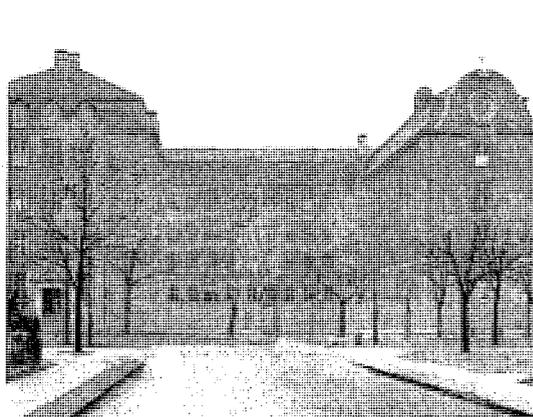
Den 1. november 1902 flyttede skolen til Hans Bogbinders allé 4. 1. etape af den nye skole på Otto Rudsvej blev bygget i 1954. 2. etape 1958-60. I 1967 blev hovedbygningen bygget og i 1968 gymnastiksalen.

Redemptoristerne overtog skolen i 1902, og de ejede skolen indtil den 15. januar 1966, hvor skolen blev en selvejende institution. På grund af tilskudsordningen hed skolen en overgang Vor Frue Skole. I 1905 kom de første Elisabeth Søstre til skolen.

Den første skoleleder var cand. theol. Niels Hansen.

Antal elever i 1897: 23

1982: 514

Jeanne d'Arc Skolen

Jeanne d'Arc Skolen

Frederiksberg allé 74,

2000 København F

Ejer: Sankt Joseph Søstrene

Skolen blev oprettet den 1. april 1878 på Bülowvej 28 og flyttede til Frederiksberg allé 15-17 i 1884. I 1892 blev der åbnet et børnehjem for piger. I 1924 stod de nye bygninger i Frederiksberg allé 74 færdige, og skolen blev indviet den 1. august 1924.

Den 21. marts 1945 blev skolen ødelagt ved et bombardement.

Institut Skt. Joseph

Institut Sankt Joseph

Dag Hammarskjölds Allé 17,

2100 København Ø

Børnehaveklasser og hovedskole med 10. klasse

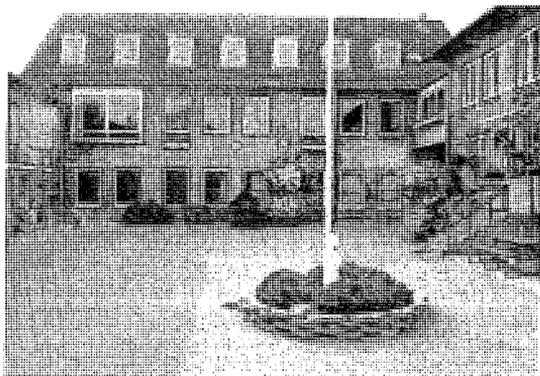
Skoleleder: Lilian Jespersen

Institut Skt. Joseph blev oprettet den 17. november 1858 af Skt. Joseph Søstrene. Skolen havde dengang til huse på Toldbodvej 14. I 1915 flyttede skolen til Østerbrogade 7 D, hvor den stadig er beliggende; gaden har skiftet navn.

I 1948 blev der bygget et annex til skolen og i 1980 en ny gymnastiksal. Siden 1957 er der sket en ombygning af en del af søstrenes værelser til skolelokaler, lægelokale, bibliotek m.v.

Skolen er i dag en selvejende institution.

Antal elever i 1942: 226
1982: 725

Skt. Joseph Søstrenes Skole

Sankt Joseph Søstrenes Skole
Skovkrogen 17-19,
2920 Charlottenlund

Børnehaveklasse og 1.-7. klasse

Skoleleder: Sr. Ansgaria Riemann

Skolen blev oprettet i 1888 af Skt. Joseph Søstrenes ordenssamfund og kammerherreinde Berling.

Skolen har foretaget væsentlige udvidelser og ombygninger i årene 1953, 1967 og 1978.

Skolen er privatejet.

Antal elever i 1888: 8
i 1982: 359

Katolsk Centralskole

Katolsk Centralskole

Nørrebrogade 27, 2200 København N

Hovedskole med 10. klasse og børnehaveklasse

Skoleinspektør: Ole Meyer

Efter at der længe havde været en katolsk kirkeskole for ubemidlede i hovedstaden, oprettedes den 22. april 1816 den katolske Menigheds Skole ved hjælp af pengemidler, testamenteret til dette formål af Chr. P. Bianco. Skolen var indtil 1819 i Lille Kongensgade (nuværende nr. 34), i 1819-42 i Gothersgade (nuværende nr. 28), 1842-67 i Bredgade 64 (nuværende præstebolig), 1867-88 i Blancogade (nuværende Fredericiagade nr. 15), dog var drengeskolen i årene 1871-88 påny i Bredgade 64, og fra 1888-1940 var hele skolen i Bredgade 67-69. Fra 1860 blev skolen kaldt Skt. Ansgars Skole.

I 1884 oprettedes en folkeskole for piger på Frederiksberg, i 1892 ligeledes en skole for drenge. Skolen, som fik navnet Skt. Mariæ Skole, havde indtil 1940 bolig i Boyesgade 8 og 8 A.

I 1906 åbnedes en folkeskole, Skt. Josefs Skole, på Nørrebro, i Griffenfeldtsgade. I 1923 flyttede skolen til Nørrebrogade 27 A-B. I årene 1934-37 havde denne skole en filial i Brønshøj, Frederikssundsvej 225.

I 1940 blev Skt. Ansgars, Skt. Mariæ og Skt. Josefs Skole igen

samlet i en fælles katolsk folkeskole under navnet Katolsk Centralskole, Nørrebrogade 27 A-C. I 1941 og 1942 udvidedes skolen med flere nye klasseværelser.

I 1947 blev undervisningen udvidet med en 1. mellemskoleklasse og i 1952 blev for første gang holdt realeksamen.

I 1967 blev skolen en selvejende institution.

Antal elever i 1906: 30
1982: 360

Skt. Knud Lavard Skole

Sankt Knud Lavard Skole
Toftebækvej 30, 2800 Lyngby

Børnehaveklasse og 1.-9. klasse

Skoleleder: Gert Ørsted Andersen

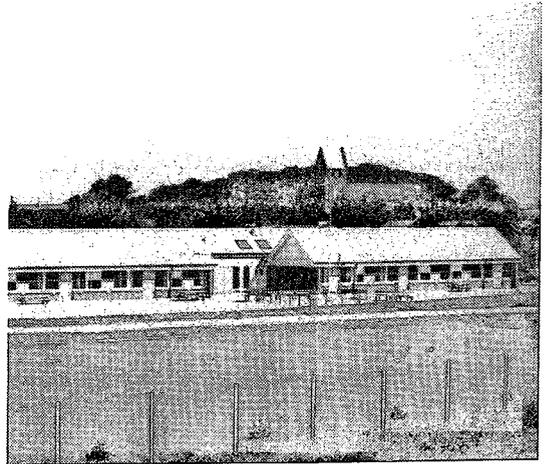
Skolen blev oprettet i 1954 af menigheden og sognepræst Thomas King. Skt. Joseph Søstrene stod for skoleledelsen indtil 1966, hvor søstrene forlod skolen.

I skoleåret 1978/79 blev børnehaveklasser etableret tillige med en fritidsordning.

I 1982 erhvervede skolen en gymnastiksal og 2 klasselokaler.

Skolen er nu en selvejende institution.

Antal elever i 1954: 64
1982: 258

Skt. Pauls Skole

Sankt Pauls Skole
Frøgård Allé 8, 2630 Tåstrup

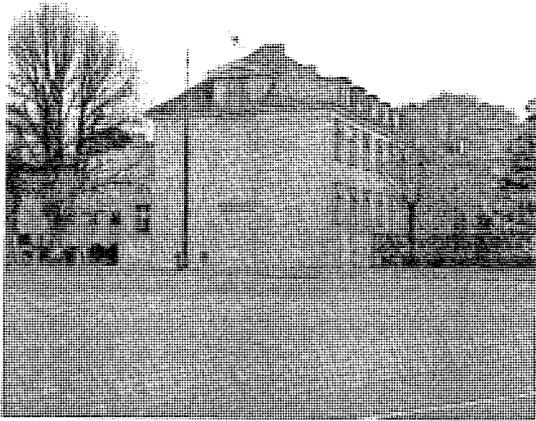
Børnehaveklasse og 1.-8. klasse

Skoleleder: Blanka Langsted

Skolen blev oprettet i august 1976 i Skt. Paul kirkes menighedssal på Køgevej, hvor skolen havde til huse indtil oktober 1977, da den flyttede til Charlotteskolen i Hedehusene. I marts 1979 flyttede skolen til Hørskættens 5. En ny skole blev bygget på Frøgård Allé, og den 16. november 1981 flyttede skolen hertil.

Skolen er i dag en selvejende institution.

Antal elever i 1976: 60
1982: 200

*Rygaards Skole***Rygaards Skole**

Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Mathias Jepsen

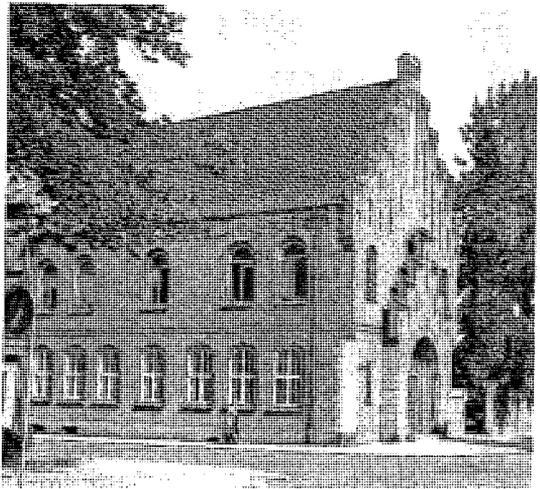
Assumptionssøstrene oprettede skolen den 1. november 1908 på Amalievej 16, Frederiksberg. Skolen var dengang en ren pigeskole med kostafdeling og med fransk- eller rettere - internationalt præg, ledet i 21 år af priorinde Mère Madeleine Eugénie.

Fra 1920-30 havde skolen til huse i det tidligere Skt. Andreas Kollegium i Ordrup. I 1930 flyttede skolen til Rygaard. Skolen blev udvidet flere gange gennem årene, og efter krigen oprettedes en ren dansk skole ved siden af den såkaldte »polyglot«-afdeling. Skolens navn var Rygaards Franske Skole.

Den 18. juni 1959 indviedes en ny treetages bygning. Den 23. november 1963 blev skolen en selvejende institution, og i 1966 blev det bestemt, at også drenge kunne optages på skolen. I 1973 blev Skt. Knuds Skole (Stenosgade) og Rygaards Franske Skole sammenlagt, og skolen fik navnet: Rygaards Skole.

Antal elever i 1946 ca. 80
1957 ca. 300
1982 760

Skoler i det øvrige Danmark

*Skt. Nikolaj Skole***Esbjerg****Sankt Nikolaj Skole**

Nørregade 61, 6700 Esbjerg

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Else Marie Ebert

Skolen blev oprettet den 22. august 1905 af sognepræsten Ernst Buch.

I 1976 købte Ansgarstiftelsen Nørregade 38 til en udvidelse af skolen.

Skolen er nu en selvejende institution.

Antal elever i 1905: 5
1982: 153

Fredericia**Sankt Knuds Skole**

Sjællandsgade 50 C, 7000 Fredericia

Børnehaveklasse og 1.-9. klasse

Skoleleder: John Karlsson

I 1700-tallet har der i Fredericia været en lille katolsk skole, der igen er lukket omkring år 1800.

I 1848 skænkede Anton og Franz Schütten den katolske menighed en skolebygning, der lå tæt ved kirken. I 1866 overtog Skt. Joseph Søstrene

Skt. Knuds Skole

skolebygningen til pigeskole. Samtidig indrettede pastor Johs. von Euch en drengeskole i Gothersgade. Pastor Ferd. Heiden byggede i 1906 den nuværende skolebygning. Menigheden ejede skolen indtil 1981, hvor skolen blev en selvejende institution.

I 1977 overtog skolen den gamle præstegård til børnehaveklasse.

Antallet af elever var i slutningen af forrige århundrede ca. 40 (alle katolikker).

I 1982: 110 elever, heraf 15 katolikker.

Skt. Ibs Skole

Horsens

Sankt Ibs Skole

Kildegade 18, 8700 Horsens

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Jørgen Frost-Jensen

Den 15. november 1872 oprettede pastor Brüggemann en katolsk skole i Søndergade 47 for kun 1 elev. I 1874 købte menigheden hotel Royal i Nørregade 19, og disse lokaler blev indrettet til skolen. I 1901 flyttede skolen ind i en ny bygning, der netop var opført, og den kunne rumme ca. 40 elever. Søstre fra ordenen Kristelig Kærligheds Søstre, der var ankommet til byen sidst i 1800-tallet, tog sig af skolearbejdet. Senere blev de afløst af Skt. Joseph Søstre, og i den tid hed skolen Skt. Joseph Skole. I 1960'erne skete en udvidelse af skolen med flere klasselokaler og en ny gymnastiksal. Samtidig blev skolens navn ændret til Skt. Ibs Skole.

Bispedømmet overtog på et tidspunkt bygningen Kildegade 18, efter at menigheden afstod den. I dag ejer bispedømmet samtlige bygninger i Kildegade 18, mens den selvejende institution Skt. Ibs Skole ejer skolebygningen Kildegade 46, som den købte i 1974 af Horsens kommune. I dag rummer bygningen 9 klasseværelser, gymnastiksal og formningsrum. I 1977 byggedes 6 klasseværelser og beskyttelsesrum til den gamle bygning i Kildegade 18.

Antal elever i 1960:	ca. 30
1982:	460

Kolding

Sankt Michaels Skole

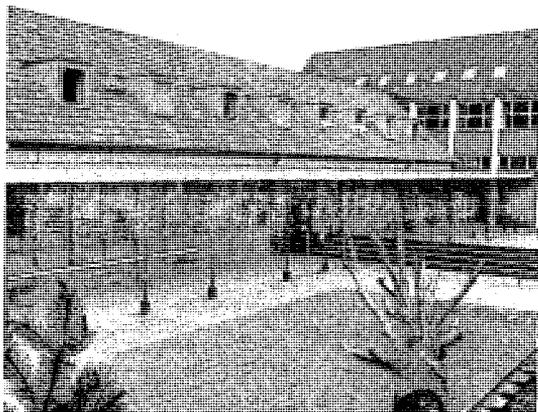
Kralundsgade 2-8, 6000 Kolding

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Harald Rasmussen

Den 29. september 1882 oprettede pastor Clemens Storp en katolsk skole for 4 børn i det tidligere værts-hus »Vennelyst«, hvor der også var indrettet kapel og præstebolig. I 1884 udvidedes skolen med 2 klasselokaler i en tidligere værkstedsbygning, der var købt sammen med præstegården. I 1886 kom Den guddommelige Kær-

ligheds Søstre fra Paderborn til Kolding og overtog undervisningen, hvor de i 34 år ydede en prisværdig indsats for skolen. Søstrene afløstes af Skt. Hedvig Søstre i oktober 1920. Senere overgik skolen i Skt. Hedvig Søstrenes eje.

Skt. Michaels Skole

I 1924 købte kirken en ejendom ved siden af kirken ud mod Kralundsgade. Her indrettedes 3 klasselokaler. I 1935 optog man for første gang protestantiske elever. Den 1. august 1947 købte Søstrene Skt. Michaels Skole af bispedømmet. Søstrene byggede en ny skole, som blev indviet den 14. august 1952. I 1959/60 fik skolen en realoverbygning. I 1957 blev der bygget 1 1/2 etage oven på gymnastiksalen. En ny bygning, der går vinkelret på gymnastiksalen, blev indviet i september 1965. I 1975 købte skolen Kralundsgade 11.

I 1981 blev skolen en selvejende institution.

Antal elever i 1982: 385

Maribo

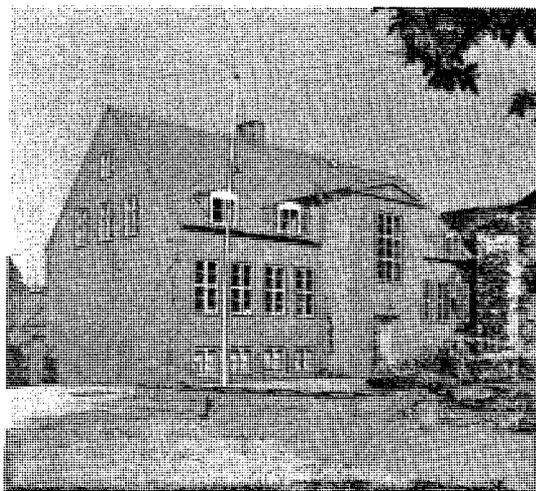
Sankt Birgitta Skole

Østergade 61, 4930 Maribo

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Christian Worsøe

Skolen blev oprettet den 1. maj 1916 af Skt. Joseph Søstre. Skolens

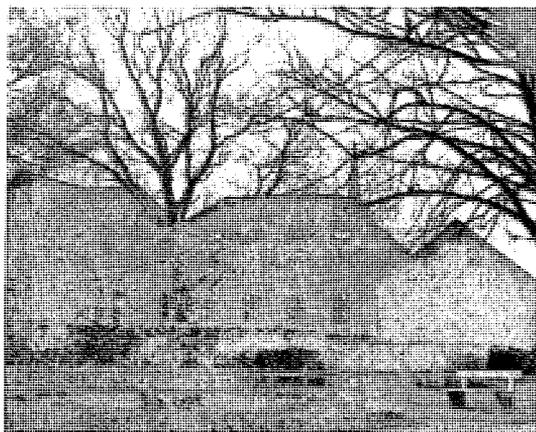
Skt. Birgitta Skole

navn var Sankt Joseph Søstrenes Skole. I 1976 overgik skolen til at blive en selvejende institution og fik navneforandring til Sankt Birgitta Skole. Skolen startede i en lille bygning ved kirken og flyttede senere over i de nuværende lokaler.

I 1977 indviedes en ny bygning med 6 klasseværelser.

Antal elever i 1916: 24

1982: 295

Steno-Skolen

Nakskov

Steno-Skolen

Jernbaneanlæg 5, 4900 Nakskov

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Jørgen M. Buntzen

Den 2. juli 1920 købte Skt. Joseph Søstrene ejendommen Jernbanean-

læg 5, og den 1. september samme år åbnede de skole og børnehjem i bygningen. Børnehjemmet blev nedlagt i 1958. Den 1. april 1971 blev skolen en selvejende institution og skiftede navn fra Skt. Joseph Søstrenes Skole til det nuværende: Steno-Skolen. Bygningerne blev i 1981 udvidet med 450 m², og i 1982 blev der foretaget en ombygning og brandsikring af lokalerne.

Antal elever i 1942: 89
1982: 266

Stella Maris Skole

Nyborg

Stella Maris Skole
Bakkevej 2, 5800 Nyborg

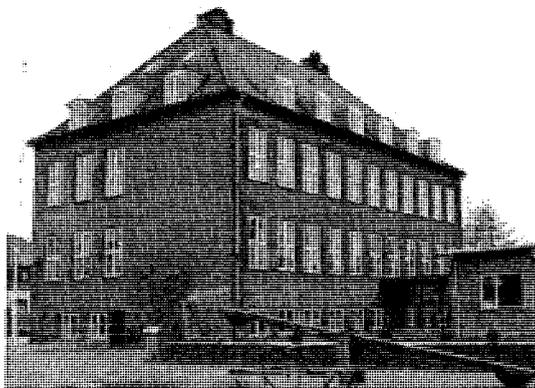
Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Sr. Paula

Skolen blev oprettet den 15. juni 1908 i Kronprinsessegade 5. Bag oprettelsen stod præsterne i Odense ved pater Pio Csr og Skt. Hedvig Søstre. Skolen havde et kælderlokale under kirken, men senere flyttede skolen op i et tidligere kapel og indrettede der to lokaler. I 1914 rejste Skt. Hedvig Søstre fra Nyborg, og skolen overgik til Maria Søstre. I 1931 påbegyndte søstre en nybygning bag kirken, som gennem en tunnel sattes i forbindelse med kirken.

I 1914 var skolens adresse:
Vindingevej 7. I 1932: Bakkevej 2.
Ejer: Mariastiftelsen, Vejle.

Antal elever i 1908: 15
1982: 43

Skt. Joseph Søstrenes Skole

Nykøbing Falster

Sankt Joseph Søstrenes Skole
Bispegade 6, 4800 Nykøbing Falster

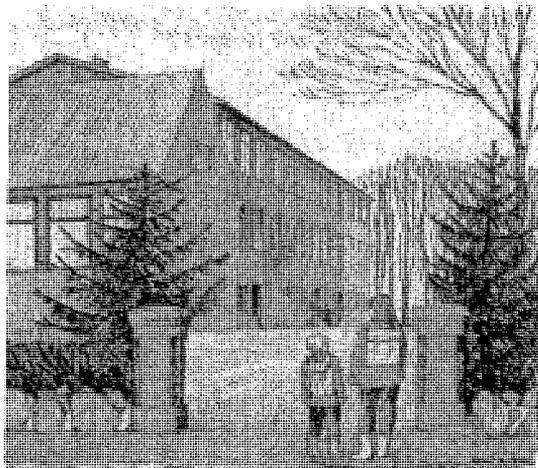
Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: K. Skov Andersen

Skolen blev oprettet den 22. juli 1921 af Skt. Joseph Søstre i en langstrakt bygning opført i 1850. I 1934 byggede søstre en ny skolebygning, der indeholdt – ligesom den gamle – både skole og børnehjem. Adressen var Søvej 32. I 1964 købte søstre en tilstødende grund Bispegade 4. Børnehjemmet var nedlagt, og en ny indgang blev etableret, således at adressen blev Bispegade 6. Den 15. september 1978 indviedes en ny tilbygning indeholdende en gymnastiksal, 3 klasselokaler og et fysiklokale.

I de senere år er der sket en restaurering af klasselokalene.

Antal elever i 1921: ca. 40
1982: 222

Vor Frue Skole

Næstved

Vor Frue Skole

Præstøvej 29, 4700 Næstved

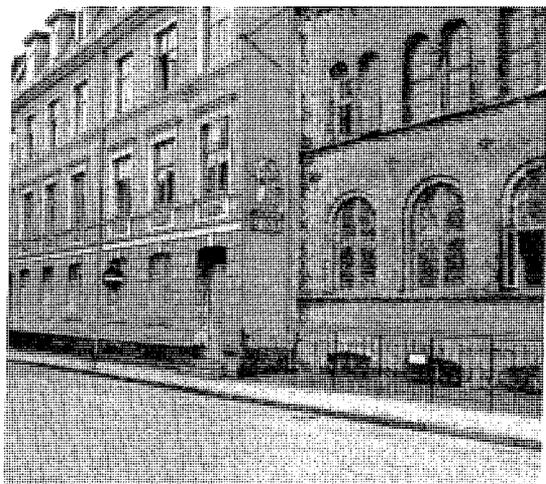
Børnehaveklasse og 1.-9. klasse

Skoleleder: Jørgen Hansen

Skolen blev oprettet den 9. april 1923 af Redemptoristerne ved pater Peter Steidl på adressen Købmagergade 11. Den 29. maj 1926 flyttede skolen til præstegården på Præstøvej. Undervisningen foretoges af præsterne og Elisabeth Søstrene. Den 15. august 1939 indviedes en ny moderne skolebygning, der blev udbygget med en ny etape i 1965 og én i 1981.

Ejer: Skt. Clemens Stiftelse.

Antal elever i 1923:	under 20
1982:	295

Skt. Albani Skole

Odense

Sankt Albani Skole

Adelgade 3-5, 5000 Odense

Børnehaveklasse og 1.-7. klasse

Skoleleder: Ole Nielsen

Skolen blev oprettet i 1868 under navnet Skt. Mariæ Skole. Den nuværende skolebygning blev indrettet i 1910 og udvidet i 1915, 1932 og 1937. Skolen fik sit nuværende navn i 1908.

Ejer: Redemptoristerne.

Antal elever i 1923:	70
1982:	128

Skt. Mikael Skole

Randers

Sankt Mikael Skole

Kasernevej 7, 8900 Randers

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Werner Boe Jensen

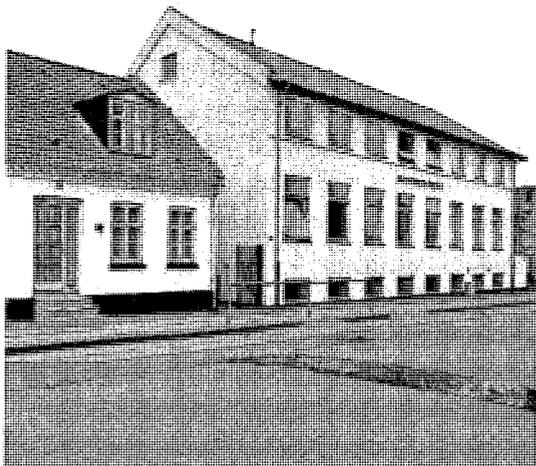
Skolen omfatter også den gamle, moderniserede anneksskole Thorsgade 20.

Skolen blev grundlagt den 8. januar 1868 i Thorsgade 20. Menigheds-skolen forblev udelt indtil 1954, hvor villaen Udbyhøjvej 26 også blev inddraget til skolebygning. Skolen på Udbyhøjvej fungerede indtil den nye skole på Kasernevej 7 blev indviet

den 20. februar 1978. Skolen blev selvejende i 1975.

Fra 1868 til 1978 blev skolen ledet af Sankt Joseph Søstre, der også i mange årtier var eneste lærere.

Antal elever: 225

Skt. Joseph Skole

Ringsted

Sankt Joseph Skole

Dagmarsgade 10, 4100 Ringsted

Børnehaveklasse og 1.-9. klasse

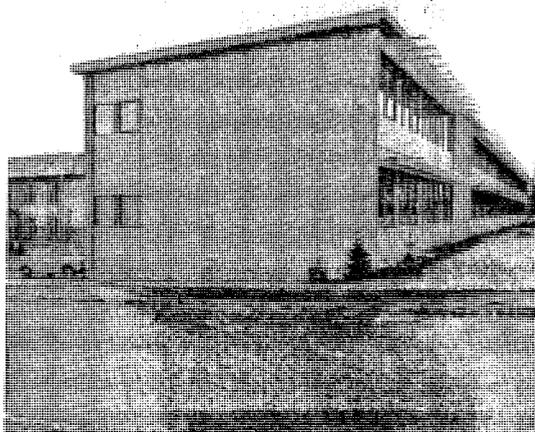
Skoleleder: Ole Dam

I Ringsted startede en folkeskole i 1926 (30 børn i 1928) med forstanderinde Sr. Filomene. Skt. Joseph Søstrene oprettede den 1. september 1914 en højere pigeskole i Dagmarsgade 10 med Sr. Louise Françoise Feurlein som leder. I 1915 købte man Dagmarsgade 9. Skolen var den eneste katolske mellemskole i provinsen, men i 1927 nedlagdes mellemskolen, og søstrene helligede sig arbejdet med sogneskolen.

I 1931 oprettede søstrene en kostskole for børn fra landet. 1970 udvidede skolen med en pavillon med 3 klasselokaler, og i 1977 opførtes en tilbygning med lærerværelse, pedelkontor, 4 klasseværelser og gymnastiksal.

Ejer: Skt. Joseph Søstrene.

Antal elever i 1914: 12
1982: 264

Skt. Josef Skole

Roskilde

Sankt Josef Skole

Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Dan Rasmussen

Skolen blev oprettet den 8. oktober 1904 af Søstrene af den hellige Montforts orden: »Visdommens døtre«, i villaen Montfort. Senere rykkede skolen ind i en anden villa: Maria Louise, hvor skolen forblev indtil den nye hovedbygning stod færdig i 1910. I 1923 blev der oprettet en kostskole, som atter blev nedlagt i 1958 for at give plads til nye klasseværelser. I 1971 opførtes en ny bygning til faglokaler og i 1973 en svømmehal. I 1982 fik skolen et nyt bibliotek.

Skolen er nu en selvejende institution.

Antal elever i 1904: 3
1982: 639

Vejle

Sankt Norberts Skole

Blegbanken 1 b, 7100 Vejle

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder:

Svenning Ole Ravn Jensen

Skolen blev oprettet den 15. oktober 1905 af Præmonstratenserne (Skt.

Norberts Stiftelse). Undervisningen blev udført af 3 Skt. Joseph Søstre. I 1911 overtog Maria Søstrene skolen. Allerede i 1908 flyttede skolen til en ny tre-etages bygning, og skolen fik navnet Skt. Hermanns-Joseph Skole.

Skt. Norberts Skole

I 1937 inddrog søstrene skolebygningen til hospital, og da skolen flyttede til nye lokaler blev navnet ændret til Skt. Norberts Skole.

Skolen blev udvidet i 1957. I 1976 fik skolen en overbygning til og med 10. klasse, og dette krævede en yderligere udbygning.

Antal elever i 1942: 82
1982: 228

Ålborg

Sct. Mariæ Skole

Valdemarsgade 14, 9000 Ålborg

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Gert Ryom-Hansen

Skolen blev oprettet i september 1899 af Kamillianerordenen i en bygning på Kastetvej 11. I 1901 flyttede skolen til Kastetvej 5 i en lejet villa, og undervisningen blev udført af Maria Søstre. I 1902 flyttede skolen til Korsgade og i 1906 til Holbergsgade, hvor Skt. Joseph Søstrene overtog undervisningen. I 1909 købte kamillianerne bygningen Valdemarsgade

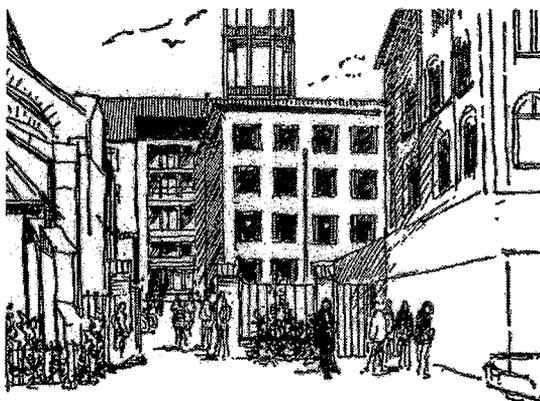

Sct. Mariæ Skole

14, og det blev den første bygning i det nuværende skolekompleks. Der skete udvidelser i 1913 (gymnastiksal) og i 1938. Den 16. maj 1966 indviedes en ny skolefløj, og der udbyggedes i 1974, 1980 og 1981. Skolen fik overbygning 1. august 1979.

Skolen blev en selvejende institution den 1. juli 1979.

Antal elever i 1899: 8
1982: 218

Skt. Knuds Skole

Århus

Sankt Knuds Skole

Ryesgade 24, 8000 Århus

Børnehaveklasse og 1.-10. klasse

Skoleleder: Else Brask

Skolen blev oprettet i november 1873 i Fredensgade 22 af pater Augustin Sträter SJ og pater Feldmann. Grundene i Ryesgade blev købt i 1873, og den 7. juni 1875 kunne den nye skole indvies.

Den nuværende skolebygning blev opført i 1955 og skolens anneks i 1961. I 1968 lejede skolen et lokale i Ryesgade 22 hos Skt. Knuds Stiftelse, og nu har skolen ialt 1 1/2 etage i ejendommen.

Skolen blev en selvejende institution i 1961.

Antal elever i 1873: 2
1982: 410

Skt. Frans Skúli

Tórshavn

Sankta Frans Skúli

Vardagøta 10, 3800 Tórshavn

1.-7. klasse (under udvidelse til og med 10. klasse)

Skoleleder: Bjarni Skaalum

I april 1931 ankom 2 franciskanersøstre til Tórshavn fra Belgien for at undersøge mulighederne for at begynde skolearbejde på Færøerne.

1. august 1931 åbnedes Skt. Frans' Skole med 20 elever. Den 8. december 1933 indviedes den nuværende Skt. Frans' Skole på Vardagøta.

I skoleåret 1983/84 er der indskrevet 380 elever, og af de 23 lærere på skolen er der nu kun 5 søstre. I erkendelse af, hvor begrænset den

tid er, hvor disse søstre endnu kan fortsætte deres lærergerning, er søstrene ved at overdrage skolen til Tórshavn kommune; overdragelsen vil ske i skoleåret 1983/84, med den forståelse, at søstrene skal fortsætte i skolen og være med til at præge den, så længe de kan.

Ejer: Franciskanersøstrene.

*Statistiske oplysninger vedrørende de katolske skoler**pr. 1. september 1982*

Sted	Navn	Opbygning	Antal	Samlet	Deraf
			Klasser	Elevtal	Katolikker
Hoved- stads- området	N. Steensens Gymn.	7-10 Gymn.	36 (35)	752 (741)	204 (201)
	St. Annæ Skole	Bhkl. 1-10	23 (24)	514 (497)	174 (167)
	Institut St. Joseph	Bhkl. 1-10	38 (38)	724 (731)	131 (134)
	St. Joseph Ordrup	Bhkl. 1- 7	18 (18)	359 (351)	44 (51)
	Katolsk Centralsk.	Bhkl. 1-10	22 (21)	363 (371)	90 (89)
	St. Knud Lavard Sk.	Bhkl. 1- 9	13 (13)	257 (242)	48 (46)
	St. Pauls Skole	Bhkl. 1- 8	10 (9)	205 (166)	61 (65)
	Rygaards Skole	Bhkl. 1-10	36 (33)	760 (718)	237 (205)
	<i>Hovedstaden total:</i>		196 (191)	3934 (3817)	989 (958) 25,1% (25,1%)
Esbjerg	St. Nikolaj Skole	Bhkl. 1-10	11 (11)	153 (147)	7 (2)
Fredericia	St. Knuds Skole	Bhkl. 1- 9	10 (10)	110 (105)	14 (12)
Horsens	St. Ibs Skole	Bhkl. 1-10	24 (24)	460 (455)	29 (29)
Kolding	St. Michaels Skole	Bhkl. 1-10	21 (21)	382 (388)	37 (40)
Maribo	St. Birgitta Skole	Bhkl. 1-10	15 (15)	293 (296)	24 (23)
Nakskov	Steno-Skolen	Bhkl. 1-10	15 (14)	266 (254)	26 (26)
Nyborg	Stella Maris Skole	Bhkl. 1-10	11 (11)	43 (45)	5 (4)
Nykøbing F	St. Joseph Søstr. Sk.	Bhkl. 1-10	11 (12)	222 (228)	24 (26)
Næstved	Vor Frue Skole	Bhkl. 1- 9	14 (13)	296 (284)	32 (29)
Odense	St. Albani Skole	Bhkl. 1- 7	8 (8)	122 (125)	41 (48)
Randers	St. Mikael Skole	Bhkl. 1-10	12 (11)	211 (185)	13 (13)
Ringsted	St. Joseph Skole	Bhkl. 1- 9	12 (12)	263 (248)	11 (12)
Roskilde	St. Josef Skole	Bhkl. 1-10	34 (34)	639 (646)	57 (62)
Vejle	St. Norberts Skole	Bhkl. 1-10	11 (11)	228 (230)	29 (34)
Ålborg	St. Mariæ Skole	Bhkl. 1-10	11 (11)	218 (222)	33 (37)
Århus	St. Knuds Skole	Bhkl. 1-10	22 (22)	411 (407)	80 (82)
	<i>Det øvrige Danmark total:</i>		242 (240)	4317 (4265)	462 (479) 10,7% (11,2%)
	<i>Danmark total:</i>		438 (431)	8251 (8082)	1451 (1437) 17,6% (17,8%)

Tallene i parentes = pr. 1. september 1981

Antal Lærere	Deraf Katolikker	Deraf		Ugentlige katedertimer ved katolske lærere	Ugentlige katedertimer ved ikke-katolske lærere
		Præst	Søster		
73 (71)	22 (26)	4 (4)	0 (0)	406 (454)	913 (838)
42 (41)	13 (13)	2 (2)	2 (2)	194 (188)	619 (609)
50 (49)	16 (15)	1 (1)	5 (4)	271 (253)	791 (702)
23 (22)	9 (8)	0 (0)	2 (1)	168 (183)	347 (321)
32 (32)	15 (14)	0 (0)	0 (1)	273 (274)	305 (335)
24 (22)	10 (8)	1 (0)	0 (0)	198 (158)	205 (270)
18 (16)	8 (8)	0 (1)	2 (1)	115 (111)	239 (121)
65 (62)	27 (27)	2 (2)	7 (5)	374 (440)	825 (662)
327 (315)	120 (119) 36,7% (37,8%)	10 (10)	18 (14)	1999 (2061) 32,0% (34,8%)	4244 (3858)
14 (13)	1 (1)	0 (0)	0 (0)	12 (12)	282 (281)
10 (9)	2 (1)	0 (0)	0 (0)	27 (27)	188 (188)
32 (31)	8 (8)	1 (1)	1 (1)	166 (166)	507 (509)
33 (32)	8 (8)	2 (2)	2 (2)	113 (114)	501 (513)
21 (22)	4 (5)	1 (1)	1 (1)	73 (62)	416 (379)
23 (22)	3 (3)	0 (0)	1 (1)	41 (41)	361 (345)
8 (8)	1 (3)	0 (0)	1 (2)	13 (44)	142 (95)
23 (20)	5 (5)	1 (1)	2 (2)	82 (74)	338 (310)
22 (23)	9 (7)	2 (1)	2 (2)	147 (119)	300 (319)
12 (13)	6 (7)	2 (3)	2 (2)	61 (61)	126 (126)
23 (19)	2 (1)	0 (0)	1 (1)	29 (11)	337 (247)
20 (20)	5 (5)	0 (0)	2 (2)	99 (95)	305 (301)
44 (44)	8 (9)	0 (0)	0 (0)	171 (216)	809 (751)
20 (20)	9 (9)	2 (2)	0 (0)	159 (169)	228 (239)
18 (18)	7 (7)	1 (1)	2 (2)	120 (128)	252 (251)
35 (33)	11 (12)	1 (1)	0 (0)	197 (200)	491 (413)
358 (347)	89 (91) 24,9% (26,2%)	13 (13)	17 (18)	1510 (1539) 21,3% (22,6%)	5583 (5267)
685 (662)	209 (210) 30,5% (31,7%)	23 (23)	35 (32)	3509 (3600) 26,3% (28,3%)	9827 (9125)

Landsomfattende aktiviteter

Valfarter

Vor Frue Kloster, Åsebakken, Høsterkøb

I maj 1942 foranledigede biskop Suhr, at en middelalderlig træskulptur af Jomfru Maria, der i mange år havde hængt i Skt. Ansgar Kirke, blev ført til Åsebakken, og den 20. august samme år blev statuen stillet op i klosterets kapel.

I 1949, hvor man fejrede hundredåret for Danmarks grundlov, hvorved indførtes fuld religionsfrihed i riget, opstod ønsket om at gennemføre en valfart til Guds moders ære. Strækningen måtte ikke være længere, end at alle kunne gå med, og man valgte derfor, at valfarten udgik fra Holte.

Disse valfarter holdes hvert år en søndag i maj måned.

Ømborgen ved Mossø

Valfarten til Øm havde sin forløber i Horsens menigheds årlige sommerudflugt til ruinerne af det gamle Øm Kloster. Det var denne menigheds sognepræst gennem 42 år, pastor Kr. Kerff, som under første verdenskrig begyndte på disse udflugter, der altid fandt sted på grundlovsdagen. Ved pastor Kerff's død blev Øm-udflugterne afbrudt, men nogle år efter genoptaget, og blev nu til et årligt ungdomsstævne. Pastor Kjeld Geertz-Hansen, der var kapellan i Horsens, begyndte disse Øm-stævner, og læste den 10. juli 1938 den første messe i ruinerne.

Den første Øm-valfart fandt sted den 13. august 1950, og siden da har man fortsat valfarterne under biskoppens ledelse. Tidspunktet for valfartens afholdelse er nu én af søndagene umiddelbart før eller efter pinse. Indtil 1954 holdtes valfartens pontifikalmesse i ruinerne, men fra 1955 afholdtes valfarten ved Ømborgen. I 1959 skænkede biskoppen valfartsstedet den gotiske Mariastatue, som nu under navnet »Vor Frue af Øm« æres som valfartens mål.

Valfart til Haraldsted

Der afholdes hvert år en valfart til Skt. Knud Lavards ære. Valfarten udgår fra Ringsted, hvor Sjællands værnehelgen blev skrinlagt 1170, til ruinerne af valfartskapellet i Haraldsted, hvor han blev dræbt i 1131.

Valfarten holdes i juni måned.

Valfart til Kirkebø (Færøerne)

På Færøerne holdes en valfart fra Tórshavn til det gamle bispesæde Kirkebø.

Den nordiske Valfart til Lourdes

I 1969 oprettedes den selvejende institution »Den nordiske Valfart til Lourdes«. Dens første formand var Carlo Lerche Nielsen. Forskellige præster har gennem årene været valfartens gejstlige leder. Blandt dem må nævnes Mgr. Knud Ballin. Hans internationale forbindelser gjorde, at han i Lourdes skaffede den nordiske valfart kontakter, der bevirkede, at den lille gruppe, som skandinaverne udgjorde blandt de mange tusinde pilgrimme, fik sin plads og sin repræsentation ved de store internationale gudstjenester.

Kirkedage

Kirkedage holdes en søndag i august på Ledreborg Slot ved Lejre, første gang i 1973.

Tilsvarende kirkedage med samme temaer som på Ledreborg, men i mindre format, er holdt i Jylland 1976-78 og 1980-81 i Kolding, i 1979 i Vejle. Endvidere er der i nogle år holdt kirkedage, men uden specielt program, på Lungholm på Lolland.

Retræter

Biskoppens Sostrup-retræter

Siden 1973 har der på Sostrup Kloster hver sommer i juni-juli været holdt 2 retræter af hver en uges varighed, ledet af biskoppen.

Hver retræte har samlet 75-100 deltagere, ofte adskillige familier med børn. Programmet veksler mellem foredrag, gruppesamtaler vedrørende retrætens emne, frit samvær og bøn i kapellet.

En dag i ugen er bodsdag med faste, andagt og lejlighed til skriftemål, den følgende dag er halv fridag med fest om aftenen, hvor programmet består af sang, folkedans, musik, leg med børnene etc.

Kurser

Ud over talrige kurser og møder, der arrangeres af foreninger, diverse kredse m.m., kan nævnes nogle få, der er af mere almen interesse.

Da lægfolkets deltagelse i *liturgien* blev mere almindelig, blev der holdt en række kurser for interesserede, der ønskede at fungere som lektorer og kommuniionsuddelere ved gudstjenesterne.

Hvis præsten skulle blive forhindret, og en stedfortræder ikke kan skaffes, hænder det, at en lægmand må forestå en gudstjeneste. For at nå frem til nærmere retningslinier for en sådan gudstjeneste har der været holdt enkelte kurser for gudstjenesteledere.

Af andre kursustyper af almen art kan nævnes et weekendkursus for pastoralråds- og menighedsrådsmedlemmer, der af det 2. pastoralråds forretningsudvalg blev gennemført i efteråret 1972 som et kursus over 4 weekends; det blev holdt såvel i København som i Jylland for ca. 150 deltagere.

Kursus- og mødecentre

I katolsk regie findes nogle ejendomme, der benyttes som centre for kurser og møder, retræter og lejre for katolske grupper, foreninger o.l., men som også for en dels vedkommende modtager individuelle gæster til ophold, rekreation m.m.

Magleås

Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød

Magleås' hovedbygning er opført i 1910 som bolig for ingeniør Aage Westenholz. Arkitekt var hans svoger, Torben Grut, som havde bygget Åsebakken. Ejendommen er beliggende i Birkerød kommune i udkanten af Rude skov ved Høsterkøb (91 m o.h.). Fra husets tagterrasse er der udsigt over store dele af Nordsjælland og Øresund. Parken er kendt for sine sjældne træer.

Omkring 1945-46 indrettede Skt. Joseph Søstrene et ferie- og rekreationshjem på Magleås. Der blev holdt præsteretræte og kurser i en tid, hvor man fra kirkelig side forhandlede om erhvervelse af ejendommen. Magleås blev imidlertid afhændet, først til en væveskole og senere til forskellige højskoler – mest kendt er U-landshøjskolen. I denne periode blev salen og annexet bygget.

I 1974 erhvervede Den katolske Kirke i Danmark kursuscentret, og efter en grundig istandsættelse, blev det taget i brug.

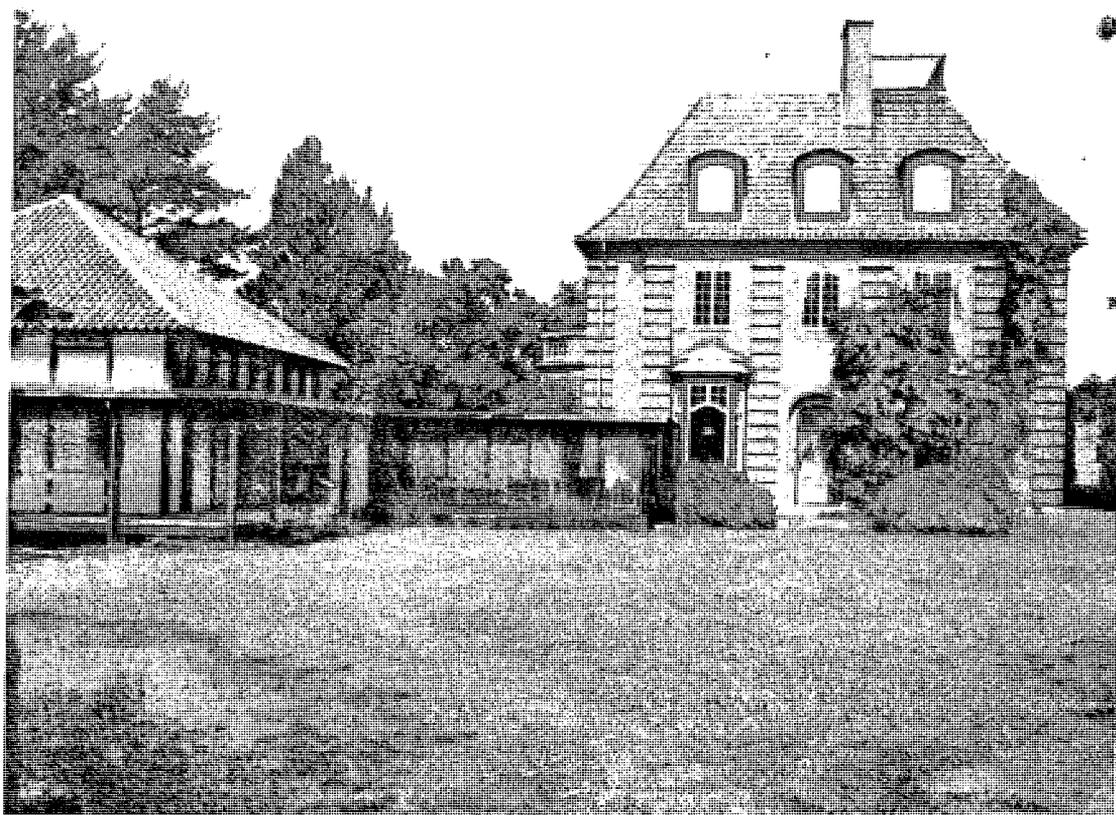
Der afholdes kurser, retræter og én-dagsmøder både i katolsk og i anden økumenisk regie. Til rådighed for deltagerne står 29 værelser, 13 enkelt- og 16 dobbeltværelser. Desuden en stor mødesal, 5 opholds- og konferencerum samt et huskapel. Ialt kan centret huse 45 deltagere til overnatning og spisning.

Den på grunden beliggende bygning – oprindeligt en hestestald bygget i 1910 – er nu ombygget og tilhører Skt. Joseph Søstrene, der her har et kommunitet.

Ømborgen

Emborg, 8660 Skanderborg

Den 10. juli 1938 læste daværende kapellan i Horsens, Kjeld Geertz-Hansen, for første gang messe i Øm klosterkirkens ruiner, og der var herefter hvert år messe i ruinerne. Stedet indbød imidlertid til mere; som en jysk sognepræst udtrykte det: »Vi danske katolikker skal ikke valfarte alene til ruiner«, og i 1947 tilbød direktør Th. Hansen og hans søster fru M. Rauer en lejrplads til ungdomsarbejdet til pastor Vick. Han forbeholdt sig at bruge den til arbejdet på landsplan, og sammen med DUK's første landsformand Sv. Damsholt og med støtte fra murermester I. P. Hansen, konsul Chr. Walther og msgr. C. Flandrup kunne en barak fra Ry flygtningelejr anskaffes for 10.000 kr.

Kursuscentret Magleås ved Høsterkøb.

Øm-valfarten den 5. juni 1983 markerede et dobbelt jubilæum: Det var 25 år siden, at biskop Theodor Suhr, som i dette år selv fejrede sit 50-års præstejubilæum, bragte Maria-statuen til Øm. Præsterne, der koncelebrerede med de to biskopper i Øm Valfartskirke, lytter her til evangeliet på vietnamesisk.

Den 26. juli 1948 nedlagde msgr. Olrik grundstenen, og den 22. august 1948 på Mariæ Rene Hjertes fest var der rejsegilde, hvor pater A. J. Laux S.J. læste messe på Ømborgen for første gang i eget hus. Meget arbejde forestod, og frivillig arbejdskraft løste på bedste måde den store opgave. Navne som Finn Sørensen, Alfred Udengaard, familierne Guldager, Vistesen, Wolff, Berg og Hammann og mange flere er for altid skrevet i den nye »Ømkrønike«.

Den 17. oktober 1948 besøgte biskop Th. Suhr stedet for første gang og medbragte 2.000 dollars til eget kapel, hvis det kunne nå at indvies inden 15. januar 1949. Med »politivagten« på Ry flyveplads som julegave fra direktør Th. Hansen og brugt som sakristi og præsteværelse, blev kapellet færdigt og indviet af biskop Suhr den 15. maj 1949. Forinden havde mange gode kræfter gjort det muligt at købe en sovesalsbarak i Rørdal i Ålborg og kørt den til Øm den 2. april 1949. Den 7.-14. august samme år afholdtes DUK's første landslejr med 25 deltagere ledet af pastor Oppermann, hvor man side om side med undervisning arbejdede med gravning, støbning af kælder og installation af vand og el. Den 12.-14. oktober 1949 afholdtes den første efterårsskole med Elsebet Kieler og pater L. A. Dorn S.J. som ledere, og den 13. november blev »Øm-bølleklubben« stiftet af alle de, som havde skabt Ømborgen til deres andet hjem.

Den 10. august 1952 forærede direktør Th. Hansen hele arealet, som Ømborgen var opført på, til DUK, og samme sommer afholdtes den første børnelejr med Børge og Dagny Berg som ledere, der dermed lagde grunden til det nuværende børnelejrarbejde.

I 1959 opstod der i en gruppe med bl.a. Poul Guldager og Karlo Hammann planer om at opføre en kirke på nabogrunden, der blev købt af direktør Kraft i forbindelse med en Øm valfart og foræret biskoppen. 1961 nedlagdes grundstenen til Øm Valfartskirke »Marias Rene Hjerte«, tegnet af arkitekt Markus Fuhrer, Basel, og i 1962 blev den nye kirke indviet af biskop Suhr.

I juli 1967 udskiltes Ømborgen af DUK's regnskab og blev administreret af daværende DUK-kasserer Jørgen Frølund. Der arbejdedes med tanker om en ny Ømborg, og i begyndelsen af 70-erne blev et byggeudvalg nedsat og forskellige tegninger blev udarbejdet af bl.a. Stig Gelslev, Poul Traczyk Larsen m.fl. Planer og tegninger for det nye Øm godkendtes, og den gamle Ømborg blev revet ned i forsommeren 1975. Hele projektet, der beløb sig til flere millioner, blev overtaget af Ansgarstiftelsen, der ligeledes fik tilskødet hele arealet.

1. maj 1976 nedsatte biskop Martensen til administrationen af Øm en Ømstyrelse med H. O. Poul Pedersen som formand og Jørgen Frølund som kasserer.

22. august 1976 indviede biskop Martensen den nye Ømborg, der er bygget af Berg, Bach og Egmosse A/S, Ålborg, og tegnet af arkitekterne Vibe-Hansen og Orland. Ømborgen har 74 senge, fordelt med 14 fire-sengsværelser og 3 lejligheder med hver to rum og med ialt 6 sengepladser. Desuden findes stor spisestue med plads til 80 personer, undervisnings- og pejsestue samt bibliotek, lederkontor og gruppe/hyggerum.

1. december 1976 blev Ole og Lena le Fevre ansat som bestyrerpar og

fik tjenestebolig i det nærliggende Mossøhus, der var blevet købt af Ansgarstiftelsen.

1980 blev kirkens sydmur erstattet med et vinduesparti og i 1982 blev klokkestabelen fornyet, og samtidig opførtes en bygning med garage, grovværksted, cykelstald og valfartstoiletter på parkeringspladsen »den biskoppelige abildgård«.

Ømborgen ejes således i dag af Ansgarstiftelsen og er lejrcenter for kirkens ungdomsarbejde. Den anvendes endvidere til kortere eller længere varende arrangementer, menigheds møder, menighedsweekends, retræter, konferencer, konventer, kurser og lejrskoler. Ømborgen kan lejes af alle, men ungdomsarbejdet har en absolut førsteprioritet.

Myretuen

Blåkærvej 2, Bastrup, 3540 Lyngø

Grundareal: 16.549 m², beliggende ved den vestlige ende af Bastrup sø, 25 km nord for København. Arealet indgår i et stort sammenhængende naturfredet område omkring Mølleåen og med skovene Ganløse Eged og Slagslunde Skov i umiddelbar nærhed.

Husets areal er på 275 m². Det rummer 3 sovesale hver for 12 personer, ialt 36 med 2 bad/toiletrum, og 3 lederværelser for ialt 5 personer med tilhørende bad/toilet. Moderne køkken med el-komfur, spisestue på 40 m² og opholdsstue på 50 m². El-opvarmning.

Grunden er udstykket fra Blåkærgård og solgt til Skt. Knuds Stiftelse i 1945. Stiftelsen har i samarbejde med frivillige hjælpere indsamlet midler til køb af en sygeplejerskebarak fra en nedlagt flygtningelejr.

Grundstenen er nedlagt 27. august 1950. Kort efter færdiggørelsen blev huset ødelagt ved ildspåsættelse, men genopført i 1951 og udvidet i 1959. I 1957 overgik ejendommen til den selvejende institution »Lejrskolen Myretuen«, og denne afhændede i 1971 skødet til Ansgarstiftelsen.

Huset gennemgik i årene 1978–82 en gennemgribende nyindretning og istandsættelse med henblik på benyttelse på alle årstider.

Formålet med ejendommen var oprindelig at skabe en lejrskole for Skt. Knuds Skole og Niels Steensens Gymnasium. Efter overgangen til Ansgarstiftelsen kan huset stilles til rådighed i kortere eller længere perioder for grupper eller ungdomsorganisationer – men også for private – til lejrskole, ferie, retræte eller lignende.

Lejrcentret ledes af en styrelse, hvis formand for tiden er Olaf Halladin.

Vor Frue Kloster

Åsebakken, Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød

Vor Frue Kloster blev oprettet 11. juli 1942, og kapellet blev indviet den 22. august samme år. Modtager gæster i pension.

Ejer: Skt. Benedicts Stiftelse.

Myretuen, Bastrup.

Sostrup Kloster

Gjerrild, 8500 Grenå

Sostrup Slots historie kan føres tilbage til omkring år 1300. I 1961 købte den danske gren af Cistercienserordenen, repræsenteret ved ti søstre, Sostrup Slot. Søstrene kom fra Allerslev Kloster i Lejre på Sjælland. Der påbegyndtes et omfattende istandsættelsesarbejde med det formål at skabe en klosterpension og et refugium.

I 1966 erhvervede klosteret også avlsbygningerne. Den gamle forvalterbolig blev til klosterbolig, og kompleksets ældste bygning, den stråtækte kampestensbygning i det nordvestlige hjørne (fra 1300-tallet) omdannedes til klosterkirke bl.a. ved hjælp af frivillig arbejdskraft. Kirken indviedes 13. november 1968.

Den lange staldlænge, som er sammenbygget med laden, blev omdannet til 9 lejligheder med eget køkken og bad, der udlejes til kursusdeltagere og familier. I længen er også indrettet møderum med plads til 100 personer.

Dalum Kloster

Dalumvej 105, 5250 Odense SV

Dalum Kloster blev grundlagt omkring år 1200 som kloster for Benediktinermonner. Inddroges ved reformationen under kronen og kaldtes senere Christiansdal efter Christian V.

I 1916 blev det købt af Hedvigsøstrene og fik sit gamle navn tilbage. Klosterkirken blev indviet 21. januar 1931.

Til klosteret er knyttet et hvilehjem, som ledes af Hedvigsøstrene.

Friheden

Asserbo, Skovbovej 23, 3300 Frederiksværk

Ejendommen Friheden blev købt i 1942 af en selvejende institution »Skt. Jørgens Stiftelse«. Det oprindelige blokhus blev anvendt som hovedbygning med køkken og opholdsstue, og der blev dertil yderligere opført en barak, der tjener til sovesal.

Klitborg

Klitborgvej 23, 4500 Nykøbing Sjælland

Feriehjemmet Klitborg ejes af Stiftelsen Feriehjemmet Klitborg og benyttes til sommerlejre.

Stensballe Kloster

Sundbakken 16, 8700 Horsens

Stensballe Kloster blev opført 1978 af Assumptionssøstrene og anvendes som retrætehus.

Stella Maris

Vindingevej 7, 5800 Nyborg

Rekonvalescent- og plejehjem, der ejes af Maria Søstrene.

Absalon Hus

Stadsevangsvej, 2980 Kokkedal

Lejrcenter for spejdere. Ejers af Hertug Knuds Division.

Landsforeninger

Academicum Catholicum (A.C.)

Foreningen blev stiftet i København den 27. maj 1896. De tilstedeværende 16 herrer (damer fik først adgang i 1912) valgte digteren Johannes Jørgensen til »administrator«, og foreningen udfoldede hurtigt en livlig virksomhed, hvis første 50 år er beskrevet udførligt af G. Wissum i en jubilæumsartikel »Academicum Catholicum 50 Aar« i tidsskriftet *Catholica* 3 (1946) s. 97 ff.

Academicum Catholicum er således en gammel, men stadig en meget aktiv forening, der samler sine medlemmer til månedlige møder, høringer o. lign. med det formål at formidle viden, orientere om, hvad der rører sig i verdenskirken, hjælpe med til en katolsk meningsdannelse herhjemme og pleje det katolske traditionsgods i Danmark. Desuden vil AC være et fællesskab for sine medlemmer, hvor de kan finde ligesindede og diskutere fælles problemer i hverdagen. For mange, der var nye i Kirken, har AC været en hurtig vej til en katolsk bekendtskabskreds. Temaerne er oftest teologiske, etiske, filosofiske eller kirkehistoriske, men også kunsten spiller en rolle i AC's liv.

Academicum Catholicum har også gennemført forskellige større arrangementer. Den første sommerlejr, i 1941 på Langø, var revolutionerende ved at omfatte begge køn, og liturgisk ved at den daglige messe læstes vendt »mod folket«. Lejren blev indledningen til en kraftig opblomstring. Da grænserne blev åbnet efter krigen, samlede 50-årsjubilæet i 1946 gæster fra de øvrige nordiske lande. Det resulterede i en række nordiske AC-stævner i Sverige, Norge, Finland og Danmark i årene 1947-63. Da de var ebbet ud, tog AC et økumenisk initiativ og arrangerede sammen med Danmarks kristelige Studenterbevægelse nogle meget velbesøgte konferencer på Århus Universitet i 1970 og 1971 og på Danmarks tekniske Højskole i 1972. Efter en længere forberedelse blev den nordiske tradition genoptaget med et stævne i Island i 1982 under temaet »Rod og Mål. Kristne mellem fortid og fremtid«. Deltagelsen var så overbevisende, at AC håber at kunne fortsætte denne linie. I år uden eget sommerarrangement deltager AC i de katolske universitetsuger i Salzburg, ofte som den største udenlandske gruppe og i regelen suppleret med en uge med eget program et andet sted, i 1983 i Assisi.

Foreningen blev stiftet i den hensigt at være et mødested for unge og ældre. Alligevel gennemføres der arrangementer, der særligt henvender sig til unge, som studiekredse, ungdoms-weekends eller marcher som den, der i 1979 gik fra Assisi til Rom i den stille uge.

Academicum Catholicum har i sine første 87 år haft 21 formænd: Johannes Jørgensen, Oscar Andersen, Niels Hansen, K. H. A. Millech, Anton Bølling, Gotfred Wissum, A. Meyer, Bernhard Jensen, A. Menzinger, Enoch Hjorth, Peder O. Hansen, Knud Ballin, Aage Lotinga, Christian Beyer, Anna Marie Gade, Kaspar Kallan, Inger Høyer, Erhard Aae,

Karl Søndergaard, Hans Chr. Engell og Claus Munk Plum. Andre har spillet en inspirerende rolle. Det gælder præster som Peter Schindler og Heinrich Roos.

Ved generalforsamlingen i 1983 havde Academicum Catholicum 273 medlemmer.

Formand: Studielektor Kaspar Kallan,
Jægersborgvej 38, 2800 Lyngby

Danmarks Katolske Kvindeforbund (D.K.K.F.)

Stiftet den 20. februar 1925 af Augusta Ramsing. D.K.K.F. er en landsorganisation med lokalkredse. Forbundet er tilsluttet World Union of Catholic Women's Organizations (W.U.C.W.O.), der blev stiftet i 1910 på foranledning af Pave Pius X. I Norden søger D.K.K.F. kontakt med andre katolske kvindesamfund. Herhjemme er forbundet tilsluttet bl.a. Danske Kvinders Nationalråd, Det Økumeniske Fællesråd, De Danske Kirkedage og Danmarks Økumeniske Kvindekomité.

Forbundets formål er at skabe kontakt mellem katolske kvinder, repræsentere katolske kvinder udadtil, og fremme kvinder og mænds ligestilling i kirken.

Aktiviteter: foredrag, basisgrupper, dagligstuemøder, familiegrupper, økumenisk arbejde, retræter, arbejdsweekender på Øm. Der holdes en række bestyrelsesmøder året rundt og en landsgeneralforsamling hvert andet år.

Formand: Simone Pedersen,
Elbækvej 16, 8240 Risskov

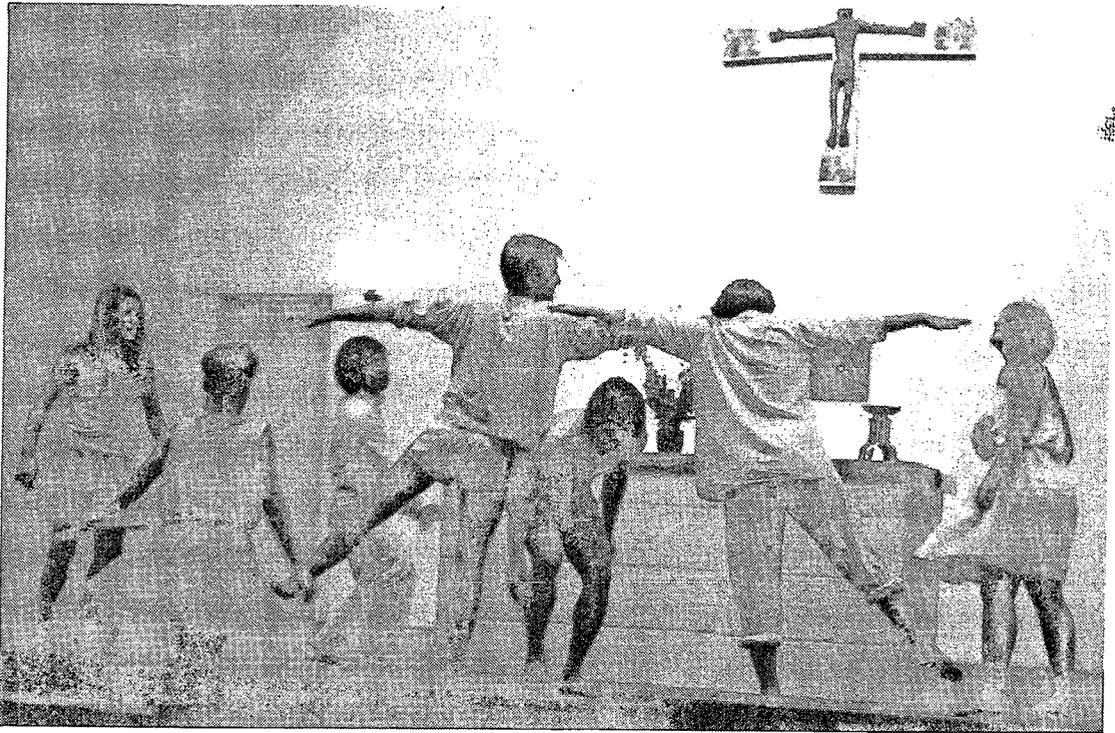
Danmarks Unge Katolikker (DUK)

Danmarks Unge Katolikker er en organisation, hvis målgruppe er unge katolikker i alderen 5–25 år. Den har status som det officielle ungdomsarbejde i bispedømmet København. Formålet er – »med udgangspunkt i troen på Jesus Kristus og som en del af den katolske kirke og det danske samfund, at børn og unge udvikler sig til selvstændige og ansvarsbevidste mennesker, der ved fælles handling virker for udbredelsen af det kristne fællesskab«.

Mere detaljeret er det bl.a. DUK's opgave at koordinere og støtte det katolske børne- og ungdomsarbejde.

- uddanne ledere til dette arbejde
- tilbyde undervisning og formidle erfaring i troen
- inspirere børn og unge til en helhjertet deltagelse i deres menigheds liv og arbejde
- repræsentere det katolske børne- og ungdomsarbejde inden for og uden for kirken.

DUK's højeste myndighed er årsmødet, hvor 2 delegerede fra hver af

På DUK's Dramutext-lejr i sommeren 1983 på Øm fik de unge lejlighed til at eksperimentere med nye udtryksformer i sammenhæng med liturgien. Dramutext er sammensat af ordene: drama, musik og tekst.

lokalforeningerne er repræsenteret. Til at udføre årsmødets beslutninger findes en hovedbestyrelse og et sekretariat, Katolsk Ungdomssekretariat. I 1982 var ca. 1700 af landets unge katolikker organiseret i lokalforeningerne. I lokalforeningerne foregår der efterhånden en masse aktiviteter, der strækker sig fra diskussioner om kirkens lære til sang og musik og fra bordtennis til ministrantundervisning. Der bliver også arrangeret en del weekends lokalforeningerne imellem og landsdækkende weekends.

Sekretariatet har en vigtig funktion i planlægning og udførelse af de landsdækkende aktiviteter.

Sekretariat: Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø

Foreningen af Katolske Skoler i Danmark

Foreningen blev stiftet i 1965 og har til formål:

at fremme samarbejdet mellem de katolske skoler

at varetage skolernes interesser i forhold til det offentlige og i forhold til andre organisationer

at bistå den enkelte skole med rådgivning i administrative og tjenstlige anliggender

at formidle samarbejdet med bispedømmet og med de katolske organisationer og institutioner

at medvirke til fælles ordninger på det tjenstlige og pædagogiske område.

Formand: Skoleleder Jørgen Frost-Jensen,
Kildegade 18, Sankt Ibs Skole, 8700 Horsens

*Hertug Knuds Division**Det Danske Spejderkorps*

Stiftet på Sct. Georgs Dag den 23. april 1918 og tilsluttet Det Danske Spejderkorps. Divisionens formål er at arbejde for katolsk spejderarbejde i Danmark i overensstemmelse med lovene for Det Danske Spejderkorps.

Der optages alle uanset trosretning: børn i aldersgruppen 8–12 år som ulveunger eller mini/junior-spejdere, 12–15 år som spejdere og over 15 år som seniorspejdere.

Divisionen ledes af en divisionsstyrelse, og i denne styrelse indgår en divisionskapellan.

Divisionen omfatter følgende grupper:

II. Absalon gruppe, der er opdelt i Daner, Sct. Ansgar, Sct. Michael og II. Absalon trop. Gruppen er knyttet til Jesu Hjerter sogn, Sakraments sogn og Niels Steensens Gymnasium med mødelokaler henholdsvis i Stenosgade, på Nørrebrogade og på Jagtvej. Gruppen råder tillige over huset »Absalon Hus« ved Stadsevang skov pr. Kokkedal.

Græsserne, der er opdelt i Knud Lavard, Rygård og International Group. Gruppen er tilknyttet Knud Lavard sogn og Rygård Skole og har mødelokaler på Lyngbygårdsvej 1 og Bernstorffsvej 54.

Sct. Laurentii gruppe, der er tilknyttet Sct. Laurentii Kirke og Sct. Josefs Skole i Roskilde med mødelokale Frederiksborgvej 13, Roskilde, samt Kisserupgård under Ledreborg Gods.

Sct. Klemens gruppe, der er tilknyttet Sct. Annæ Kirke og har mødelokale Hans Bogbinders Allé 2, 2300 København S.

Sct. Pauls gruppe, der er tilknyttet Sct. Pauls Kirke i Tåstrup med mødelokale Køgevej 162, Tåstrup.

Medlemstal pr. 1. januar 1982: 325.

Divisionschef: John Hyldahn,

Ravnshøjvej 24, Kornerup, 4000 Roskilde

Katolsk Arbejderaktion – Danmark (KA)

Katolsk Arbejderaktion blev stiftet i 1960 som en afdeling af det internationale Unge Katolske Arbejdere. Formålet er gennem solidaritet nationalt og internationalt at åbne arbejdskammeraters øjne for de kristne livsværdier.

Formand: G. Bune Andersen,

Ved Klosteret 4, 1. tv., 2100 København Ø

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund

Foreningen er stiftet den 1. januar 1931 som en sammenslutning af katolske radiolyttere (den første katolske radioklub blev stiftet den 10. februar 1927 i København).

De enkelte medlemmer er organiseret sognevis. Organisationen er tilsluttet Danske lytteres og fjernseeres Fællesforbund samt UNSA, den internationale katolske lytter- og seerorganisation.

Medlemstal pr. 11. oktober 1982: 2251

Formand: John S. Lundorf
Skovbyvej 14, 2740 Skovlunde

Nicolaus Steno Gildet

Nicolaus Steno Gildet er en forening af katolske læger i Danmark. Foreningens formål er at samle katolske læger, vedligeholde og udbrede kendskabet til forholdet mellem kirken og lægekunsten. Den katolske familiepolitik indtager her et naturligt arbejdsområde, og gildet har oprettet en selvstændig familierådgivning, ligesom enkelte medlemmer har engageret sig i arbejdet for den katolske familie. Som særformål arbejder gildet for Niels Steensens helgenkåring.

Nicolaus Steno Gildet er oprettet i 1936. Første formand var overlæge C. Schwensen, Ålborg, men der var de første mange år kun ganske få medlemmer (Wanscher, Søndergård og lidt senere Selsø m.fl.).

Gildets protektor er biskop Martensen, og til foreningen er knyttet gejstlig rådgiver; i mange år var denne pater Küpferle og siden pater H. Roos. I øjeblikket er gejstlig rådgiver pastor Jørgen Hviid.

Stenogildet har i øjeblikket 32 medlemmer og virker ved møder og sammenkomster, ved abonnement på katolske fagtidsskrifter og ved kontakt med udenlandske katolske læger og lægeorganisationer. Der lægges stor vægt på at inddrage katolske medicinske studerende i mødevirksomheden. Stenogildet er faglig medlemsgruppe af A. C. og er medlem af den internationale katolske lægeorganisation (F.I.A.M.C.) og dens europæiske fraktion (F.E.A.M.C.).

Formand: K. M. Jensen,
Aldershvilevej 59, 2880 Bagsværd

Sankt Knud Lavards Gilde

Gildet blev stiftet i efteråret 1969 på initiativ af sognepræsten ved Skt. Ansgars Kirke, mgr. Kjeld Geertz-Hansen. Formålet var at fremme ægte katolsk trosliv på et for Kirken kritisk tidspunkt. For at blive medlem måtte man love at støtte biskoppen i hans virksomhed for troens bevarelse og udbredelse, at deltage i en ugentlig hverdagsmesse, ugentlig at bede

en Rosenkrans, samt at modtage Bodens sakramente mindst en gang om måneden.

Der var straks en god tilslutning, men det lykkedes ikke at nå videre ud blandt katolikker. Gildet blev derfor ophævet i begyndelsen af 1975. Det lykkedes dog gildet at genoplive valfarterne til Skt. Knud Lavard i Haraldsted ved Ringsted.

De syges katolske Forbund

De syges katolske Forbund blev stiftet i 1955 af Marguerite Biessy. Formålet er bl.a. at komme i kontakt med alle syge og handicappede, ældre og ensomme (ikke kun begrænset til trosfæller) for at hjælpe dem ud af deres isolation og deres problemer.

Formand: Lena Samson,
Barsehøj 25, 2900 Hellerup

Una Voce Dacia

Bevægelse til bevarelse af den latinsk-gregorianske liturgi. Hovedsæde for Una Voce Scandia og medlem af den internationale Fédération Una Voce.

Formand: Rosendal-Hansen,
Maglekildevej 6, 1853 København F

Ælnoth

Nordisk arbejdsgruppe for katolsk kirkehistorie

1978 dannede en kreds af historisk interesserede denne arbejdsgruppe, der tog navn efter kong Knud den Helliges levnedsskildrer, munken Ælnoth, den første navngivne kirkehistoriker i Norden, ca. 1120. Arbejdsgruppen ser det som sin opgave at fremme studier af den katolske kirkes historie, både Middelalderens og vor egen tids. Blandt områder, hvor gruppen og dens enkelte medlemmer har ydet en indsats, kan nævnes Katolsk historisk Arkiv og Bibliotek, Liturgikommissionens kalenderudvalg (om de nordiske helgener), Niels Stensen-sagen, Katolsk Håndbog, indsamling af katolske erindringer m.m. Arbejdsgruppens formand er arkivar Jørgen Nybo Rasmussen, dens sekretær kunstmaleren Stig Holsting. Der afholdes to, tre møder om året, hvor aktiviteterne drøftes og planlægges.

Formand: Jørgen Nybo Rasmussen,
Margrethehåbsvej 14, 4000 Roskilde

Øvrige forlag, biblioteker og bladudgivelser

Katolsk Forlag

Tåsingevej 27, 2, 2100 København Ø

Katolsk Forlag er en selvejende institution, oprettet 1. april 1975 ved sammenlægning af forlaget Bibel og Katekese og forlaget Pauluskredsen. Forlagets formål er at drive publikationsvirksomhed i overensstemmelse med den katolske kirkes pastorale og apostoliske målsætning. Det ledes af en redaktionskomité, bestående af medlemmer fra de to sammenlagte forlag.

Forlaget udsender 2-4 publikationer om året, enten i oversættelse eller af danske forfattere. Økonomisk hviler det i sig selv, takket være 100% ulønnet arbejdskraft, en abonnentkreds samt lejlighedsvis støtte fra udlandet til enkelte udgivelser.

Den nuværende redaktionskomité: Erik Achen, pastor Jørgen Hviid, Hans Jensen, Elsebet Kieler, Jens Messerschmidt, Torben Riis og Niels Uldall.

Niels Steensens Forlag

Vesterbrogade 28, 2, 1620 København V

Niels Steensens Forlag blev grundlagt som selvejende institution i 1975 ved sammenlægning af Kateketcentralens forlag, Lumens eget forlag, Magasins redaktion og Joh. Jongs forlagsvirksomhed med det formål at drive forlagsvirksomhed på kristent grundlag.

Hovedvægten har siden starten været lagt på udgivelser af nyere teologisk litteratur, ofte med økumenisk sigte. Ud over et ubestemt antal bøger pr. år, i gennemsnit 2-5, udgiver forlaget tidsskriftet *Magasin* (6 hæfter årligt) og serien *Ånd og liv* (4 numre årligt). Ved en abonnementsordning gældende for de fleste udgivelser, giver forlaget de faste abonnenter en rabat på 25%.

Bestyrelsens sammensætning i 1983: P. Grégoire O.P. (formand), L. O. Dorn S.J., Karen Erngaard, Guido Kreinbühl, Kaare Osorio, Claus Munk Plum og Ruth Plum. Bestyrelsen supplerer sig selv.

Daglig leder: Guido Kreinbühl

Stiftelsen til udgivelse af Gustav Scherz' Niels Stensen-biografi

Da dr. phil. Gustav Scherz døde i 1971, efterlod han sit livsværk, en omfattende biografi om Niels Stensen, som et ikke helt afsluttet manuskript. I forbindelse med bobehandlingen nedsattes i 1973 et sagkyndigt udvalg, der i sin betænkning stærkt anbefalede, at dette storværk burde udgives. På et møde i Niels Steensens Gymnasium nedsattes i 1977 ovennævnte »Stiftelse« på 6 personer med det formål, at føre udgivelsen ud i livet. På grund af de betydelige økonomiske behov i en krisetid er det endnu ikke lykkedes at afslutte dette hverv, der består i gennem en kyndig revision at få manuskriptet gjort trykklar samt selve trykningen af bogen. Takket være hjælp fra det danske bispedømme og interesserede tyske biskopper, der gerne fremmer Niels Stensen-sagen, håber Stiftelsen snart at kunne afslutte sin virksomhed med et gunstigt resultat. Stiftelsens formand er arkivar Jørgen Nybo Rasmussen.

Niels Steensens bibliotek Stenosgade 9, 1616 København V

Niels Steensens bibliotek blev stiftet den 1. januar 1954 af en kreds af katolske bibliotekarer. I marts 1977 blev det en selvejende institution. Formålet er at drive biblioteksvirksomhed med henblik på at fremme katolsk oplysning i Danmark. Desuden at være et supplement til folkebibliotekernes tilbud.

Biblioteket har en grundbestand af bøger indsamlet af bibliotekar Marie Louise d'Auchamp (gift Bruzelius) under et studieophold i USA. Senere suppleret med yderligere gaver fra USA, Belgien og Tyskland, og her i landet med bøger fra det gamle Vikariatsbibliotek, Bispeddømmets bibliotek, sognebiblioteker og private personer.

Ved indkøb tilstræbes fuldstændig dækning af katolsk litteratur på dansk, norsk og svensk. Engelsk, tysk og fransk litteratur købes fortrinsvis efter behov og forespørgsel fra lånere og andre biblioteker.

Bogbestanden i 1982 var ca. 5.500 titler + pjecesamling og tidskrifter. Bibliotekets bogbestand er registreret i det offentlige biblioteksvæsens fælleskatalog over udenlandsk litteratur i danske biblioteker.

Bibliotekets adresse i 1954 var Bredgade 65 A over gården. Siden har det skiftet adresse adskillige gange indtil det i juni 1976 flyttede til den nuværende adresse i Stenosgade 9.

Økonomi: Ansgarstiftelsen har betalt flytning til og indretning af de skiftende lokaler, og dækker desuden husleje og varme. Andre udgifter, deriblandt bogindkøb, dækkes af lånerkontingent, gaver og lejlighedsvisse bogudsalg.

Personalet har altid været frivillige og ulønnede.

Ledende bibliotekar: Inge Müller, assisteret af bibliotekar sr. Mary Katharine, O.S.B. og 3 andre medarbejdere.

Bladudgivelser

Ave Maria

var et mariansk tidsskrift, som udkom i årene 1952–81. Grundlægger og redaktør pater Joseph Mesters S.M.M. (1904–82), der ved bladets grundlæggelse var sognepræst i Holbæk. Ave Maria var oprindeligt et kontaktblad mellem Lourdes-pilgrimme og forblev også som sådan, men blev dog snart udvidet til et egentligt oplysende organ for kirkens Maria-lære – »for kirkens lære om Jomfru Marias betydning for Kristi og kirkens mysterium for derved at udbrede andagten til Kristi moder især ved at søge inspiration i den hl. Montforts arv« – som redaktøren selv formulerede bladets formål.

Ave Maria udkom oprindeligt som et månedsblad. Fra 10. årgang blev det indskrænket til et kvartalsblad samtidig med, at redaktionen flyttede til Kalundborg i oktober 1960. Allerede året efter blev udgivelserne dog igen udvidet, nu til 10 årlige numre, men fra 21. årgang 1971 og indtil bladets ophør, blev udgivelserne igen indskrænket til 6 gange om året. Ave Maria blev sat og trykt af Vor Frues Sekretariat (Skt. Montforts trykkeri).

Ud over Ave Maria udsendtes en række særnumre, især omhandlende den montfortanske Maria-mystik, den hl. Montforts spiritualitet, historie og ordensstiftelse, men også emner som »Pave Paul VI's trosbekendelse«, pavelige Maria-rundskrivelser, Katolsk Katekismus og andre oplysende Maria-skrifter blev udgivet af Vor Frues Sekretariat i Kalundborg.

Catholica

var et tidsskrift, der stiftedes i København i efteråret 1943 af 5 katolske akademikere: mag. art. (senere dr. phil.) Heinrich Roos S.J., cand. polit. Tove Rasmussen, cand. mag. Grethe Wagner Petersen, cand. mag. Ellen Nielsen og cand. jur. Lars Børge Fabricius. Tidsskriftet udkom i årene 1944–1972, ialt 29 årgange på tilsammen 5.946 sider. Det tilsigtede, ud fra et katolsk grundsynspunkt og i fuld loyalitet mod Kirkens højeste læreembede, at give en bred almenkulturel orientering og bragte bidrag fra både katolske og ikke-katolske, danske og udenlandske forfattere. Indholdet omfattede artikler, digte, mindre bidrag (under rubrikken »Miscellanea«, i årene 1959–66 tillige rubrikken »Oikumene«) og bog-anmeldelser. Tidsskriftet udkom normalt 4 gange om året i hæfter à 48 sider, ofte illustrerede, men ind imellem udsendtes også (udvidede) dobbeltnumre og særnumre.

En særlig tilknytning til de nordiske lande følte som en selvfølge; Catholica bragte således særnumre om de nordiske, katolske akademikerstævner i 1948 og 1959, norske og svenske artikler tryktes på original-sprogene, og i årene 1967–69 omfattede redaktionen en repræsentant fra Norge, cand. mag. Nils Heyerdahl.

Af de 5 stiftere forblev H. Roos S.J. og Tove Rasmussen i redaktionen indtil udgangen af 1964, medens L. B. Fabricius fortsatte til tidsskriftets ophør, i de sidste år som ansvarshavende redaktør, ligesom han i årene 1948–64 og 1968–72 fungerede som redaktionssekretær. De øvrige

medlemmer af redaktionen gennem årene var mag. art. Hans Bang, cand. mag. Hans Bekker-Nielsen, redaktør Hans Bølling, civilingeniør Ivar A. L. Hoel, lic. theol. Kaare Osorio, dr. phil. Olaf Pedersen og dr. phil. Jan Pinborg.

Labora

er periodiske meddelelser udgivet af Katolsk Arbejderaktion. Redaktør: Knud Johnsen, Kastelsvej 14, 3, tv., 2100 København Ø.

Lumen

var et fagtidsskrift for katolsk teologi og filosofi, som med 3 hæfter om året (192 sider årligt) udkom i 20 år (1957–1977). Lumen var redigeret af Dominikanerne i Danmark, men var et skandinavisk tidsskrift med artikler på dansk, norsk og svensk. Det blev med årene mere og mere økumenisk præget.

Magasin

er et katolsk tidsskrift, som beskæftiger sig med nyere kristen tænkning og udvikling inden for kirken og samfundet. Magasin blev startet i 1915 og afløste bladet Jesu Hjerte Budbringer.

Ansvarshavende redaktør:

L. O. Dorn, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø.

Prosit

er et katolsk ungdomsblad. Ansvarshavende redaktør: John-Erik Stig Hansen, Niels Ebbesensvej 1 A, 1911 København V.

Ånd og liv

er en række små hæfter à 40 sider, som udkommer 4 gange årligt, og som hver gang behandler et emne fra det religiøse liv belyst af flere forfattere ud fra forskellige synspunkter. Hensigten med dem er at hjælpe de kristne til et dybt og i den bedste tradition velfunderet bønsliv. En første serie (48 hæfter) udkom fra 1959 til 1970 i »Pauluskredsen«. En ny serie (16 hæfter til slutningen af 1982) udkommer på Niels Steensens Forlag (subskription: 48 kr., enkelt nummer: 15 kr.).

Ansvarshavende redaktør: Pater P. Grégoire O.P., Bredgade 67 A, 2, 1260 København K.

Institutioner med sociale formål

Caritas Danmark

Caritas Danmark er en katolsk hjælpeorganisation i bispedømmet København.

Som katolsk hjælpeorganisation er det Caritas Danmarks formål:

- at udøve karitativ virksomhed i ind- og udland
- at samarbejde med andre organisationer med tilsvarende formål
- at være medlemsorganisation for Caritas Internationalis.

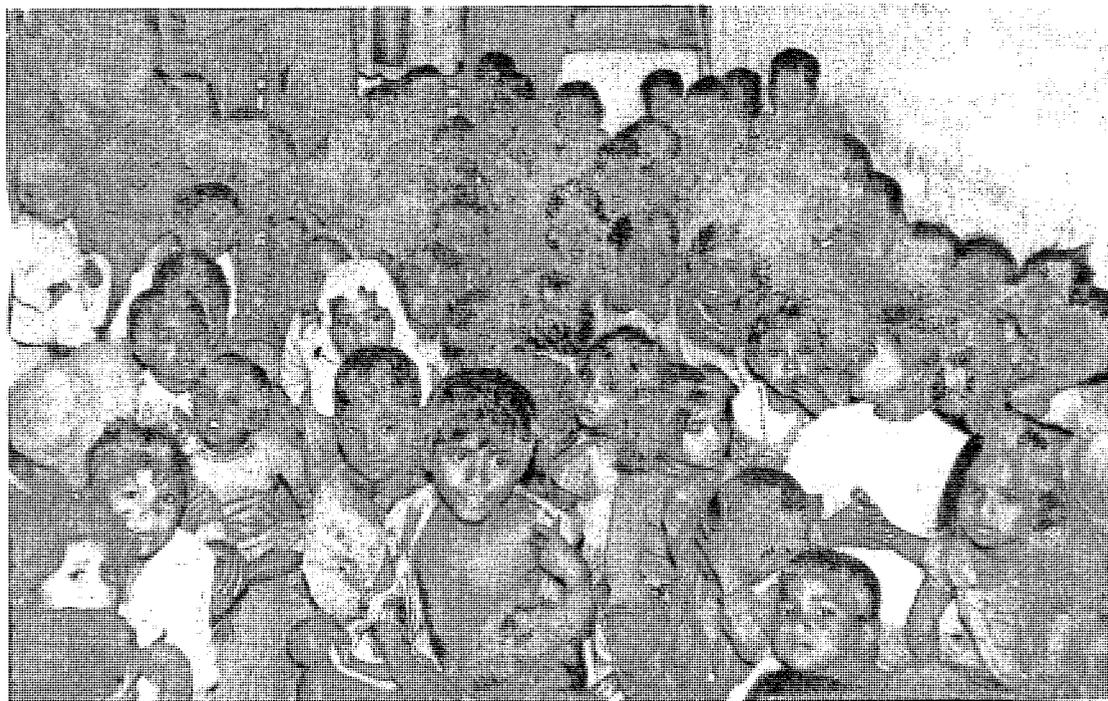
Caritas Danmark ledes af en formand, bistået af en bestyrelse på 7 medlemmer. Det er formanden, der tegner organisationen, og ved formandens forfald tegnes organisationen af næstformanden og et af bestyrelsesmedlemmerne i forening.

Indtil 1. januar 1980 har Caritas Danmark udelukkende fungeret ved frivillig arbejdskraft. Efteråret 1979 oprettede organisationen et sekretariat på adressen:

Skt. Peders Stræde 3, 1453 København K.

Fra 1. januar 1980 blev der ansat en daglig leder af sekretariatet med 20 timer ugentlig. Til sekretariatet er desuden knyttet frivillig arbejdskraft i den udstrækning, der er behov herfor.

Formand for bestyrelsen: Anne Lise Timmermann

Caritas Danmark støttede et genhusningsprojekt efter en oversvømmelseskatastrofe i Jehangirpuri i New Delphi, Indien. Pater Gottfried Grünewald var i Jehangirpuri i foråret 1981, og han har taget dette billede af to børnehaveklasse sammen i ét rum.

Stiftelsen Mariahjemmet

Stiftelsen Mariahjemmet er en velgørende stiftelse, hvis formål er at gavne den katolske ungdom. Stiftelsen blev oprettet den 25. april 1919.

Biskoppen er stiftelsens protektor og øverste myndighed.

Formand: Jan Lange,
Bakkevænget 21, 2820 Gentofte

Hoffmanns Minde

Den selvejende institution Hoffmanns Minde blev oprettet af Maria Hoffmann den 24. juni 1941. Stiftelsens formål er at drive karitativ virksomhed ved omsorg for ældre og svagelige eller ved finansiering eller på anden måde at yde støtte til sådant formål.

Formand for bestyrelsen: Sven E. Frederiksen,
Strandmarken 6, 3050 Humlebæk

Valby Omsorgscenter

Den selvejende institution Valby Omsorgscenter, Gl. Jernbanevej 25, 2500 Valby, er oprettet af De Samvirkende Menighedsplejer og Stiftelsen Hoffmanns Minde i fællesskab, og er dermed resultatet af et enestående samarbejde mellem den danske folkekirke og den katolske kirke i Danmark. Formålet med centret er at praktisere det kristne budskab om næstekærlighed – og at vise, at vi alle er ét fællesskab.

Valby Omsorgscenter er et tidssvarende, fuldt udbygget dagcenter normeret til 125 besøgende daglig.

Formand for bestyrelsen: Sven E. Frederiksen,
Strandmarken 6, 3050 Humlebæk

Skt. Jørgens Stiftelse

Skt. Jørgens Stiftelse er oprettet i 1941 af pastor Thorbjørn Møller og pavelig kammerherre Garth-Grüner som formand for Stiftelsen Mariahjemmet. Stiftelsen ejer ejendommen »Friheden« i Asserbo ved Frederiksværk, som er indkøbt af Skt. Jørgens Klub og anvendes til bl.a. sommerophold for elever fra Katolsk Centralskole.

Administrator: Sr. Gisela,
Vesterbrogade 28, 1620 København V

Sankt Vincentgrupperne

Skt. Vincentgrupperne blev stiftet i 1959 i Birkerød. Formålet er: Bekæmpelse af sult og nød. – Interesse for missionsstederne og deres arbejde.

Formand: Urban Figge,
Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg

Katolske Lægers Familierådgivning

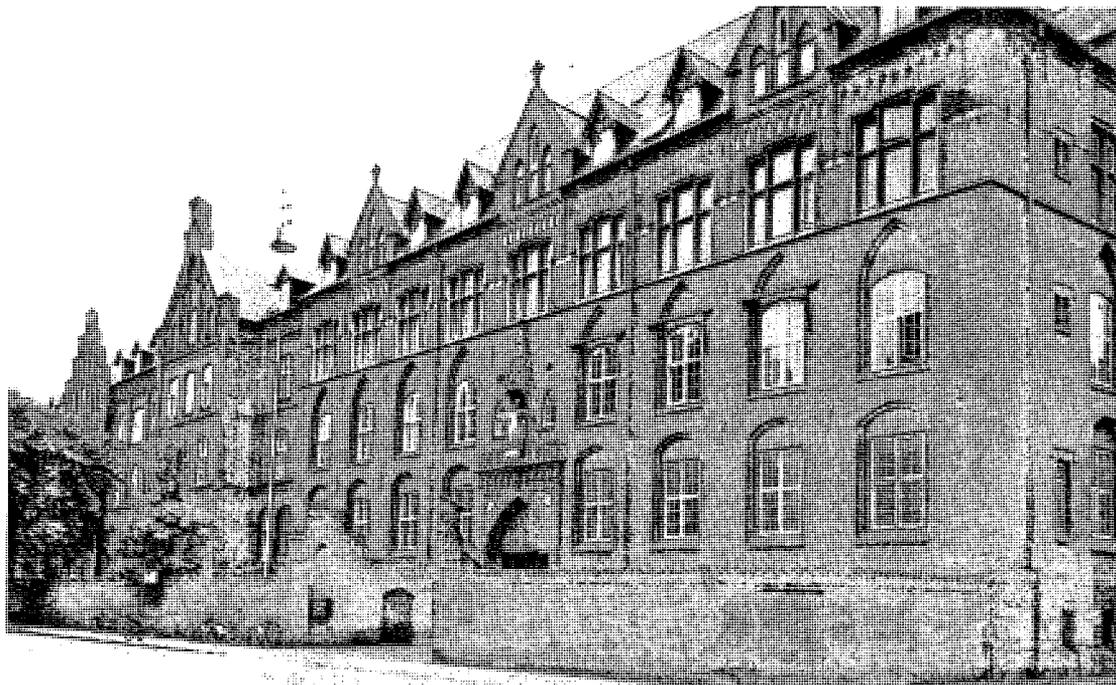
er oprettet af Nicolaus Steno Gildet. Formålet er at yde bistand i medicinsk-pastorale familiespørgsmål, såvel for enkeltpersoner som for katolske institutioner.

Daglig leder: Læge Ole Lund Søgaard,
Fragariavej 8, 2900 Hellerup

Katolske Menighedsplejer

Katolske Menighedsplejer er oprettet i 1945 som en selvejende institution, der har til formål at varetage danske, katolske, karitative og sociale interesser. Foreningen er anerkendt af Socialministeriet. Katolske Menighedsplejer afholder lejre på feriehemmet Klitborg, og står for administrationen af Klitborg.

Formand: Bente Nygaard Hansen,
Bredgade 69 A, 1260 København K

Skt. Josephs Hospital, København

Hospitaler og plejehjem

De katolske brødre- og søsterordener har ved deres karitative indsats gennem tiderne dannet en af grundstenene i det danske hospitals- og sundhedsvæsen.

Allerede i middelalderen ydede talrige klostre hjælp til syge og nødlidende. I Morkær i Slesvig og i Præstø virkede Den hellige Antons hospitalsbrødre, fædrene og brødrene af Helligåndsordenen havde hospitaler i Fåborg, Randers, Ålborg og København, Johanitterne i Antvorskov, Odense, Viborg, Ribe, Horsens og Dueholm. Blandt pesthuse, kvæsthuse, dårekister og lemmestiftelser stod de katolske Skt. Jørgensgårde, som især tog sig af de spedalske. Der fandtes Skt. Jørgensgårde i de fleste store byer og købstæder.

Ved reformationen lukkede de katolske institutioner.

I 1856 kom de første Skt. Joseph Søstre til Danmark, og de opførte det første katolske hospital i Danmark, Skt. Joseph Hospital i København. København havde i forvejen 4 hospitaler: Det kgl. Frederiks Hospital (1757), Almindelig Hospital (1771), Børnehospitalet i Rigensgade (1850) og Københavns Amts Sygehus i Ryesgade (1863). Efter den tid skete der en rivende udvikling inden for hospitals- og plejesektoren. Flere søsterordener, der arbejdede med sygepleje, kom til Danmark. De katolske institutioner havde et godt ry og et tidssvarende udstyr, og var anerkendt og værdsat også i ikke-katolske kredse.

I løbet af de sidste tiår er de fleste private hospitaler enten lukkede, solgt til amt og kommune eller overgået til andet formål. Pr. 1. januar 1983 er der således kun 2 katolske hospitaler tilbage i landet, Sankt Maria Hospital i Vejle og Sankt Josephs Hospital i Ålborg.

Hospitaller i hovedstadsområdet

Sankt Josephs Hospital

Griffenfeldsgade 44,
2200 København N

Ejer: Skt. Joseph Søstrene
indtil 31. december 1979

Den 6. oktober 1873 var der grundstensnedlæggelse til Skt. Josephs Hospital, og arkitekter på byggeriet var etatsråd Hansen og Seel. Den 1. juli 1875 blev hospitalet indviet. Der blev udvidet i 1882, og i 1901 byggedes fløjen Griffenfeldsgade-Korsgade-Kapelvej samt Skt. Josephs Kirke. Midterfløjen blev tilføjet i 1904 (arkitekt Ludvig Andersen). En ny udvidelse kom til i 1934 med en røntgen-, lys- og badeafdeling samt føde- og operationsgang (arkitekt Claudius Hansen). Den sidste udvidelse fandt sted i 1956.

Til hospitalet var knyttet en statsanerkendt sygeplejeskole med sr. Benedicte Ramsing som mangeårig leder.

Hospitalet blev især kendt for sin fødeafdeling, som blev benyttet af fødende fra hele København.

Hospitalet blev solgt til Københavns kommune, som overtog det 1. januar 1980.

Antal senge ved overtagelsen: 320

Forstanderinder:

1875-1897	Sr. Placide Dijoud
1897-1916	Sr. Henriette Henkel
1916-1928	Sr. Anthelma Charbon
1928-1938	Sr. Radegunde Leyking
1938-1969	Sr. Genoveva Rohwerder
1969-1972	Sr. Alice Sepstrup
1972-1979	Sr. Agnes Cæcilie Jönsson

Sankt Elisabeths Hospital

Hans Bogbinders Allé 3,
2300 København S

Ejer: Skt. Elisabeth Stiftelse
til 1970, derefter Københavns amt

Hospitalet blev opført 1904-1905 og indviet den 30. oktober 1905. Arkitekt Emil Jørgensen.

Det var det andet katolske hospital i København. Udvidelser blev foretaget i 1925, 1932 og i 1938.

I 1967-1969 opførtes en bygning med operationsafdeling og skadestue.

Antal senge i 1943: 145

1970: 158

Elisabethsøstrene drev hospitalet indtil 1970, hvor det blev overdraget til Københavns amt.

Forstanderinder:

1930-1947	Sr. M. Gennadina Milkau
1947-1952	Sr. M. Baldomira Hallmann
1952-1958	Sr. M. Elisabeth Wedig
1958-1967	Sr. M. Luitgardis Zander
1967-1970	Sr. M. Michaela Dannenberg

Elisabeth Søstrenes hus

Kastanievej 6,
1876 København V

Ejer: Skt. Elisabeth Stiftelse til 1960

De første Skt. Elisabeth Søstre kom til København den 11. august 1895. I overensstemmelse med stifterindernes intention plejede søstre de syge i deres egne hjem. Hjemmesygeplejen blev udøvet igennem ca. 50 år fra huset, Kastanievej 6, der blev solgt i 1960.

Forstanderinder:

1935-1947	Sr. M. Albina Gabel
1947-1951	Sr. M. Amalberga Dopke
1951-1957	Sr. M. Angelica Wiesner
1957-1960	Sr. M. Amalberga Dopke

Hospitaler i det øvrige Danmark

Esbjerg

Sankt Josephs Hospital
Nørregade 63, 6700 Esbjerg

Ejer: Skt. Joseph Søstrene indtil
1978, derefter Ribe amt

Grundstensnedlæggelse i 1903 og
indvielse i 1904. Udvidelser i 1938
og 1968.

Antal senge i 1943: 125

Solgt til Ribe amt i 1978.

Forstanderinde ved overdragelsen
1978: Søster Rosarie Milles.

Fredericia

Sankt Josephs Hospital
Sjællandsgade 48, 7000 Fredericia

Ejer: Skt. Joseph Søstrene indtil
1949, derefter Fredericia kommune

Det ældste katolske hospital uden
for København. Grundstensnedlæg-
gelse 23. august 1885. Arkitekt Th.
Schmidt. Hospitalet blev taget i brug
i 1886 med plads til 35 patienter. I
1899 blev den tilstødende hjørne-
ejendom købt til, og i 1905 opførtes
i dennes gård en tilbygning (arkitekt
Jespersen). I 1929 blev hjørneejen-
dommen nedrevet og genopført uden
for voldene som museumsbygning,
og på grunden opførtes i 1930-1932
det nye hospital (arkitekt H. Zacha-
riassen). Hospitalet blev indviet 11.
maj 1932 (76-års dagen for søstrenes
ankomst til Fredericia).

Hospitalet blev beslaglagt af den
tyske værnemagt i 1943, hvor søstrene
måtte forlade hospitalet.

I 1949 blev hospitalet solgt til
Fredericia kommune.

Forstanderinde ved hospitalsdriftens
overdragelse til kommunen:
Søster Marie Thinnes (fra 1933-1943)

Helsingør

Vincent Søstrene
Nygade 8, 3000 Helsingør

Fra 1904 drev søstrene ambulans-
sygepleje fra ejendommen Nygade 8,
og havde desuden skadestue i byg-
ningen.

Driften blev indstillet i 1974, hvor
søstrene flyttede.

Holbæk

Sankt Elisabeths Hospital
Carl Reffsvej 2, 4300 Holbæk

Ejer: Elisabethinerordenen indtil
1974, hvor Ansgarstiftelsen overtog
bygningen.

Oprettet den 27. august 1931 i det
tidligere garnisonssygehus. Der var
8 søstre, der havde tysk sygepleje-
eksamen og dansk autorisation.

Antal senge i 1943: 52

I april 1974 forlod søstrene Danmark,
og en af bygningerne (Søstrehuset)
ejes nu af Ansgarstiftelsen og udlejes
til Holbæk kommune.

Horsens

Sankt Josephs Hospital
Frederiksgade 58, 8700 Horsens

Ejere indtil 1969:
Skt. Joseph Søstrene i Danmark

Indviet 1. maj 1900 i afdøde borg-
mester Lendrops villa. Udvidelse 1904.

Antal senge i 1943: 30

Hospitalsdriften afviklet i 1968, og i
1969 blev ejendommen solgt til
Horsens kommune.

Forstanderinde ved driftens ophør:
Søster Placide Tekat (fra 1955-1969)

Kolding

Sankt Hedvigs Klinik
Domhusgade, 6000 Kolding

Ejere: Fra 1929–1975 Skt. Hedvig
Søstrenes kongregation i Danmark

Klinikken blev indviet 30. juni 1929
og nedlagt i 1975.

Antal senge i 1943: 78
1975: 125

Priorinder:

1932–1938 Sr. Virginia
1938–1944 Sr. Dominica
1944–1950 Sr. Virginia
1950–1956 Sr. Modesta
1956–1966 Sr. Regina
1966–1975 Sr. Hilaria

Nykøbing Falster

Sankt Hedvig Søstrenes Øjenklinik
Slotsgade 22, 4800 Nykøbing F.

Ejer: Skt. Hedvig Søstrene til 1956

Klinikken blev oprettet 1935. Klinik-
ken modtog kun øjenpatienter.

Antal senge i 1943: 18

Klinikken blev nedlagt i 1956.

Forstanderinder:

1935–1940 Sr. Julitta
1940–1946 Sr. Stanislai
1946–1956 Sr. Lazarina

Sankt Josephs Klinik
Humlevænget 4, 4800 Nykøbing F.

Ejer: Skt. Joseph Søstrene til 1952,
derefter dr. med. Axel Vibede

Klinikken blev oprettet i maj 1932.
I 1952 forlader Skt. Joseph Søstrene
klinikken, som videreføres af dr.
Vibede.

Antal senge i 1952: 25

Leder af klinikken:

Dr. med. Axel Vibede.

Forstanderinden for sygeplejen ved
overtagelsen 1932:

Søster Josefina Berkemeier.

Da søstrene forlod klinikken:

Søster Gudula Haarmerier.

Næstved

Sankt Elisabeths Hospital
Præstøvej 65, 4700 Næstved

Ejer: fra 1923–1968 Skt. Elisabeths
Stiftelse

Hospitalet blev oprettet 1. november
1923. Det blev udvidet i 1931, 1935,
og 1940.

Antal senge i 1943: 60
+10 reservesenge

Hospitalet blev nedlagt 30. juni 1968,
hvor det blev alderdomshjem og
plejehjem. I 1980 overtog Næstved
kommune hjemmet (se under pleje-
hjem).

Forstanderinder:

1937–1947 Sr. M. Luitfrida
Czakalla
1947–1953 Sr. M. Mathilde
Gordon
1953–1958 Sr. M. Luitgardis
Zander
1958–1963 Sr. M. Theofrida
Aulich
1963–1965 Sr. M. Birgitta
Flandrup
1965–1975 Sr. M. Bonaventura
Hunstock
1975–1980 Sr. M. Erika Rudnik

Odense

Sankt Josephs Hospital
Hjallesevej 47, 5000 Odense

Ejer: Skt. Joseph Søstrene i Danmark
indtil 1968.

I 1901 købte søstrene »Villa Godt-
håb«, som blev ombygget til hospital
og indviet som sådan 10. juli 1901.
Udvidelser i 1915–1917.

Antal senge i 1943: 120

Hospitalet solgt til Odense amt og
by 1968.

Forstanderinde ved hospitalets over-
dragelse til Odense by:

Søster Johanne Gertrud Hannecke
(fra 1954–1968)

Randers*Sankt Josephs Hospital*

(Amtssygehus)

Hjørnet af Fabersvej og Hadsundvej,
8900 RandersEjer til 1936: Skt. Joseph Søstrene
i Danmark, derefter Randers amt og
kommuneHospitalet blev indviet 12. november
1902. En mindre klinik var tidligere
(1900–1903) indrettet i van Hatten-
sensgade 12. I 1915–1916 byggedes
i forbindelse med Skt. Josephs Hospi-
tal, Amtssygehuset. Begge hospitaler
stod under samme ledelse og blev i
1936 solgt til Randers amt.Skt. Joseph Søstrene drev dog
hospitalerne til 1946, hvorefter de
opgav deres hospitalsgerning i byen.

Antal senge i 1943: 150

1946: 150

Forstanderinde ved salget af hospi-
tallerne: Søster Ludmilla Gravemann
(1925–1946).**Roskilde***Sankt Maria Hospital*

Frederiksborgvej 2, 4000 Roskilde

Ejer: Skt. Maria Stiftelse (Visdoms-
døtrene)Opført 1904–1905 og indviet den 14.
marts 1905. Tilbygning i 1930–1932.Antal senge i 1943: 95
(højeste belægning 125)Nedlagt som hospital i 1962, men
ombygget til plejehjem.

Forstanderinder:

1903–1905 Sr. Marie Clemence
(under hospitalets
opførelse)1905–1923 Sr. Marie-Patricie
Musset1923–1929 Sr. Anna de St. Charles
Trentenau

1929–1935 Sr. St. Mederic Beasse

1935–1938 Sr. Marie-Ange
Andersen

1938–1953 Sr. Gertrude Somers

1953–1961 Sr. Adriana v. d.
Besselaar

1961–1962 Sr. Josepha Lumen

Svendborg*Sankt Maria Hospital*

Havnegade 3, 5700 Svendborg

Ejer: Mariastiftelsen (Mariasøstrene)

Hospitalet blev oprettet i 1922 med
en afdeling for øre-, øjen- og hals-
sygdomme. Det blev udvidet i 1926.
Hospitalet fungerede til 1966, hvor
det blev nedlagt og ombygget til
alderdomshjem.

Antal senge i 1943: 38

Forstanderinder:

1922–24, 1929–31 Sr. Eudoxie

1924–29, 1931–35 Sr. Modesta

1935–38 Sr. Innocentia

1938–46 Sr. Borromea

1946–52, 1955–61 Sr. Kamiliana

1952–55 Sr. Valerie

1961–67 Sr. Anna

Vejle*Sankt Maria Hospital*

Blegbanken 3, 7100 Vejle

Ejer: Mariastiftelsen (Mariasøstrene)

Hospitalet blev indviet den 3. april
1913. Fra 1913 til 1947 var hospitalet
indrettet til medicinske og kirurgiske
patienter, ligesom der var en øre- og
øjenafdeling. En overgang var der
også en psykiatrisk afdeling. I 1947
erstattedes den medicinske og kirur-
giske afdeling med en afdeling for
gynækologi og obstetrik. Denne eksi-
sterer stadig. I 1974 flyttedes øre- og
øjenafdelingen til Vejle amts sygehus.
I 1974 indrettedes et jordemoder-
center, og i 1982 oprettedes et alkohol-
ambulatorium.Der blev foretaget udvidelser i
1928 og i 1938, hvor den gamle skole
indgik til hospitalsbrug. I 1955 blev
en ny fløj bygget til. Foruden hospital

var der også en afdeling for 22 ældre pensionærer.

Antal senge før 1928: 35
 i 1928: 60
 i 1938: 90
 i 1948: 110
 i 1982: 70

Forstanderinder:

1913-1931 Sr. Bernadette
 1931-1958 Sr. Eudoxie
 1958- Sr. Frederikke

Ålborg

Sankt Josephs Hospital

(tidl. kaldet Kamillianerklinikkens kvindeafdeling)

Kastetvej 31-33, 9000 Ålborg

Ejer: Skt. Joseph Søstrene

Den 24. oktober 1902 begyndte Skt. Joseph Søstrene deres sygeplejergerning i Ålborg. Den 16. september 1905 købte søstrene villaen, Kastetvej 33 og indrettede den til klinik under navnet: Kamillianerklinikkens kvindeafdeling.

Nabovillaen, Kastetvej 31 blev erhvervet den 21. april 1915 og blev indrettet til øjen- og øreklub.

Der var nu ialt 35 senge.

Grundstenen til det nye Skt. Josephs Hospital blev nedlagt den 1. juni 1927 (arkitekt Hother Paludan), og hospitalet blev indviet 8. september 1929. Der var nu ialt 80 senge.

I 1974 blev der udvidet med en tilbygning, der indeholdt opholdsstuer, kontorer, kantine, værelser m.m.

I 1978 blev hospitalet omdannet til ortopædisk-kirurgisk hospital med ortopædisk ambulatorium.

Antal senge: 72

Hospitalsleder siden 1975:
 Søster Andrea Liedmeier.

Kamillianerklinikken

(tidl. Kamillianerklinikkens mandsafdeling)

Kastetvej 1, 9000 Ålborg

Ejer: Kamillianerordenen indtil 1983, derefter overtaget af Ansgarstiftelsen

Klinikken blev oprettet 25. november 1900 af Kamillianerordenen. I 1907 udvidedes med en tuberkuloseafdeling og i 1938 med en operationsfløj. Desuden er der en specialklinik for øjen-, øre-, næse-, hals- og hudsygdomme. Klinikken er nu delvis udlejet til det offentlige sygehusvæsen og til Dansk Flygtningehjælp.

Den 1. januar 1983 blev klinikken overdraget til Ansgarstiftelsen.

Århus

Sankt Josephs Hospital

Bülowsgade 68, 8000 Århus

Ejer: Skt. Joseph Søstrene i Danmark indtil 1972.

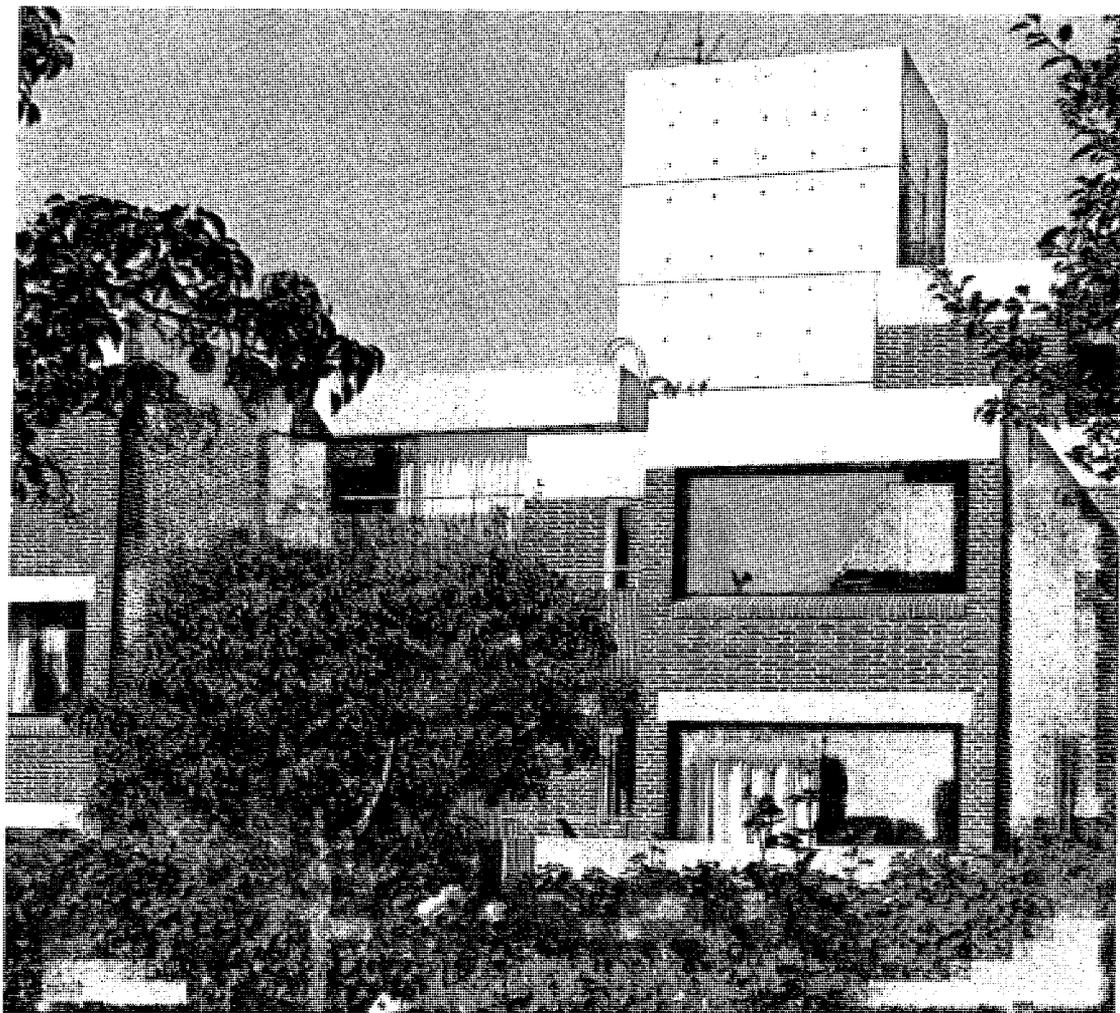
Ambulant sygepleje 1890. Det første lille hospital lå i Frederiksgade 32 (1900-1904), men flyttede derfra til Østergade (1904-1907). Grundstensnedlæggelse til hospitalet i Bülowsgade i 1906. Indvielse i 1907.

Antal senge i 1943: 140

Solgt til Århus kommune 1972.

Forstanderinde ved hospitalets salg til kommunen:

Søster Victoria Elfering
 (fra 1967-1972).

Parti fra plejehjemmet Hoffmanns Minde på Frederikssundsvej. Arkitekt var Vilhelm Wohlert.

Søster Lioba med nogle af plejehjemmets beboere i solskinet på terrassen.

Plejhjem i hovedstadsområdet

Sankt Annæ Hvilehjem

Skipper Clements Allé 13,
2300 København S

Annex: Prøvestens Allé 16,
2300 København S (nedlagt 1950)

Ejer: Redemptoristerne

Hjemmet blev oprettet 13. maj 1933
og annexet den 1. oktober 1935.
Hjemmet blev udvidet i 1937.

Hvilehjemmet gav ophold med
fuld pension for katolske mænd og
kvinder over 60 år. Der var plads til
42 pensionærer på hvilehjemmet og
4 i annexet. I 1950 blev annexet
nedlagt.

Hjemmet blev ledet af Skt. Hedvig
Søstre indtil 1971, hvor ledelsen over-
gik til Maria Immaculata Søstrene.

Priorinder:

1933-1941	Sr. Heriberta
1941-1944	Sr. Hermenegildis
1944-1951	Sr. Leonia
1951-1959	Sr. Hermenegildis
1959-1962	Sr. Marina
1962-1969	Sr. Stanislai
1969-1971	Sr. Eleonora

Forstanderinde i 1983:

Karen Kjeldsmark

Hvilehjemmet »Bellis«

Køgevej 160, 2630 Tåstrup

Hvilehjemmet blev oprettet 1936 og
overtaget af Hedvigsøstrene i 1939.

Indrettet som rekreationshjem med
21 værelser. Siden 1975 plejhjem
med 18 værelser.

Priorinder:

1939-1941	Sr. Melitta
1941-1944	Sr. Leonina
1944-1954	Sr. Reymunda
1954-1959	Sr. Melitta
1959-1961	Sr. Rosvitha
1961-1970	Sr. Melitta
1970-1975	Sr. Rosaria
1975-	Sr. Amabilis

Plejhjemmet Hoffmanns Minde

Frederikssundsvej 227,

2700 Brønshøj

Plejhjemmet er en selvejende insti-
tution oprettet af stiftelsen Hoff-
manns Minde, som er ejer af pleje-
hjemmets bygning, mens der er
indgået overenskomst med Køben-
havns kommune om plejhjemmets
drift. Plejhjemmet blev indviet den
31. maj 1973 af biskop Hans Mar-
tensen. Arkitekt var Vilhelm Wohlert.

Plejhjemmet har plads til 58 be-
boere. Der bliver i 1983 indrettet
yderligere 5 aflastningsboliger i den
øverste etage. Plejhjemmet ledes
af en bestyrelse på 8 personer, hvoraf
stiftelsen Hoffmanns Mindes besty-
relse, pastoralrådets forretningsud-
valg, Skt. Antoni menighedsråd og
biskoppen hver udpeger 1 bestyrel-
sesmedlem. Disse 4 vælger så 4 sær-
ligt sagkyndige.

En forstander forestår den daglige
ledelse.

Stiftelsen Hoffmanns Minde ejede
tidligere »Hoffmanns Minde«, Valby
Langgade 117. Dette hjem blev ind-
rettet i 1942 i den af paraplyfabrikant
og gårdejer Johs. Hoffmann i 1881-
83 opførte gård »Skt. Hans Minde«,
som sønnen, proprietær August Hoff-
mann (død 9. juli 1940) testamente-
rede til et hjem for ældre og svagelige
katolikker.

Forstander i 1983: Tom Voss

Sankt Lioba Hjemmet

O. V. Kjettinges Allé 7,

2000 København F

Ejer: Selvejende institution

Skt. Lioba Hjemmet blev oprettet 1.
november 1963 af Skt. Lioba Kloster
i samarbejde med bispedømmet. Det
er en selvejende institution med 31
plejhjemspadser.

Institutionens formål er på katolsk,
kristent grundlag at drive et pleje-
hjem i den af stiftelsen Skt. Lioba
Kloster lejede plejhjemmsbygning.

Forstandere:	
1963–1972	Søster Agnes Noetzell O. S. B.
1972–1978	Diakon Kristen Dalgaard
1978–	Diakon Poul Wilcke

Forstandere:	
1959–1977	Sr. Elfrieda Gräf
1977–1978	Christina Refshauge (vikar)
1978–1980	Sr. Ancilla Maria König
1980–	Ole Bonde

Mariahjemmet

Hans Bogbinders Allé 3,
2300 København S

Ejer: Skt. Elisabeth Stiftelse

Oprettet 1960 som hvilehjem for kongregationens ældre søstre fra de skandinaviske lande.

Hvilehjemmet havde 35 pladser, som dog delvis blev brugt af søstre, der endnu stod i det aktive arbejde på hospitalet eller andre steder.

Hvilehjemmet blev opløst i 1980.

Forstanderinder:	
1960–1963	Sr. M. Amalberga Dopke
1963–1966	Sr. M. Sidonia Sobczak
1967–1970	Sr. M. Macaria Peschke
1970–1979	Sr. M. Perpetua Wurst
1979–1980	Sr. M. Barbara Hellmann

Plejehjemmet Nordvanggård

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød

Ejer: Selvejende institution

Hjemmet blev oprettet den 1. september 1959 af ordenen »Søstrene af Det Dyrebare Blod«. Siden 1959 er der sket en del udvidelser, brandsikring og isolering.

I 1966 blev der indgået en overenskomst med Københavns kommune. I 1978 overgik institutionen fra privateje til at blive en selvejende institution.

Plejehjemmet har plads til 20 beboere. Formålet er at udøve plejehjemsvirksomhed på et kristent grundlag.

*Plejehjem i
det øvrige Danmark***Dalum**

Dalum Klosters Hvilehjem
Dalumvej 105, 5250 Odense SV

Ejer: Hedvigsøstrenes Kongregation
i Danmark

Oprettet 1907 som hvilehjem i en del af bygningen. I 1916 erhvervedes hele bygningen, der i middelalderen havde rummet et benediktinerkloster.

Forstanderinder:	
1939–1941	Sr. Hermenegildis
1941–1944	Sr. Heriberta
1944–1950	Sr. Hermenegildis
1950–1953	Sr. Dominika
1953–1963	Sr. Clarissa
1963–1973	Sr. Rafaela
1973–	Sr. Josefa

Farum

Sankt Ursulas Stiftelse
Gammel Farumgård, 3520 Farum

Ejer: Skt. Ursulas Stiftelse
indtil 1965

Rekonvalescenthjem og pension fra 1. oktober 1932 til 1965, hvor Ursulinerne rejste fra Farumgård.

Haderslev

Sankt Hedvig Søstrenes Hvilehjem
Aastrupvej 65, 6100 Haderslev

Oprettet i 1920 som børnehjem. Fra 1963–1975 var det hvilehjem for

ældre damer. Siden 1975 hvilehjem for ældre søstre.

Priorinder:

1941-1944 Sr. Constantia
1944-1951 Sr. Bendta
1951-1963 Sr. Rafaela
1963-1975 Sr. Sylvia
1975-1978 Sr. Bonifatia
1978- Sr. Angela

Nyborg

Stella Maris

Vindingevej 7, 5800 Nyborg

Ejer: Mariastiftelsen (Mariasøstre)

Stella Maris blev oprettet 10. juni 1911 som hvilehjem. I 1914 fik søstrene tilladelse til at indrette et rekonvalescenthjem, som blev statsanerkendt 12. august 1916. Et anneks på Bakkevej blev bygget i 1932 og indrettet som hvilehjem for ældre. Dette anneks havde plads til 8. Annekset blev nedlagt i 1975.

Der blev foretaget en del udvidelser og forbedringer i årene 1954, 1965, 1975 og 1981.

Ved oprettelsen var der ca. 15 pladser, i 1982 20 pladser.

Forstanderinder:

1912-1920 Sr. Remigia
1920-1924 Sr. Boromea
1924-1929 Sr. Eudoxie
1929-1932 Sr. Modesta
1932-1938 Sr. Boromea
1938-1956 Sr. Innocentia
1956-1968 Sr. Bonifax
1968-1983 Sr. Anna
1983- Sr. Karla

Næstved

Sankt Elisabeth Hjem

Præstøvej 65-67, 4700 Næstved

Ejer: Skt. Elisabeths Stiftelse indtil 1980

Skt. Elisabeths Hospital blev efter en ombygning indviet som alderdomshjem den 1. juli 1968. Antal

senge: 32. Den 1. april 1980 blev huset solgt til Næstved kommune.

Forstanderinder:

1966-1976 Sr. M. Bonaventura
Hunstock
1976-1980 Sr. M. Erika Rudnik

Maria-Elisabeth Hjem

Præstøvej 65, 4700 Næstved

Ejer: Skt. Elisabeth Søstre

Oprettet 22. november 1976. Plejehjem for ældre søstre. Der er 25 pladser.

Forstanderinde:

Fra 22. november 1976
Sr. M. Bonaventura Hunstock

Sankt Elisabeths hvilehjem og børnehjem

Præstøvej 39, 4700 Næstved

Ejer: Skt. Elisabeth Søstre indtil 1976

Hjemmet blev oprettet 1. november 1928. På hjemmet var der plads til 20 børn og 8 pensionærer (ældre damer). Den 20. oktober 1955 blev børnehjemmet nedlagt. Efter nedlæggelsen af børnehjemmet blev dette ombygget, og der var derefter plads til 11 på hvilehjemmet.

Hvilehjemmet blev solgt 1. december 1976 til civiling. Leif Lyngkilde A/S.

Forstanderinder:

1939-1947 Sr. M. Bertranda
Machinek
1947-1951 Sr. M. Angelica
Wiesner
1951-1957 Sr. M. Kanuta
Metzner
1957-1963 Sr. M. Sidonia
Sobczak
1963-1968 Sr. M. Theofrida
Aulich
1969-1976 Sr. M. Paula
Grzebyta

Roskilde

Sankt Maria hospital, syge- og plejehjem

Frederiksborgvej 2, 4000 Roskilde

Ejer: Skt. Maria Stiftelse (Visdomsdøtrene) indtil 1967, hvor det blev en selvejende institution.

I 1967 blev det tidligere hospital ombygget til syge- og plejehjem.

Plejehjemmet har 44 normerede pladser, som udvides i 1983 til 45.

Forstanderinder:

1961-1978 Sr. Helena
1978- Sr. Lucia

Rønne

Sankt Raphaels Hvilehjem

Lille Madsesgade 14, 3700 Rønne

Ejer: Skt. Raphaels Stiftelse (Søstrene af Det Dyrebare Blod)

Søstrene kom til Rønne 3. august 1916 og oprettede hjemmet i 1933 som et rekreations- og hvilehjem, desuden modtog søstrene feriegæster. Søstrene påtog sig endvidere ambulanssygepleje.

Et nyt gæstehus opførtes i 1970.

I 1982 er det et plejehjem for ældre damer, og der er 6 pladser.

Forstanderinder:

1933-1934 Sr. Alfonsa Kaulmann
1935-1939 Sr. Avellina Wyczynska
1939-1947 Sr. Regis Morschel
1948-1957 Sr. Elfrieda Gräf
1957-1958 Sr. Beatine Hesse
1958-1960 Sr. Elfrieda Gräf
1960-1966 Sr. Ludgera Rademacher
1966-1981 Sr. Luitberga Kraml
1981- Sr. Hermengild Gerick

Svendborg

Mariasøstrenes Alderdomshjem

Havnegade 3, 5700 Svendborg

Ejer: Maria Stiftelsen (Mariasøstrene)

Det tidligere hospital blev i 1967

åbnet som alderdomshjem, og der blev indgået en overenskomst med Svendborg kommune, men hjemmet er stadig en privat institution.

Antal beboere i 1967: 14
1982: 11

Forstanderinder:

1967-1974 Sr. Maria
1974-1977 Sr. Karla
1977- Sr. Maria

Åbenrå

Sankt Ansgar Plejehjem

Tidl.: Sankt Ansgars Klinik og Sankt Ansgars Special-Hospital
Fiskergade 7-9, 6200 Åbenrå

Ejer: Hedvigsøstrene

Blev oprettet som klinik i 1926. Udvidelser i 1928, kirke tilbygget i 1937, tilbygning og modernisering i 1940.

Klinikken blev nedlagt i 1974 og drives nu udelukkende som plejehjem.

Priorinder:

1926-1932 Sr. Placidia
1932-1935 Sr. Athanasia
1935-1941 Sr. Raymunda
1941-1946 Sr. Lazarina
1946-1954 Sr. Melitta
1954-1966 Sr. Hilaria
1966-1969 Sr. Regina
1969-1975 Sr. Amabilis
1975- Sr. Hilaria

Åkirkeby

Sankt Hedvig Søstrenes hvilehjem og børnehave

Jernbanegade, 3720 Åkirkeby

Ejer: Skt. Hedvig Søstrene

Oprettet som skole i 1927. Blev senere også pensionat, derefter hvilehjem og børnehave. Ophørte 1965.

Priorinder:

1935-1941 Sr. Eligia
1941-1944 Sr. Prudentia
1944-1959 Sr. Elisæa
1959-1965 Sr. Constantia

Register

A

Absalon, biskop 23
Absalon gruppe 244
Absalon Hus 240
Academicum Catholicum (AC) 241
Achen, Erik 247
Adalbert af Bremen 23
Adams, Jac. 60, 106
Adriana, Sr. 202
Albani Kirke, Skt., Odense 89
Albani Skole, Odense 226
Alberte, Sr. M. 183
Allerslev Kloster 185, 239
Alphonsine, Sr. 190
Alsager, Birgit 69
Alsing, Jørgen 106
Amabilis, Sr. 192
Amerlaan, C. 100
Ammerlaan, A. 87
Andersen, G. Bune 244
Andersen, Gert Ørsted 221
Andersen, Ib H. 9, 13, 38, 39, 43,
57, 65, 70, 106
Andersen, K. Skov 225
Andersen, Marie-Ange Sr. 258
Andersen, Oscar 241
Andersen, Stig Sune 77
Andreas Bibliotek, Skt. 41
Andreas Kirke, Skt. 11
Andreas Kollegium, Skt. 58, 218
Andreas sogn, Skt. 58
Andreasen, Jakob Peter H. 106
Angantyr, kong 21
Angela, Sr. 192
Anna, Sr. 258
Anna Kristina, Sr. 183
Anne Madeleine, Sr. 182
Annæ Hvilehjem, Skt. 261
Annæ Skole, Skt. 219
Annæ sogn, Skt. 59
Ansgar Skt. 11, 21, 166
Ansgaria, Sr. 192
Ansgars Kapel, Skt., Odder 88
Ansgars Kirke, Skt., Kbh. 25, 55
Ansgars Kirke, Skt., Åbenrå 100
Ansgars Plejehjem, Skt. 264
Ansgars sogn, Skt. 56
Ansgarstiftelsen 11
Ansgarstiftelsens Forlag 43

Ansgarstiftelsens forretningsudv. 48
Ansgarwerk, Münster 75
Antoni sogn, Skt. 60
Antonie, Sr. 191
Antoniter 23
Antus, Thomas Joseph Lawrence
107
Apostolathjælpere 208
Apostolisk Delegation 17
Apostolisk Nuntiatur 17
Apostolisk Præfektur 25, 26
Apostolisk Vikariat 25, 26, 29
Arbejderaktion, Katolsk 244
l'Arche fællesskab 211
Arkiv, historisk 41
Arthur-Nielsen, J. 85, 88
Askeby, Henning 94
Assens 71
Asserbo 240
Assumptionssøstre 69, 182, 183,
222, 240
Astrid Eugénie, Sr. 182
d'Auchamp, Paul Xavier 64, 69, 107
Augustinere 23
Augustinertertiarer 205
Augustins Kirke, Skt., Kbh. 71, 172
Augustins Kloster, Skt. 198
Aulich, Theofrida M., Sr. 257
Auxiliairer 208
Ave Maria 178, 249
Averbode 97

B

Bache, Leo 102
Bachlechner 102
Bagno, Giovanni F. Guido del 33
Ballin, Jan Felix Maria Josef 73,
86, 107
Ballin, Knud Maria 60, 72, 107,
234, 241
Ballin, Maria Birgitta, Sr. 198
Ballin, Mogens 69
Bang, Hans 250
Barnagardur, Sankti Josef 215
Bartel, Eduard Hermann Carl Maria
93, 101, 108
Bartrum, Bent 69
Bastiaansen, Andreas Cornelis
100, 108
Bastrup 238
Bech, Mogens 85
Beckmann, Johannes Heinrich 34
Bekker-Nielsen, Hans 250

- Bellis, Hvilehjemmet 261
 Bellotti, Luigi, ærkebiskop 17
 Bender, Friedrich 108
 Bender, Heinrich Joseph 108
 Bendta, Sr. 192
 Bendts Kapel, Skt. 92
 Benedicts Stiftelsen, Skt. 238
 Benedikt af Nurcia, Skt. 164, 165, 166
 Benediktinerne 23, 166
 Benediktinerinder 184, 185
 Benediktineroblater 205, 206
 Benzon, Cay 38, 45, 60, 69, 108
 Berg, Bach & Egmosse A/S 237
 Berg, familien 237
 Berg, J. 45
 Berg, O. 72
 Bergh, Ludovicks van den 109
 Bergstrand, Katharina 185
 Bernadette, Colette, Sr. 194, 200, 259
 Bernhard af Clervaux, Skt. 22
 Bernhard, Louise 190
 Berkemeier, Josefine, Sr. 257
 Berling, Polly 58, 218, 220
 Berning, Hermanus Franciskus 87, 97, 109
 Bernth, Helge 109
 Bertling, Georg Heinrich 38, 82, 109
 Bertranda, Sr. 191
 Besselaar, Adriana v. d. 258
 Beyer, Chr. 67, 241
 Beyer, Cæcilia 185
 Bianco, Chr. P. 220
 Bianco, Peter 56
 Bianco, Susanne 74
 Bibelkommission, Den pavelige 16
 Bibliotek, Skt. Andreas 58
 Bibliotek, Bispedømmets 41
 Biessy, Marguerite 246
 Birgitta Kirke, Skt., Maribo 84
 Birgitta Skole, Skt., Maribo 224
 Birgittinere 23
 Birkerød 61
 Biskoppelige Råd, Det 38
 Biskoppens Sostrup-retræter 234
 Bispedømmet København 38, 55
 Bispekontor, Katolsk 39
 Bispesynoden 15
 Blois, F. 95
 Bodnar, Julian Stefan 88, 99, 109
 Boekenoogen, Engelbert Gideon 76, 91, 96, 103, 104, 110
 Boerrigter, Petrus Johannes 91, 92, 110
 Boeselager-Nette, Maria Margaretha v., Sr. 203
 Bogulski, Jan 102
 Bohn, Aagot 103
 Bojanowski, Edmund 199
 Bonnevie, E. 104
 Bonnevie, Olav V. Rørdam 70, 110, 162
 Bonifatia, Sr. 191, 192
 Bonifatiuswerk, Paderborn 61
 Borch, Marianne 67
 Borghols, Henry F. Antonius 76, 86, 96, 100, 104, 110
 Bornholm 93, 100
 Borromea, Sr. 258
 Bortegui-Tirapu, Tomás 108
 Borup, Gotthilf, billedhugger 56
 Both, Paul Josef 110
 Bousardt, Peter Willem Maria A. 111
 Bovrup 72
 Brabeck, Jobst Edmund von 33
 Brandenburg, Hubertus 19
 Brandt, Carl 103
 Brask, Else 228
 Braun, Johannes 13, 38, 57, 96
 Braun, Martin Henry 68, 92, 111
 Bredholt, Jørgen 61
 Breitung, Amand 174
 Brems, A. 73, 88, 98
 Brems, Josef 13, 27, 34, 36, 97, 98, 111
 Brentegani, Emilio 102, 111
 Brinkmann, Aug. 103, 174
 Brinkmann, Franz Xaver Joseph 72, 111
 Brodersen, Erling Hartmann Lykke 76, 111
 Broderskaber 205
 Brosens, Antoine Victor Maria J. 112
 Brou, Anne Eugénie M. 182
 Brozek, Alex 60
 Brunicardi, Laurits 60, 88, 112
 Brüggemann, Fr. 80, 103, 223
 Brønshøj 60
 Buch, Ernst 73, 222
 Buchkremer, Jos. 95, 101

- Buggenum, Mathijs Engelbert van 70, 92, 112
 Bullivant, Frank 112
 Buntzen, Jørgen M. 225
 Burla, Palle M. P. 72, 74, 104, 112
 Busley, Benedicta 185
 Böhmer, Heinrich 13, 57, 80
 Bølling, Anton 241
 Bølling, Grit 79
 Bølling, Hans 250
 Bønnens Apostolat 174, 209
 Börgerding, Paula, Sr. 195
 Baadsgaard, Vibeke 64
 Baams, W. L. 91
- C**
- Capellen, Maria Johannes L. (Irenæus) 85, 96, 97, 113
 Caritas Danmark 251
 Caritas Internationalis 251
 Catholica 174, 241, 249
 Centralkartotek 40
 Centralskole, Katolsk 220
 Centralskolen, Løkken 83
 Champagnat, M. J. B. 176
 Charbon, Anthelma 255
 Chlotildis, Sr. 191
 Christensen, Birgitta Vibe 85
 Christensen, Bruno 73
 Christensen, Elin 80
 Christensen, Ingeborg 96
 Christensen, Louisa 67
 Christensen, Aage V. 71
 Christian III 24
 Christiansen, Erik 113
 Christiansen, H. Bohn 65
 Christoffersen, Aage 68
 Chu-Huy-Chau, Joseph 113
 Ciamberlani, Aloisius 34
 Cisterciensere 167
 Cistercienserinder 27, 185, 186
 Cistercienserkloster 90
 Cistercienserordenen 239
 Clarissa, Sr. 191
 Claude Emmanuel, Sr. 182
 Clemens, Skt. 22, 75
 Clements Stiftelse, Skt. 88, 226
 Clemmesen, Viggo 88
 Clothilde, Sr. 190
 Cock-Clausen, Alfred, arkitekt 70
 Coenen, Gerard Willem 77, 113
 Coenen, Jakob Joseph Maria 64, 113
- Cole, Edwin 114
 Communio et Progressio 45
 Congregatio de Propaganda Fide 33
 Constantia, Sr. 192
 Consultores diocesani 38
 Copenhagen Int. Junior School 183
 Coppenrath, Dr. 74
 Cornelissen, Mattheus Alphonsus 73, 114
 Cortenraad, Henricus Joannes H. 83, 91, 114
 Credo 174
 Cupers, Louis Joseph 73, 86, 88, 100, 114
 Cyrinus, Sr. 190
 Czakalla, Luitfrida, Sr. 257
 Czernin Franz Maria Josef 114, 204
 Czesnar, Januaria 199
- D**
- Dahl, kunstmaler 58
 Dahlerup, Jørgen 62
 Dall, Holger 62
 Dalgaard, Kristen 262
 Dalum Kloster 72, 190, 191, 239
 Dalum Klosters Hvilehjem 262
 Dam, Ole 227
 Damsholt, Svend 235
 Danmarks Katolske Kvindeforbund D.K.K.F. 242
 Danmarks Kristelige Studenterbevægelse 241
 Danmarks Unge Katolikker 42, 242
 Danmarks økumeniske Kvindekomité 242
 Dannenberg, Michaela M., Sr. 255
 Danske Kirkedage, De 242
 Danske Kvinders Nationalråd 242
 Dehon, Leon 169
 Dekkers, Anton Anastasius H. 13, 38, 115, 174
 Desiderus, Abbed 164
 Deutscher, Heinrich Franz 60, 88, 89, 115
 Diekmann, Petrus Wilhelmus 74, 115
 Dijk, P. van 80
 Dijoud, Placide, Sr. 255
 Diplomatiske Mission, Den 17
 Dito, Jan Karel Marie 115
 Dominicana 207
 Dominika, Sr. 191

- Dominikanere 23, 27, 41, 100, 168
 Dominikus' Lægmandsorden, Skt.
 207, 208
 Dominique, Sr. 182
 Domstol, Den kirkelige 39
 Donata, Sr. 192
 Doods, Heinrich Johannes 73, 86,
 116
 Doorn, van 86
 Dopke, Amalberga, Sr. 255
 Dorange, Pierre Auguste A. 116
 Dorn, Laurence Andrew 67, 103,
 116, 237
 Dorn, Leslie Osmund 116, 210, 247
 Dragsbæklejren 97
 Dragør 71
 Dramutext-lejr 243
 Dreesens, Josef Johannes 116
 Dreng-elementarskole 176
 Drouzy, Martin 45
 Drouzy, Maurice Nicolas 117
 Druyts, Julius Augustinus Æ. 73,
 86, 98, 117
 Drzal, Leo Peter 89, 117
 Duclos, Jean Pierre Joseph Aug.
 117
 Dudek, Josef Roman 117
 Duff, Frank 211
 DUK 235, 242
 Dungen, Marie Auguste van der, Sr.
 202
 Durafour, familien 77
 Dutschke, Josef 72, 94, 118
 Dyrebare Blod, Søstre af det 27,
 61, 62, 186, 187, 262, 264
- E**
- Ebberødgård 61
 Ebert, Else Marie 222
 Ebert, Harry 73
 Ebo af Reims 21
 Ecole Française 183
 Edwards, Charles 118
 Egor, Peter 69
 Eleonora, Sr. 193
 Elfering, Victoria, Sr. 259
 Elgaard, Esther 94
 Elisabeth Thérèse, Sr. 183
 Elisabeth Hjem, Skt. 263
 Elisabeth Hospital, Skt., Amager
 187
 Elisabeth Hospital, Skt., Holbæk
 256
- Elisabeth Hospital, Skt., Kbh. 255
 Elisabeth Hospital, Skt., Næstved
 257
 Elisabeth Hvilehjem og børnehjem
 263
 Elisabeth Kirke, Skt., Holbæk 79
 Elisabeth Søstre 27, 187, 188, 262,
 263
 Elisabeth Søstrenes Hus 255
 Elisabethinere 189, 190
 Elisabethiner Søstre 79
 Elisæa, Sr. 192
 Elo, M. S., billedhugger 11, 57
 Emilia, Sr. 182
 Eminds-Alt, E. 90
 Engell, Hans Chr. 241
 Erichsen, Jørgen 118
 Erichsen, Orla Johan Tvede 118
 Erika, Sr. 183
 Erkens, J. 100
 Erlandsen, Jakob 23
 Erngaard, Karen 247
 Esbjerg 72
 Eskil, biskop 23
 Esmark, Hans 38, 79, 118
 Esser, Frederik 174
 Estridsen, Svend 23
 Estrup, Hector 80
 Euch, Johannes von 13, 26, 34, 36,
 45, 56, 74
 Eudoxie, Sr. 200, 258
 Eukaristiske Kongres 1932, Den
 204
 Evangeliske superintendenter 24
 Evers, Friedrich 59
 Evige Tilbedelse, Søstre af den
 27
 Evige Tilbedelses Kirke, Den 71
 Evige Tilbedelses Orden, Den 172,
 203, 204
 Ewaldsen, arkitekt 85
 Exner, arkitekt 96
- F**
- Fabricius, Lars Børge 249
 Familierådgivning, Katolske lægers
 253
 Fanø 73
 Farumgård 201
 Fausbøll, Lily 69
 Fédération Una Voce 246
 Fennessy, Patrick Joseph 119
 Fens, Bertrand 207

- Ferdinand I, kejser 57
 Feriehemmet Klitborg 240
 Fevre, Ole og Lena le 237
 Fich, Erik 96
 Fiedler, Emil 80, 96
 Figel, Terence James 99, 119
 Figge, Urban Edward 71, 99, 119, 253
 Figura, Laliustus 84
 Finland 18
 Fischer, Edward 119
 Fjording, Stig 61, 70
 Flandrup, Birgitta, Sr. 257
 Flandrup, Casimir Dionysius 13, 38, 39, 70, 119, 235
 Florin, Frederik Paul Marie 120
 Flynn, Francis Martin 13, 38, 39, 77, 120
 Foreningen af katolske skoler i Danmark 217, 243
 Forretningsudvalget, Pastoralrådets 40
 Forretningsudvalg, Ansgarstiftelsens 48
 Forst, Victor von der 94
 Franciskanere 23, 27
 Franciskanerkonventualer 168, 169
 Franciskanersøstre 103, 190, 206
 Franciskanske Lægorden, Den 206
 Franciskus Kirke, Skt., Nakskov 85
 Franciskusstiftelsen 85
 Frandsen, Erik 101
 Frans af Assissi 168, 169
 Frans Skúli, Sankta, Tórshavn 229
 Franske Skole, Rygaards 182
 Frauenchiemsee 184
 Fredericia 25, 73
 Frederikke, Sr. 259
 Frederiksberg 65
 Frederiksen, Carl R. 58, 62, 65, 66, 70, 102
 Frederiksen, Johs. 74, 94, 104
 Frederiksen, Sven E. 252
 Frederikshavn 74
 Fredsholm, Børnehaven 213
 Frehen, Hinrik, biskop 18
 Freitag, Richard Josef 59, 89, 120
 Frese & Sønner, L., glarmesterfirma 82, 98
 Freund, Conrad 57, 90
 Friheden 240
 Friis-Nielsen, Kaj 78
 Fristrøm, Else og Oskar 61
 Fritz, Thomas 87, 88, 120
 From, Birgit 82
 Frost-Jensen, Jørgen 223, 243
 Frølund, Jørgen 237
 Fuhrer, Markus 237
 Fürstenberg, Franz Egon, Freiherr von 34
 Fællesråd, Katolske søstres 48
 Fællesskab og Fremskridt 45
 Fængselssjælesorg 171
 Færøerne 103, 190
 Föhrenbach, Maria Benedicta, Sr. 198
G
 Gabel, Albina, Sr. 255
 Gade, Anne Marie 241
 Galen, Kristoffer Bernhard von 73
 Galombos, Istvan 120
 Gamél, H. 13, 45
 Garde, De la, Sr. 202
 Garth-Grüner 252
 Geertz-Hansen, Kjeld Edouard Otto 13, 38, 57, 121, 233, 235, 246
 Gejr, von 77
 Gelslev, Stig 237
 Geneviève, Sr. 182
 Gennemførelseskommissionen 48
 Georg, Skt. 22
 Gerick, Hermengild, Sr. 187
 Gertrude, Sr. 202
 Gesandtskaber 25
 Gesandtskabskapeller 57
 Geyr-Schweppenburg, Albert von 59
 Gilgenheimb, Angela von, Sr. 201
 Gillissen, Johannes Leonardus Arnoldus 91, 95, 121
 Gils, Jac. van 92
 Gimmi, Sophia, Sr. 185
 Gisela, Sr. 252
 Glahn, Gunnar 66
 Glahn, H. C. 84, 85
 Godfred, konge 21
 Goeteyne 98
 Gommans, Giel Joannes Theodorus 61, 62, 121
 Gondola, Franz Joseph von 34
 Gordon, Mathilde, Sr. 257
 Gormann, Clemens 90
 Gorowski, Jerzy 121
 Gothein, Gustave 101
 Graf, Roberta, Sr. 185

- Gran, John Willem 19
 Grand, Jens 23
 Gravemann, Ludmilla, Sr. 258
 Gravggaard, A. 80
 Gravggaard, Ignats 99
 Grégoire, Pierre Leopold Raymond
   Marie 9, 38, 42, 47, 59, 122
 Gregor IV 21
 Grenå 75
 Grethe, Sr. 86
 Grevens fejde 24
 Grimme, Georg Martin 72, 122
 Grobetz, Fridolin 122
 Grochot, Jozef Stanislaw 38, 39,
   122
 Gronsfeld, Otto Wilhelm von 33
 Grossmann, Zbigniew 122
 Groteclaus, Robert Josef 123
 Grut, Torben 235
 Grüder, Hermann 11, 13, 26, 34,
   36, 45, 56, 57, 88
 Grünwald, Gottfried Johannes 123
 Grzelak, Andreas Vincentius 89, 123
 Gräf, Elfrieda, Sr. 187
 Græsserne 244
 Grønland 104
 Guds tjeneres tjener 15
 Guertjens, Vincent, Sr. 202
 Guldager, Erik 207
 Guldager, familien 237
 Gundelach-Petersen 81
 Gyldne alter, Det 172
 Günther, Heribert Nikolaus 123
 Günther, Ludwig 59, 171
 Gärz, Johann Hugo von 33
- H**
- Haderslev 76
 Haes 200
 Hadvig, Sr. 62
 Hahn, August 124
 Hahn-Petersen, Alek 81
 Hahn-Petersen, Inger 81
 Hake, Bernhard Clemens 66, 96,
   124
 Halatyn, Josef 73, 83, 96, 100, 124
 Halladin, Olaf 238
 Hallmann, Baldomira, Sr. 255
 Hammann, familien 237
 Hannecke, Johanne Gertrud, Sr.
   257
 Hans Kirke, Skt., Køge 82
 Hans sogn, Skt. 61
- Hansen, B. 87
 Hansen, Bente Nygaard 253
 Hansen, Henning Lawaetz 78
 Hansen, I. P. 235
 Hansen, J. L. V. 45
 Hansen, Jørgen 226
 Hansen, Jørgen Ebbe 124
 Hansen, Niels 45, 205, 219, 241
 Hansen, Niels Th. 66, 91, 96, 124
 Hansen, Olav 72
 Hansen, Peder O. 241
 Hansen, Peter Poul 84
 Hansen, Th. 235
 Hansen, Vagn 59, 124
 Harald Blåtand 21
 Haraldsted 246
 Haraldsted valfart 233
 Harbo, Dagny 86
 Harmer, Karl 60, 88, 89, 125
 Hartig, Edmund v. 203
 Hartmann, C. C. E. 63
 Hauser, Franz Xavier Rudolf 89,
   125
 Häuser, Karl Aage 74
 Hecklen, Lucien 99
 Hede, Sonja 64
 Hedeby 21
 Hedvig Klinik, Skt., Kolding 257
 Hedvig Søstre 27, 72, 100, 190,
   191, 192, 193, 239, 261, 262, 264
 Hedvig Søstrenes Hvilehjem og
   Børnehave 214, 262, 264
 Hedvig Søstrenes Øjenklinik 193,
   257
 Heeney, Walther 125
 Heffels 102
 Heggum, Georg Orla 125
 Heiden, Ferd. 74
 Heigren, Else, Sr. 202
 Heim, Bruno, ærkebiskop 17
 Heinemeier, Henning 61
 Helledie, Niels 75
 Hellerup 69
 Hellig Kors Kapel, Tønder 97
 Hellig Kors Kirke 83, 87
 Hellige Families sogn, Den 61, 62
 Hellige Sakraments Kapel, Det 72
 Helligåndskirken, Frederikshavn
   74
 Helligåndskirken, Vordingborg 99
 Helligåndskirken 23, 254
 Hellmann, J. 76
 Helmke, Albert 38, 39, 82, 90

- Helsingør 77
 Helsinki, bispedømmet 18
 Hendrika, Sr. 202
 Hendrix, H. 84, 87
 Henkel, Henriette 255
 Herberighs, Joseph Hubert R.
   Hendrik 68, 79, 81, 91, 92, 125
 Heriberta, Sr. 191
 Herlev 70
 Hermenegildis, Sr. 191
 Herning 77
 Hertel, glasmaler 63, 82
 Hertel, Margarita 185
 Hertug Knuds Division 240, 244
 Hertzum, Holger Aloysius 126
 Hesse, Beatine 187
 Hetsch, Gustav Friedrich 56
 Heuer, Mouritz Johannes Emil
   Rudolf 72, 100, 126
 Heyerdahl, Nils 249
 Hilaria, Sr. 192
 Hillebrand, Joh. 80, 94, 96
 Hillerød 78
 Hilst, Hieronymus van 126
 Hilsted, Finn 77
 Hinrichsen, Wolfgang Heinrich 67,
   84, 91, 126
 Historisk arkiv og bibliotek 41
 Hjorth, Enoch 241
 Hjorth, Ib 126
 Hjorth, Jacob Christian Frederik
   66, 74, 126
 Hjørring 79
 Hoek, Johannes van den 79, 91, 127
 Hoel, Ivar A. L. 250
 Hoffmann, August 261
 Hoffmann, Maria 252
 Hoffmanns Minde 252, 260, 261
 Holbæk 79
 Holsting, Stig 76, 246
 Hoppers, J. 92, 95
 Horn, Franz Josef 127
 Horsens 26, 80
 Houben, G. 91
 Houben, J. 95
 Hoyos, Bèla 70
 Huber, Stefan 60, 127
 Huet, Jan 86
 Hugener, Elisabeth 96
 Hunstock, Bonaventura 257
 Hutters, Knud Erik 62
 Hvidovre 67
 Hviid, Jørgen 42, 127, 245, 247
 Hyacinthus Kirke, Skt. 93
 Hyldahn, John 244
 Højbo, Kaj Bjørn 128
 Højsholt, Paulus 84
 Hörde, Johann Adolf von 33
 Hørsholm 61
 Høsterkøb 235
 Høyer, Inger 209, 241
 Haane, Joannes Alfonsus 123
 Haaren, Cornelis Everardus Maria
   van 123
 Haarmeier, Gudula 257
- I**
- Ibs Børnehavn, Skt. 213
 Ibs Skole, Skt., Horsens 223
 Ignatius af Loyola 170
 Ikenmeier, K. 102
 Immaculata Kirke 71, 196
 Immaculata-kongregationen 210
 Indvandrede katolikker,
   Kommissionen for 47
 Ingeborg, Sr. 200
 Innocentia, Sr. 258
 International bedeuget 30
 Islam 21
 Island 18
 Italiens primas 15
- J**
- Jacobsen, Erhardt 64
 Jacobsen, Kevin 211
 Jacobsen, Simone 60
 Jansen, Henricus Petrus Marie 128
 Janssen, Jean August 84, 85, 87,
   128
 Janstrøm, Georg Jan 76
 Jaworski, C. 74, 76, 96, 128
 Jaworski, Franz Stefan 87, 89, 128,
   210
 Jeanne d'Arc Skolen 219
 Jensch, A. 94
 Jensen, B. 38, 66
 Jensen, Bernhard 13, 45, 74, 241
 Jensen, Esther 78
 Jensen, H. 45
 Jensen, Hans 247
 Jensen, Holger 64
 Jensen, J. 57
 Jensen, Karsten 89
 Jensen, K. M. 245
 Jensen, Stefan 71
 Jensen, Svenning Ole Ravn 98, 227
 Jensen, Werner Boe 226

- Jepsen, Mathias 222
 Jespersen, Lilian 220
 Jesu Hjerter Budbringer 174
 Jesu Hjerter Kirke, Kbh. 29
 Jesu Hjerter Kirke, Randers 11, 90
 Jesu Hjerter præster 169, 170
 Jesu Hjerter sogn 63, 171
 Jesuitter 24, 27, 63, 73, 102, 170,
 171-176, 218, 228
 Jesu Kristi Stedfortræder 15
 Jesu Små Søstre 193, 194
 Jobst, Frans Xaver 129
 Johan Frederik af Hannover 25
 Johanitterne 23, 254
 Johannes XXIII 29
 Johannes Paul II 2, 15
 Johannesen, Knud 73
 Johanneskirken sogn 64
 Johansen, Andreas 13, 45
 Jong, Johannes Josef 81, 91, 95,
 100, 129
 Jorna, Hendrikus Johannes 60, 83,
 129
 Josefa, Sr. 191
 Josefs Børnegrave, Skt. 214
 Josefs Kirke, Skt., Horsens 80
 Josefs Skole, Skt. 177, 227
 Joseph, Institut Skt. 195, 219
 Joseph Søstre, Skt. 27, 194, 195,
 196, 197, 227, 235, 254
 Joseph Søstrenes Skole, Skt., Charl.
 220
 Joseph Søstrenes Skole, Skt., Nyk. F
 225
 Josepha Maria, Sr. 202
 Josephs Hospital, Skt., Esbjerg 256
 Josephs Hospital, Skt., Fredericia
 256
 Josephs Hospital, Skt., Horsens
 256
 Josephs Hospital, Skt., Kbh. 195,
 255
 Josephs Hospital, Skt., Odense
 257
 Josephs Hospital, Skt., Randers
 258
 Josephs Hospital, Skt., Ålborg 259
 Josephs Hospital, Skt., Århus 259
 Josephs Kapel, Skt., Horsens 11
 Josephs Kapel, Skt., Mikkelborg 84
 Juncker, Karen 85
 Just Andersen 69
 Justitia et Pax 47
 Jönsson, Agnes Cæcilie 195, 255
 Jønsson, Bengt Hilario 62
 Jørgens Stiftelse, Skt. 240, 252
 Jørgensen, Emil 60, 69, 71
 Jørgensen, Johannes 27, 241
 Jørgensgårde, Skt. 254
K
 Kallan, Kaspar 65, 241
 Kallan, Kjeld 61
 Kalundborg 81
 Kamiliana, Sr. 258
 Kamillianerne 27, 101, 170
 Kamillianerklinikken 259
 Kamillianerordenen 75, 97, 98
 Kamillus de Lellis 170
 Kanda, Karl 129
 Kania, J. 87
 Kapitulærvikar 38
 Kappel, Mirjam 84
 Kapucinerne 206
 Kardinalkollegiet 15
 Karl den Store 21
 Karlsson, John 222
 Karmeliter 23
 Karmelitertertiærer 207
 Kasimir, Skt. 84
 Kateketcentralen 42
 Kateketisk tidsskrift, Fællesnordisk
 42
 Kateketiske Senter, Norge, Det 42
 Katharina Kapel, Skt. 87
 Katherine, Sr. 183
 Katolsk-apostolsk 97
 Katolsk-apostolsk Kirke 75
 Katolsk bispekontor 39
 Katolsk Centralskole 177, 220
 Katolsk Forlag 247
 Katolsk Forum 43, 174
 Katolsk Kirketidende 43
 Katolsk Orientering 43, 44
 Katolsk Sogneblad 45
 Katolsk Ugeblad 43, 174
 Katolsk Ungdom 174
 Katolske Lægers familierådgivning
 253
 Katolske Menighedsplejer 253
 Kayser, Leif 129
 Keldby Kirke, Møn 84
 Keller, Paul Joseph Maria 130,
 209, 210
 Kemper, Lübeck 64
 Kerff, Fr. 80, 94

- Kerff, Kr. 233
 Kerkhofs, Henricus Johannes
   Josephus 38, 47, 92, 98, 130
 Kertz, Leo Michael 60, 71, 91,
   104, 130
 Kettenburg, Philipp von der 13, 38,
   57, 130
 Keustermans, Andreas Louis 89,
   130
 Kiel, Karl Bernhard 76, 131
 Kieler, Elsebet 58, 237, 247
 Killeen, Thomas 104, 131
 King, Thomas 38, 65, 103, 131, 221
 Kirkebidragsordningen 39, 40, 48
 Kirkebø-valfart, Færøerne 233
 Kirkecenter, Katolsk, Hillerød 78
 Kirkedag, Ledreborg 234
 Kirkelige Meddelelser 43
 Kirkens Missionsmark 174
 Kistler, Pius 131
 Kiær, Niels 70, 131
 Kiærulff, H. D. T. 45
 Kjelds Kirke, Skt., Viborg 99
 Kjeldsmark, Karen 261
 Klak, Harald 21
 Klar, Franz 38, 59, 88, 132
 Klarisserne 206
 Klaumann, Laurentia 67
 Klemens, Friedrich 34
 Klemens gruppe 244
 Klemens Kapel, Skt., Dragør 71
 Klemens Kirke, Skt., Grenå 75
 Klemp, Wilhelm 82, 132
 Klessens, Jacobus Petrus 84, 132
 Klett, J. 103
 Klint, Emil 91
 Klitborg 240
 Knapen, Jos. 95
 Knipp, A. 100
 Knud den Hellige 23
 Knud den Store 21
 Knud Lavard, Skt. 233
 Knud Lavards Skole, Skt. 221
 Knud Lavards Gilde, Skt. 246
 Knud Lavards sogn, Skt. 65
 Knuds Kirke, Skt., Fredericia 74
 Knuds Kirke, Skt., Ringsted 91
 Knuds Kirke, Skt., Svendborg 95
 Knuds Kloster, Skt. 166
 Knuds Skole, Skt., Fredericia 222
 Knuds Skole, Skt., Århus 228
 Knuds Stiftelse, Skt. 63
 Knudsen, Josef 91
 Knudsen, Ludvig 58, 95
 Kock, Joseph 103, 132
 Koëfoed, Finn 93
 Kohues, A. 45
 Kolbe, Jan 132
 Kolding 81
 Kommissioner, Biskoppelige 47
 Kongregationer 16
 Konklavet 15
 Konkordat 11
 Kons, Alexander 104, 133
 Konventualer 206
 Korsmeier, Jacob Werner 73
 Kossmann, Hermann 133
 Kozon, Czeslaw 133
 Kraft, dir. 237
 Kraml, Luitberga 187
 Krarup, Vilh. 45
 Kraus, David Edward 133
 Krawczyk, Herbert Paul 76, 133
 Kreienbühl, Guido Vinzenz 38, 42,
   43, 67, 134, 247
 Krist Konges Kirke, Nuuk 104
 Kristensen, Gerda 95
 Kristensen, Helge 45
 Kristensen, Leif Nygaard (Ansgar)
   134, 205
 Kristian V 73
 Kristne Kærligheds Søstre, Den 197
 Kropek, Josip 134
 Kruk, Jerzy Roman 96, 134
 Kuhn, prof. 95
 Kuppelwieser, prof. 57
 Kurien 16
 Kvindelige ordener 182
 Kvium, A. P. 80
 Kùpferle, Friedrich Daniel Thomas
   38, 135, 205
 Kùpper, Joh. 61
 København, Bispedømmet 18
 Køge 82
 Köllner, J. 98
 Kålund Kloster 81
- L**
- Laë nec, L. 202
 Lager, Rudolf 99
 Lager, Poul 99
 Lampert, Mamertis 187
 Lange, Bent 135
 Lange, Filip 61
 Lange, Jan 252
 Langsted, Blanka 221

- Langsted, Tage Henry Ansgar 135
 Langwadt, Jean 97
 Lanser, Franz-Jozef 59, 67, 135, 210
 Laplooi, Leonardus Mattheus 135
 Larsen, Bent Dalsgaard 103
 Larsen, Karen Bente 71
 Larsen, Poul Traczyk 237
 Larsen, Vibeke 103
 Lataster, Johan Joseph 136
 Laurent, Johann Theodor 34
 Laurentii gruppe 244
 Laurentii Kirke, Skt., Roskilde 92
 Laux, Anton Josef 75, 136, 237
 Lazarina, Sr. 192
 Lazarister 181
 Lebahn, Ellen Marie 43, 91
 Ledreborg Slotskirke 83
 Leenders, Henri Benedictus Antonius 136
 Leerbeck, Ove 64
 Legut, Eugeniusz Hermann 84, 136
 Leidersdorf, Hotel 78
 Lemaire, Alfons Leonard Alfred 78, 94, 136
 Lemvig 83
 Leo XIII 26
 Leonina, Sr. 192, 193
 Lerch, Christian Michael Joackim 137
 Leunis, Jean 209
 Lewandowski, Henrik 87
 Leyking, Radegunde 255
 Lhotzky, Friedrich 137
 Lichtle, J.C. 89
 Liedmeier, Andrea 196, 259
 Ligouri, Alfonsus Maria 180
 Linde, Karl Josef Johannes 64, 137
 Lioba Hjemmet, Skt. 261
 Lioba, Sr. 260
 Lioba Søstre 27, 66, 198, 199
 Liss, Antoni 100
 Liturgikommissionen 47
 Liturgikommissionens eksekutivorgan 42
 Liturgireform 29
 Liturgisk Materialecentral 42
 Lohmann, Johs. 103
 Lommekalender, Katolsk 43
 Lorensen, Erik 70
 Lotinga, Aage 241
 Lourdes-valfart 234
 Lovsang 43, 46
 Lucas, Hermann Joseph Maria 59, 137
 Lucas, Martin, ærkebiskop 17
 Lucii Kirke, Skt. 79
 Lucius II 57
 Ludvig den Fromme 21
 Lumen, Josepha 258
 Lund 21
 Lund, Jens Oluf 137
 Lundorf, John S. 69, 245
 Luppes, M. 87
 Luther 23
 Lyngby 65
 Lyng, Finn 104, 137
 Lüpke, Karl Anton 25, 34
 Læger, Foreningen af katolske 245
 Løgum Kloster Kirke 22
 Løkken 83
 Lønborg-Jensen, H. 96
 Lønskov, Christian Frederik Mogens 59, 138, 173
- M**
- Maccioni, Valerio 25
 Madeleine Eugénie, Sr. 182, 205, 222
 Madura, Hans 74
 Madsen, Chr.W. 91
 Madsen, Poul Rudolf 138
 Maes, Cecilie, Sr. 200
 Magasin 174, 247
 Magdeleine de Jésus 193
 Magleås 235, 236
 Magnussen, Kathrina 104
 Magnussen, Olaf Maria Barbo 97, 104, 138
 Mai, pater 100
 Majcherek, Adolf 84
 Majholm, Carl Georg 138
 Maksimilian Kolbe Hus 85
 Mandrup-Poulsen 71
 Manzano Vargas, Jorge 138
 Marcussen & Søn 63
 Margaretha, Sr. 202
 Margrethe I 23
 Maria Clemence, Sr. 258
 Maribo 84
 Maria Elisabeth Hjem 188, 263
 Mariahjemmet 188, 262
 Mariahjemmets Børnehaven 213
 Maria Hospital, Skt., Roskilde 258 264

- Maria Hospital, Skt., Svendborg 258
 Maria Hospital, Skt., Vejle 258
 Maria Immaculata Søstre 199, 261
 Maria Kirke, Skt., Kalundborg 81
 Maria Legionen 210, 211
 Marias Efterfølgere af Korset 211
 Marias Hellige Hjerte, Søstre af 200
 Marias rene Hjerte, Øm 99
 Maria Stiftelse, Skt. 202
 Mariasøstre 27, 200, 240, 263
 Mariasøstrenes Alderdomshjem 264
 Mariasøstrenes Børnehavn, Nyborg 214
 Mariasøstrenes Børnehavn, Svendborg 214
 Mariasøstrenes Børnehavn, Vejle 215
 Maria Theresia, kejserinde 56
 Mariavalfart 185, 233
 Marie Kirke, Skt., Haderslev 76
 Marillac, Louise de 201
 Marina, Sr. 191
 Marischka, Karl 60, 72, 138
 Maristbrødre 27, 176, 177, 178
 Mariæ Kirke, Skt., Frederiksberg 29
 Mariæ Kirke, Skt., Odense 11, 88
 Mariæ Kirke, Skt., Ålborg 101
 Mariæ Skole, Skt., Ålborg 228
 Mariæ sogn, Skt., Frederiksberg 65
 Markussen, Erik 67
 Martensen, Hans Ludvig 13, 18, 29, 35, 37, 38, 174
 Martindale, Cyrillus Cardus 139
 Martiner, Conrad 88
 Marx, Paul Joseph 60, 139
 Mary Katherine, Sr. 248
 Mather, Viktor 99
 Mauer, Fr. 83
 Mayer, Rupert 209
 Mazonod, Eugene de 179
 Mc Cluskey, Francis Ron 139
 Mecheroni, Vinienzo 139
 Médaille, Jean Pierre 194
 Mederic Beasse, Sr. 258
 Meertens, Georgius Hubertus 64, 79, 81, 87, 95, 140
 Meister, Adolf Gottlieb 103, 140
 Meister, direktør 82
 Melchers, Paulus 25, 34
 Melchior, Poul 98
 Melitta, Sr. 192
 Menighedsråd 48
 Menighedsplejer, Katolske 253
 Menzinger, A. 174, 241
 Merici, Angela 201
 Merkert, Maria 187
 Merkert, Mathilde 187
 Mermillod, Caspar 102
 Merx, Franz Joseph 102, 140
 Messerschmidt, Hubert Axel 96, 140
 Messerschmidt, Jens 247
 Messerschmidt, Lars Jørgen 13, 38, 39, 59, 64, 79, 140
 Mesters, Joseph Hubert Alphonse 79, 81, 141, 249
 Metzler, Johannes 35, 174
 Meulenber, M. 104
 Meulenkamp, Wilh. 61
 Meyer, A. 241
 Meyer, F. J. 74
 Meyer, Ole 220
 Michaeler, Josef Georg 72, 88, 93, 101, 141
 Michaels Kapel, Skt., Farum 71
 Michaels Kirke, Skt., Kolding 82
 Michaels Skole, Skt., Kolding 223
 Michelangelo 15
 Michelsen, hofjuvelér 62
 Miehaus, Heinrich 90
 Mikael Skole, Skt., Randers 226
 Mikael Kapel, Skt., Pindstrup 90, 171, 172
 Mikkelsen 84
 Milkau, Gennedina, Sr. 255
 Millech, K.H.A. 241
 Milles, Rosarie, Sr. 256
 Mindrebrødre 168, 169
 Minnaert, Raymond 141
 Mirjam, Sr. 192
 Modesta, Sr. 191, 258
 Mohrsen, Ole 67
 Moltke-Huitfeldt, G.L. 95
 Monte Cassino 164
 Montfort, Louis-Marie Grignon de 178, 202
 Montfortanere 27, 81, 83, 91, 95, 178, 179
 Montfortanersøstre 202, 203
 Moosbrugger, Robert Francis 141
 Morschel, Regis, Sr. 187
 Morvilles Gård 98
 Mossøhus 238

- Mrzyglod, Jan 89
 Mueller, professor 63
 Muiser, Jacob Adrianus 61, 62, 79, 142
 Murphy, David 142
 Museum, Skt. Ansgar Kirkes 57
 Musset, Marie-Patricie 258
 Müller, Franz 142
 Müller, Inge 248
 Müller, Mathias 142
 Myrendal Kloster 90, 167
 Myretuen 238, 239
 Myriam Eugénie, Sr. 182
 Møgelvang, Ib 62, 68
 Møller, Kaja Lange 91
 Møller, Thorbjørn 142, 252
 Møn 84
- N**
- Nacke, Xavier 142
 Nakskov 85
 Neubert, Gert 83
 Neuvel, Anton 38, 39, 60, 68
 Neuville, Helene de Chappotiin de 190
 Nibler, Georg Carl Helge Uttenthal 65, 143
 Nicolaus Steno Gildet 245, 253
 Nielsen, Børge Milde 73
 Nielsen, Carlo Lerche 234
 Nielsen, Ellen 249
 Nielsen, Gunnar 91
 Nielsen, Gunnar Martin 45, 143
 Nielsen, Helga 91
 Nielsen, I.P. 93, 101
 Nielsen, Knud 68
 Nielsen, Knud Aage 64, 67, 143
 Nielsen, Niels A. 100
 Nielsen, Ole 226
 Nielsen, Aage 102
 Niels Steensen, biskop 63
 Niels Steensens Bibliotek 248
 Niels Steensens Forlag 42, 247
 Niels Steensens Gymnasium 218
 Niels Steensens Hus 211
 Nietsch, Hermann Christian Thomas 143
 Nikolaj Børnehavn, Skt. 213
 Nikolaj Kirke, Skt. 67, 73
 Nikolaj Skole, Skt., Esbjerg 222
 Nikolaj sogn, Skt., Hvidovre 67
 Nissen, Arne 64
 Nissen, Peter 64, 143
- Noèle, Sr. 193
 Noes-Petersen, H. 82
 Noetzell, Agnes, Sr. 198, 262
 Norbert, Skt. af Gennep 179
 Norberts Kirke, Skt., Vejle 98
 Norberts Skole, Skt., Vejle 227
 Nordby Kirke, Fanø 73
 Nordens apostel 11
 Nordre Kommuneskole, Hjørring 79
 Nordisk arbejdsgruppe for katolsk kirkehistorie 41, 246
 Nordiske Bispekonference, Den 18
 Nordisk Ugeblad for Katholske Kristne 43, 174
 Nordiske Valfart til Lourdes, Den 234
 Nordpolsmission 103
 Nordvanggård 61, 62, 186
 Norge 19
 Noval, Merete 61
 Nowroth, Franz 143
 Nuntiatur 17
 Nuuk 104
 Nyborg 86
 Nykøbing Falster 86
 Nykøbing Sjælland 87
 Ny-Lellingegård 82
 Nyrop, professor 68
 Næstved 87
 Nölke, Wilhelm 65, 66, 82, 83, 84, 96, 144
 Nørrebro 68
 Nøsen, Peter 103, 144
- O**
- Oblatfædre 104, 179
 Observanter 206
 O'Connor, familien 90
 Odder 88
 Odense 26, 88
 Odil, Sr. 200
 Oksebøl 89
 Oldvej, John B.E. 76
 Olrik, Jakob Baden 38, 39, 74, 80, 82, 144, 237
 Olsen, Karl 66
 Olsen, Mette Kær 71
 Olsker 90
 Olson, Erik 65
 Olsson, Josefa, Sr. 93
 Op De Coul, Theodor (Willibrord) 86, 98, 144
 Opffer, redaktør 82

- Ophoff, Jean Yves Marcel Ann
94, 145
- Oppermann, Niels Regnar Møller
38, 66, 72, 80, 83, 87, 96, 145, 237
- Ordrup 58
- Orientering fra biskoppen 45
- Ortved, Edvard 84
- Oslo, bispedømmet 19
- Osnabrück, bispedømmet 2, 26
- Osterhammel, Max 90, 98, 104
- Ostermann, arkitekt 63, 75
- Osorio, Kaare 145, 247, 250
- Otto, Alfred Joachim 145, 174
- P**
- Palladius, Peder 24
- Pallavicini, Opizio 33
- Palsøe, Tønnes Øberg 76, 91, 146
- Parker, Caroll Lemdyne 91, 146
- Paterek, familien 75
- Paton, Czeslaw Ignacy 96, 146
- Paul VI 30
- Paul, Vincent de 201
- Paula, Sr. 225
- Pauli, Karl Joseph 103, 146, 210
- Pauls gruppe, Skt. 244
- Pauls Kirke, Skt., Sønderborg 96
- Pauls Kirke, Skt., Tåstrup 68
- Pauls Skole, Skt. 221
- Pauls sogn, Skt. 67
- Paulus, Wilhelm 146
- Pavestolens repræsentation i Norden
17
- Pavlovic, Josip 147
- Pastoralenheder 49, 50
- Pastoralråd 40, 43, 48, 49
- Pastoralråd- og menighedsråds-
medlemmer, kurser for 234
- Pastoralseminarium, bispedømmets
58
- Payant, Noel Michael 147
- Pedersen, Carla 96
- Pedersen, Ernst Willy 147
- Pedersen, H. O. Poul 237
- Pedersen, Margrethe Mørck 94
- Pedersen, Mogens 78
- Pedersen, Olaf 250
- Pedersen, Simone 242
- Pekala, Konstantyna 199
- Perger, August 174
- Peters, Hans Maria 147
- Peters Kapel, Skt., Herning 78
- Petersen, Anton 85
- Petersen, Ella 211
- Petersen, Grethe Wagner 249
- Petersen, Inger 79
- Petersen, Klara og Valdemar 61
- Petersen, Knud 96
- Petersen, Sophus 90
- Petersminde 90
- Petit, Hyacinth 33
- Pfanner, Franz 186
- Pinborg, Jan 250
- Pindstrup 90
- Pius IX 25
- Plata, Leopoldyna 199
- Platz, P. 82
- Plichta, Boleslaw 73
- Plum, Claus Munk 58, 81, 95, 241,
247
- Plum, Ruth 81, 95, 247
- Pohl, Fr. 38, 89, 96
- Poppe, Franz Johannes 38, 64, 103,
147
- Poppo, præst 21
- Poquet, Rainer Karl Theodor von
148
- Porisiensi, Silvio 148
- Poulsen, Bent H. 89
- Poulsen, Mogens 83
- Powell, Marianne 207
- Propagandakollegiet 36
- Propagandakongregationen 11, 25,
33
- Pressens Apostolat 173
- Prinsesse Marie 66
- Probst, Connie 208
- Pronuntii i Norden 17
- Prudentia, Sr. 192
- Przybysz, Celestyna 199
- Præfekt, apostolisk 56
- Præmonstratensere 23, 27, 36, 78,
179, 180
- Præstelønninger, Kommissionen for
47
- Præsterådet 38, 47
- Pulawski, Bogdan 79
- Q**
- Quaedvlieg, Johannes Carolus 79,
81, 91, 92, 95, 148
- Qvistgaard, Christian Rehling 148
- R**
- Radegundis, Sr. 191
- Rademacher, Ludgera, Sr. 187
- Radio- og Fjernsynsforbund 244

- Rafaela, Sr. 191
 Raith, Bent 65
 Ramsing, Augusta 242
 Ramsing Benedicte 255
 Randers 26, 90
 Raphaels Hvilehjem, Skt. 93, 187,
 264
 Rasmussen, Annie 9
 Rasmussen, Dan 227
 Rasmussen, Harald 223
 Rasmussen, Jørgen Nybo 9, 41,
 246, 248
 Rasmussen, Niels Krogh 148
 Rasmussen, Tove 249
 Rastrup, Annie 219
 Rauer, M. 235
 Raulin, Jaques Marie Julien 149
 Ravelli, M. 94, 96
 Rebolledo, Bernardino de 56
 Redemptorister 27, 100, 180, 181
 Reformationen 23, 24, 25
 Regina, Sr. 192
 Regionalkonsult S.J., Det danske
 175
 Regionalråd 48
 Reijnders, Piet Aloys Joseph 149
 Religionsfrihed 25
 Religionspædagogisk Materiale-
 central 42
 Religionspædagogisk udvalg 42
 Religionsundervisningsprogram,
 fællesnordisk 42
 Renard, André Paul Marie 72, 149
 Resch, Josef 38, 59, 88, 89, 99
 Retfærdighed og Fred,
 Kommissionen for 47
 Reykjavik, Bispedømmet 18
 Reymen, Antonius Josephus 80,
 94, 149
 Reymunda, Sr. 192
 Rhodishøj 92
 Riemann, Ansgaria, Sr. 220
 Riis, Torben 64, 247
 Riishøjgaard, S.M. 76
 Rijkevorsel, Jan Josef Maria
 Cornelis van 71, 82, 149
 Ringsted 91
 Risom, Sven 59
 Rohwerder, Genoveva 255
 Ronge, Frans Vilehelm Joseph 45,
 69, 94, 150
 Roos, Jakob Valentin Heinrich 45,
 150, 241, 249
 Rosaria, Sr. 192
 Rosenkranskirken 29, 66, 68
 Rosenkranskirken, Åkirkeby 100
 Rosendahl-Hansen 246
 Roskilde 91
 Rosvitha, Sr. 192
 Rudkøbing 92
 Rudnik, Erika, Sr. M 257
 Rudolfina, Sr. 192
 Rueller, billedskærer, Münster 63
 Rupp, Gottfried Leopold 100, 150
 Rygaard 69, 182
 Rygaard Skole 222
 Ryom-Hansen, Gert 228
 Rømø 93
 Rønne 93
 Rønnow, Marianne 73
 Raabe, Chr. 66
 Rådet for kirkens offentlige
 anliggender 16
S
 Sacra Romana Rota 39
 Sakramentskirken 69
 Sakraments sogn 68
 Salmebog Lovsang 43
 Salmebogskommissionen 47
 Samfundets meddelellesmidler,
 Kommissionen for 47
 Samson, Lena 246
 Samuelsen, Johannes Joseph 83,
 150
 Samvirkende Menighedsplejer, De
 252
 Sander, Konrad 45
 Sanders, Gerhard Wilhelm Hermann
 64, 150
 Sanner, Leo Matthew (Thomas)
 60, 151
 Sassen, W. 102
 Saturnine, Sr. 190
 Sauter, Johannes 13
 Saxild, Hans Wilhelm 58, 64
 Saxild, Inger 9
 Schaik, Hermann Henrik van 151
 Scherz, Gustav Carl Felix 151
 Schimmelmanske Våbenfabrik,
 Den 77
 Schindler, Peter 27, 151, 241
 Schlachta, Alexander Karl 152
 Schleper, Herman 90
 Schlitt, Dale Martin 152
 Schmell, Adolf Raphael 152

- Schmid, Ignatz 103
 Schmiderer, Gaud. 59, 89
 Schmidt, Ignatius 73, 209
 Schmidt, Margarita 185
 Schmidt, Nis 73, 82, 98
 Schmitt, Ludwig 174
 Schmitz, domarkitekt 63
 Schmitz, Franz 102
 Schnabel, Franz Josef 88, 89, 152
 Schneider, Ludwig 89
 Scholz, Beda 152
 Schreiber, P. 38, 39, 74,
 82
 Schrøder, Monica 89
 Schultz, Henrik 84
 Schumacher, Johannes Theodor
 152
 Schürhoff, Georg 57
 Schütten, Anton og Frans 222
 Schwensen, C. 245
 Schwenger, Gerhard 19
 Schwerdner, Vincentia 186
 Seefeld, Jacob 186
 Sekretariater 17
 Selz, Myria 42
 Sepstrup, Alice 255
 Settegast, Johannes 57
 Sheils, Patrick Joseph 153
 Sialm, M. 38
 Sialm, Ulrich Basilius 153, 210
 Silkeborg 93
 Simons, Johannes Th. 153
 Simonsen, Ebbe Rudolph Hansted
 38, 69, 76, 96, 100, 153
 Sinnopskornid 103
 Sixtinske Kapel, Det 15
 Sixtus IV 23
 Skandinavisk Kirketidende for
 Catholske Christne 43, 173
 Skikkild, Chresten 58, 92, 172
 Skaalum, Bjarni 229
 Skaarenborg, E. 76
 Slagelse 94
 Slump, H. 66, 96
 Smeenk, Karl Bernhard 71, 91, 99,
 104, 153
 Smitz, Æ. 85, 87
 Socialt arbejde, Kommissionen for
 47
 Solitude 171
 Somers, Gertrude 258
 Sordini, Katherina 203
 Sostrup Kloster 95, 185, 234, 239
 Sostrup Slot 186
 Sparla, Jozef Karel 154
 Spaus, Michel 59, 100, 154
 Spejderkorps, Det Danske 244
 Spiering, Coenradus Cornelis 154
 Spiske, Robert 190
 Spreckelsen, Johan Otto von 73
 Springer, Simone 66
 Stadtfeldt, Heinrich 154
 Stahlhuth, G. 63
 Stanislai, Skt. 84
 Stanislai, Sr. 193
 Stanislaus-Kongregationen, Skt.
 210
 Stappers, Edward Georg Paul Marie
 38, 98, 154
 Statshospitalets Kirke, Nykøbing Sj.
 87
 Statssekretariatet 16
 Staübli, Joseph Emil 65, 94, 154,
 171
 Steenbergen, Antonius Joannes
 Joseph 76, 85, 155
 Steffanni, Agostino 33
 Stella Maris 240, 263
 Stella Maris Kirke 86
 Stella Maris Skolen 200, 225
 Stensen, Niels 24, 25, 33
 Stenderup, Grit 77
 Steidl, Peter Damiani 38, 87, 88,
 89, 99, 155, 226
 Stenogildet 245
 Steno-Skolen 224
 Stensballe Kloster 240
 Stiftelsen til udgivelse af Gustav
 Scherz' Niels Stensen-biografi 248
 Stiftelsen Mariahemmet 252
 Stiftsråd 48
 Stinissen, Maria 190, 207
 Stock, Augustin 155
 Stockholm, Bispedømmet 19
 Stok, Petrus van der 61, 67, 83, 155
 Storm, Marie 77
 Storp, Clemens 72, 82, 223
 Stouge, Finn S. 79
 Strange, Asger 84, 155
 Sträter, Augustin 103, 171
 Strebin, Josef 102, 156
 Streif, Juliana 187
 Stuflesser 87
 Stuyit, Jan 69
 Suhr, Theodor 13, 29, 35, 37, 57,
 156

- Sukkerfabrikken, Nakskov 85
 Suwalski, Lubin 92
 Svendborg 95
 Svendsen, Erik 85
 Svenson, Jon 61, 91, 171, 174
 Sverige 19
 Syges katolske Forbund, De 246
 Sylvia, Sr. 192
 Synoden i Nyborg 1969 28, 29, 40, 48
 Syring, F. 73
 Sywenki, Michael 156
 Szymaszek, Jan Tomasz 156
 Søborg 64
 Søgaard, Ole Lund 253
 Sølyst 177
 Sønderborg 96
 Søndergaard, Karl 241
 Sørensen, Annuntiata Kannegaard 185
 Sørensen, Christian 64
 Sørensen, Finn 237
 Sørensen, lærer, Tórshavn 103
 Sørensen, Olaf Georg Christian 83, 156
 Sørensen, Villy 91
 Søsterforbund, Katolsk 48
- T**
- Tacks, Louise 202
 Tasch, Hugo 156
 Taylor, John Edward 157
 Tekat, Placide 256
 Tembories, S. 102
 Tenten, Wilhelm 173, 210
 Theilmann, Aksel 59, 63, 66, 70, 85, 92, 201
 Theodora, Sr. 191
 Therese Kirke, Skt. 70
 Therese sogn, Skt. 69
 Thiel, L. van 101
 Thiel, P. A. van 93
 Thinnes, Marie 256
 Thissen, Rolf 96
 Thisted 97
 Thomasen, Knud 82
 Thomsen, Johs. M. 218
 Thomsen, Karen 196
 Thygesen, Ib 68
 Thøgers Kapel, Skt. 75
 Thøgers Kirke, Skt. 97
 Tidemann-Dal, Johs. 72, 77, 86, 88
 Tietzen, Friedrich von 33
- Timmermann, Anne Lise 251
 Timmermann, Dietrich Leopold 13, 38, 47, 57, 67, 83, 87, 156
 Torgard, H. C. V. 103
 Tórshavn 103, 190
 Traczyk, Mogens 89
 Tran-Van-Bao, André 157
 Trappister 167
 Tredie ordener 205, 206
 Trentenau, Anna de St. Charles 258
 Tromsø 19
 Trondheim 19
 Tvangsø, Peter 84
 Tønder 97
 Tønning, Børge 94
 Tåstrup 67
- U**
- Udengaard, Alfred 237
 Uldall, Niels M. 58, 247
 Umans, Johannes 68, 92, 157
 Una Voce Dacia 246
 Ungdoms Kommissionen 47
 Unge katolikker, Danmarks 42
 Ungdomssekretariatet 42, 243
 Universalkirkens overhoved 15
 Ursula, Sr. 194
 Ursulas Stiftelse, Skt. 262
 Ursuliner 201
- V**
- Valby Omsorgscenter 252
 Valerie, Sr. 258
 Vanier, Jean 211
 Vatikankoncil, 2. 28, 29
 Vatikanstatens suveræne overhoved 15
 Vedel, Eigil 58, 66, 69, 82
 Veer, Johannes Antonius Adrianus van der 77, 157
 Vejle 97
 Vennelyst 81
 Verhein, Franz 73, 84
 Verhoef, Antonius Adrianus 73, 157
 Vermejen, Theresia 200
 Verschuren, Paul 18
 Vervoort, Frans Louis 86, 98, 158
 Vesterledens patriark 15
 Vian, Georges Michel 59, 158
 Vibede, Axel 257
 Vibe-Hansen & Orland 237
 Viborg 98

- Vick, Wilhelm Hermen Robert 87,
158, 235
Vikariat, Apostolisk 56
Vikariatsbibliotek 41
Vincent, Skt. de Paul 181
Vincentgrupperne, Skt. 253
Vincents Kirke, Skt. 77
Vincentpræster 27, 181
Vincentsøstre 201, 202, 256
Vinten, Lioba 198
Vinten, Palle (Henri) 158
Virginia, Sr. 191, 192
Visdommens Døtre 27, 202, 203,
227
Vistesen, familien 237
Vleeschauwer, Ferdinand Lucien
De 72, 158
Vordingborg 99
Vor Frelser Kirke, Assens 72
Vor Frue af den Stedsevarende
Hjælp 59, 88, 93
Vor Frue af Karmels Tredie Orden
207
Vor Frue af Øm 233
Vor Frue af Åsebakken 185, 233
Vor Frue Kirke, Næstved 88
Vor Frue Kirke, Silkeborg 94
Vor Frue Kirke, Slagelse 94
Vor Frue Kirke, Tórshavn 103
Vor Frue Kirke, Århus 102, 171
Vor Frue Kloster, Åsebakken 71,
184, 205, 233, 238
Vor Frue Skole, Næstved 188, 226
Vor Frue sogn, Herlev 70
Vor Frue sogns Børnehaven 214
Vos, L. De 94
Voss, Tom 261
Völk, Josef 60, 88, 89, 159
- W**
Wacken-Hartig, Maria von 203
Wadowice 15
Wall, Wilhelmus Marie-Gerard
(Isidor) 85, 100, 159
Walther, Chr. 235
Wassermann, Edm. 84
Wattiez, A.M. 77
Wedig, Elisabeth 255
Weinert, Eginio 62, 66, 102
Welc, Petrus Benedictus 159
Wenig, W. 59
Wenmaekers, Johannes Hubertus
159
Werner, Franziska 187
Wesch, Jan Josef 159
West, Birgitte 69, 85, 90, 92, 96
Westarp, Karl-Heinz 159, 174
Westenholz, Aage 235
Westergaard, Aage 97
Westerhoven, Johannes van 160
Westh-Hansen, B. 80
Westphalen, Friedrich Wilhelm von
34
Wevers, Stephan Gerhard Joseph
70, 160
Whitte, A. 89, 96
Wiedenbrück, J. 102
Wielgosz, Michaela 199
Wiemer, Knud Erik 67
Wiesner, Angelica 255
Wijnants, Julien Antonius Cornelius
91, 104, 160
Wijnen, J. 79, 189
Wilcke, Poul 262
Wilhelms Kirke, Skt. 78
Willekens, S. 73
Willibrord, Skt. 20, 21
Wils, Wilhelm 59
Windfeld-Schmidt, J. 63, 68, 69,
81, 85
Windhausen, Roermund 63
Wipfler, F. 63, 98
Wissum, Emil 58
Wissum, G. 241
Wit, Joseph Petrus Hilarius de 85,
160
Wohlert, Vilhelm 60, 260
Wojtaszewski, Eugeniusz 81
Wojtaszewski, Felix 76
Wojtyla, Karol 15
Wolfe, Michael Connors 104, 160
Wolff, familien 237
Wolff, Klara 187
Wolff, L. 76, 83
Wolfisberg, J. 39, 160, 173
Wood, Peter Damian David 161
World Union of Catholic Womans
Organization 242
Worsøe, Christian 224
Wuyts, Willem 38, 45, 78, 98, 161
Waagø, Per 79, 104, 161
- X**
Xavier, Sr. 183
- Z**
Zabkar, Josef 17

Zander, Luitgardis 74, 76, 255
 Zanna, Lorenzo del 115
 Zdunek, Wladyslaw 72, 86, 161
 Zieler, Erik 95
 Ziggelaar, Augustinus Nicolaas
 Maria 162, 174
 Zoetmulder, Theodor Josef Maria
 93, 101, 162
 Zornhagen, Johannes Alois 162
 Zuber, Chr. J. 74
 Zurstrassen, Hermann 57
 Zyber, Marianne 195

Æ

Ældste katolske tidsskrift 43
 Ælnoth 41, 246

Ø

Økonomisk råd 48
 Økumeniske Fællesråd, Det 242
 Øm 99
 Ømborgen 233, 235, 236
 Øm-bølleklubben 237
 Ømkronike 237
 Ømstyrelse 237
 Øm-valfart 233, 236

Å

Aae, Erhard 241
 Åkirkeby 100
 Ålborg 101
 Ål Kirke, Oksbøl 89
 Ånd og Liv 247, 250
 Årbøger 46
 Århus 26, 102
 Åsebakken 71, 185, 233

Billedkilder

- 2 Felici, Rom
- 10 Skt. Ansgars Kirke
- 14 Ifot (Sygma/Alain Dejean)
- 20 Paris, Bibliothèque Nationale
(Lat. 9389)
- 22 Nationalmuseet
- 24 Westf. Landesamt für
Denkmalpflege
- 26 Kunstakademiet, Samlingen af
arkitekturtegninger
- 32 Archivi Alinari-Anderson, Rom
- 35 Politikens Pressefoto
- 36 Det kongelige Biblioteks
billedsamling
- 37 Det kongelige Biblioteks
billedsamling og Jesper Dijohn
- 41 Rolf Müller
- 46 Ole Woldbye
- 164 Rom, Biblioteca Vaticana
(Vat. Inst. 1202 f. 2 r)
- 172 Jørgen Watz
- 186 Stig Holsting
- 191 Dalum Kloster
- 193 Jesper Dijohn
- 195 Skt. Joseph Søstrene
- 196 Rolf Müller
- 236 Antonio Wohlert (øverst)
W. Wuyts (nederst)
- 243 W. Wuyts
- 251 Gottfried Grünewald
- 254 Rolf Müller
- 260 Antonio Wohlert (øverst)
Tom Voss (nederst)

De enkelte pastorater og skoler
har selv leveret billederne til
de pågældende afsnit.

Øvrige billeder: Katolsk bispekontor

Gruppebillede ved
pastor O. V. Rørdam Bonnevie's s præstevielse
4. juni 1960

Siddende fra venstre:

1. Fru Aase Hjorth
2. Overlærer Erling Rørdam Bonnevie
3. Pastor Ib Andersen
4. Biskop Th.Suhr O.S.B.
5. Fru O.V. Rørdam Bonnevie
6. Pastor O.V. Rørdam Bonnevie
7. Frk. Birgitta Rørdam Bonnevie
8. Mons. C.D. Flandrup
9. Fru Aase von Benzon

Ståender fra venstre:

10. Hr. Enoçh Hjort
11. Pater L. Brunicardi C.ss.R.
12. Pater John Tayler O.M.I
13. Pastor Olaf Sørensen
14. Pater H. Roos S.J.
15. Pater Joseph Koch S.J.
16. Pater G.Coènen C.M.
17. Pater V.Duclos O.P.
18. Pater G.Heggum S.J.
19. Pater H. van Schalk S.J.
20. Pastor Hubert Messerschmidt
21. Pastor Hansteen Knudsen (Oslo)
22. Pastor Wolfgang Hinrichsen

23. Pater P.V. Grègoire O.P.
24. Pastor Asger Strange
25. Pater M. B. Müller O.Cist.
26. Pater G. Vian O.P.
27. Pater Johs.Schumacher S.J.
28. Pater H. N. Günther C.ss.R.
29. Pastor P. van der Stok
30. Pater J. Coenen S.J.
31. Pater J. M. Wolfisberg S.J.
32. Pater J. A. A. van der Veer C.M.
33. Pastor Leif Kayser
34. Pastor Cay Benzon
35. Pater Jacob Adams C.ss.R.
36. Pastor Knud Ballin
37. Pater P. A. A. Dorange O.P.
38. Pater G. Gommans C.M.
39. Pater Martin Drouzy O.P.
40. Hr. Aage von Benzon
41. Pater Mathijs van Buggenum S.M.M.
42. Pater Vagn Hansen O.P.
43. Pastor Bjørn Højbo
44. Pater ,Johs . Umans S.M.M.
45. Pater Johs. Simons S.J.
46. Pater J.A. Muiser C.M.